

sống và khát vọng

*Cuộc đời có một bầu trời,
còn ta có một đôi cánh.*

TGM
BOOKS

NHÀ XUẤT BẢN
TỔNG HỢP
THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

Diễn giả

Trần Đăng Khoa

Lời tựa bởi

Võ Tá Hân & Adam Khoo

Table of Contents

[MANG CHẤT LƯỢNG VÀO KIẾN THỨC](#)

[MỤC LỤC](#)

[Lời tựa bởi người thầy Võ Tá Hân](#)

[Lời tựa bởi người bạn lớn Adam Khoo](#)

[Cảm nhận của PGS. TS. Nguyễn Hữu Minh](#)

[Cảm nhận từ những độc giả đầu tiên](#)

[Lời cảm ơn](#)

[Đôi lời chia sẻ](#)

[Giấy báo tử](#)

[Thần đồng toán học](#)

[Vượt lên chính mình](#)

[Mơ ước](#)

[Tự lập](#)

[Đi tìm con đường](#)

[Sống vì ước mơ](#)

[Ra đi để trở về](#)

[Khát vọng tạo nên sự khác biệt](#)

[TGM chung một khát vọng](#)

[Những nghịch lý của cuộc sống](#)

[Suy ngẫm](#)

[Hạnh phúc](#)

[Chưa phải là phần kết](#)

[Khép lại bằng những lời cảm ơn](#)

[Phụ lục 1: bản thảo làm giàu bền vững](#)

[Phụ lục 2: khóa học Sống và Khát Vọng](#)

[Phụ lục 3: liên lạc và kết nối](#)

Chia sẻ ebook : <http://downloadsachmienphi.com/>

Tham gia cộng đồng chia sẻ sách : Fanpage : <https://www.facebook.com/downloadsachfree>

Cộng đồng Google : <http://bit.ly/downloadsach>

MANG CHẤT LƯỢNG VÀO KIẾN THỨC

“Để có văn hóa ẩm thực, không chỉ cần người sành ăn, mà còn cần đầu bếp giỏi. Để có văn hóa đọc, không chỉ cần người yêu sách, mà còn cần những quyển sách chất lượng.”

- Dịch giả Uông Xuân Vy

TGM Books được thành lập vào tháng 9 năm 2007 bởi ba thành viên: chuyên gia đào tạo - dịch giả **Trần Đăng Khoa**, dịch giả **Uông Xuân Vy**, chuyên gia đào tạo **Trần Đăng Triều**.

Từ những ngày đầu thành lập, khát vọng của chúng tôi là xuất bản ra những quyển sách có giá trị, được đầu tư công phu cả về nội dung lẫn hình thức, nhằm mang lại cho độc giả không chỉ kiến thức mà còn là một trải nghiệm mỗi khi cầm từng quyển sách của **TGM Books** trên tay.

Với phương châm không xuất bản ồ ạt mà **chỉ xuất bản những quyển sách chất lượng cao từ nội dung đến hình thức**, các ấn phẩm của **TGM Books** được trải qua nhiều công đoạn từ chọn lọc nội dung kỹ lưỡng đến dịch thuật chính xác, rồi biên tập lại với ngôn từ trong sáng, dễ đọc, dễ hiểu, gần gũi với văn hóa Việt Nam. Không chỉ dịch sách, chúng tôi còn mong muốn góp phần nhỏ nhoi làm giàu đẹp thêm ngôn ngữ tiếng Việt thông qua những quyển sách của mình.

Chính vì thế, các ấn phẩm của **TGM Books** đã và đang mang lại những giá trị to lớn cho nhiều tầng lớp xã hội khác nhau bao gồm: sinh viên học sinh, các bậc phụ huynh, công nhân viên chức, các nhà quản lý, các nhà lãnh đạo, doanh nhân... trở thành những đầu sách mang tính

hiện tượng, bán chạy nhất tại Việt Nam hiện nay, và được yêu quý bởi hàng triệu độc giả trong và ngoài nước.

TGM Books có được những thành quả này là nhờ sự quan tâm và ủng hộ của những độc giả tâm huyết như bạn. Chúng tôi xin chân thành cảm ơn bạn vì tình cảm tốt đẹp đó.

MỤC LỤC

[LỜI TỰA BỞI NGƯỜI THẦY VÕ TÁ HÂN](#)

[LỜI TỰA BỞI NGƯỜI BẠN LỚN ADAM KHOO](#)

[CẢM NHẬN CỦA PGS. TS. NGUYỄN HỮU MINH](#)

[CẢM NHẬN TỪ NHỮNG ĐỘC GIẢ ĐẦU TIÊN](#)

[LỜI CẢM ƠN](#)

[ĐÔI LỜI CHIA SẺ](#)

[GIẤY BẢO TỬ](#)

[THẦN ĐỒNG TOÁN HỌC](#)

[VƯỢT LÊN CHÍNH MÌNH](#)

[MƠ ƯỚC](#)

[TỰ LẬP](#)

[ĐI TÌM CON ĐƯỜNG](#)

[SỐNG VÌ ƯỚC MƠ](#)

[RA ĐI ĐỂ TRỞ VỀ](#)

[KHÁT VỌNG TẠO NÊN SỰ KHÁC BIỆT](#)

[TGM – CHUNG MỘT KHÁT VỌNG](#)

[NHỮNG NGHỊCH LÝ CỦA CUỘC SỐNG](#)

[SUY NGẪM](#)

[HẠNH PHÚC](#)

[CHƯA PHẢI LÀ PHẦN KẾT](#)

[KHÉP LẠI BẰNG NHỮNG LỜI CẢM ƠN](#)

[PHỤ LỤC 1](#)

[PHỤ LỤC 2](#)

[PHỤ LỤC 3](#)

Lời tựa bởi người thầy Võ Tá Hân

*Ông Võ Tá Hân – Thạc sĩ Quản trị Kinh doanh tốt nghiệp MIT (Mỹ) – đã kinh qua nhiều vị trí lãnh đạo cao cấp trong các tổ chức lớn như là UBS, Hong Leong Group, City Development Limited, Millennium & Copthorne International, Singapore Finance, Bank of Montreal,... Ông cũng đã tư vấn cho nhiều tập đoàn và tổ chức nổi tiếng như Unilever, Mercedes-Benz, Ford, 3M, Volvo, Singapore Petroleum Company, United Overseas Bank, Keppel Corporation, Singapore Trade Development Board, Singapore Economic Development Board, US Summit Company,... Không những vậy, ông còn là một nhạc sĩ, một cây ghi ta đẳng cấp, diễn giả trong nhiều hội nghị uy tín và tác giả của 3 quyển sách – trong đó nổi tiếng nhất là quyển sách về kinh tế và kinh doanh với tựa đề **Cánh Hoa Trước Gió**.*

Từ năm 1988 đến nay, ông Võ Tá Hân đã chuyển về Việt Nam hơn 1 triệu quyển sách nước ngoài với giá trị hàng chục triệu đô la Mỹ. Những đơn vị như báo Tuổi Trẻ (chương trình "Vì ngày mai phát triển"), rất nhiều trường đại học danh tiếng, nhiều bệnh viện, thư viện, viện nghiên cứu lớn từ Bắc chí Nam đã tiếp nhận nguồn sách quý này. Vì những đóng góp này cho trí tuệ của đất nước, ông đã được cựu Thủ tướng Phan Văn Khải viết thư cảm ơn. Bên cạnh đó, cố Thủ tướng Võ Văn Kiệt khi dẫn đầu đoàn đại biểu chính phủ nước ta sang thăm Singapore cũng đã gặp mặt thân mật với ông để cảm ơn những hoạt động không mệt mỏi trong nhiều năm đã đóng góp một phần vào việc giúp mối bang giao giữa Việt Nam và Singapore sớm được thiết lập.

Bạn đang cầm trên tay một quyển sách đặc biệt, phải nói là rất đặc biệt. Quyển sách được viết trong một hoàn cảnh đất nước còn nhiều nhiều nhurong, lòng người còn mang đầy nghi kỵ, ích kỷ, và hai chữ "làm giàu" không lâu trước đó vẫn còn là những từ không được xã hội chấp nhận. Nhưng tác giả quyển sách lại là một người trẻ tuổi đã dám sống, dám làm và dám mơ ước những khát vọng rất lớn.

Với những cố gắng liên tục không ngừng nghỉ và một niềm tin vô bờ, anh đã đạt thành công khá sớm và tên tuổi của Trần Đăng Khoa ngày càng được nhiều người biết đến. Thế nhưng, Khoa vẫn sống rất giản dị, gần gũi và luôn sẵn sàng chia sẻ những bí quyết của mình với mong muốn giúp mọi người thành công hơn và hạnh phúc hơn.

Khoa kể lại những câu chuyện buồn vui trong quá trình đi tìm một hướng đi cho mình với một văn phong bình dị, mộc mạc, đi thẳng vào lòng người đọc, khiến bạn sẽ cảm thấy có những đoạn dường như được viết riêng cho mình vì nó quá gần gũi, quá thật, đến nỗi bạn sẽ chột giật mình như là đã "ngộ" ra một điều gì. Hạt giống thành công đã nằm sẵn trong mỗi con người chúng ta, và tôi tin rằng **Sống và Khát Vọng** sẽ giúp những hạt giống thành công ấy nảy mầm để mang đến cho bạn một cuộc đời tươi đẹp và nhiều màu sắc hơn.

Tôi vẫn còn nhớ rõ hình ảnh của Khoa lần đầu tiên khi tôi gặp Khoa tại một buổi họp mặt của Hội Chuyên Gia Việt Nam tại Singapore (VIETNAM 2020). Là một chàng thanh niên mang cặp kính gọng đen, với vàng trán rộng và nụ cười luôn nở trên môi, Khoa tặng tôi quyển sách *Tôi Tài Giỏi, Bạn Cũng Thế!* vừa in xong để mong là "*Bác Hân sẽ nhớ đến cháu trong số rất đông thành viên của VN2020*". Khoa đã biết cách làm cho mình nổi bật ra khỏi đám đông ngay từ lúc ấy. Quả thật là tôi đã để ý đến Khoa ngay và định tâm là sẽ hết sức giúp đỡ người bạn trẻ đặc biệt này. Nhưng mãi đến khi đọc bản thảo quyển sách này thì tôi mới có dịp biết rõ hơn về những gì đã xảy ra, những gì đã hun đúc Khoa trong suốt 30 năm đầu cuộc đời để tạo nên con người của Trần Đăng Khoa ngày hôm nay.

Qua câu chuyện của Khoa, tôi cũng thấy lại phần nào quãng đời của mình. Hình ảnh đầu tiên trong đời mà tôi còn ghi nhớ là chuyến đi cùng mẹ từ Huế vào thăm cha ở Đà Nẵng trên một chuyến xe lửa bị giạt mìn. Cha tôi lúc ấy bị Pháp bắt vì tôi kháng chiến chống Pháp và bị đày ra Đà Nẵng. Sau này lớn lên ở Sài Gòn thì lứa trẻ chúng tôi lại sống qua những ngày dài vô vọng

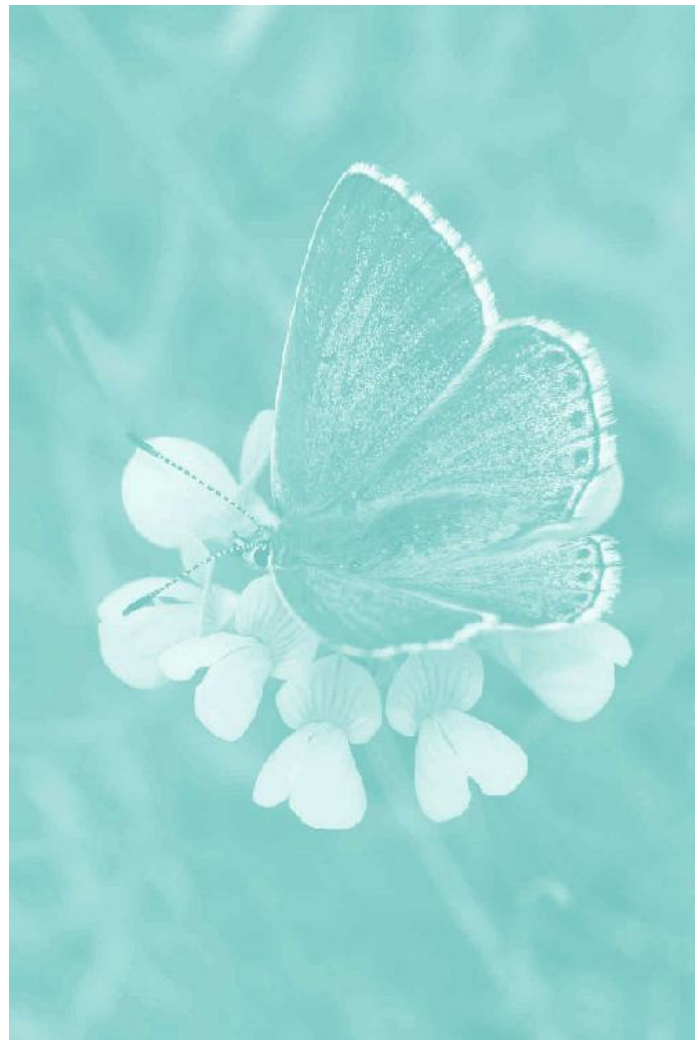
của một cuộc chiến dường như bất tận. Thế hệ chúng tôi không may đã lớn lên trong chiến tranh liên miên để rồi gia đình, bạn bè và chính mình phải tứ tán khắp bốn phương trời.

Có thể nói rằng trong lịch sử Việt Nam, chưa lúc nào mà người Việt lại có được những cơ hội tốt bằng lúc này để phát triển, để thành công, để "làm giàu" cho chính mình và cho đất nước. Quyển sách của Khoa đã ra đời trong bối cảnh đặc biệt đó. Khoa chia sẻ với mọi người những kinh nghiệm sống của mình, vạch ra một con đường đi và mang đến cho mọi người những ước vọng trong sáng để hướng tới. ***Sống và Khát Vọng*** quả là một Kim Chỉ Nam cho những người muốn có một cuộc sống đậm đà, muốn sống thành công, sống một đời thật đáng sống.

Đất nước chúng ta đang cần đến những người như Khoa và cả bạn. Tôi cảm thấy ấm lòng vì có những người như Khoa, và có thể là như bạn nữa, sẽ tiếp tục giữ vững hoài bão của thế hệ đi trước. Tôi thật sự vững tin vào một tương lai xán lạn cho con người và đất nước Việt Nam.

Xin chúc Khoa và bạn ngày càng thành công hơn và hạnh phúc hơn!

VÕ TÁ HÂN
19-06-2013

Lời tựa bởi người bạn lớn Adam Khoo

Adam Khoo là một doanh nhân, tác giả nổi tiếng và diễn giả chuyên nghiệp. Vươn lên thành triệu phú vào năm 26 tuổi, anh sở hữu và điều hành nhiều doanh nghiệp khác nhau hoạt động trong các lĩnh vực giáo dục, đào tạo, tổ chức sự kiện, giáo dục mầm non, quản lý quỹ và quảng cáo, với tổng doanh thu hơn 30 triệu đô mỗi năm. Anh hiện là Chủ Tịch Điều Hành và Diễn Giả Cao Cấp của Adam Khoo Learning Technologies Group, cũng như là thành viên Hội Đồng Quản Trị của 7 công ty khác.

Tôi thật sự hạnh phúc khi Trần Đăng Khoa nhờ tôi viết lời tựa cho quyển sách **Sống và Khát Vọng**, quyển sách – tôi tin rằng – là một quyển sách phi thường mà mọi người Việt nên đọc. Trước khi có thể chia sẻ thêm về quyển sách này và tác giả, mong bạn cho phép tôi được nhắc đến tác giả bằng tên thân mật bởi vì anh ấy là một người bạn tốt của tôi.

Tôi gặp Khoa lần đầu vào năm 2006 khi anh ấy tham gia vào khóa học *Những Mô Thức Thành Công* của tôi tại Singapore. Khát vọng vươn lên và tình yêu đất nước khiến anh ấy trở nên thật đặc biệt. Ngay trong phần đầu của khóa học, khi mọi người có cơ hội đứng lên để chia sẻ về lý do tại sao quyết định tham gia, Khoa đã đứng dậy và nói với cả lớp rằng, anh ấy tham gia khóa học để trở thành một doanh nhân thành công, và rồi một ngày, anh ấy sẽ quay về để giúp cho đất nước mình. Tôi đã từng nghe nhiều lý do khác nhau tại sao mọi người tham gia vào khóa học của tôi, nhưng thật hiếm khi có một người nói rằng anh ta muốn tham gia vào khóa học để tạo nên sự khác biệt cho đất nước mình.

Trước khi chúng tôi gặp nhau, một vài người Việt Nam đã đến gặp tôi và đề nghị hợp tác. Tuy nhiên, tôi vốn là một người có chuẩn mực rất cao và cũng rất cẩn trọng trong việc lựa chọn đối

tác của mình. Tôi chỉ muốn làm việc với những người vừa có TÂM vừa có TÀI. Chính nhiệt huyết của Khoa đã chiếm được niềm tin của tôi, và chính kỹ năng giao tiếp đầy thuyết phục của anh ấy đã thuyết phục tôi quyết định làm việc với anh ấy.

Mặc dù tôi không thể đọc tiếng Việt, nhưng tôi biết Khoa quá rõ nên tôi tin chắc rằng quyển sách này thật đặc biệt. Có thể bạn đã từng đọc một vài hoặc thậm chí rất nhiều quyển sách về thành công, nhưng tôi xin khẳng định với bạn rằng, quyển sách này chắc chắn không chỉ là một quyển sách khác viết về đề tài ấy. Ngay khi Khoa chia sẻ với tôi những ý tưởng trong quyển sách và cách anh ấy khéo léo lồng ghép những bài học cuộc sống và kinh doanh đầy ý nghĩa vào những câu chuyện rất đời, tôi biết rằng quyển sách này thật độc đáo.

Anh ấy sẽ kể cho bạn nghe những câu chuyện đầy cảm hứng – những câu chuyện sẽ thay đổi cách bạn suy nghĩ, giúp bạn vượt qua những thách thức trong cuộc sống và đạt được mơ ước của mình. Anh ấy sẽ khiến bạn dừng lại để suy nghĩ thật nhiều về cuộc đời mình và tương lai. Anh ấy cũng sẽ khiến bạn đứng dậy và bắt đầu làm một điều gì đó cho cuộc đời mình. Nếu bạn là một người bình thường nhưng mong muốn đạt được những kết quả phi thường, quyển sách này chắc chắn là quyển sách dành cho bạn.

Không phải vô lý mà Trần Đăng Khoa có được hàng trăm ngàn người yêu quý. Hãy đọc quyển sách này ngay bây giờ rồi hành động ngay lập tức vì một cuộc sống thành công và hạnh phúc hơn.

ADAM KHOO
20-06-2013

English version (phiên bản tiếng Anh)

Adam Khoo is an entrepreneur, a best-selling author and a peak performance trainer. A self-made millionaire by the age of 26, he owns and runs several businesses in education, training, event management, pre-school education, fund management and advertising, all with a combined annual turnover of \$30 million. He is the Executive Chairman and Chief Master Trainer of Adam Khoo Learning Technologies Group and a director of seven other private companies.

I am really happy that I have been asked by Tran Dang Khoa to write the introduction to his book ***Sống và Khát Vọng***, which – I believe – is an extraordinary book that every Vietnamese should read. Before I can share more about this book and the author, please allow me to address him by his first name from now on cause he is my good friend.

I first met Khoa in 2006 when he attended my Patterns of Excellence program in Singapore. His passion for excellence and his love for Vietnam made him really special. At the very first session of the program, when the participants had a chance to stand up and share the reason why they had decided to attend the program, Khoa stood up and told the whole class that he wanted to become a successful entrepreneur so that one day he could come back and help his country. I heard many reasons why people came to my program, but I rarely heard someone said he wanted to make a difference for his country.

Before we met, some Vietnamese had approached me to propose a partnership in Vietnam. However, I am a man of high standard and very careful in selecting my partner. I only work with someone having both a HEART and a MIND. It was his passion that won him my trust, and it was his strong communication skills that convinced me to work with him.

Although I cannot read Vietnamese but I know Khoa well enough to be sure that this book is special. You might read some or even many self-development books, but please let me assure you that this book is not just another so-so book. The moment Khoa shared with me the concepts of the book, and how he wove meaningful life and business lessons into life stories, I knew this book is unique.

He will tell you many inspiring stories that will change your mindset and help you to overcome life challenges to achieve your dreams. He will make you stop and think a lot about your life and your future. He will make you get up and do something for your life. If you are an ordinary person but want to achieve extraordinary results, this book is certainly for you.

It cannot be for no reason that Tran Dang Khoa has hundred thousands of fans. Read this book now and take action right away for a more successful and happier life.

ADAM KHOO
20-06-2013

Cảm nhận của PGS. TS. Nguyễn Hữu Minh

Nhà nghiên cứu Xã hội học – Viện trưởng Viện nghiên cứu Gia đình và Giới

Cách đây ít lâu, khi nhận được bản thảo quyển sách ***Sống và Khát Vọng*** của tác giả Trần Đăng Khoa từ một đồng nghiệp, tôi không nghĩ là tôi lại háo hức đọc một mạch đến hết như vậy. Bởi lẽ, là một người làm công tác nghiên cứu khoa học xã hội không ít năm, tôi cũng đã có nhiều trải nghiệm trong cuộc sống và công việc, quyển sách của một tác giả trẻ về những bài học cuộc sống có thể không giúp ích nhiều.

Tuy nhiên, thật bất ngờ là quyển sách của Trần Đăng Khoa đã thực sự cuốn hút tôi vì những câu chuyện đời thường song mang đầy ý nghĩa nhân văn và truyền thụ nhiều bài học rất thiết thân về kỹ năng sống, kỹ năng tư duy thành công. Chính những câu chuyện đời thường, của một con người tự nhận là bình thường, biết tin yêu cuộc sống, có khát vọng vươn lên và thành công, là cách thức truyền cảm hứng đến người khác một cách nhanh nhất. Tôi hoàn toàn đồng ý với Trần Đăng Khoa rằng, *"Kinh nghiệm sống không phụ thuộc vào bao nhiêu năm chúng ta sống, mà phụ thuộc vào bao nhiêu năm qua chúng ta đã sống như thế nào"*.

Tôi thực sự khâm phục những nỗ lực vươn lên không ngừng của tác giả để sống một cách chất lượng và đem lại những thành công đáng kinh ngạc đối với một con người chỉ mới bước qua tuổi 30. Những câu chuyện đó, tự thân nó đã là sự gợi mở cho người đọc phải suy ngẫm về cuộc sống. Hơn thế nữa, tác giả đã biết từ các câu chuyện có thực của đời mình, chắt lọc ra được những bài học, những quy tắc trong cuộc sống mà nếu biết vận dụng chúng một cách sáng tạo thì sẽ dẫn tới thành công. Đặc biệt là những bài học về giá trị gia đình, về sự sẻ chia của các thành viên trong gia đình, nhất là tình cảm và sự hy sinh vô bờ bến của cha mẹ dành cho chúng ta, về tình yêu thương của con người và đồng nghiệp với nhau, bài học biết đứng lên từ thất bại, vượt lên những trắc trở của số phận. Một cách chung nhất, quyển sách không chỉ nêu lên những bài học về kinh doanh thành công mà điều quan trọng hơn là nó chứa đựng những bài học nhân văn về làm người trong một xã hội đầy biến động hôm nay.

Bao trùm lên toàn bộ quyển sách là lòng tự hào của tác giả được là người Việt Nam, được sống và khát vọng để biến những nỗ lực của thế hệ hôm nay trở thành niềm tự hào cho các thế hệ tiếp theo, là mong ước và quyết tâm để góp phần giúp cho đất nước ta có thể ngẩng cao đầu, sánh vai với các cường quốc năm châu. Tôi tin rằng, những chia sẻ của tác giả trong quyển sách sẽ góp phần thổi lên ngọn lửa tự hào là người Việt Nam của bao người khác.

Những trăn trở và quyết tâm của tác giả về *"làm giàu bền vững"*, với ý nghĩa giàu không chỉ là về tiền bạc mà còn là mối quan hệ, trí tuệ, tinh thần, hạnh phúc, v.v... là một thông điệp quan trọng không chỉ có ý nghĩa nhân văn mà cả về khoa học. Tôi mong rằng, Trần Đăng Khoa với con đường dài phía trước của một doanh nhân, và những người được truyền cảm hứng từ quyển sách này sẽ đạt được ước nguyện đó. Làm được điều đó chính là đóng góp thực sự vào việc xây dựng một đất nước Việt Nam thịnh vượng hơn, một xã hội tốt đẹp mà bao thế hệ người Việt Nam mơ ước và đấu tranh để đạt được.

Quyển sách ***Sống và Khát Vọng*** thực sự có ích đối với tất cả mọi người, nhưng trước hết là với những người đầy khát vọng vươn lên, vượt qua chính mình, chinh phục những đỉnh cao mới. Tôi mong chúc cho tác giả, với những thành công đáng tự hào trong những năm qua, sẽ tiếp tục vượt qua những thử thách, cam go trên chặng đường dài phía trước, để làm giàu bền vững và giúp được ngày càng nhiều người Việt Nam thực hiện những khát vọng của họ.

Cảm nhận từ những độc giả đầu tiên

"Trong những thời điểm khó khăn của gia đình tôi, thật may mắn khi có anh Trần Đăng Khoa, những quyển sách anh dịch, cùng khóa học **Sống và Khát Vọng** đã tiếp thêm động lực cho cả nhà. Ngay tại thời điểm này, khi những khó khăn còn rất nhiều thì lại được cầm trên tay bản thảo quyển sách này. Đọc về những câu chuyện của cuộc đời anh, những khát vọng lớn lao, những thành công thất bại, ý chí vươn lên của anh và những bạn trẻ. Đó quả là những điều tuyệt vời. Tuyệt vời không chỉ bởi những câu chuyện trong bản thảo, mà tuyệt vời còn vì **Sống và Khát Vọng** khiến người đọc phải suy ngẫm, phải hành động. Cảm ơn anh vì những điều tuyệt vời đó."

Chi Đặng Thanh Hương
– Giám đốc Công ty Cổ phần Đầu tư và Thương mại Xuân Mai

"Trần Đăng Khoa là một tác giả trẻ về tuổi đời, nhưng tôi thực sự ngạc nhiên về độ trưởng thành của Khoa qua quyển sách. Khoa trưởng thành vì đã biết liên tục đứng dậy sau những lần vấp ngã để thực hiện khát vọng. Khoa trưởng thành ở thái độ khoan dung với người đã "gây hại" cho công ty. Khoa trưởng thành trong cách nhìn thẳng vào những sự thật phũ phàng của cuộc sống, nhưng vẫn giữ được niềm tin tốt đẹp để tiếp tục dẫn thân. Nhiều độc giả người Việt vẫn thường mong có một tác giả viết thể loại sách kỹ năng sống từ thực tế Việt Nam. **Sống và Khát Vọng** chính là một quyển sách như thế. Đây không chỉ là câu chuyện tự sự chân thật của một người Việt mà còn có rất nhiều 'công thức' thiết thực giúp bạn 'sạc' lại năng lượng, để tiếp tục hành động chinh phục những ước mơ trong cuộc sống. Quyển sách cũng gợi mở nhiều suy ngẫm về vai trò của cha mẹ trong việc nuôi dạy con khi đọc những đoạn chia sẻ giàu cảm xúc của Khoa viết về cha mẹ."

ThS. Trần Minh Trọng
– Giảng viên, Đồng sáng lập Câu Lạc Bộ Dạy Con Nền Người

"Mặc dù biết Trần Đăng Khoa từ lâu và rất ngưỡng mộ nghị lực cũng như tài năng của tác giả, tôi cũng không khỏi bất ngờ khi đọc quyển sách **Sống và Khát Vọng**. Không ngờ để đến được thành công ngày hôm nay khi chỉ mới ở tuổi ngoài 30, Khoa lại có nhiều những 'bí mật' đầy sóng gió và nhiều bài học cuộc sống đến như vậy – những bài học hữu ích không chỉ với Khoa mà còn cho tất cả chúng ta. Điều đáng học hỏi là thay vì né tránh, Khoa luôn sẵn sàng đón nhận mọi khó khăn trong cuộc sống như những món quà quý giá mà cuộc đời ban cho để làm Khoa mạnh mẽ hơn. **Sống và Khát Vọng** là một quyển sách với lời văn gần gũi, giản dị nhưng lại chất chứa rất nhiều giá trị giáo dục, như một lời cảnh tỉnh cho những ai chưa đến 40 nhưng đã và đang đắm chìm trong buồn chán, thất vọng, sống thiếu mục đích hoặc không đủ nghị lực để đạt được những mơ ước trong cuộc sống. Còn đối với những người đã trên 40, quyển sách như một người bạn đồng hành để nhắc nhở, động viên chúng ta và thậm chí hướng dẫn cho chúng ta cách nhìn đời tích cực hơn."

Chi Đặng Mạch Thủy
– Giám đốc chi nhánh VAS Ba Tháng Hai

"Khi được con gái tôi đưa cho bản thảo quyển sách **Sống và Khát Vọng** vừa hoàn thành của Khoa (cho phép tôi gọi diễn giả Trần Đăng Khoa bằng cái tên thân mật đời thường), tôi cũng hơi lạ, tại sao giữa tôi và Khoa lại có nhân duyên với nhau đến vậy, bởi vì chỉ trước đó một ngày, tôi vừa nghĩ đến Khoa, đến những công việc mà Khoa đang làm và sẽ làm. Thậm chí, tôi còn ghi vào cuốn sổ tay là sẽ gặp Khoa sớm để hai chú cháu nói chuyện. Tôi đã đọc một cách rất nhanh. Những câu chuyện về cuộc đời của Khoa, những thông điệp về hạnh phúc, về thành công, về những tấm gương của những con người biết cố gắng, biết đam mê, biết đứng lên sau mỗi lần thất bại, về những tư duy tiên tiến của thế giới và về cả những điều nghịch lý trong cuộc sống, thật sự là những điều tôi không bắt ngờ nhưng những điều này lại được viết nên bởi

một người mới ngoài 30 tuổi thì thực sự là những gì đáng phải ghi nhận, đáng phải trân trọng. Tôi hoàn toàn có thể khẳng định rằng quyển sách của Trần Đăng Khoa thực sự sẽ rất ý nghĩa và cần thiết cho người Việt Nam dù ở độ tuổi nào, nhất là những ai khao khát thành công và hạnh phúc. Từ tận đáy lòng, tôi chúc TGM, chúc Khoa và những cộng sự của mình, dù gian truân thử thách vẫn giữ được ngọn lửa nhiệt huyết trong mình, luôn *hạnh phúc để thành công*."

Ông Đặng Hoàng Huy
– Nguyên Tổng giám đốc Vinaconex Xuân Mai

Lời cảm ơn

Để có được những thành quả nho nhỏ ngày hôm nay và quyển sách này được hoàn thành, tôi đã nợ rất nhiều người. Tôi muốn cảm ơn tất cả họ vì không có họ, sẽ chẳng bao giờ tôi có thể làm được những việc mà tôi đã làm.

Xin cảm ơn **cha mẹ** đã sinh ra tôi, đã trải qua bao nhiêu khó khăn gian khổ để nuôi tôi khôn lớn thành người, đặc biệt là mẹ vì những hy sinh, cảm thông, niềm tin và tình yêu thương vô điều kiện mà mẹ đã luôn dành cho tôi.

Xin cảm ơn **những người thân trong gia đình** đã góp phần không nhỏ trong việc giúp đỡ ba mẹ trên chặng đường nuôi tôi khôn lớn, cũng như giúp đỡ tôi trên con đường khởi nghiệp của mình.

Xin cảm ơn bác **Võ Tá Hân** (Ngân hàng gia quốc tế – Thành viên Hội Đồng Quản Trị Tập đoàn CDL – Singapore) – người thầy và người bạn lớn đã luôn là niềm cảm hứng cho tôi từ những ngày đầu khởi nghiệp.

Xin cảm ơn người bạn tri giao – dịch giả **Uông Xuân Vy** (Giám đốc TGM Books) – người đã luôn hỗ trợ tôi qua bao khó khăn của con đường lập nghiệp, và cũng là người đã góp phần to lớn vào việc tạo nên vị thế của TGM Books ngày hôm nay.

Xin cảm ơn em trai tôi – diễn giả **Trần Đăng Triều** (Giám đốc đối ngoại TGM Books kiêm Giám đốc Viva Books) – người đã đơn thương độc mã chiến đấu không mệt mỏi, chịu bao đắng cay nhọc nhằn để giúp tôi mở rộng mối quan hệ, tìm kiếm cơ hội, cũng như đặt nền móng cho TGM Books và Viva Books.

Xin cảm ơn những người anh em đứng nghĩa của tôi – **Nguyễn Phú Hải** (thành viên Hội Đồng Quản Trị TGM Group), **Đỗ Trần Bình Minh** (Giám đốc TGM TP.HCM), **Nguyễn Việt Trung** (Phó giám đốc TGM TP.HCM), **Nguyễn Thế Luân** (Giám đốc TGM Tech), **Bùi Hải An** (Phó giám đốc TGM Tech) – những người đã sẵn sàng hy sinh công việc lương cao ổn định và tương lai tươi sáng tại Singapore để cùng tôi quay về Việt Nam vì ước mơ chung và khát vọng cống hiến cho đất nước. Không có họ, chắc chắn sẽ không có một TGM đầy tự hào ngày hôm nay.

Xin cảm ơn **Nguyễn Tuấn Anh** (thành viên HĐQT TGM Group) một người bạn – người cố vấn đầy tài năng và hết sức đáng tin cậy của tôi từ những ngày đầu TGM thành lập cho đến tận hôm nay.

Xin cảm ơn những tấm lòng như **Adam Khoo** (Chủ tịch Tập đoàn AKLTG), **Patrick Cheo** (Tổng giám đốc Tập đoàn AKLTG), cô **Kiều Thị Kim Loan** (Trưởng chi nhánh phía Nam Nhà Xuất Bản Phụ Nữ), chị **Phạm Thị Hóa** (Trưởng phòng kinh doanh nội địa FAHASA), chị **Phan Hà Thủy** (Tổng giám đốc kiêm hiệu trưởng Trường Quốc Tế Việt Úc – VAS), chị **Đặng Mạch Thủy** (Hiệu trưởng cơ sở VAS Ba Tháng Hai), cô **Lê Phi Thúy** (Hiệu phó trường Phổ Thông Trung Học tư thục Nguyễn Khuyến), chị **Lê Thị Hương** (Trường Phổ Thông Trung Học tư thục Nguyễn Khuyến), chị **Đỗ Thị Thanh Thiên** (Hiệu trưởng trường Phổ Thông Trung Học Dân lập Ngôi Sao), anh **Phan Công Phương** (Giám đốc Công ty TNHH Duy Tân), cô **Vũ Kim Hạnh** (Chủ nhiệm Câu Lạc Bộ Hàng Việt Nam Chất Lượng Cao), chú **Đặng Hoàng Huy** (TGĐ Vinaconex Xuân Mai), chị **Huỳnh Nguyễn Thanh Trúc** (Chủ tịch Hội đồng quản trị Trường quốc tế Vstar), cô **Nguyễn Thị Tuyết Vân** (Giám đốc khối phát triển kinh doanh – ACB), anh **Dương Thành Truyền** (Chủ tịch Hội đồng quản trị Nhà Xuất Bản Trẻ), chị **Nguyễn Thị Minh Tâm** (Giám đốc – Unity),... và rất nhiều tấm lòng nữa đã giúp tôi một lúc nào đó dọc đường, nhờ thế mà con đường tôi bước bớt đi những chông gai.

Xin cảm ơn **những con người đầy nhiệt huyết của gia đình TGM**, sự nỗ lực, tinh thần làm việc và cống hiến quên mình vì TGM của họ là những điều mà không tiền bạc nào có thể mua được.

Xin cảm ơn **những thành viên đầy tự hào của Coach Family** – những con người đã góp phần tạo nên sự khác biệt to lớn cho hàng chục ngàn học viên của TGM trong nhiều năm qua.

Xin cảm ơn **hàng chục ngàn thành viên Câu Lạc Bộ Vươn Tới Thành Công** đã cùng tôi và TGM thực hiện mơ ước vì cộng đồng thông qua những hoạt động hoàn toàn tình nguyện nhằm xây dựng một xã hội hạnh phúc và thành công hơn.

Xin cảm ơn **hàng trăm ngàn khách hàng của TGM**, những người đã luôn ủng hộ và tin tưởng TGM, luôn sẵn lòng chia sẻ hoàn toàn một cách vô tư thông tin về các sản phẩm chất lượng của TGM cho bạn bè và người thân. Nếu không có những khách hàng tuyệt vời như vậy, những khóa học của TGM sẽ không bao giờ có thể trở thành những khóa học hàng đầu, và những quyển sách của TGM sẽ không bao giờ là những quyển sách bán chạy nhất như hiện nay.

Đặc biệt cảm ơn bạn **Đoàn Dung**, người đã gợi ý cho tôi về việc chia sẻ câu chuyện của mình, từ đó giúp tôi có được ý tưởng và cảm hứng bắt đầu quyển sách kỹ năng tư duy thành công dưới dạng một câu chuyện như thế này.

Và cuối cùng, xin cảm ơn **bạn** đã tin tưởng và ủng hộ tôi vì bạn đang cầm trên tay quyển sách này.

Đôi lời chia sẻ

"Hãy sống và ước vọng để thấy đời mình mong..."

– Nhạc sĩ Phạm Minh Tuấn

Tôi xin mở đầu những trang viết về mình bằng lời hát trong nhạc phẩm *Khát Vọng* của nhạc sĩ Phạm Minh Tuấn. Chẳng biết từ khi nào, câu hát ấy cứ vang vọng trong lòng tôi như một lời nhắc nhở về cách mà tôi sẽ sống qua cuộc đời này.

Hạnh phúc, thành công và giàu có là điều đa số mọi người mong muốn trong cuộc đời mình, bản thân tôi cũng không ngoại lệ. Tôi đã nỗ lực rất nhiều và sẽ tiếp tục từng ngày để hạnh phúc hơn, thành công hơn và giàu có hơn một cách chân chính.

Đối với tôi, cuộc sống luôn là một hành trình thú vị mà trên mỗi chặng đường, tôi lại có cơ hội hiểu thêm về bản thân, về những người xung quanh và về những quy luật của cuộc sống. Từ đó, tôi có thêm "dữ liệu" để lập trình cho cuộc đời mình ngày càng tiến gần đến cái đích tôi mong muốn.

Thế nhưng tôi vẫn thường tự hỏi, liệu còn điều gì vượt lên trên hạnh phúc, thành công và giàu có, mà tôi thật sự mong muốn cho cuộc đời mình nhưng chưa nhận ra. Cho nên, cuộc sống đối với tôi còn là một hành trình đi tìm ý nghĩa thật sự của cuộc đời mình, để sống thật sự xứng đáng và để hiểu cuộc đời này mình mong đến nhường nào...

Nếu cuộc đời này đáng sống, thì cũng đáng được ghi lại.

Quyển sách bạn đang cầm trên tay đây thật ra là một quyển sách về kỹ năng tư duy thành

công, nhưng có lẽ nó sẽ hoàn toàn khác những quyển sách kỹ năng bạn đã từng đọc từ trước đến giờ. Trong quyển sách này, tôi không muốn nói về lý thuyết, tôi chỉ muốn tâm tình với bạn câu chuyện đời tôi – một câu chuyện cũng không quá đặc biệt hay xa vời, một câu chuyện rất đời và rất người, nhưng là một câu chuyện mà tôi tin rằng bạn sẽ tìm thấy hình ảnh cuộc đời mình thấp thoáng trong đó.

Tôi mong muốn quyển sách này sẽ là một trải nghiệm đối với bạn. Cho nên, lồng vào trong những câu chuyện nhỏ đan xen với nhau để tạo thành một câu chuyện lớn, là rất nhiều bài học cuộc sống được rút ra và đúc kết lại. Khi đọc quyển sách này, sẽ có lúc bạn muốn dừng lại để suy ngẫm về cuộc đời mình, sẽ có lúc bạn bất chợt nhận ra một điều gì đó mình cần phải làm khác hơn, cũng có khi chỉ đơn giản là bạn cảm thấy ngạc nhiên, thú vị khi có thêm một số kiến thức mới lạ.

Nhiều điều tôi viết trong quyển sách này dựa trên những bằng chứng khoa học và kinh nghiệm thực tiễn của rất nhiều người thành công. Tuy nhiên, tôi xin phép không sa đà vào chứng minh những điều tôi nói bằng số liệu hay dẫn chứng. Thay vào đó, tôi chỉ đơn giản mong muốn chia sẻ với bạn những điều tôi biết hoặc tin là đúng.

Tôi cũng chỉ là một con người bình thường như bao người khác. Cho nên những điều tôi chia sẻ trong quyển sách này không có đúng hay sai và càng không phải là chân lý. Tất cả chỉ là những chia sẻ chân thành mộc mạc nhất. Tôi cũng không phải là một người thầy, mà tôi chỉ là một người chia sẻ. Tôi chia sẻ những gì cá nhân tôi nghĩ là đúng, ít ra là đúng với bản thân tôi. Trong tư cách độc giả, bạn có toàn quyền lựa chọn, quan trọng không phải là đúng hay sai, quan trọng là bạn lựa chọn xem có hữu ích cho bản thân mình hay là không. Đối với tôi, điều ý nghĩa nhất là bạn tìm thấy một vài điều hữu ích cho bản thân mình thông qua quyển sách này. Cho nên, lời chia sẻ chân thành tôi muốn gửi đến bạn là, tôi viết quyển sách này bằng tất cả trái tim mình, nếu được mong bạn hãy cảm nhận nó bằng trái tim của bạn.

Quyển sách này tôi cũng sẽ viết rất thật, rất đời và rất người. Những câu chuyện tôi kể sẽ bao gồm những lúc tôi đúng lẫn những lúc tôi sai, những thành công và cả những thất bại. Nhưng vì đây không phải là một quyển tự truyện, nên tôi chỉ chọn kể những chuyện thật sự có giá trị đối với bạn, nhằm giúp bạn có một cái nhìn thật gần gũi về con đường một người bình thường có thể phải đi qua để đạt đến những thành quả to lớn hơn trong cuộc sống, cũng như những thách thức bên trong chính mình mà bạn có thể phải đối diện trên con đường vươn tới thành công. Hơn ai hết, bạn biết rằng, con đường đi đến thành công là một quá trình gian nan bởi vì ở đó, bạn phải học cách vượt lên trên chính mình.

Nếu bạn cũng như tôi – là một người bình thường nhưng luôn khao khát vươn lên trong cuộc sống – thì quyển sách này chắc chắn là quyển sách dành cho bạn. Hãy cho phép những câu chuyện của tôi là niềm cảm hứng cho bạn. Hãy cho phép tôi chia sẻ với bạn những bí quyết và những phương pháp đơn giản nhưng hiệu quả để có được hạnh phúc và thành công trong cuộc sống. Và hãy cho phép tôi với quyển sách này là người bạn đường cùng bạn trên hành trình bước đến thành công.

Để đạt được những kết quả phi thường, bạn không cần phải là một người phi thường, bạn chỉ cần là một người bình thường dám làm những việc phi thường.

Từ quyển sách này, hãy cho phép tôi cùng bạn bắt đầu cuộc hành trình phi thường của chính mình bạn nhé...

Tôi tâm niệm rằng, kinh nghiệm sống không phụ thuộc vào bao nhiêu năm chúng ta sống, mà phụ thuộc vào bao nhiêu năm qua chúng ta đã sống như thế nào. Chính vì vậy, nếu bạn muốn chia sẻ với tôi bất kỳ điều gì, cho dù bạn ở độ tuổi nào (trẻ hơn, bằng tuổi hay lớn tuổi hơn tôi), tôi vẫn xin được lắng nghe và học hỏi từ bạn. Bạn có thể liên lạc với tôi trực tiếp qua email trandangkhoa@tgm.vn. Tôi sẽ đọc email của bạn bằng tất cả sự trân trọng.

Giấy báo tử

Tôi cất tiếng khóc chào đời vào ngày 7 tháng 7 năm 1981. Có lẽ lúc ấy, tôi là tài sản quý giá nhất của ba mẹ, bởi vì tất cả những gì ba mẹ có là một căn hộ chung cư tồi tàn, ọp ẹp, cũ kỹ do Nhà nước cấp và vài món đồ đạc đơn giản trong nhà.

Sống giữa một khu lao động phức tạp với đủ mọi thành phần sinh sống, cái nghèo dường như đã trở nên quá đỗi bình thường. Mẹ tuy phải rau cháo qua ngày từ lúc tôi vừa chào đời, nhưng vẫn nuôi tôi lớn nhanh và khỏe mạnh như thường. Có lẽ tất cả chút ít những gì bổ dưỡng nhất mẹ có được qua những bữa ăn đạm bạc, mẹ đã nhường cho tôi qua dòng sữa ngọt ngào của mình. Bà ngoại thương mẹ và tôi lắm, nên thỉnh thoảng khi có điều kiện, bà lại mang cho mẹ miếng thịt hay con cá nhỏ để ăn mà có sữa cho tôi bú.

Nhưng ở đời, cái nghèo thường đi cùng với cái khó đeo bám con người ta. Được vài tháng tuổi, tôi đột nhiên mắc phải một căn bệnh lạ, mà sau đó được xác định là viêm màng não cấp tính do dùng phải phần rôm giả. Đại dịch phần rôm giả năm 1981 đã cướp đi hàng trăm sinh mạng của những đứa trẻ cùng lứa tuổi với tôi. Thời gian đó, Bệnh viện Nhi Đồng đông kín bệnh nhân, hàng trăm đứa trẻ nằm la liệt, tiếng khóc vang lên như xé lòng. Mẹ ôm tôi chạy khắp các phòng bệnh với hi vọng có cơ hội cứu chữa cho đứa con đang thoi thóp thở trên tay.

Nhưng đi đến đâu mẹ cũng chỉ nhận được một câu trả lời: *"Con chị không còn cơ hội sống sót, mà cho dù có sống cũng bị di chứng thần kinh"* vì bệnh của tôi đã trở nên quá nặng khi mẹ đưa tôi vào bệnh viện. Các bác sĩ còn khuyên mẹ hãy chấp nhận sự thật, và hầu như không hề đoái hoài gì đến tôi, việc chữa trị chỉ là cho có vì họ tin rằng tôi sẽ không sống nổi. Vẫn ôm chặt tôi trong lòng, giọt nước mắt mẹ lăn dài trên bầu má bé bỏng của tôi...

Tuy nhiên, mẹ không bao giờ cho phép bản thân mình bỏ cuộc, bởi vì bỏ cuộc là bỏ đi mạng sống của tôi. Bằng trái tim của một người mẹ, mẹ vẫn tin rằng tôi sẽ được bình an. Mẹ van lạy bác sĩ cho đến khi tôi được nhập viện vào phòng chăm sóc đặc biệt. Mẹ vẫn lo lắng cho tôi kỉ lưỡng từng ly từng tí, vẫn cho tôi bú, vẫn dỗ cho tôi từng giấc ngủ ngon. Và trong khi tử thần vẫn tiếp tục cướp đi hàng trăm sinh mạng của những đứa trẻ khác xung quanh thì tôi đã may mắn sống sót... có lẽ là bằng tình thương của mẹ.

Một thời gian sau, công an đến gõ cửa nhà tôi rồi chìa ra tờ giấy báo tử với cái tên Trần Đăng Khoa do bệnh viện gửi về từ trước, bởi vì bác sĩ nghĩ rằng chắc chắn tôi sẽ chết. Công an muốn xác nhận thông tin về cái chết của tôi nhưng họ đã ngỡ ngàng khi thấy tôi còn sống, khỏe mạnh và hồng hào trong vòng tay của mẹ. Đến tận bây giờ tôi vẫn tin rằng, tình thương, niềm tin và sức sống của mẹ truyền vào tôi qua dòng sữa ngọt ngào chính là phương thuốc kì diệu đã giúp tôi thoát khỏi lưỡi hái tử thần trong những ngày đầu đời ấy.

Nhưng rồi, cuộc sống ngày càng gặp nhiều khó khăn khiến cho đời sống gia đình thêm căng thẳng. Ba tôi thường hay say xỉn, rồi còn quan hệ lung tung ở bên ngoài, nên ba mẹ nhiều lần xung đột dữ dội với nhau. Mẹ vẫn âm thầm chịu đựng vì thương con. Thậm chí có lần, mẹ tưởng chừng như đã mất hết niềm tin vào cuộc sống. Bế tắc và khủng hoảng, mẹ bỗng tôi lên tầng thượng của khu chung cư nghèo toan nhảy xuống tự vẫn cùng với tôi. Mẹ ngồi đó, hai chân buông thõng xuống khoảng không bên dưới, và chỉ cần nhích ra ngoài một chút thôi, mẹ sẽ lập tức rơi xuống. Tôi sẽ cùng chết với mẹ và câu chuyện này sẽ kết thúc ở đây.

May mắn thay, mẹ đã lựa chọn làm khác đi. Mẹ đã không lao xuống mà ngồi đó suy nghĩ thật nhiều. Thế rồi khi ánh bình minh lên, khi mẹ đã bình tĩnh lại, khi mẹ nhìn thấy cuộc sống đang dần quay lại xung quanh mình, và khi mẹ nhìn tôi đã thức giấc cựa quậy khóc trên tay, mẹ chợt tỉnh ngộ rồi tự nhủ với lòng rằng: *"Mình không có quyền cướp đi sinh mạng của con mình, biết đâu sau này con mình lớn lên sẽ trở thành một người đặc biệt"*. Mẹ nhận ra rằng, dù còn bé chưa biết gì, nhưng là một con người, tôi có quyền được sống. Mẹ quyết định dù thể nào đi nữa thì

mẹ vẫn sẽ phải tiếp tục sống để nuôi tôi khôn lớn thành người. Nghĩ thế, mẹ hoàn toàn từ bỏ ý định tự vẫn và từ từ đứng dậy để quay trở xuống. Sau lưng mẹ, ánh bình minh đã rạng rỡ phía trời đông...

Sau này, khi nghe mẹ kể lại những chuyện ấy, tôi vẫn thường tự hỏi mình: *"Tại sao trong cùng một đại dịch hàng ngàn đứa trẻ khác đã chết nhưng tôi lại được sống? Tại sao trong lúc mẹ tuyệt vọng cùng cực đến nỗi muốn quyền sinh lại lựa chọn tiếp tục cuộc sống để tôi được sống?"*.

Bởi vì tựa đề của quyển sách này là *Sống và Khát Vọng*, mong bạn cho phép tôi dùng lại một chút để nói về SỐNG.

SỐNG – Có lẽ đó là điều mà nhiều người quan tâm nhất, vì nói cho cùng, thì đó là điểm chung lớn nhất của tất cả con người chúng ta. Nhưng đối với mỗi người, SỐNG có một ý nghĩa khác nhau. Và mỗi người cũng có những mối quan tâm khác nhau về cuộc sống. Tuy nhiên, đa phần những mối quan tâm đó có thể được xếp vào hai loại chính:

Loại **"Thế Nào?"** với những câu hỏi như là: "Tôi nên sống như thế nào?", "Tôi phải làm thế nào để hạnh phúc hơn?", "Tôi phải làm thế nào để thành công hơn?",...

Loại **"Điều Gì?"** với những câu hỏi như là: "Tôi muốn điều gì trong cuộc sống này?", "Tôi cần điều gì trong cuộc sống?", "Tôi phải có những điều gì?", "Tôi phải hy sinh những điều gì?", "Tôi phải làm được những điều gì?",...

Và rồi, chúng ta cứ mãi đi tìm những câu trả lời cho những câu hỏi đó trong cả cuộc đời. Tôi cũng đã từng như thế, bởi vì tôi tin rằng mỗi câu hỏi phải được trả lời một cách riêng lẻ. Nhưng rồi đến một ngày, tôi bất chợt nhận ra một điều rằng, có một câu hỏi mà nếu tôi tìm ra được câu trả lời, thì việc tìm câu trả lời cho những câu hỏi khác không còn quá khó khăn nữa.

Câu hỏi ấy chính là: "Tại sao tôi sống dù biết rằng rốt cuộc mình cũng sẽ rời bỏ cuộc đời này?".

Đối với tôi, câu trả lời là: "Tôi sống để tạo nên những khác biệt tích cực cho bản thân tôi, cho gia đình, cho bạn bè và cho xã hội".

Với câu trả lời đó, tôi sống từng ngày biết rằng tại sao mình sống, biết rằng mình đang đi đâu về đâu, biết rằng cuộc sống của tôi thật sự là một hành trình ý nghĩa cho dù nó có cùng điểm xuất phát và điểm đến, cũng như biết rằng ngày tôi rời khỏi cuộc đời này tôi sẽ có thể mỉm cười vì những khác biệt tích cực mình đã tạo ra cho dù là nhỏ nhoi đi nữa.

Còn bạn thì sao? Nếu một lúc nào đó bạn có được một khoảng không gian riêng, thay vì ngồi nghe nhạc, xem phim hoặc lướt web, đã bao giờ bạn tự hỏi mình câu hỏi: "Tại sao tôi sống dù biết rằng rốt cuộc mình cũng sẽ rời bỏ cuộc đời này?".

Dù bạn là ai thì mỗi chúng ta được sinh ra trên đời đều vì một ý nghĩa nào đó. Việc bạn đã sinh ra như thế nào, trong hoàn cảnh ra sao, không quan trọng bằng việc bạn đang sống như thế nào. Việc bạn đã sống bao nhiêu năm hay sẽ sống thêm bao nhiêu năm nữa, không quan trọng bằng việc mỗi năm ấy bạn sống ra sao.

Khi bạn trả lời được câu hỏi ấy, bạn sẽ tìm thấy một sức sống, một động lực mới bên trong bản thân mình trên con đường vươn tới thành công. Không phải ngẫu nhiên mà những người thành công chân chính và hạnh phúc trọn vẹn trong cuộc sống hiểu rõ lý do tại sao họ phải sống.

Cho nên, mỗi khi bạn tự hỏi: **"Tại sao tôi sống?"**, bạn chỉ cần đơn giản nhớ một điều rằng, chỉ có mình bạn mới có thể tìm thấy câu trả lời. Câu trả lời ấy cũng không có đúng hay sai vì đó là câu trả lời của riêng bạn, cho bản thân bạn, chứ không phải ai khác.

Thần đồng toán học

Cậu học trò nghèo ở trường làng

Khi tôi học cấp một, vì hoàn cảnh kinh tế gia đình vẫn còn rất khó khăn, nên mẹ chỉ đủ tiền xin cho tôi vào học tại một ngôi trường bình dân cũ kĩ, nằm sâu trong một con hẻm nhỏ hẹp ở một xóm lao động nghèo. Hàng ngày, trời mưa cũng như nắng, tôi phải tự mình lội bộ một quãng đường dài từ nhà để đến trường. Có khi cả năm tôi đi học với vài bộ đồ lem luốc cùng chiếc cặp sách không dây đeo, hỏng quai và hỏng khóa, khiến tôi phải luôn ôm cặp trước ngực. Tài sản quý giá nhất của tôi lúc đó là một cây viết máy mà mẹ phải để dành tiền rất lâu để mua cho. Nhưng vì cặp tôi bị thủng, viết máy rơi mất, thế là tôi lại phải dùng viết chấm mực.

Cổng trường nơi tôi học có nhiều gánh hàng bán đồ ăn giá rẻ cho học sinh. Nhưng với tôi những hàng quà đó lại luôn là những món ăn xa xỉ. Lâu lâu, được mẹ cho ít tiền, tôi la cà vào hàng phở ven đường, đứng tần ngần một hồi rồi mới dám kêu một suất "đặc biệt" – không thịt, ít bánh phở nhưng nhiều nước để húp cho no bụng, và nhất là để vừa vặn với số tiền ít ỏi tôi có trong túi. Thậm chí, cái thói quen ăn phở rồi húp đến cạn cả nước có từ tuổi thơ nghèo khó ấy vẫn theo tôi đến tận sau này. Khó khăn lắm tôi mới bỏ được thói quen ấy.

Học sinh ở trường đa số là con em của các gia đình lao động nghèo, ngoài giờ học thì đều phải làm đủ các nghề để kiếm sống hoặc phụ gia đình buôn bán nhỏ. Chúng tôi học thì ít, choảng nhau thì nhiều. Vì là đứa nhỏ con nên tôi vẫn hay bị tui bạn ở lại lớp nhiều năm, to con và lớn tuổi hơn, bắt nạt. Do phải thường xuyên sống trong nỗi sợ sệt nên khi còn bé, lúc nào tôi

cảm thấy mình là một đứa trẻ yếu ớt và kém cỏi. Thậm chí, năm tôi học lớp 1, tôi hay bị chúng bạn đánh trong trường, cộng thêm việc bị cô giáo đánh giá là một học sinh chậm tiến so với các bạn, tôi nằng nặc đòi nghỉ học sau một học kỳ. Hậu quả là lần đó, mẹ cho tôi một trận đòn nhớ đời. Đó là lần đầu tiên và cũng có lẽ là lần duy nhất mẹ đánh tôi đau như thế – chắc lúc đó mẹ đã buồn lắm. Năm đó, tôi chỉ học lớp 1 được một học kỳ rồi phải nghỉ ở nhà. Mẹ buồn nhưng không bao giờ bỏ cuộc, dù bản thân mẹ chưa học hết cấp 3, mẹ vẫn cố gắng hết sức kèm cặp tôi tại nhà hai môn chính tả và toán. Tôi vẫn còn nhớ mẹ đã bất lực thế nào khi tôi học kém đến mức chẳng bao giờ nhớ nổi chữ "th".

Cũng vì thường bị hiếp đáp, chuyện đến trường đối với tôi chẳng mấy thú vị nhưng tôi không dám nói cho mẹ biết, và thật ra nói cho mẹ thì cũng chẳng giải quyết được gì vì mẹ không thể đi theo bảo vệ tôi suốt. Nếu mẹ nói với thầy cô thì mọi chuyện sẽ còn tệ hơn, vì thầy cô mà kỉ luật những đứa hiếp đáp tôi thì chúng nó sẽ còn chặn đường đánh tôi nhiều hơn nữa. Cho nên, từ bé tôi đã phải học cách "sống chung" với "kẻ thù", học cách tự lo cho bản thân mình và đứng vững trên đôi chân của mình.

Mọi chuyện bắt đầu thay đổi từ khoảng cuối năm lớp 4 khi tôi bắt đầu lớn nhanh hơn, to con hơn, trở nên gan lì hơn và biết... đánh nhau. Đó là thời gian mà tôi xem việc đánh nhau mỗi ngày như một môn thể thao. Những lúc chẳng có lý do gì để đánh nhau thì chúng tôi lại chơi... đánh vật. Giờ chơi của tôi luôn kết thúc với mồ hôi ướt đầm, quần áo nhàu nát, dơ bẩn và đầy những vết tay vết chân.

Trong những ngày tháng đó, tôi tự rút ra được một bài học kinh nghiệm trong đánh nhau. Đó là bất chấp đối thủ có to con hơn, khỏe hơn, nhưng nếu bạn chịu đòn giỏi hơn, bạn sẽ thắng. Bài học kinh nghiệm này đã vô tình theo tôi trong suốt quãng đời còn lại.

Không quan trọng là cuộc đời đâm vào mặt bạn bao nhiêu lần, quan trọng là bạn chịu được bao nhiêu quả đâm mà vẫn có thể đứng dậy, tiếp tục chiến đấu để rồi chiến thắng trong trò chơi cuộc sống.

Sinh ra không phải để tầm thường

Và có lẽ, mọi việc sẽ mãi như thế nếu không có một chuyện bất ngờ xảy ra... Chẳng hiểu tại sao tôi lại được thầy giáo chủ nhiệm chọn đi thi học sinh giỏi Toán cấp quận, có lẽ nhờ tôi là một trong những học sinh chưa bao giờ bị lưu ban của lớp nên cũng thuộc loại "giỏi". Thật ra, lúc ấy cả tôi và gia đình đều nghĩ tôi học khá giỏi, nhưng mãi sau này nghĩ lại thì tôi mới hiểu thế nào là câu nói "*trong xứ mù, thằng chột là vua*". Tôi đã được chọn đại diện cả trường đi thi học sinh giỏi Toán cấp quận theo cách ấy. Thậm chí, thầy còn bảo với tôi rằng, tôi đi thi lần đó chỉ để "cọ xát và học hỏi" thôi, chứ thầy không hề dám nghĩ đến chuyện sẽ đạt kết quả thế này thế nọ vì trường tôi chưa bao giờ có một học sinh giỏi cấp quận trong bất kỳ bộ môn nào cả. Bước vào phòng thi, tôi hí hoáy chép đề bài, viết vài dòng lời giải cho có rồi ngồi... cắn bút. Rốt cuộc bài thi của tôi được 1,5 điểm – một kết quả thật ra đã được dự đoán trước, và mọi chuyện cũng xảy ra như mong đợi – tôi trượt.

Tưởng chừng như mọi chuyện đã an bài, thì bất ngờ thay khoảng một tuần sau, nhà trường lại có thông báo tôi vừa được đầu vót vào học trong đội tuyển chuyên Toán của quận vì có một bạn bỏ đội tuyển. Sau này nghĩ lại, tôi đoán chắc là do trường tôi chưa có thành tích gì nên lần ấy được chiếu cố trường hợp của tôi để cổ vũ phong trào. Vậy là, vô tình tôi trở thành học sinh đầu tiên của trường đầu học sinh giỏi Toán cấp quận.

Trong đội tuyển, tôi gặp toàn những học sinh rất giỏi, mặt mày sáng sủa, quần áo, cặp sách tươm tất đến từ những trường điểm của quận. Đa số (nếu không nói là tất cả) các bạn đều là con những gia đình có điều kiện tốt hơn gia đình tôi. Lúc ấy trong đội tuyển, có lẽ tôi là đứa nhếch nhác nhất từ bề ngoài cho đến thành tích. Sự thật này khiến tôi lại càng mất tự tin và cảm thấy hết sức chán nản vì thân phận và sức học kém của mình.

Nhưng ngay từ đầu, thầy giáo dạy đội tuyển đã động viên chúng tôi rằng: "*Nếu em nào đạt*

giải cấp thành phố thì sẽ được đi máy bay ra thủ đô Hà Nội tham dự kì thi học sinh giỏi cấp quốc gia và tham quan thủ đô". Thật lòng mà nói, giải học sinh giỏi cấp quốc gia đối với tôi lúc ấy chẳng có gì thú vị cho lắm, nhưng việc được bay ra tận Hà Nội và được đi chơi là một điều hết sức tuyệt vời (thậm chí kì diệu) đối với tôi, vì tôi chưa bao giờ biết đến một nơi xa như Hà Nội là thế nào. Vậy là tôi lao đầu vào học Toán bằng tất cả "niềm đam mê đi chơi" của mình.

Hơn nữa, tôi thật sự cảm thấy rất nhục nhã khi mình là học sinh kém cỏi nhất của lớp bồi dưỡng Toán. Hôm nào vào lớp cũng phải trốn chui trốn nhủi để không bị thầy hỏi tới. Nếu không may bị thầy hỏi tới thì tôi lại lặp lại cái điệp khúc ấp a ấp úng hoặc chỉ viết được vài ý cơ bản cho lời giải lên bảng. Thầy mắng tôi, còn bạn bè thì cười tôi. Trong khi ở trường, vì học với những bạn kém hơn rất nhiều, lúc nào tôi cũng được xem là học sinh giỏi. Còn ở đây, tôi chẳng là gì cả.

Tôi nhớ lúc ấy tôi hay sang nhà hàng xóm xem nhờ TV một bộ phim có tên là *Săn Bắt Cướp*, mà trong đó nhân vật chính – một tướng cướp khét tiếng do chú Thương Tín đóng – có nói một câu nói mà tôi nhớ như in: *"Tôi sinh ra không phải để ngồi tù"*. Câu nói ấy vì một lý do gì đó đã tác động đến tôi rất mạnh. Dĩ nhiên, tôi chỉ mới khoảng 10 tuổi thì chẳng có lý do gì để bị tác động bởi chữ "ngồi tù" trong câu nói đó, tôi lại càng không muốn trở thành tướng cướp như nhân vật phản diện trong phim. Nhưng vì một lý do nào đó chính tôi cũng không biết, tôi bị ám ảnh bởi câu nói ấy – một câu phủ định (nhưng một cách nào đó lại đầy chất khẳng định): *"Tôi sinh ra không phải để..."*

Càng ngày, tôi càng bị ám ảnh bởi câu nói ấy một cách mạnh mẽ. Thậm chí cho đến bây giờ tôi vẫn còn nhớ như in đoạn phim đó trong đầu mình. Chính vì câu nói ấy tác động đến tôi mạnh mẽ như thế mà cũng từ đấy, tôi thường tự nói với bản thân mình rằng: *"Tôi sinh ra không phải để tầm thường"*. Và đó là suy nghĩ của một thằng tôi 10 tuổi – một thằng tôi tin rằng bản thân mình sinh ra không phải để "đội sổ" cho người khác. Vâng, 10 tuổi tôi tự nói với mình rằng: *"Tôi sinh ra không phải để tầm thường"*.

Nếu không thành công, thì cũng thành nhân

Không chỉ đơn giản mơ ước được đi máy bay ra Hà Nội hay tin rằng mình sinh ra không phải để tầm thường, tôi thật sự bắt tay vào hành động. Tôi bắt đầu học Toán một cách kiên trì. Tôi phải dùng từ "kiên trì" vì lúc đó nếu so với các bạn cùng lớp bồi dưỡng thì tôi dốt nhất lớp. Những bài toán bạn tôi gần như biết ngay lời giải thì tôi có khi phải ngồi vò đầu bứt tóc cả giờ thậm chí vài giờ để tìm lời giải. Nhưng tôi không bỏ cuộc, vì tôi không chấp nhận mình tầm thường. Những bài toán cũng như những trận đánh nhau mà thôi, kẻ thắng là kẻ gan lì hơn. Và trong đa số thời gian, tôi gan lì hơn những bài toán hóc búa ấy.

Sau này nghĩ lại, tôi thấy rằng lúc ấy tôi quyết tâm như thế là nhờ vào hai điều, hay nói chính xác hơn là nhờ hai cách tôi nhìn bản thân mình.

Thứ nhất bởi vì tôi "may mắn" ở trong một lớp với đại đa số học sinh kém. *"Trong xứ mù, thằng chột là vua"*, nên tôi đã vô tình mang trong mình một niềm tin rằng: "tôi tài giỏi". Chính niềm tin ấy đã khiến tôi cảm thấy cực kì khó chịu khi phải đối diện với một sự thật hiển nhiên rằng, mình là đứa ngu dốt chứ chẳng phải tài giỏi gì. Tôi không thể chấp nhận được sự thật phũ phàng đó. Từ chỗ tin mình tài giỏi, đến vỡ mộng, rồi thay vào đó một niềm tin mới: *"Tôi sinh ra không phải để tầm thường"*, đã vô tình trở thành một động lực thôi thúc tôi một cách hết sức mãnh liệt.

Thứ hai là bởi vì mẹ vẫn hay nói với tôi rằng: *"Tên con là Trần Đăng Khoa, giống nhà thơ thần đồng Trần Đăng Khoa, chắc sau này lớn lên con cũng sẽ làm nên nghiệp lớn. Cho nên con phải cố gắng học thật giỏi"*. Là một đứa trẻ, tôi thật sự tin vào những gì mẹ nói. Hay nói một cách nào đó, bằng cách so sánh tôi một cách tích cực với nhà thơ thần đồng Trần Đăng Khoa (người mà tôi cũng rất ngưỡng mộ) – mẹ làm tôi tin rằng: *"Tôi sinh ra để làm nên nghiệp lớn"*.

Hai niềm tin này lúc ấy, tiếc thay, lại hoàn toàn ngược lại với thực tế là tôi đang "đội sổ"

trong lớp bồi dưỡng Toán. Thực tế ấy buộc tôi phải lựa chọn, hoặc là bỏ đi hai niềm tin ấy để chấp nhận mình là một kẻ tầm thường, để tự mãn mình là "thắng chột trong xứ mù", hoặc là tiếp tục giữ hai niềm tin ấy trong lòng và chiến đấu để làm cho hiện thực phản ánh đúng hai niềm tin ấy. Và tôi đã chọn chiến đấu.

Còn bạn thì sao? Có bao giờ bạn tự hỏi: "*Tôi sinh ra để làm gì?*". Bạn có nhận ra rằng, bạn hoàn toàn có quyền lựa chọn niềm tin của mình và rồi chiến đấu hết mình để biến niềm tin ấy thành sự thật. Bạn cũng có thể nói với mình những điều tương tự: "*Tôi sinh ra không phải để tầm thường*", "*Tôi sinh ra là để thành công*", "*Tôi sinh ra là để được ngưỡng mộ*", "*Tôi sinh ra là để tạo nên sự khác biệt*",...

Bạn có thể nghĩ rằng: "Tôi chưa làm được gì cả, những niềm tin như thế là vô căn cứ" hoặc "Tôi thất bại nhiều quá, làm sao có thể tin vào những điều đó". Tôi chỉ muốn nói với bạn rằng, những niềm tin ấy hoàn toàn phụ thuộc vào sự lựa chọn của bạn. Đúng, ngay lúc này đây có thể là nó vô căn cứ, nhưng bởi vì nó vô căn cứ cho nên bạn mới phải hành động quyết liệt và kiên định nếu bạn lựa chọn những niềm tin như thế, để biến những niềm tin vô căn cứ trở thành có căn cứ. Nói cho cùng, tin vào bản thân bạn đến mức nào thì cũng do bạn lựa chọn mà thôi.

Cho nên, hãy tin vào chính mình và hãy chiến đấu đến cùng, nếu bạn không thành công thì cũng thành nhân.

Về phần mẹ, thấy đứa con trai tự nhiên thay đổi hẳn, chăm chỉ học hành và còn có vẻ rất say mê môn Toán, mẹ mừng lắm. Mặc dù mẹ không phải là người được học hành đầy đủ nhưng với tôi, mẹ đúng là một "giáo sư" về tình thương. Trong khi tôi chưa đạt được thành quả gì thì mẹ đã luôn tin tưởng và thường khích lệ: "*Nếu con cứ học chăm thế này, con nhất định sẽ trở thành một tài năng Toán học*". Một lần nữa, mẹ gieo vào trong tâm trí tôi hạt giống niềm tin cho đến khi chính tôi cũng tin rằng: "*Nếu mình cứ cố gắng chăm chỉ thế này, mình sẽ trở thành một tài năng Toán học*".

Không chỉ nói, mẹ còn thể hiện bằng hành động rằng mẹ tin tôi như thế nào. Nhà nghèo, thậm chí không có nổi một chiếc xe đạp để đi, mẹ vẫn thường nhờ bác tôi chở loanh quanh các nhà sách cũ để tìm mua cho tôi tài liệu về môn Toán. Vì không biết tôi đang học cái gì nên mẹ hay vô tình mua về những quyển sách cũ vượt quá chương trình học của tôi. Thương mẹ, hàng ngày tôi càng miệt mài bên bàn học (có ngày tôi học hơn 12 tiếng đồng hồ) để cố gắng "nuốt" hết tất cả kiến thức trong từng quyển sách cũ, giấy đen nhem mẹ mua về.

Lúc đầu mọi thứ phải nói là hết sức khó khăn, hầu như tôi chẳng tự giải được bài toán nào mà chỉ toàn phải xem gợi ý hoặc lời giải phía sau sách. Nhưng về sau quen dần và bắt đầu giải được một số bài toán tương đối khó so với những học sinh bình thường thì tôi lại đắm ra "nghiện" Toán.

Thậm chí, lúc mới biết giải toán khó, có lần chỉ vì giải được một bài toán bằng một công thức lạ (ở đây là lạ đối với tôi), tôi còn tưởng mình là người đầu tiên trên thế giới tìm ra công thức ấy. Nhưng khi vào lớp khoe thầy và các bạn thì tôi mới biết đó là công thức "ai cũng biết". Mất hứng nhưng không nản chí, tôi quyết tâm tìm ra càng nhiều công thức "ai cũng biết" tương tự như thế càng tốt bằng tất cả niềm đam mê của mình. Kết quả là, chỉ sau một thời gian ngắn trình độ Toán của tôi bắt đầu có sự tiến bộ vượt bậc.

Năm đó, tôi làm nên một điều kì diệu cho ngôi trường của mình – trở thành học sinh đầu tiên của trường đạt học sinh giỏi Toán cấp thành phố – bằng chính sức của tôi chứ không phải là đậu vớt nữa. Tiếc thay, trong vòng 2, tôi thiếu chút điểm nên không được tham gia vào đội tuyển thành phố để ra Hà Nội thi cấp quốc gia. Mặc dù rất buồn vì ước mơ được đi máy bay ra thủ đô chơi của mình đã tan thành mây khói, nhưng khi trở về trường trong con mắt ngưỡng mộ của bạn bè và nhận được sự quan tâm như một "ngôi sao" từ hầu hết các thầy cô, tôi quên ngay nỗi thất vọng về kết quả thi không như mong muốn và bắt đầu cảm nhận cái ngọt ngào của những thành quả do chính mình đạt được.

Lúc ấy tôi chẳng tự rút ra được bài học gì cả, nhưng sau này nghĩ lại, tôi nhận ra một điều

rằng: Thành công là một chặng đường chứ không phải là một đích đến. Cho dù tôi không đạt được điều mình khao khát, nhưng tôi cũng đã vượt lên trên chính bản thân mình rất nhiều. Quan trọng hơn hết, chặng đường từ một cậu học trò nghèo ở một "trường làng" trở thành một học sinh giỏi Toán cấp thành phố, đối với tôi là một chặng đường kì diệu. Thế nên một lần nữa:

Khi bạn lựa chọn tin vào chính mình và chiến đấu đến cùng, nếu không thành công thì cũng thành nhân.

Trở thành "thần đồng" Toán học

Thế là tôi lại tiếp tục lao đầu vào học Toán. Lần này, tôi học bằng tất cả niềm đam mê thật sự của mình chứ không còn vì mục tiêu "được bay ra Hà Nội chơi", cũng không phải vì ý nghĩ "tôi sinh ra không phải để tầm thường". Lần này tôi học chỉ vì một lý do đơn giản: ĐAM MÊ. Thậm chí, tôi còn dành hẳn một quyển vở đẹp nhất để chép lại thật nắn nót những bài toán khó và lời giải, với hy vọng rằng sau này tôi sẽ để lại cho đời và cho thế hệ sau một quyển sổ tay toán học quý giá.

Đối với đa số người lớn, tôi chỉ là một đứa trẻ 10 tuổi mơ mộng hão huyền theo kiểu trẻ con. Dĩ nhiên họ đúng, quyển vở ấy của tôi chẳng bao giờ trở thành quyển sách toán quý giá đáng để lại cho đời. Nhưng có lẽ chính vì cái ước mơ được viết một quyển sách để chia sẻ với mọi người đã có từ những ngày ấy, mà hôm nay, tôi đang ngồi viết quyển sách này.

Điều quan trọng không phải là một đứa bé có biết mơ ước theo cách của người lớn hay không, mà điều quan trọng là liệu đứa bé ấy có dám mơ ước lớn.

Cuối năm lớp 5, tôi đoạt giải Lê Quý Đôn môn Toán của quận với số điểm tuyệt đối 10/10, chính thức biến tôi trở thành học sinh giỏi Toán nhất trong toàn quận. Khi tôi lên nhận phần thưởng, các cô chú lãnh đạo cũng như thầy cô trường khác đã hết lời khen ngợi tôi vì tôi là học sinh duy nhất đạt điểm tuyệt đối trong môn Toán. Tất cả họ đều không ngờ rằng, chỉ cách đó khoảng 7 tháng thôi, tôi vẫn còn là cậu học trò trường làng đậu vớt vào đội tuyển Toán của quận với số điểm... 1,5 trên 10. Còn những người bạn cùng học bồi dưỡng với tôi, những người mà lúc trước trình độ của họ đã vượt xa tôi, những người mà lúc đó đã ít nhiều coi thường tôi, họ không thể nào ngờ rằng chỉ sau khoảng 3 tháng không gặp nhau từ sau kì thi Toán thành phố, tôi đã có một sự tiến bộ vượt bậc như thế.

Lúc đó tôi cũng chẳng suy nghĩ nhiều vì trong đầu tôi không có sự tranh đua mà chỉ có một niềm đam mê: Toán. Sau này nghĩ lại, tôi bất chợt nhận ra rằng, lúc ấy tôi hơn bạn bè mình không phải vì tôi thông minh hơn họ, tôi hơn họ vì tôi khác họ. Họ chăm chỉ học Toán để đi thi và hy vọng đoạt giải. Còn tôi, tôi học Toán không phải vì hơn thua, mà là vì niềm đam mê của mình, và vì cái mơ ước hão huyền – viết một quyển sách Toán để truyền lại cho thế hệ đàn em.

Sau này, khi tôi trở thành một diễn giả và chuyên gia đào tạo kỹ năng tư duy thành công, tôi lại càng phát hiện ra rằng, đam mê thực sự đóng góp rất lớn vào thành công của con người chúng ta. Một trong những bằng chứng khoa học nổi tiếng về giá trị của niềm đam mê đó là nghiên cứu của **Srully Blotnick** trên 1.500 sinh viên tốt nghiệp Đại Học Kinh Tế 1960 - 1980 (Mỹ). Trong số 1.500 sinh viên này, 1.245 sinh viên lựa chọn kiếm tiền trước, theo đuổi đam mê sau (tôi tạm gọi là nhóm "kiếm tiền") và 255 sinh viên lựa chọn theo đuổi đam mê trước, kiếm tiền sau (tôi tạm gọi là nhóm "đam mê"). Trong số 1.245 sinh viên thuộc nhóm "kiếm tiền", chỉ có duy nhất 1 sinh viên trở thành triệu phú (tương đương với tỉ lệ 0,08%). Ngược lại, trong số 255 sinh viên thuộc nhóm "đam mê" có đến 100 người sau này trở thành triệu phú (tương đương với tỉ lệ 39,21%).

Tôi tin bạn có thừa thông minh để tự rút ra kết luận cho mình từ nghiên cứu trên. Cho nên tôi chỉ muốn nhấn mạnh một điều rằng: Hãy luôn sống vì mơ ước và đam mê của mình.

Lên lớp sáu, tôi đậu thủ khoa (với số điểm 16/20) trong kì thi vào lớp chuyên Toán của một trong những trường chuyên hàng đầu thành phố, vượt lên cả những bạn vừa đoạt giải quốc gia môn Toán năm lớp 5 vừa rồi. Cả thầy chủ nhiệm và thầy hiệu trưởng đều rất ngạc nhiên về

thành tích này, vì tôi không phải là học sinh giỏi cấp quốc gia và cũng không đến từ trường chuyên lớp chọn. Hai thầy quyết định kiểm tra lại trình độ Toán của tôi bằng những bài toán khó khác nhau. Thậm chí, các thầy còn tổ chức hẳn một kì thi không chính thức mang tính giao lưu với các trường khác. Hai thầy mời tất cả những học sinh giỏi Toán nhất ở những trường chuyên nổi tiếng đến thi cùng với tôi, trong đó có nhiều bạn là học sinh giỏi Toán cấp quốc gia. Trong cuộc thi ấy, tôi lại đứng đầu với số điểm 9,75 trên 10.

Sau cuộc thi, thầy chủ nhiệm và thầy hiệu trưởng đã phải mời mẹ đến gặp và nói với mẹ rằng: *"Tôi chưa bao giờ gặp một học sinh như thế, em Khoa đúng là một thần đồng Toán học"*. Có lẽ trong phút ngẫu hứng, thầy tôi hơi quá lời một tí, nhưng mẹ nghe thầy nói vậy thì mừng lắm, về kể lại nguyên văn tất cả mọi thứ cho tôi nghe. Lúc đó, tôi chỉ là một đứa trẻ 10 tuổi nên tôi tin lắm.

Nhưng giờ đây, tôi không nghĩ tôi là một thần đồng hay gì cả, tôi cũng chỉ là một người bình thường như bao người khác mà thôi. Bởi vì nếu tôi thật sự là một thần đồng, thì phần tiếp theo của câu chuyện này sẽ không bao giờ có trong cuộc đời tôi.

Dù sao đi nữa, cái việc tôi được xem là thần đồng lúc ấy đã khẳng định một điều:

Mỗi người trong chúng ta đều mang trong mình những hạt giống của tài năng. Môi trường phát triển phù hợp – lúc nhỏ là sự chăm sóc chu đáo, yêu thương và động viên từ gia đình (nhất là cha mẹ), lớn lên là những mối quan hệ tốt – cùng với sự nỗ lực của mỗi cá nhân là nguồn tươi tiêu dinh dưỡng, sẽ tạo nên điều kiện lý tưởng cho những hạt giống tài năng ấy nảy mầm và phát triển mạnh mẽ.

May mắn và lựa chọn

Có nhiều người khi biết câu chuyện này của tôi đã hỏi tôi rằng: *"Anh có cảm thấy anh đạt được những thành công trong học tập ít nhiều vẫn là nhờ may mắn hay không? Bởi vì nếu như anh không được đậu vớt vào lớp bồi dưỡng học sinh giỏi thì anh chẳng bao giờ có thể trở thành một học sinh giỏi được"*.

Tôi luôn trả lời rằng: *"Tôi khởi đầu bằng một may mắn, nhưng thành công vẫn là do tôi lựa chọn, bởi vì tất cả những thành công ban đầu trong học tập sẽ chẳng bao giờ có nếu như tôi đã lựa chọn khác đi."*

Bạn hãy thử tưởng tượng xem. Nếu như sau khi được may mắn đậu vớt, tôi lựa chọn trốn học vì mặc cảm thua kém bạn bè trong đội tuyển, thì chuyện gì sẽ xảy ra? Liệu lúc đó, chuyện tôi được đậu vớt có còn được xem là một điều may mắn, hay ngược lại, được xem là một bất hạnh, bởi lẽ lúc ấy, tôi sẽ trở nên mặc cảm và tự ti hơn rất nhiều.

Nếu sau khi không được chọn vào đội tuyển quốc gia, tôi chán nản bỏ cuộc, không tiếp tục học toán, thì chuyện gì sẽ xảy ra? Tôi sẽ chẳng bao giờ tin rằng mình có thể vượt qua chính bản thân mình để tạo nên những kết quả phi thường.

Nếu tôi không quyết tâm thi vào lớp chuyên Toán khi lên cấp 2 thì chuyện gì xảy ra? Tôi sẽ mãi là một cậu học trò bình thường, học trong một lớp bình thường ở một trường làng nhàn nhai nào đó.

Cho nên, điều quan trọng không phải là chuyện gì xảy đến với bạn, mà điều quan trọng là bạn phản ứng với tất cả những chuyện diễn ra trong cuộc đời mình như thế nào".

"Để thay đổi thế giới của mình, bạn phải tin rằng không phải cuộc sống xảy đến với bạn, mà bạn xảy đến với cuộc sống. Bạn không phải là một tấm vải bay phấp phật trong gió. Bạn phải chọn trở thành nguyên nhân chứ không phải hệ quả. Bạn phải quyết định làm điều gì đó xảy ra."

– Daniel R. Castro, tác giả nổi tiếng,
trích sách *Mặt Phải*

Hay nói cách khác, những hệ quả mà bạn có được trong cuộc sống được quyết định bởi 2

thành tố: **hoàn cảnh và lựa chọn.**

HOÀN CẢNH + LỰA CHỌN = HỆ QUẢ

Tuy nhiên, hoàn cảnh chỉ quyết định 10% hệ quả, còn cách bạn lựa chọn thái độ và hành động của mình sẽ quyết định đến 90% hệ quả.

HOÀN CẢNH + LỰA CHỌN = HỆ QUẢ 10% + 90% = 100%

Người đời hay biện hộ cho những lựa chọn sai lầm của họ trong những hoàn cảnh khó khăn bằng một câu nói đại loại như là: *"Nói thì dễ, làm thì khó"*, nhưng...

Cho dù trong hoàn cảnh nào đi nữa, bạn luôn có một lựa chọn.

Vốn là một người khá thẳng thắn và cương trực, nên trước đây tôi thường hay có những lựa chọn nóng vội và thiếu suy nghĩ dẫn đến những hệ quả không như mong muốn. Dần dần, tôi bắt đầu nhận thức ra rằng, tất cả những gì đang diễn ra xung quanh tôi (hoàn cảnh của tôi hiện tại) đều là hệ quả của những lựa chọn hành động của tôi trong quá khứ. Chính vì thế, tôi bắt đầu học cách dừng lại để suy nghĩ và lựa chọn sáng suốt hơn mỗi khi cần quyết định phản ứng hay hành động trong một hoàn cảnh nào đó. Tôi luôn tự nhắc mình rằng: *"Mình luôn có một lựa chọn. Vậy trong hoàn cảnh này, mình phải lựa chọn như thế nào cho tích cực nhất?"*.

Qua những lựa chọn ngày càng sáng suốt hơn cũng như những hệ quả tốt đẹp hơn, tôi biết một điều rằng: cho dù tôi không thể lựa chọn chuyện gì sẽ xảy đến với mình, tôi có quyền lựa chọn cách mình phản ứng và hành động.

Và dĩ nhiên, lựa chọn có hệ quả của nó. Nếu bạn lựa chọn phản ứng hay hành động một cách tích cực, hệ quả sẽ là một kết quả tích cực. Ngược lại, nếu chúng ta lựa chọn phản ứng hay hành động một cách tiêu cực, hệ quả sẽ là một hậu quả tiêu cực.

Lựa chọn vừa là quyền vừa là thứ chúng ta không thể thoát khỏi, và lựa chọn có hệ quả của nó.

Thêm một điều nữa, bởi vì cuộc sống không gì khác hơn là tập hợp của một chuỗi các sự kiện nhân quả. Cách bạn lựa chọn phản ứng hay hành động trong hiện tại sẽ ảnh hưởng trực tiếp đến những hệ quả trong hiện tại. Và rồi những hệ quả trong hiện tại này sẽ góp phần tạo ra hoàn cảnh của bạn trong tương lai.

Hoàn Cảnh 1 + Lựa Chọn 1 = Hệ Quả 1

sẽ góp phần tạo Hoàn Cảnh 2

Hoàn Cảnh 2 + Lựa Chọn 2 = Hệ Quả 2

sẽ góp phần tạo Hoàn Cảnh 3

Hoàn Cảnh 3 + Lựa Chọn 3 = Hệ Quả 3

sẽ góp phần tạo Hoàn Cảnh 4

...

Hoàn Cảnh N + Lựa Chọn N = Hệ Quả N

sẽ góp phần tạo Hoàn Cảnh N+1

Cho nên, có thể bạn không thể thay đổi được những gì đã xảy ra, cũng như hoàn cảnh hiện tại của mình, nhưng một cách nào đó, không ai khác hơn là chính bạn – bằng những lựa chọn phản ứng và hành động của mình trong quá khứ – đã góp một phần lớn để tạo nên hoàn cảnh của mình ngày hôm nay.

Và cho dù không thể thay đổi được những gì đã xảy ra, nhưng bạn có quyền lựa chọn những điều mình làm trong hiện tại. Chính những điều bạn làm trong hiện tại sẽ tạo ra phần lớn hoàn

cảnh tương lai của bạn.

Hay nói ngắn gọn một điều, may mắn hay kém may mắn không chỉ hoàn toàn phụ thuộc vào những sự kiện ngẫu nhiên xảy ra trong cuộc sống, mà nó còn được quyết định một phần rất lớn bởi chính cách bạn sống.

Có thể vũ trụ luôn tồn tại những điều vượt xa sự hiểu biết của loài người, nhưng quan trọng nhất là bạn vẫn có quyền quyết định phần lớn số phận của mình. Chính bản thân bạn là người lựa chọn cách mình hành động như thế nào trong mỗi hoàn cảnh của cuộc sống. Chính bản thân bạn là người lựa chọn việc mình sẽ đi đâu về đâu và trở thành con người như thế nào. Chính bản thân bạn là người lựa chọn mình sẽ sống như thế nào. Chính bản thân bạn sẽ là người ghi lại cuộc sống của mình chứ không phải cả cuộc đời bạn được viết sẵn trước trong một quyển sách thần kỳ nào đó, ở một đâu đó, khiến bạn không có lựa chọn nào khác.

"Cuộc sống là một chuỗi những lựa chọn. Những lựa chọn của bạn ngày hôm qua tác động đến thành công của bạn ngày hôm nay, và chính những lựa chọn của bạn ngày hôm nay sẽ lại tác động đến sự thành đạt của bạn ở ngày mai."

–Keith D. Harrell, tác giả và diễn giả nổi tiếng

Điều may mắn nhất đời tôi

Nhân nói về may mắn và sự lựa chọn, tôi cũng muốn chia sẻ thêm rằng trong cuộc sống, có rất nhiều điều may mắn do tôi tạo ra cho mình. Nhưng tôi vẫn hiểu rằng, có những may mắn đặc biệt mà chúng ta không thể tự tạo ra cho mình. Và điều may mắn nhất trong đời tôi không phải là điều tôi chọn cho mình, bởi vì điều may mắn ấy chính là: Mẹ.

Tôi không những nợ mẹ những thành tích học tập đầu tiên, mà tôi còn nợ mẹ sự tự tin và lòng tự trọng tôi có ngày hôm nay. Bởi vì thay cho việc áp đặt và thúc ép, mẹ luôn tìm cách khơi dậy, nuôi dưỡng sự tự tin và ý thức về giá trị bản thân trong tôi.

Tôi nhớ vào khoảng tháng 3 năm 2011, khi tham gia vào chương trình truyền hình **Người Dương Thời** của VTV1, tôi được hỏi một câu như thế này: "*Kỉ niệm đáng nhớ nhất trong cuộc đời của bạn là gì?*".

Lúc ấy, tôi nghĩ mãi, nghĩ mãi mà cũng không có bất kỳ một kỉ niệm nào đủ đặc biệt hiện ra trong đầu tôi như là một kỉ niệm đáng nhớ nhất. Ai cũng có nhiều kỉ niệm và thật khó có thể nói chính xác là kỉ niệm nào đáng nhớ nhất đối với mình, tôi cũng thế. Tuy nhiên chính trong lúc ấy, tôi bất chợt nhận ra một điều rằng, nếu tôi phải mất hết trí nhớ và tôi chỉ được chọn nhớ một điều gì đó. Tôi chọn nhớ cái ngày mẹ nói với tôi – một đứa trẻ tầm thường – rằng: "*Con sinh ra là để thành công và trở thành một người nổi tiếng như nhà thơ Trần Đăng Khoa. Nếu con thật sự nỗ lực, mẹ tin con sẽ làm được*". Tôi chọn nhớ kỉ niệm này bởi vì trong kỉ niệm ấy, tôi nhớ ai sinh ra mình và tôi nhớ mình là ai.

Có lẽ, chẳng có gì có thể diễn tả hết những gì mà mẹ đã làm cho tôi trong cả cuộc đời này. Cho nên thay vì kể về mẹ, tôi xin chia sẻ với bạn bức thư mà tôi viết cho mẹ, để bạn có thể hiểu tôi may mắn như thế nào khi có mẹ.

Mẹ ơi,

Con xin lỗi, đã làm mẹ đau đớn rất nhiều khi sinh ra con...

Con cảm ơn mẹ, đã bao ngày nặng mang, để cho phép con được sống trên cuộc đời này...

Con xin lỗi, khi con còn bé, đã bao lần con vùi quạ mẹ những khi mẹ đi đâu về, nhưng bây giờ mỗi lần về thăm mẹ, chẳng mấy khi con nhớ mua cho mẹ món gì, mà có muốn mua thì cũng chẳng nhớ mẹ thích gì để mà mua...

Con cảm ơn mẹ, ngày hôm qua, ngày hôm nay và ngày mai vẫn thế, mỗi khi con về nhà thăm mẹ, vẫn những bữa cơm ấy, vẫn những món ăn bình dị ấy, bao nhiêu năm qua mẹ thương con

chẳng có gì thay đổi...

Con xin lỗi, khi con còn bé, những lúc mẹ đi ra ngoài, con vẫn thường níu áo mẹ đòi theo, nhưng bây giờ mỗi lần con đi xa, chẳng mấy khi con ngoái đầu nhìn lại, để thấy giọt nước mắt mẹ rung rung...

Con cảm ơn mẹ, dù tuổi đã cao, vẫn sẵn sàng cùng con đi đến bất kỳ nơi nào con cần mẹ...

Con xin lỗi, con đã nâng bao nhiêu người con yêu quý trên đôi vai của mình, nhưng bờ vai mạnh mẽ ấy, lại chưa bao giờ đủ sức đỡ mái tóc mẹ đã hai màu...

Con cảm ơn mẹ, dù lưng không còn thẳng nữa, nhưng vẫn tấm lưng ấy, mẹ che chở con qua sóng gió cuộc đời này...

Con xin lỗi, con đã nói với người khác rằng, con sẽ dành trọn trái tim mình cho người ấy, nhưng con quên rằng, đã có lúc trái tim con bé nhỏ đập bằng máu của mẹ...

Con cảm ơn mẹ, chưa bao giờ nói sẽ dành trọn trái tim mình cho con, nhưng con biết nếu một ngày tim con ngừng đập, mẹ sẵn sàng cho con trái tim của mẹ...

Con xin lỗi, đã thường xuyên bận công việc, bận làm chuyện lớn, mà không về thăm mẹ...

Con cảm ơn mẹ, vẫn chưa bao giờ thôi hết bận ngóng trông con...

Con xin lỗi, đã làm mẹ khóc nhiều vì con...

Con cảm ơn mẹ, đã nhiều lần giấu những giọt nước mắt ấy, mà chỉ để cho con nhìn thấy mẹ tươi cười...

Con xin lỗi, đã ôm người khác vào lòng trước khi con ôm mẹ...

Con cảm ơn mẹ, bao nhiêu năm rồi, đã luôn ôm con trong vòng tay của mẹ, qua nghèo khổ, qua gian khó, qua nước mắt, qua đớn đau, qua bệnh tật và qua cả cuộc đời này...

Con xin lỗi, vì dù con viết những dòng này, con vẫn mãi là đứa con bất hiếu của mẹ. Con sẽ không bao giờ có thể trả hết những hy sinh, và những yêu thương mà mẹ dành cho con. Con cũng sẽ chẳng bao giờ xứng đáng với tấm lòng của mẹ...

Con cảm ơn mẹ, vì cho dù biết thế, mẹ vẫn sẵn sàng hy sinh và vẫn yêu thương con, vô điều kiện...

Và mẹ ơi, con muốn nói với mẹ rằng...

Con thương mẹ nhiều... thật nhiều...

Con cảm ơn mẹ là mẹ của con...

Con tự hào là con của mẹ...

Nhưng không chỉ riêng tôi có may mắn này, mà ai trong chúng ta cũng thế. Mỗi người chúng ta đều có một người rất quan trọng làm điểm tựa cho chúng ta trong cuộc đời. Đối với tôi đó là Mẹ, đối với những người khác đó cũng có thể là mẹ, là cha, là anh, là chị, là thầy, là cô, là bạn, là người yêu, là vợ, là chồng,... Mỗi người một cuộc sống, mỗi người một hoàn cảnh, không ai giống ai cả. Nhưng bất kỳ ai còn một người hết lòng yêu thương mình, người đó vẫn còn quá may mắn.

Điều quan trọng không phải là bạn có may mắn như tôi hay không, mà là bạn có nhận ra may mắn của riêng mình hay không. Và quan trọng hơn nữa, khi bạn nhận ra may mắn đó, bạn có nói cho người ấy biết rằng, người ấy quan trọng đối với bạn như thế nào hay chưa?

Có thể từ trước đến nay, bạn đã làm nhiều điều tốt đẹp hay tặng cho người ấy nhiều món quà ý nghĩa. Nhưng món quà ý nghĩa và tuyệt vời nhất đối với người ấy – chính là biết được người ấy tuyệt vời và ý nghĩa như thế nào đối với bạn.

Tôi xin mạn phép được chia sẻ với bạn điều này như một người bạn, còn hành động hay không thì dĩ nhiên lựa chọn hoàn toàn là ở bạn.

Trước khi đọc tiếp quyển sách này, hãy cho phép mình vượt lên trên chính mình, hãy lấy hết can đảm và nói với người mà bạn cảm thấy cuộc đời bạn may mắn khi có được rằng: người ấy quan trọng với bạn như thế nào và bạn cảm thấy mình may mắn ra sao khi có người ấy trong cuộc đời này.

Vượt lên chính mình

Tham gia băng nhóm và quậy phá

Nếu bạn không có một kế hoạch cho đời mình thì sẽ có một ai đó làm thay cho bạn, nhưng nhiều khả năng họ sẽ không biết điều gì tốt nhất dành cho bạn, hoặc tệ hơn, họ không muốn bạn có được những điều tốt nhất.

Lên lớp bảy, tôi bước vào tuổi dậy thì và căn bệnh "ngôi sao" trong tôi phát tác. Tôi trở nên kiêu ngạo vì nghĩ trình độ của mình đã vượt xa lũ bạn và bắt đầu xao nhãng việc học hành. Nhiều lần, tôi trốn học đàn đúm với đám bạn hư hỏng, tham gia đủ những trò quậy phá: từ việc đạp xe lạng lách, đánh võng, làm xiếc ngoài đường; chơi game ăn tiền; chơi bi-da ăn tiền; cờ bạc; đến tham gia băng nhóm... Lúc này, ba đang làm công nhân viên chức nhà nước, còn mẹ thì bận rộn với công việc may vá của mình. Cả hai đều đầu tắt mặt tối để lo cho cuộc sống gia đình, nên không hề biết đứa con trai tưởng chừng ngoan ngoãn học giỏi đã trở nên hư hỏng lúc nào không biết. Nhất là khi về nhà lúc nào tôi cũng vẫn ngoan ngoãn lễ phép với ba mẹ.

Kết quả học tập của tôi bắt đầu tuột dốc trầm trọng. Nếu như năm lớp 6 tôi vẫn còn được làm lớp trưởng, thì đến năm lớp 7, tôi đã mất đi sự tín nhiệm rất nhiều của thầy cô, bạn bè nên chỉ còn được làm lớp phó. Thầy chủ nhiệm biết tôi không còn tập trung vào việc học như trước vì game, bi-da, cờ bạc,... nhưng thầy không ngờ rằng tôi đã nghiện những thứ ấy rất nặng.

Khi lên học lớp 8, ngay cả chức lớp phó cũng không còn, tôi vẫn được thầy tin tưởng giao cho công việc thủ quỹ, chịu trách nhiệm thu và giữ tiền học phí của lớp. Chỉ trong vòng vài tuần, tôi đem khoản tiền lớn đó đốt hết vào... game, bi-da và sòng bài. Tới bây giờ, viết về điều ấy, tôi vẫn cảm thấy hết sức xấu hổ về bản thân mình. Sai lầm đó có thể đã dẫn đến những điều tệ hại hơn nữa trong cuộc đời tôi, nhưng may mắn, tôi còn có mẹ.

Đến hạn phải nộp lại tiền cho nhà trường, tôi sợ hãi chạy về nhà cầu cứu mẹ. Cứ tưởng mẹ sẽ cho tôi một trận đòn nên thân, không ngờ mẹ lẳng lặng chạy sang vay tiền bà ngoại rồi đích thân cùng tôi mang tiền vào trường trả cho thầy và xin lỗi thầy.

Ngoại tôi già nhưng lúc ấy vẫn phải còng lưng may vá để kiếm sống qua ngày. Số tiền mẹ mượn của ngoại là tiền dưỡng già mà ngoại tôi phải dành dụm, tích góp lâu ngày mới có được. Biết được điều đó, tôi lại càng sợ hãi hơn. Lúc ấy, tôi tin chắc rằng khi về nhà, tôi sẽ chẳng thể nào mà sống nổi với ba mẹ vì tôi lỗi tày đình này.

Vậy mà sau khi về nhà, mẹ vẫn không hề đánh mắng tôi, mà vẫn nói chuyện và đối xử với tôi như chưa bao giờ tôi phạm lỗi lầm ấy. Thậm chí, mẹ cũng không hề nói cho ba biết. Trong vòng nhiều ngày, tôi hết sức hoang mang lo lắng vì không hiểu chuyện gì đang xảy ra. Nhưng rồi cuối cùng, tôi bắt đầu lờ mờ nhận ra rằng, mẹ đã quá đau lòng vì những gì tôi làm đến nỗi mẹ không đủ can đảm để nhắc về việc ấy nữa. Có lẽ chính mẹ cũng cảm thấy khó chấp nhận cái sự thật rằng, đứa con trai mẹ hằng yêu thương và tin tưởng lại có thể hành động như thế. Cũng có thể mẹ tự trách bản thân mình đã không đủ quan tâm để nhắc nhở tôi.

Nhưng dù thế nào đi nữa, về phần mình, tôi cảm thấy vô cùng đau đớn và hối hận. Và cũng kể từ lúc đó, tôi tự hứa với bản thân là phải thay đổi để mẹ không bao giờ phải đau lòng nữa. Tôi không thay đổi từ từ mà hầu như thay đổi ngay lập tức vì tôi quyết tâm lựa chọn sự thay đổi, bởi vì tôi đã nhìn thấy quá rõ ràng đã đến lúc phải thay đổi bản thân mình. Ngay lập tức, tôi hoàn toàn cắt đứt liên lạc với lũ bạn xấu để có thể làm lại từ đầu.

Chỉ khi chúng ta thay đổi cách mình nhìn nhận con người và thế giới xung quanh, chúng ta mới có thể thay đổi thái độ của mình. Chỉ khi chúng ta thay đổi thái độ sống của mình, chỉ khi hành vi của chúng ta có sự thay đổi, chúng ta mới có thể hy vọng đến những kết quả khác biệt.

Thông thường, ai cũng nghĩ rằng sự thay đổi cần phải diễn ra từ từ và cần có một quá trình dài. Nhưng sự thật không hẳn là vậy, những sự thay đổi tích cực trong con người thường diễn ra ngay tức khắc một khi chúng ta thật sự nhận ra rằng, đã đến lúc phải thay đổi. Tôi từng biết một người cha nghiện thuốc lá rất nặng và bắt đầu có những dấu hiệu của ung thư phổi. Ngay cả khi sức khỏe bị ảnh hưởng như thế, người cha ấy vẫn nhất định không cai nghiện thuốc lá. Nhưng rồi khi đứa con gái nhỏ nói với cha mình rằng: *"Ba ơi, ba đừng hút thuốc nữa để sống lâu với con nha ba"*, người cha bật khóc, và kể từ đó ông ta bỏ thuốc hẳn.

Có thể bạn nghĩ, trong câu chuyện trên, chính căn bệnh ung thư hoặc đứa con gái là hai tác nhân làm người cha thay đổi. Nhưng sự thật không phải là thế, căn bệnh ung thư và đứa con gái chỉ là những tác nhân giúp cho người cha ấy đi đến quyết định thay đổi. Là con người, không ai có thể thay đổi được chúng ta, vì sự thay đổi luôn luôn là một lựa chọn bên trong của cá nhân mỗi người. Và bởi vì đó là lựa chọn của mỗi chúng ta, sự lựa chọn ấy có thể diễn ra trong tích tắc. Điều quan trọng là bản thân mình có muốn thay đổi ngay hay không mà thôi. Trong hầu hết trường hợp, sự thay đổi từ từ chẳng qua chỉ là những biện minh cho sự thiếu quyết tâm thay đổi, hoặc chưa có một hậu quả nhân tiền để phải thay đổi ngay.

Đa số mọi người chỉ nghĩ đến việc mình phải thay đổi ngay khi họ phải thật sự đối diện với hậu quả. Có rất nhiều người chờ đợi đến khi gây ra những hậu quả to lớn thực sự rồi mới thức tỉnh và lựa chọn thay đổi. Nhưng thường thì những lúc ấy, sự thay đổi diễn ra đã quá muộn màng hoặc cái giá của hậu quả gây ra đã quá to lớn. Câu hỏi đặt ra là: *"Tại sao cứ phải đợi đến khi quá muộn màng hay một hậu quả nào đó xảy ra rồi mới lựa chọn thay đổi?"*.

Bạn có đang muốn thay đổi một điều gì đó ở bản thân mình hay không? Bỏ đi một thói quen xấu, bắt đầu một thói quen tốt, hoặc muốn tạo ra một sự đột phá cho bản thân mình trong sự nghiệp hay cuộc sống? Trước đây, bạn đã bao lần tự nhủ: "Ừ, để từ từ mình sẽ thay đổi". Và bây giờ, hãy tự thành thật với chính bản thân mình, từ lần cuối cùng bạn tự nhủ sẽ từ từ thay đổi cho đến giờ, bạn đã thay đổi được bao nhiêu phần? Cho dù gì đi nữa, bạn hãy nhớ rằng, bạn luôn luôn có một lựa chọn để thay đổi và hành động ngay bây giờ.

Qua kinh nghiệm đào tạo hàng chục ngàn người về kỹ năng tư duy thành công (đặc biệt là phương pháp tự thay đổi bản thân), tôi tin và khẳng định rằng, nếu có những trải nghiệm tinh thần đủ lớn để giúp cho những hạt giống tốt đẹp bên trong con người được nảy mầm, thì lúc đó sự thay đổi tích cực sẽ xảy đến gần như ngay lập tức và trong tích tắc mà không cần có những hậu quả nghiêm trọng làm nhân tố tác động. Bởi vì, một lần nữa, thay đổi vốn dĩ là một sự lựa chọn.

Dĩ nhiên, sau khi sự thay đổi ngay tức khắc diễn ra, mỗi chúng ta đều cần đến nỗ lực của chính bản thân mình và môi trường xung quanh để giúp duy trì sự thay đổi đó. Cái thay đổi từ từ mà mọi người thường hay nhắc đến thật ra là quá trình nỗ lực rèn luyện thành thói quen mới, để duy trì sự thay đổi vốn đã xảy ra ở bên trong. Đây mới là lúc bạn cần phải kiên nhẫn và cần nhiều thời gian để biến sự thay đổi, từ một lựa chọn nhất thời, thành một phần mới tích cực trong chính bản thân bạn.

Nếu như thay đổi là một điều gì đó diễn ra gần như ngay lập tức khi bạn lựa chọn thay đổi, thì duy trì sự thay đổi ấy để biến nó thành một phần con người của bạn lại là quá trình vượt lên trên chính mình từng ngày trong một thời gian dài.

Vấn đề là ở chỗ, nếu không có sự thay đổi tức thì làm khởi đầu thì bạn cũng chẳng có gì để khởi đầu, chứ đừng nói đến duy trì. Thành ra, một cú huých thật mạnh để vượt ra khỏi sức ì và tạo nên sự thay đổi là hết sức cần thiết và quan trọng cho việc một người có thể thay đổi được hay không. Sau khi đã có một động lực to lớn để lựa chọn sự thay đổi, phần còn lại phụ thuộc phần lớn vào quyết tâm riêng của mỗi người cũng như những tác động của môi trường xung quanh. Ví dụ: Nếu như người cha ở trên sau khi quyết tâm bỏ hút thuốc, nhưng lại luôn chơi với những người bạn nghiện thuốc. Nếu như trong số đó chỉ cần một người nói với ông ta rằng: "Đã lỡ hút nhiều rồi, đã lỡ bệnh rồi. Con gái nhỏ thì nó nói thế, lớn lên nó cũng đi theo chồng mà quên mất ông. Ông cứ phải tự làm khổ mình làm gì?", thì có thể quyết tâm của người cha ấy

đã không còn.

Cho nên, bên cạnh một cú huých mạnh mẽ làm tiền đề quan trọng, môi trường cũng là một yếu tố cực kỳ quan trọng khác tác động đến việc bạn có hoàn thành sự thay đổi 100% hay không. Bạn muốn thay đổi, bạn phải tạo ra một môi trường ủng hộ sự thay đổi của bạn. Bạn muốn giúp người khác thay đổi, bên cạnh việc tạo một cú huých là cực kỳ cần thiết, bạn cũng phải tìm cách tạo ra một môi trường để duy trì sự thay đổi đó.

Tương tự, cái bạn nhìn thấy bên ngoài như là sự thay đổi của người khác, thật ra chỉ là cái kết quả của sự thay đổi vốn đã diễn ra bên trong họ từ trước. Chính vì thế, bạn muốn giúp một người thay đổi? Sự thay đổi ấy phải xuất phát từ bên trong, phải là một lựa chọn, thì đó mới hy vọng là một sự thay đổi bền vững.

Ngược lại, nếu bạn muốn người khác nhìn thấy sự thay đổi bên trong của bạn thông qua hành động, bạn cần nỗ lực vượt lên chính mình, cũng như một môi trường đủ tích cực để ủng hộ sự thay đổi đó của bạn.

Trong hầu hết những khóa huấn luyện và đào tạo phát triển con người của mình, tôi đều áp dụng triết lý này để giúp cho học viên. Có lẽ nhờ vậy mà các khóa học của TGM cũng đã đạt được một số kết quả nhất định ban đầu trong lãnh vực này.

Đánh mất ước mơ

Một ngày nào đó, khi bạn chợt nhận ra ước mơ của mình không còn nữa, trước khi tự hỏi: "*Ai đã cướp mất ước mơ của tôi?*", hãy tự hỏi: "*Có phải chính tôi đã tự tay cướp mất ước mơ của mình?*".

Không đàn đúm với lũ bạn hư hỏng nữa, tôi tập trung lao vào học để bù đắp lỗ hổng kiến thức và làm lại từ đầu. Nhưng lúc ấy đã quá muộn để tôi có thể hoàn thành ước mơ được bay ra Hà Nội thi học sinh giỏi cấp quốc gia. Năm lớp 9, trong khi bạn bè tôi đoạt giải học sinh giỏi Toán cấp thành phố, hay thậm chí cấp quốc gia, thì tôi chẳng đạt được thành tích gì.

Tôi đã đánh mất ước mơ của mình.

Tốt nghiệp cấp hai, hầu hết bạn bè trong lớp đăng ký thi vào khối A (Toán – Lý – Hóa) hoặc khối B (Toán – Hóa – Sinh) của trường Trung Học Phổ Thông Chuyên Lê Hồng Phong hay trường Phổ Thông Năng Khiếu, còn tôi thì chọn đăng ký thi vào khối D (Ngoại Ngữ – Văn – Toán) với suy nghĩ "*nếu thi rớt cũng đỡ nhục*", vì dù sao ngoại ngữ vốn không phải là sở trường của tôi. Chứ nếu tôi đăng ký thi vào khối A hay B mà không đậu thì sẽ phải chịu nhục nhã ê chề với gia đình, bạn bè và người xung quanh thêm một lần nữa.

Và với suy nghĩ nông cạn ấy, tôi lại phạm sai lầm, bởi vì chỉ đến sau khi đã hoàn tất các thủ tục đăng ký thi, tôi mới phát hiện ra rằng nếu không vào được trường Lê Hồng Phong thì tôi sẽ phải học ở một ngôi trường khá tai tiếng. Nếu tôi vào một ngôi trường như thế, rồi lại gặp một đám bạn hư hỏng khác, thì có thể cái quyết tâm duy trì sự thay đổi của tôi sẽ không còn. Tôi sẽ lại một lần nữa quay lại con đường cũ. Đó là điều tôi hoàn toàn không muốn chút nào, vì tôi đã trả giá quá đắt cho những sai lầm tôi mắc phải.

"Bạn đến ngã rẽ cuộc đời và bạn phải quyết định. Hoặc bạn đóng vai nạn nhân và sống một cuộc sống không trọn vẹn, hoặc bạn tận dụng cơ hội to lớn này để vươn lên."

– Ute Lawrance, trích sách *Mặt Phải*

Dù sao đi nữa, tôi vẫn chưa hoàn toàn mất niềm tin vào chính bản thân mình. Tôi vẫn thật sự tin rằng, tôi xứng đáng được thành công như bao người khác, bởi vì ít ra tôi đã từng một lần ở đỉnh cao của vinh quang vào những năm lớp 5 – lớp 6 của mình. Tôi hạ quyết tâm lần này phải "chiến đấu đến hơi thở cuối cùng".

Mất căn bản khá nhiều ở môn tiếng Anh, tôi không cho phép mình nản chí và bắt đầu dồn sức tự ôn luyện kiến thức môn Anh văn từ lớp 6 đến lớp 9. Nhà nghèo, cũng chẳng có tiền đi học

thêm, mỗi ngày tôi cặm cùi ngồi học tiếng Anh khoảng 8 – 10 tiếng đồng hồ liên tục chỉ trừ những lúc ăn cơm hoặc làm vệ sinh cá nhân. Trong hơn một tháng, tôi tự mày mò học lại hết toàn bộ chương trình tiếng Anh từ lớp 6 đến lớp 9, với hy vọng nỗ lực ấy sẽ giúp tôi bước vào được ngôi trường mà tôi mong muốn – trường Lê Hồng Phong. Rất cuộc, tôi làm được nhưng thật ra là "thoát chết trong đường tơ kẽ tóc", vì tôi đậu với số điểm thấp nhất lớp.

Vui mừng chưa được bao lâu, tôi bắt đầu lờ mờ nhận ra rằng những ngày tháng đen tối nhất trong sự nghiệp học tập của mình vẫn còn ở phía trước. Kết quả thi vào lớp 10 không mấy lạc quan của tôi nhanh chóng được "khắc định" lại một lần nữa bằng kết quả học tập của tôi trong năm học.

Sau một học kì đầy khó khăn thử thách, đặc biệt là ở môn tiếng Anh, tôi kết thúc học kỳ I của năm lớp 10 gần như đội sổ cho cả lớp. Chán nản, thất vọng, mất hết ý chí, tôi chỉ biết về nhà và khóc với mẹ. Không chút do dự, mẹ liền tháo chiếc nhẫn cưới trên tay rồi mang đi bán lấy tiền cho tôi học thêm tiếng Anh.

Thật ra học được vài tháng thì số tiền đó cũng hết. Nhưng cảm kích tấm lòng và sự hy sinh của mẹ luôn sẵn sàng đầu tư từng đồng tiền ít ỏi cho tương lai của tôi, trong suốt thời gian của học kỳ II năm lớp 10, tôi quyết tâm dành nhiều thời gian tự học để cải thiện trình độ môn tiếng Anh của mình. Điểm số của tôi cũng từ đó bắt đầu có sự cải thiện.

Ngạc nhiên thay, mặc dù thành tích học tập của tôi chẳng ra gì, ba vẫn dùng số tiền dành dụm được để mua tặng cho tôi một chiếc xe máy vì trường khá xa nhà. Trong khi đó, ba vẫn đi một chiếc xe cà tàng mà sáng nào ba cũng phải hì hục đạp máy mãi nó mới chịu nổ máy.

Đó là một trong những lần hiếm hoi mà ba đối xử với tôi như một người cha đáng ngưỡng mộ khi ba không có hơi men trong người. Nhưng như thế thôi cũng đủ cho tôi có lý do để luôn thương ba, dù sau này ba đã phạm rất nhiều sai lầm to lớn trong cuộc sống và trong cách đối xử với gia đình. Những chuyện đó tôi không tiện và cũng không muốn viết ra ở đây. Nhưng chính vì thế mà lúc nhỏ, nhiều khi trong bụng tôi cảm thấy ghét ba lắm. Cũng may là qua năm tháng, cùng với nhận thức lớn dần lên, tôi nhận ra rằng:

Người khác không phải lúc nào cũng yêu thương bạn theo cách mà bạn muốn họ yêu thương mình. Nhiệm vụ của bạn là học cách cảm nhận tình yêu thương của người khác trước khi đòi hỏi họ phải yêu thương mình theo một cách nào đó. Có thể cách hành động của họ chẳng bao giờ là hoàn hảo theo cách định nghĩa của bạn, nhưng bạn cũng đừng bao giờ cho phép bản thân mình quên rằng, có thể tình yêu thương mà họ dành cho bạn, chính bản thân nó đã vốn là hoàn hảo.

Tôi còn nhớ có lần thấy ba đạp máy chiếc xe cà tàng của ba mãi mà nó vẫn không chịu nổ, tôi nói với ba rằng: *"Sao ba không lấy xe con mà đi, để con đi chiếc xe đó cho ba"*. Ba chỉ nhìn tôi cười và nói: *"Để ba đi xe này được rồi"*. Tôi ứa nước mắt và tự hứa với lòng mình rằng, tôi phải càng cố gắng hơn nữa để không phụ lòng yêu thương và sự tin tưởng của ba. Có thể tôi không có nhiều câu chuyện đầy tự hào về ba để viết vào quyển sách này, nhưng tôi có một người cha để tôi luôn muốn yêu thương, cho dù thế nào đi nữa.

Gởi ba của con!

Ba ơi, nếu ba có vô tình đọc quyển sách này của con, liệu ba có cảm thấy tự hào vì những gì con đã làm được cho bản thân con, cho gia đình và cho cả cuộc đời này? Con mong ba hiểu rằng, cho dù thế nào đi nữa, con vẫn rất thương ba. Con mong một lúc nào đó ba sẽ thật sự bỏ đi cái tôi quá lớn của mình, chịu nhìn nhận những lỗi lầm, lựa chọn thay đổi, bỏ hết những thói hư tật xấu để quay về với gia đình. Con mong ba hãy thật sự thay đổi chứ đừng như những lần trước.

Con và em Triều đã phải cố gắng rất nhiều để thành công như hôm nay. Trong thành công ấy, có cả nước mắt của mẹ và mồ hôi của ba. Tại sao ba không cho phép bản thân mình cùng gia đình tận hưởng thành công và hạnh phúc? Tại sao khi tụi con đã trưởng thành và nỗ lực thành công như ngày xưa ba mong muốn, ba lại không còn thương tụi con như khi tụi con còn bé? Em

gái con cũng sắp tốt nghiệp đại học rồi. Ngày em còn nhỏ, ba thương và chiều em nhất. Nhưng ngày em bước vào đời, liệu ba có còn muốn ở đó hay không?

Ba ơi, cuộc sống không còn dài. Trước khi ba rời khỏi cuộc đời này, hãy cho phép mình thay đổi và quay về với gia đình để có thể làm lại từ đầu. Ba đừng để gia đình mình mãi là một ước mơ bị đánh mất... nha ba...

Làm lại từ đầu

Đến cuối năm lớp 10, tôi bắt đầu có những tiến bộ và được xếp vào loại trung bình của lớp. Nghỉ hè năm lớp 10, tôi dành nhiều thời gian để học trước môn tiếng Anh và một số môn khác của năm lớp 11 để tạo đà cho năm học tiếp theo. Năm lớp 11, tôi chính thức lọt được vào nhóm 10 học sinh giỏi nhất lớp. Vẫn chưa dừng lại ở đó, tôi cố gắng hơn nữa, năm lớp 12, thỉnh thoảng tôi cũng lọt được vào nhóm 5 học sinh giỏi nhất lớp.

Và rồi kì thi tốt nghiệp phổ thông trung học cũng đến, tôi quyết tâm dồn sức cho kì thi quan trọng này để tạo bước đột phá. Thế nên, chỉ thiếu một chút nữa thì tôi đã đậu thủ khoa. Nhưng cho dù không đậu thủ khoa, với kết quả tốt nghiệp đạt loại xuất sắc, tôi được tuyển thẳng vào Đại Học Khoa Học Tự Nhiên TP.HCM mà không cần thi tuyển. Mặc dù vậy, tôi vẫn đăng ký thi đại học rồi đậu thêm vào trường Đại Học Ngoại Thương, và đậu Á khoa vào Học Viện Ngân Hàng. Với những thành tích này, tôi là một trong số ít học sinh được nhận Huy Chương Danh Dự do trường Phổ Thông Trung Học Chuyên Lê Hồng Phong trao tặng vào năm 1999.

Đôi khi trong cuộc sống, nhất là khi còn trẻ người non dạ, chúng ta khó thể tránh khỏi việc mắc những sai lầm đáng tiếc. Là con người, chúng ta ai cũng đã có những sai lầm và vẫn sẽ tiếp tục có những sai lầm, bạn cũng vậy và tôi cũng thế. Nhưng nếu bạn dám nhận trách nhiệm về mình, dám vượt qua chính bản thân và quyết tâm làm lại từ đầu, quyết tâm thay đổi, thì bạn sẽ luôn được cuộc đời này đền đáp xứng đáng.

Thay đổi không bao giờ là quá muộn. Thay đổi thật sự chỉ diễn ra trong tích tắc bởi vì thay đổi là một lựa chọn. Lựa chọn thay đổi này diễn ra trong chớp mắt, nhưng duy trì sự thay đổi này đòi hỏi một quá trình kiên định hành động. Tuy nhiên, quá trình kiên định hành động để đạt đến kết quả cuối cùng này sẽ không bao giờ có, nếu trước đó ta không có một thay đổi ngay tức thì trong trái tim. Chính vì thế, thành công thật sự xuất phát và bắt đầu từ chính trái tim mỗi người chứ không phải từ khối óc.

Thay đổi chỉ là một phần của sự phát triển. Nếu bạn không cho phép những thay đổi tích cực diễn ra bên trong mình, bạn sẽ không thể thay đổi thế giới một cách tích cực. Có thể bạn vẫn sợ sự thay đổi, nhưng bạn có biết điều gì đáng sợ hơn không? Đó là sự nuối tiếc.

Mơ ước

Học lại cách ước mơ

Có đến 3 lựa chọn vào đại học, tôi thích ngành kinh doanh nhất nhưng lại nghĩ ngành Công Nghệ Thông Tin sẽ dễ kiếm việc làm khi ra trường hơn, nên rốt cuộc tôi lại chọn ngành Công Nghệ Thông Tin. Đây là một lựa chọn làm tôi cảm thấy "hơi tiếc" vì sau này lĩnh vực mà tôi đam mê thật sự là kinh doanh chứ không phải công nghệ.

Nhiều lúc tôi đã từng nghĩ, nếu như tôi nhận được sự hướng nghiệp rõ ràng, cũng như được huấn luyện về kỹ năng sống từ sớm để tự tin vào ước mơ của mình, thì có lẽ tôi đã có một lựa chọn sáng suốt hơn là "học để ra trường dễ kiếm việc", và cũng có lẽ cuộc đời tôi đã thay đổi theo hướng khác tốt hơn. Đó cũng là lý do tại sao tôi mong muốn giúp các em học sinh nhìn thấy giá trị thật của bản thân mình, từ đó nỗ lực đi tìm con đường phù hợp với mình từ sớm, thay vì chỉ biết "học để thi", "học để có bằng" hay "học để ra trường dễ kiếm việc làm".

Dĩ nhiên là không ai có thể thay đổi cái "nếu như" ấy. Bởi vì tôi chọn học ngành Công Nghệ Thông Tin cho nên sau này để trở thành một doanh nhân, dịch giả và chuyên gia đào tạo, tôi đã phải tự đầu tư vào chính mình thông qua nhiều khóa học kỹ năng khác nhau, cũng như phải tự học rất nhiều qua sách báo, Internet,... Nhưng cái "nếu như" ấy cũng chính là một trong những lý do tại sao tôi muốn mang quyển sách *Tôi Tài Giỏi, Bạn Cũng Thế!* và khóa học cùng tên đến càng nhiều học sinh, sinh viên càng tốt.

Quay lại câu chuyện học hành của tôi, khi tôi vừa vào năm nhất của ngành Công Nghệ Thông Tin (ĐH Khoa Học Tự Nhiên), thì ngay học kỳ đầu tiên ấy nhà trường đã có thông báo về việc Đại Học Quốc Gia Singapore (National University of Singapore – gọi tắt là NUS) đến trường tôi

tuyển sinh. Mặc dù hoàn cảnh gia đình tôi đã đỡ nghèo hơn trước nhiều, nhưng cũng chẳng phải là dư giả gì, cho nên tôi cũng chẳng bao giờ dám mơ hay dám tin rằng mình sẽ có thể đi du học. Chính vì thế mà tôi đã rất thờ ơ và chẳng mấy quan tâm đến cơ hội đó. Chỉ vì suy nghĩ hạn hẹp, cho rằng mình không thể, cho rằng không bao giờ đến lượt mình đi du học, tôi đã lãng phí mất một năm cuộc đời mình.

Chưa kể, gần cuối năm học ấy, tôi đột ngột bị đau ruột thừa cấp và phải phẫu thuật ngay trước kỳ thi cuối năm. Thế là tôi không còn lựa chọn nào khác là phải bỏ thi 2 môn và buộc phải... thi lại. Mặc dù không hẳn là do tôi thi trượt, nhưng cái cảm giác thi lại cũng làm tôi phần nào mất tự tin vào chính bản thân mình. Giờ ngẫm lại mới thấy, mất tự tin vì chuyện đó là hết sức vô lý, nhưng tôi đã mất tự tin thật mà cũng chẳng hiểu tại sao. Có vẻ tự tin là một kỹ năng có thể rèn luyện được nhiều hơn là một tính cách. Đó là lý do tại sao chúng ta vẫn thường nhắc nhở nhau: *"Bạn phải học cách tin vào chính mình"*.

Năm tiếp theo, NUS lại đến trường tôi để tuyển sinh. Lần này thậm chí tôi còn thờ ơ hơn nữa vì tôi nghĩ một sinh viên với "thành tích" thi lại 2 môn (cho dù là với lý do đau bệnh bất ngờ đi nữa) thì cũng khó lòng được tuyển vào NUS. Lẽ ra, tôi đã để cơ hội ấy vượt mất khỏi tầm tay của mình một lần nữa nếu không nhờ người yêu của tôi lúc bấy giờ.

Hoàn toàn khác với tôi, cô ấy vốn là con của một gia đình rất khá giả, luôn mang trong mình một ước mơ cháy bỏng là đi du học, nên thường xuyên tìm kiếm những cơ hội để được ra biển lớn. Lần đó, chính cô ấy đã kéo tôi đi dự từ hội thảo du học này sang hội thảo du học khác. Đi đến đâu, tôi cũng thấy hoa mắt với những con số học phí kinh hoàng của các trường đại học nước ngoài, chưa kể đến chi phí sinh hoạt, chi phí đi lại, và đủ loại chi phí khác. Cho nên đối với tôi, việc đi các hội thảo du học chỉ là đi cho biết, chủ yếu là để làm tài xế và chiều lòng người yêu.

Thật lòng mà nói, tôi chẳng hề có ý định nộp đơn vào NUS. Việc tôi nộp đơn vào NUS cũng chính là do người yêu tôi đã động viên khuyến khích tôi cùng nộp hồ sơ dự tuyển vào NUS với cô ấy. Lúc đó, tôi cũng chỉ cùng nộp hồ sơ cho cô ấy vui, chứ trong bụng tôi thầm nghĩ, cho dù có trúng tuyển thì gia đình tôi cũng chẳng có tiền mà cho tôi đi du học, còn học bổng toàn phần thì tôi không dám mơ tới. Dường như sống quá lâu trong cái nghèo và sự tự ti về cái nghèo đã khiến tôi cho phép mình ngừng mơ ước từ lúc nào chẳng hay...

Khi chúng ta còn bé, ai cũng từng mơ ước, và không những thế, mơ ước thật nhiều. Rồi khi ta lớn lên, ta bắt đầu để cho những va chạm với cuộc đời khiến cho ta phải "thực tế" hơn. Để rồi sau một thời gian sống mãi với cái "thực tế" ấy, ta dần đánh mất đi những ước mơ của mình. Đến một lúc nào đó giật mình nhìn lại xung quanh, nhìn thấy cái thực tế là những người bạn vốn từng bị ta cho rằng "mơ mộng" hay "thiếu thực tế", đang được sống vì ước mơ của họ, ta bất chợt chạnh lòng. Những lúc ấy ta tự hỏi, ai đã đánh cắp những mơ ước của mình, và rồi bàng hoàng nhận ra rằng, chính bản thân ta đã tước đoạt đi mất những ước mơ của chính mình.

Nếu như loài vật sống giờ nào hay giờ nấy, thì con người chúng ta không chỉ biết sống với hiện tại mà còn biết sống vì tương lai. Mơ ước là một trong những điều phân biệt giữa con người và con vật. Mơ ước là quyền thiêng liêng của mỗi người cho dù trong bất kỳ hoàn cảnh nào. Nhưng mỗi người chúng ta tự hỏi, liệu chúng ta có bao giờ vô tình cho phép chính mình cướp đi cái quyền ấy của bản thân, bằng cách đổ lỗi cho mọi thứ chung quanh. Để rồi, chính bản thân mình lựa chọn dừng mơ ước. Đó có lẽ là một trong những nguyên nhân lớn nhất khiến nhiều người mãi mắc kẹt ở tầng dưới của cuộc sống.

Cho nên, nếu một ngày nào đó bạn bất chợt nhận ra rằng mình đã ngừng mơ ước, hãy tìm mọi cách để lấy lại nó. Hãy lựa chọn tiếp tục mơ ước và hành động vì ước mơ của mình. Hãy nhớ rằng, cái ngày bạn cho phép bản thân mình dừng mơ ước cũng là ngày bạn chết – chết ở bên trong chính sự sống của thể xác bên ngoài. Nên dù sao đi nữa, hãy sống vì ước mơ của mình.

Hành động vì ước mơ

Nghèo không phải là một cái tội

Về phần mình, mặc dù lúc đầu mục đích nộp hồ sơ xin đi du học chỉ vì để cho người yêu tôi vui lòng, nhưng khi tôi bắt đầu hành động, những ước mơ của tôi cũng bắt đầu sống lại. Tôi nhớ lại những ngày tháng tuyệt vời khi tôi sống vì những mơ ước của mình: mơ ước được đi máy bay ra Hà Nội, mơ ước vào lớp chuyên Toán, mơ ước vào trường Lê Hồng Phong, mơ ước trở thành thủ khoa kì thi tốt nghiệp,... Có những mơ ước tôi làm được, có những mơ ước tôi không làm được. Nhưng cho dù có được hay không được, tôi đã thật sự sống và chiến đấu vì những ước mơ ấy. Bất chợt tôi nhận ra rằng, mình phải tiếp tục mơ ước, bởi vì điều quan trọng không phải là tôi có đạt được mơ ước hay không, mà điều quan trọng là tôi có dám ước mơ hay không.

Dĩ nhiên, mơ ước không thôi thì chưa đủ...

Sau khi nộp bảng điểm cũng như vượt qua vòng phỏng vấn sơ tuyển, tôi được "tạm chấp nhận" vào NUS. Tại sao lại là "tạm chấp nhận"? Bởi vì mặc dù thành tích học tập của tôi tương đối tốt, nhưng lúc ấy trình độ tiếng Anh của tôi vẫn còn kém so với đòi hỏi của trường. Họ ra điều kiện là tôi phải đạt được điểm IELTS ít nhất 6.0 thì mới được nhập học trong khi trình độ IELTS của tôi lúc đó chỉ đạt tầm 4.0 hay nhiều lắm là 4.5 mà thôi.

Ngặt nghèo hơn nữa, lúc ấy kì thi IELTS chỉ được tổ chức tại Việt Nam mỗi 3 tháng một lần và lệ phí thi rất cao (ít ra là so với khả năng tài chính của gia đình tôi). Tại thời điểm tôi biết mình buộc phải đạt IELTS 6.0 để được đi du học, kì thi IELTS tiếp theo sẽ diễn ra chỉ trong vòng khoảng chưa đầy 2 tháng nữa. Đó là cơ hội duy nhất của tôi. Nếu tôi không tận dụng được nó thì cánh cửa du học của tôi sẽ hoàn toàn bị đóng lại. Bởi vì họ chỉ có thể đợi tôi nhiều lắm là 3 tháng để hoàn thành thủ tục nhập học. Nếu trễ, tôi sẽ mất cơ hội. Trong khi đó, nếu tôi không đạt đủ 6.0 trong kì thi IELTS lần này, thì kì thi IELTS tiếp theo đến tận 3 tháng nữa mới diễn ra. Cho nên đối với tôi, chắc chắn sẽ không có lần thứ hai.

Nhưng đó chỉ là một trong vô số những khó khăn thử thách mà tôi phải đối diện lúc ấy. Thách thức lớn nhất đối với tôi thật ra nằm ở vấn đề tài chính. Tiền ở đâu để học luyện thi IELTS? Tiền ở đâu để đóng lệ phí thi? Tiền ở đâu để đi du học?...

Khi nói về tiền, có những người nghèo vẫn thích than mình không có điều kiện, và bởi vì không có điều kiện nên không làm được cái này hay cái kia. Tôi cũng đã từng như thế. Chỉ vì tự cho mình không có điều kiện, tôi đã cho phép mình không bao giờ mơ đến chuyện đi du học. Đối với tôi, chuyện đi du học quá là xa xỉ so với khả năng tài chính của gia đình mình. Và chính cái suy nghĩ ấu trĩ đó đã suýt cướp mất của tôi cả một tương lai tươi sáng.

May mắn thay, lúc đó tôi đã kịp nhận ra được rằng, tôi có thể nghèo tiền nghèo bạc, nhưng tôi không thể cho phép mình nghèo ý chí, nghèo quyết tâm. Nếu như cả đời này, tôi cứ ngồi đó mà than mình không có điều kiện để đầu tư vào bản thân mình, thì đến bao giờ tôi mới có điều kiện?

Tôi chẳng thấy ai than mình nghèo mà nhờ vậy giàu lên. Tôi cũng chưa bao giờ thấy ai than mình thất bại mà nhờ đó thành công. Tôi chỉ biết những người nghèo đã hành động để làm giàu. Tôi chỉ biết những người thất bại đã đứng dậy để thành công. Cho nên, nếu như tôi chỉ biết than vãn mình nghèo, mình không có điều kiện, thì cả cuộc đời này, tôi sẽ mãi phải than mình nghèo, mình không có điều kiện. Chính vì thế, tôi quyết tâm tìm cách giải quyết từng vấn đề, loại bỏ từng hòn đá ngăn đường tôi tới ước mơ của mình, thay vì ngồi đó than thân trách phận.

Vượt lên hoàn cảnh

Suy nghĩ theo hướng ấy. Tôi bắt đầu tìm cách giải quyết từng vấn đề một. Vấn đề lớn nhất cần phải giải quyết trước tiên là: *"Tiền ở đâu để đi du học?"*.

Tôi tìm hiểu và được biết rằng, chính phủ Singapore có chính sách hỗ trợ 80% học phí dành cho những sinh viên được tuyển vào NUS, vì NUS là một trong những trường đại học hàng đầu của Singapore và của thế giới (NUS đã từng được xếp vào nhóm 20 trường đại học hàng đầu thế giới). Điều kiện duy nhất để sinh viên nước ngoài học tại NUS có thể nhận được khoản trợ cấp 80% học phí này là phải làm việc ở Singapore trong vòng ít nhất 3 năm sau khi tốt nghiệp.

Đối với tôi, đây là một điều kiện khá dễ dàng vì tôi nghĩ, ở đời sống phải có trước có sau. Nếu như chính phủ Singapore đã tạo điều kiện cho tôi, thì chẳng có lý do gì tôi không góp một phần sức của mình cho đất nước Singapore. Hơn nữa, làm việc trong môi trường chuyên nghiệp, đa văn hóa, đa chủng tộc như ở Singapore là một cơ hội tốt để tôi có thể cọ xát và học hỏi được nhiều thứ. Nói chung, yêu cầu này có vẻ có lợi cho tôi hơn là một ràng buộc làm tôi thiệt thòi (và sau này đúng là như vậy thật). Cho nên, tôi không ngại ngần nhận khoản trợ cấp này.

Vậy còn 20% học phí còn lại và những chi tiêu khác thì sao?

Sau khi mày mò tìm kiếm thông tin, tôi được biết rằng, đối với những sinh viên có hoàn cảnh gia đình khó khăn, nhà trường thông qua các ngân hàng sẽ hỗ trợ cho vay 20% học phí còn lại, và đặc biệt là cho vay cả chi phí ăn ở tối thiểu trong suốt quá trình học. Chưa kể từ năm thứ 2 trở đi, tôi có thể xin việc làm thêm để trang trải cho các khoản chi phí của mình. (Luật pháp Singapore cấm sinh viên nước ngoài học năm nhất đi làm để tránh các tiêu cực.)

Như thế, về vấn đề tài chính để đi du học có thể xem là tạm ổn. Phần còn lại là thuyết phục ba mẹ ủng hộ tôi, và hơn nữa là ủng hộ tài chính để tôi có thể luyện thi và đăng ký thi IELTS.

Tôi về nói với mẹ trước, mẹ có vẻ ủng hộ. Đến khi ba về, nghe chuyện tôi mong muốn đi du học, mặt ba biến sắc và gạt phăng ý tưởng ấy đi. Lúc đầu tôi giận ba lắm. Nhưng khi thấy ba ngồi suy nghĩ dăm chiêu, tôi chợt hiểu ra rằng, không phải ba không muốn cho tôi đi du học mà vì ba không biết làm cách nào để có thể lo được tiền cho tôi. Cũng có thể lúc ấy, ba tự trách bản thân mình vì không lo được cho tôi đi du học như con người ta.

Hiểu được điều đó, tôi lập cả một kế hoạch để thuyết phục ba một cách kiên trì, giải thích cho ba hiểu việc đầu tư vào tương lai là hữu ích như thế nào, giải thích cho ba hiểu gia đình tôi sẽ không phải lo gì về tài chính (vì tôi mượn tiền ăn học, thì sau này tôi sẽ là người trả nợ chứ không phải gia đình). Cuối cùng thì tôi cũng có được sự ủng hộ của ba. Và dĩ nhiên, ba mẹ cũng sẵn sàng hỗ trợ tài chính để tôi học luyện thi và đăng ký thi IELTS.

Thật lòng mà nói, riêng số tiền lệ phí thi IELTS lúc ấy thôi đã gấp đôi số lương của ba mỗi tháng. Cho nên đối với tôi, thật sự không có cơ hội thứ hai. Ngay cả nếu có thì tôi cũng không dám mở miệng ra xin ba cho tôi đóng tiền thi IELTS lại lần nữa. Tôi không còn lựa chọn nào khác là phải chiến đấu bằng tất cả sức lực của mình và phải chiến thắng.

Trong vòng gần 2 tháng sau đó, tôi dành tất cả thời gian của mình để học tiếng Anh. Tôi biết mình chỉ có một cơ hội này mà thôi, nên tôi không thể cho phép bản thân mình thất bại. Tôi học ngày học đêm: nghe, nói, đọc, viết. Thậm chí, khi bà ngoại tôi bệnh phải vào bệnh viện, tôi hàng ngày mang tập sách vào viện, vừa ngồi bên giường trông ngoại vừa học tiếng Anh.

Trong những ngày tháng đó, tôi nhận ra rằng, tài sản quý giá và ý nghĩa nhất trong cuộc sống mà mỗi con người có được là MƠ ƯỚC. Khi chúng ta có một mơ ước để sống và chiến đấu vì nó, chúng ta có một lý do để sống mạnh mẽ và đầy quyết tâm, một lý do để sống tốt hơn từng ngày, một lý do để tin vào chính bản thân mình và một lý do để thật sự sống. Tôi cũng nhận ra rằng, từ khi tôi vào đại học, tôi đã không thật sự sống mà đơn giản chỉ tồn tại bởi vì tôi quên mơ ước. Tôi chỉ muốn tốt nghiệp, ra trường và rồi có một việc làm. Tôi chẳng bao giờ mơ đến một bầu trời cao rộng mà ở đó mình là cánh chim đại bàng tự do tung bay. Cho đến khi, tôi

nhận ra rằng:

Cuộc đời có một bầu trời, còn ta có một đôi cánh.

Và rồi kì thi IELTS cũng đến, tôi bước vào phòng thi với quyết tâm kì thi này sẽ giúp tôi tung cánh bay ra biển lớn. Ngày có kết quả, tôi run đến mức phải nhờ mẹ vào xem giúp chứ không dám vào. Sau một hồi lâu, mẹ bước ra với gương mặt tươi cười. Tôi đạt 6.5 (cao hơn yêu cầu 0.5), và không những vậy, tôi còn là người cao điểm nhất trong đợt thi ấy. Cánh cửa du học đã chính thức mở toang với tôi.

Ngày nhận được bộ hồ sơ mời nhập học gửi từ Singapore về, tôi và gia đình vui mừng như mở hội. Cả ngày, tôi ngồi mân mê bộ hồ sơ, đọc đi đọc lại như thể mình đang sống trên mây.

Tin vào ước mơ

Cùng với niềm sung sướng, tôi nghiệm ra một điều rằng, tôi phải dám mơ ước nhiều hơn nữa; và thành công bắt đầu từ việc lựa chọn tin vào chính bản thân mình. Mục tiêu tiếp theo của tôi là giành được suất học bổng toàn phần với tên gọi ASEAN Scholarship (*Học bổng Đông Nam Á*).

Để đạt được học bổng này, tôi phải trải qua một vòng phỏng vấn sơ tuyển. Và tiếp theo sau đó, tôi phải viết một bài luận tiếng Anh để trả lời cho câu hỏi: *"Tại sao bạn xứng đáng được nhận Học bổng Đông Nam Á?"*.

Khi viết bài luận này, tôi tự hỏi mình, nếu tôi nói là tôi giỏi thể này hoặc tài thể kia, thì liệu đó có phải là những lý do thuyết phục và đích thực khiến cho tôi xứng đáng đạt được học bổng ấy? Nếu thế thì có lẽ tất cả những thí sinh khác họ cũng xứng đáng mà không cần phải thêm một vòng xét tuyển nào cả, vì nói cho cùng, tất cả chúng tôi đến được đây đều nhờ kết quả học tập và phỏng vấn xuất sắc ở vòng đầu. Vậy điều gì khiến tôi xứng đáng nhận được học bổng này?

Tôi suy nghĩ, suy nghĩ và suy nghĩ mãi... Cho đến một lúc, tôi chợt nhận ra câu trả lời thật ra đang ở ngay trước mắt tôi: **MƠ ƯỚC**. Thế là tôi bắt đầu đặt bút viết: *"Tôi xứng đáng được nhận học bổng này bởi vì chỉ đơn giản một điều: Tôi dám mơ ước"*. Đó là cách tôi mở đầu bài luận của mình. Tôi không nhớ rõ những gì tôi viết tiếp theo sau đó. Tôi chỉ nhớ rằng tôi đã viết một mạch bằng tất cả đam mê và nhiệt huyết về những ước mơ cho bản thân tôi, cho những người tôi yêu thương và cho Tổ quốc tôi – nơi tôi gọi bằng hai tiếng thân thương "đất mẹ".

Kết quả là tôi được lọt vào vòng 3 – phỏng vấn trực tiếp bởi vị giáo sư trưởng khoa. Trước khi đến buổi phỏng vấn này, tôi suy nghĩ rất nhiều về những điều mà có thể thầy sẽ hỏi để chuẩn bị trước. Tôi đoán chừng, có thể thầy sẽ hỏi tôi học hành thế nào, điểm số ra sao, hoặc cũng có thể thầy sẽ hỏi những câu hỏi hóc búa để thử thách trí thông minh của tôi. Ngạc nhiên thay, khi bước vào buổi phỏng vấn, thầy hỏi những câu hỏi hết sức đơn giản như là: *"Em sinh ra ở đâu?", "Em lớn lên như thế nào?", "Gia đình và xuất thân ra sao?", "Ngoài học tập thì em thích làm những gì khác?", "Em đã bao giờ thất bại chưa?"*,... Tôi nghĩ cứ thành thật là tốt nhất, cứ thế tôi kể chân thật về xuất thân của tôi, về gia đình tôi, về cả những thất bại và những bài học.

Cuối cùng, câu hỏi "khó" nhất đó là: *"Em muốn sống cuộc sống của mình như thế nào?"*.

Thật tình mà nói, tôi cũng không nhớ chính xác mình đã trả lời câu hỏi này như thế nào. Tôi chỉ nhớ cái cảm xúc tuôn trào lúc ấy, dường như tôi không còn đang trả lời phỏng vấn nữa mà đang chia sẻ ước mơ của mình. Câu nói duy nhất mà tôi vẫn còn nhớ, đó là ngay khi kết lại những chia sẻ của mình, tôi nhìn vào mắt vị giáo sư đáng kính và nói rằng: *"Em muốn sống vì ước mơ của mình"*.

Mặc dù trả lời như vậy, nhưng với kinh nghiệm sống còn non nớt của mình lúc ấy, tôi thật sự không hiểu lắm ý nghĩa của những câu hỏi rất đơn giản và đời thường mà vị giáo sư hỏi, nhất là khi những câu hỏi ấy được hỏi để quyết định xem tôi có xứng đáng nhận suất học bổng trị giá đến gần 1 tỉ đồng hay là không. Tôi cứ tưởng đi phỏng vấn học bổng là phải trả lời những câu

hỏi cao siêu học búa lăm chứ.

Mãi về sau này, cho đến khi bắt đầu làm công việc huấn luyện – đào tạo trong vai trò của một diễn giả và chuyên gia đào tạo, nhìn lại, tôi mới chợt nhận ra rằng, điều quan trọng và cũng là yếu tố quyết định giúp tôi giành được suất học bổng toàn phần ấy không phải là tôi thông minh hay có điểm số cao như thế nào, mà là những kỹ năng sống cơ bản mà tôi có được. Thế mới hiểu tại sao người đời vẫn thường nói, kiến thức chuyên môn học thuật chỉ đóng góp một phần vào thành công của mỗi người, còn phần lớn thành công quyết định bởi những kỹ năng tư duy thành công mà người ấy có được.

Để kết lại chương này, một lần nữa tôi muốn nhắc đến hai từ: MƠ ƯỚC. Hãy luôn nhớ rằng, điều quan trọng không phải là bạn có đạt được mơ ước hay không, mà điều quan trọng là bạn có dám ước mơ hay không. Cái ngày mà chúng ta cho phép bản thân mình dừng mơ ước và ngừng phấn đấu vì những ước mơ của mình, cũng là cái ngày bạn đã "chết" – chết từ bên trong chính tâm hồn mình. Và nếu bạn phải sống, thì hãy sống vì những ước mơ cao đẹp của mình.

Tự lập

“Bạn trưởng thành khi bạn đủ mạnh mẽ để trở thành một điểm tựa, dù là điểm tựa của bất cứ ai, kể cả chính bản thân mình.”

– Phạm Lữ Ân

Chuyện ăn ở

Sau khi đã hoàn tất mọi thủ tục cho chuyến đi Singapore, tôi háo hức chờ đến ngày được bước chân lên máy bay lần đầu tiên để đến với miền đất hứa. Cả gia đình ai cũng lo cho tôi theo nhiều cách khác nhau.

Mặc dù tôi được học bổng toàn phần, nhưng ba vẫn chạy vạy khắp nơi để vay được 1.000 đô cho tôi mang theo phòng thân. Vì đây là lần đầu tiên tôi đi máy bay, cả nhà tôi ai cũng lo lắng máy bay... bị rơi, thế là mẹ động viên tôi trích 300 đô tiền ba cho để đặt vé của hãng hàng không Singapore cho an toàn. Không những vậy, mẹ còn chuẩn bị cho tôi đủ thứ từ quần áo, tập vở,... cho đến chăn gối, bột giặt,... và cả đồ hộp, mì gói,... để tiết kiệm được chút nào hay chút ấy khi sang Singapore. Công việc chuẩn bị này kéo dài khoảng một tháng và hoàn thành hơn một tuần trước ngày tôi lên đường, chủ yếu không phải là có quá nhiều thứ để chuẩn bị mà là do mẹ và tôi đều quá háo hức. Kết quả là tôi ra sân bay cùng mấy vali hành lý to đùng lên đến gần 60 kg.

Lần đầu tiên được đi máy bay, và còn đi với tư cách là một sinh viên du học, tôi thấy vô cùng hãnh diện và hồi hộp. Khi máy bay hạ cánh xuống sân bay quốc tế Changi, một trong những sân bay đẹp và hiện đại nhất thế giới, tôi tưởng mình vừa đến "thiên đường" mà không hề biết

rằng còn vô vàn thử thách đang đợi mình ở phía trước.

Cả đoàn sinh viên từ Việt Nam sang Singapore đợt đó cùng với tôi bao gồm khoảng mười người. Sau khi hoàn tất thủ tục nhận phòng kí túc xá, tụi tôi rủ nhau đi ăn tối. Xuống căn-tin thuộc loại rẻ tiền nhất kí túc xá (không được trang bị máy điều hòa cho dù thời tiết ở Singapore khá nóng), đĩa nào cũng tròn xoe mắt ngạc nhiên vì một suất ăn sinh viên bình dân rẻ nhất ở đây cũng có giá đến 2 – 3 đô la Singapore (tương đương 35 – 50 nghìn đồng). Nếu muốn ăn đàng hoàng một chút thì phải sẵn sàng chi ra 3 – 4 đô la Singapore (tương đương 50 – 70 nghìn đồng). Ăn cơm căn-tin vài bữa là chúng tôi đã thấy túi tiền sinh viên của mình nhẹ hẫng đi.

Thế là tôi kêu gọi mọi người cùng hùn tiền đi chợ và chia nhau luân phiên nấu ăn, rửa chén cho cả nhóm để tiết kiệm tiền. Nếu không thì chúng tôi khó lòng mà "sống sót" qua học kì đầu tiên. Nhưng cũng chính nhờ vậy, tuy hơi mất công và thời gian một chút, chúng tôi tiết kiệm được khá nhiều chi phí, đồng thời lại có những bữa ăn vui vẻ ấm cúng cùng nhau như một gia đình nhỏ.

Chuyện ăn có lẽ dễ giải quyết nhưng còn chuyện ở thì đúng là nan giải. Khi ở Việt Nam, tôi cứ nghĩ rằng chắc ở Singapore kí túc xá sẽ to và đẹp lắm. Và đúng như thế thật, kí túc xá nơi tôi ở vì mới được xây sau này nên nhìn bên ngoài to đẹp chẳng kém gì một khách sạn 2 – 3 sao, với hàng chục khối nhà cao tầng nằm trong một khuôn viên khá đẹp. Nhưng mỗi sinh viên chỉ được ở một căn phòng nhỏ với diện tích khoảng 9m² (vì đất ở Singapore rất đắt đỏ). Mỗi phòng chỉ đủ kê một chiếc giường đơn, một chiếc bàn học và một cái tủ đựng quần áo. Mùa hè trời nóng, tôi bật quạt hết công suất mà vẫn có cảm giác như đang ở trong lò bát quái. Buổi tối tôi thường phải cời trần ra nằm ngủ dưới nền đất mà vẫn nóng đến nỗi không ngủ được. Lúc ấy, nhìn những bạn gia đình khá giả có điều kiện ở khu kí túc xá có máy lạnh mà tôi "phát thèm".

Nói chung, chuyện ăn ở đời sinh viên dù là ở Singapore đi nữa cũng nhọc nhằn chẳng kém ở Việt Nam là bao, nhất là khi túi tiền "quá nhẹ". Nhưng chính cuộc sống khó khăn và thiếu thốn trong giai đoạn ấy đã giúp cho tôi biết cách xoay sở tiết kiệm và học cách chịu đựng để có thể sống tự lập trên một đất nước xa lạ.

Một trong những kỹ năng quan trọng nhất mà mỗi người phải học đó là học cách sống tự lập, không dựa dẫm vào người khác. Nhưng sống tự lập không có nghĩa là chúng ta tách khỏi gia đình, sống buông thả, cô đơn, trống rỗng, vô nghĩa và chỉ biết đến bản thân mình. Sống tự lập chính là việc bạn phải chịu trách nhiệm về cuộc đời mình, biết làm chủ hoàn cảnh, chủ động tìm ra cách ứng phó với thử thách và luôn cố gắng đi lên bằng chính đôi chân của mình.

Tôi cảm ơn số phận đã cho tôi sinh ra trong một gia đình nghèo nhưng coi trọng giáo dục, để tôi có dịp trải nghiệm những khó khăn của cuộc sống và từ đó khát khao vươn lên thoát nghèo.

Chuyện học tập

Cho dù khó khăn, chuyện ăn ở cũng không đáng lo ngại bằng chuyện học tập. Kết quả học kì đầu tiên của tôi rất thấp bởi tôi chưa thích ứng được với phương pháp học tập hoàn toàn xa lạ tại NUS, và cũng vì tôi gặp phải một cú sốc lớn trong năm học đầu tiên.

Ở NUS, sinh viên phải hết sức chủ động trong việc học của mình. Tôi không có một thời khóa biểu cố định mà phải tự chọn lớp, chọn môn cho mình, tự sắp xếp thời khóa biểu học và thi sao cho không trùng lặp, tự đăng ký học phần, và tự tìm nhóm bạn để cùng làm các đề án.

Chúng tôi phải làm rất nhiều đề án nhỏ khác nhau và số điểm dành cho các đề án này thường chiếm tỉ lệ khá cao (50 – 80% tổng điểm cuối kì của mỗi môn). Muốn có kết quả tốt, các thành viên trong nhóm phải giao tiếp hiệu quả với nhau và phối hợp chặt chẽ trong công việc. Thời gian đầu, tôi không có điện thoại di động để liên lạc, cũng không có máy tính xách tay để kiểm tra email liên tục nên thường xuyên bỏ lỡ những buổi họp nhóm và không cập nhật kịp thời thông tin về đề án. Hậu quả là vào khoảng gần cuối học kì, tôi bị đuổi ra khỏi nhóm và bị đánh

giá là thành viên vô trách nhiệm. Lúc ấy, tôi cảm thấy vô cùng xấu hổ, nhưng tôi nhận ra rằng mình cần phải học cách các bạn Singapore làm việc và giao tiếp với nhau để có thể vươn lên trong môi trường này. Thế là tôi quyết định đầu tư cho mình một "chú dế di động" để phục vụ việc học tập. Có lẽ trong thời đại hiện nay, việc sắm một "dế yêu" là chuyện hết sức bình thường. Nhưng hơn 10 năm trước, khi mà điện thoại di động ở Việt Nam vẫn còn là một thứ rất xa xỉ, việc tôi sắm "chú dế" đầu tiên cho mình đối với tôi là "một bước nhảy vọt".

Khác hẳn với thời còn ở Việt Nam, từ khi tiếp xúc với môi trường và cách học tập rèn luyện ở NUS, tôi bắt đầu lơ mờ nhận ra rằng, điểm số và giá trị bằng cấp trong trường học dù quan trọng nhưng không phải là quan trọng nhất như lúc trước. Tôi bắt đầu đến với các lớp kỹ năng sống và kỹ năng mềm để học thêm những điều tưởng chừng như đơn giản về cuộc sống và về người xung quanh, nhưng bao nhiêu năm qua tôi chưa bao giờ được học hay được biết. Chính nhờ việc tham gia những lớp kỹ năng như thế, tôi bắt đầu ý thức được việc vạch ra con đường của chính mình từ rất sớm.

Bên cạnh việc học trong trường, tôi bắt đầu quan tâm xem thị trường lao động cần những kỹ năng gì mà nhà trường không dạy. Tôi bắt đầu mày mò tự học những kiến thức có tính ứng dụng thực tế, có thể giúp tôi tạo ra giá trị cho cuộc sống. Để có thời gian rảnh, tôi lại mày mò tự học đủ thứ, từ các kỹ năng như là lãnh đạo, làm việc nhóm, cho đến cách thiết kế website, làm đồ họa,... và thậm chí cả khiêu vũ.

Trong học tập, ngoài những môn thuộc chuyên ngành công nghệ thông tin, tôi đăng kí học thêm các môn: quản trị doanh nghiệp, kế toán, tiếp thị, tư duy sáng tạo, kỹ năng giao tiếp, kỹ năng thuyết trình,... Hoặc những lúc rảnh rỗi được nghỉ giữa 2 học kỳ, tôi tìm đọc các cuốn sách dạy về nguyên tắc thành công, sách lãnh đạo, sách tâm lý, kinh doanh,...

Khi ra trường, mặc dù điểm số của tôi chỉ ở mức khá, nhưng nhờ những kiến thức tự tích lũy và kinh nghiệm làm thêm trong suốt thời gian học, tôi có được việc làm ngay cả trước khi tôi hoàn tất những môn thi cuối cùng, với mức lương thuộc hàng "đỉnh" trong số bạn bè ra trường năm đó.

Tinh thần tự học đó sau này cũng giúp ích cho tôi trong việc gây dựng, điều hành và phát triển TGM Corporation từ một công ty chỉ có 4 thành viên trở thành một công ty với gần 200 thành viên chỉ trong vòng hơn 2 năm.

Cũng bởi vì ngay từ khi còn là sinh viên, tôi đã luôn đề cao tinh thần tự học, nhất là tự học những điều thực tế, nên khi thiết kế những khóa đào tạo hoặc chọn những quyển sách để xuất bản, tôi luôn hướng tới việc tạo ra những giá trị thật cho khách hàng của mình hơn là chỉ đơn thuần cung cấp kiến thức. Chính vì thế, các khóa học của TGM đều được thiết kế dựa trên mục tiêu cung cấp những kỹ năng mang tính ứng dụng cao, những trải nghiệm thực tế, và tránh xa việc đặt nặng vào lý thuyết hay giáo điều. Còn những quyển sách của TGM thì đều được biên dịch hoặc viết một cách gần gũi và thực tế, dễ đọc, dễ nhớ và dễ áp dụng. Ngay cả khi tôi viết quyển sách này, tôi cũng dành thời gian hỏi ý kiến nhiều người để đảm bảo cách viết cũng phải dễ đọc, nội dung phải dễ nhớ và kiến thức phải dễ áp dụng.

Việc học – hay như tôi vẫn thích gọi là "đầu tư vào bản thân mình" – không bao giờ là đủ. Nhưng trong vô vàn những thứ có thể học, chúng ta có quyền lựa chọn học những gì có thể giúp mình trở thành một con người hữu ích cho bản thân, gia đình và xã hội. Dù bạn có trong tay tấm bằng xuất sắc đi nữa thì cũng chẳng có ích gì nếu những mớ kiến thức học được không giúp bạn phát huy tiềm năng của mình và tạo giá trị cho cuộc sống. Hơn thế nữa, đầu tư vào bản thân mình là việc cả đời. Một tấm bằng có thể có giá trị vài năm đầu nhưng nếu thiếu sự tiếp tục đầu tư thường xuyên và lâu dài thì bằng cấp cũng chỉ còn là lớp vỏ bọc bên ngoài cho mớ kiến thức cũ kỹ lạc hậu bên trong.

Chuyện kiếm sống

Năm thứ nhất ở Singapore khá chật vật đối với tôi. Vì luật pháp Singapore cấm không cho

sinh viên năm nhất đi làm nên tôi phải sống hoàn toàn dựa vào tiền học bổng và trợ cấp của gia đình. Chính vì thế, vào kì nghỉ hè sau năm thứ nhất, trong khi bạn bè có điều kiện về nước thăm gia đình thì tôi phải ở lại và chạy khắp nơi xin việc làm thêm để trang trải cho cuộc sống.

Thời gian này cũng là thời gian mà tôi bắt đầu thay đổi cách mình tư duy về tiền bạc. Trong suốt cả năm học trước đó, lúc nào tôi cũng rất ki bo đến từng li từng tí. Thậm chí, có lần muốn mua một que kem ở khu bình dân tôi cũng phải suy nghĩ đi suy nghĩ lại, và rồi quyết định không mua vì cảm thấy quá đắt so với ở Việt Nam. Chính vì mua một que kem mà còn phải suy nghĩ nên những thứ khác lớn hơn tôi đều cố gắng tiết kiệm. Tôi còn nhớ lúc ấy, mặc dù biết rằng điện thoại di động khá cần thiết cho việc liên lạc với bạn bè sắp xếp thời gian họp nhóm và làm việc nhóm, tôi cũng không dám mua dùng. Mãi cho đến khi gặp rắc rối với mấy đứa bạn cùng nhóm và bị cho là vô trách nhiệm (do thường xuyên lỡ các cuộc họp mặt làm việc) thì tôi mới chịu bỏ tiền ra mua điện thoại.

Có lẽ tôi sẽ cứ như thế mãi nếu như tôi không có dịp tình cờ ngồi đọc một số bài báo về tài chính cá nhân trên mạng, tôi bắt đầu nhận ra nhiều điều.

Tôi nhận ra rằng, việc ki bo (không dám ăn, không dám mặc, không dám chi tiêu hợp lý,... chỉ vì muốn tiết kiệm tiền) thật ra là một sự lãng phí to lớn (lãng phí cuộc sống của chính mình và lãng phí những cơ hội), vì ki bo khiến chúng ta chỉ đơn giản tập trung vào việc lấy khó khăn để bù cho khó khăn, mà không tập trung vào tạo ra giá trị gì cho bản thân, gia đình và xã hội. Cho nên, thay vì dành thời gian suy nghĩ làm cách nào để tiết kiệm từng đồng từng cắc thì tôi bắt đầu dành thời gian suy nghĩ làm cách nào để kiếm được nhiều tiền bằng sức lao động và khả năng của chính mình.

Bên cạnh đó, tôi vẫn muốn nhấn mạnh rằng, tôi hết sức ủng hộ việc chi tiêu hợp lý, vì số tiền tiết kiệm được có thể dùng để đầu tư vào nhiều thứ khác nhau để mang lại những lợi ích to lớn và lâu dài hơn. Tôi luôn tự nhắc nhở bản thân mình không được lãng phí tiền bạc vào những thứ không cần thiết, còn đối với những thứ tôi đã cho là cần thiết thì tôi chẳng bao giờ tiếc tiền cả. Nói cho cùng, tiền bạc phải là một công cụ chứ không thể là một ông chủ.

Khi không còn phải chịu sự ràng buộc của luật pháp Singapore về việc cấm sinh viên năm nhất đi làm thêm, tôi đã quyết tâm phải kiếm tiền để đầu tư cho chất lượng cuộc sống và chất lượng việc học của mình. Không gia đình, không quen biết, tôi học cách hoàn toàn đứng trên đôi chân mình, kiếm sống bằng chính đôi tay và khối óc của mình.

Vấn đề là ở chỗ vào thời điểm đó, kinh tế Singapore đang xuống dốc trầm trọng, cho nên thậm chí đến vị trí làm bồi bàn tôi cũng chẳng xin được vì... thiếu kinh nghiệm!? Chưa kể khi kinh tế đi xuống là khi hoạt động bán hàng đa cấp phát triển rầm rộ hơn vì nhiều người mất việc làm.

Tôi vẫn còn nhớ lần đó sau khi đọc một thông tin tìm người trên báo, tôi tìm đến công ty nọ. Hoàn toàn ngược với những lần tôi đi tìm việc trước, lần này tôi được tiếp đón hết sức niềm nở bởi một chị rất xinh diện bộ đồ vest nhìn khá lịch sự. Sau khi ngồi nghe chị giảng một hồi về việc làm giàu bằng bán hàng đa cấp tôi cảm thấy có gì đó không ổn nhưng không giải thích được. Đó chỉ là một trực giác vì lúc ấy tôi vẫn còn là một sinh viên khờ khạo chẳng có tí kiến thức gì về kinh tế. Nhưng tôi tin vào trực giác của mình nên đã quyết định nhanh chóng tìm đường rút lui bằng cách giả vờ ngu ngơ không hiểu rõ tiếng Anh.

Cũng may là lần đó tôi đã tỉnh táo vì sau này có một vài bạn sinh viên Việt Nam ở Singapore cũng tham gia bán hàng đa cấp và vô tình gây ra một vụ tai tiếng rất lớn trong cộng đồng. Đến nỗi Hội Sinh Viên Việt Nam tại NUS phải gửi cả một thông báo chính thức để cảnh báo toàn bộ các bạn sinh viên. Còn ở Việt Nam thì báo Tuổi Trẻ cũng có một bài viết về vụ việc này. Từ góc độ của mình, tôi nghĩ những bạn sinh viên liên quan đến vụ việc ấy rốt cuộc cũng chỉ là nạn nhân của những trò lừa đảo tinh vi đánh vào lòng tham và sự thiếu hiểu biết mà thôi. Tuy nhiên, hệ quả thì thật khôn lường vì các nạn nhân không chỉ mất tiền mà còn phải chịu sự nghi ngờ của người xung quanh đối với họ sau đó một thời gian. Thế mới biết, con đường tự bươn chải kiếm sống cũng thật lắm cạm bẫy.

Sau năm lần bảy lượt tìm việc làm thêm không thành, phải đi làm một số việc thời vụ lặt vặt để kiếm sống, cuối cùng tôi cũng tìm được công việc trợ lý về công nghệ thông tin cho vị giáo sư ở khoa Quản Trị Kinh Doanh của trường. Công việc của tôi là quản trị và cập nhật tin tức cho một trang web thông tin kinh doanh và hướng dẫn vị giáo sư những kiến thức tin học cần thiết. Công việc cũng khá cực vì vị giáo sư rất khó tính, nhưng tôi biết chắc rằng so với những công việc tay chân hay thời vụ thì công việc này dễ dàng hơn nhiều nên tôi lại càng cố gắng. Từ đó, tôi có một nguồn thu nhập nhỏ nhưng khá ổn định đủ trang trải cho cuộc sống sinh viên của mình.

Điều đáng nói ở đây là tôi được nhận vào làm công việc này không phải nhờ kiến thức tôi học trong trường mà là nhờ những kiến thức tôi tự học được trong kì nghỉ giữa năm vừa rồi. Tôi lại càng thấm thía bài học về đầu tư vào chính bản thân mình.

Chuyện tình cảm

Không phải những điều bạn đã trải qua quyết định bạn là ai, mà chính cách bạn bước qua những điều đó sẽ quyết định bạn là ai.

Có một cảm xúc mà có lẽ chỉ những ai đã từng một lần xa quê hương, xa gia đình, xa những người mình yêu thương mới hiểu đến tận cùng. Đó chính là sự trống vắng. Và nó còn trở nên khủng khiếp hơn bao giờ hết nếu bạn phải xa cả người mình yêu.

Mối tình học trò tuyệt đẹp của tôi bắt đầu vào cuối năm tôi học lớp 11. Gia đình cả hai chúng tôi đều rất lo lắng vì sợ rằng chuyện tình cảm này sẽ ảnh hưởng đến việc học hành của chúng tôi. Nhưng chính vừa lo lắng và cũng vừa cảm thông mà hai gia đình đã hướng chúng tôi vào con đường tốt. Bởi lẽ, tình yêu bản thân nó không có lỗi. Tình yêu chỉ đơn giản là một sức mạnh, và sức mạnh ấy được dùng để tàn phá cuộc đời hay làm những điều tốt đẹp cho cuộc đời là do lựa chọn của mỗi chúng ta.

Với tình yêu ngây ngô tuổi học trò của mình, chúng tôi thích dành thời gian ở bên nhau càng nhiều càng tốt, và cách tốt nhất để "danh chính ngôn thuận" dành thời gian ở bên nhau là cùng ngồi học ngay tại nhà. Lúc thì tôi sang nhà cô ấy, lúc thì cô ấy sang nhà tôi. Thỉnh thoảng chúng tôi cũng xin phép gia đình đưa nhau đi chơi, đi xem phim, nhưng phần lớn thời gian chúng tôi cùng học với nhau. Chưa bao giờ, chúng tôi có nhiều lý do để học như thế.

Kết quả là vào năm lớp 12, chúng tôi đều tốt nghiệp Phổ Thông Trung Học loại xuất sắc, đều được tuyển thẳng vào đại học mà không cần thi, và đều đậu thêm vào Đại Học Ngoại Thương và Học Viện Ngân Hàng. Riêng tôi còn đậu Á khoa trong kỳ thi vào Học Viện Ngân Hàng.

Và cũng với tình yêu ấy, tôi quyết định đi du học như bạn đã biết. Chẳng lẽ người yêu tôi sang tận New Zealand để du học mà tôi lại không dám mơ ước cho mình ra biển lớn. Để chuẩn bị cho chuyến ra biển lớn ấy, chúng tôi lại làm một việc cùng nhau – học. Lần này là học tiếng Anh để luyện thi IELTS. Chúng tôi ngồi học cùng nhau, chia sẻ tài liệu, băng ghi âm cho nhau, động viên tinh thần nhau để cùng tăng tốc tối đa vì thời gian không còn nhiều.

Rồi chúng tôi cùng xa quê hương và xa nhau, mỗi người một nơi trên hành trình ra biển lớn của riêng mình. Những ngày tháng đầu xa nhau là những ngày tháng của nỗi nhớ. Mắt tôi cay cay khi nhận được lá thư viết tay chất chứa bao nhớ nhung của cô ấy với những câu thơ của Xuân Quỳnh.

Dữ dội và dịu êm
Ồn ào và lặng lẽ
Sông không hiểu nổi mình
Sóng tìm ra tận bể

Ôi con sóng ngày xưa
Và ngày sau vẫn thế
Nỗi khát vọng tình yêu

Bồi hồi trong ngực trẻ
Trước muôn trùng sóng bể
Em nghĩ về anh, em
Em nghĩ về biển lớn
Từ nơi nào sóng lên?

Sóng bắt đầu từ gió
Gió bắt đầu từ đâu
Em cũng không biết nữa
Khi nào ta yêu nhau

Con sóng dưới lòng sâu
Con sóng trên mặt nước
Ôi con sóng nhớ bờ
Ngày đêm không ngủ được

Lòng em nhớ đến anh
Cả trong mơ còn thức
Dẫu xuôi về phương bắc
Dẫu ngược về phương nam
Nơi nào em cũng nghĩ
Hướng về anh - một phương

Ở ngoài kia đại dương
Trăm nghìn con sóng đỏ
Con nào chẳng tới bờ
Dù muôn vời cách trở

Thế nhưng, nỗi nhớ ấy cũng phai pha cùng với thời gian và muôn trùng cách trở. Một ngày tôi vô tình phát hiện được cô ấy đã bắt đầu cảm mến một người khác. Ngay ngày hôm sau, qua điện thoại cách nhau gần mười ngàn cây số, cô ấy đã nói lời chia tay rồi nhanh chóng cúp máy mà không có một lời giải thích.

Không gì có thể diễn tả nỗi đau ấy nên có lẽ cũng chẳng phải viết ra thành câu thành chữ. Trong vòng vài tháng tiếp theo sau đó, tôi sụt 4 – 5 cân. Việc học thì bị ảnh hưởng trầm trọng vì tôi không thể nào bắt đầu óc mình suy nghĩ và tập trung được. Vốn là sinh viên được nhận học bổng, nhưng học kỳ ấy, tôi nhận được thư cảnh báo của nhà trường vì đã để việc học sa sút thấy rõ.

Chính trong giai đoạn ấy, tôi bắt đầu có những sự thay đổi cơ bản bên trong con người mình. Thứ nhất là chuyển biến trong hiểu biết về tình yêu đôi lứa. Tôi hiểu được rằng, trong cuộc sống thật, nhất là trong những hoàn cảnh xa xôi cách trở cả về không gian lẫn thời gian, tình yêu khó lòng có thể được duy trì bền vững, có câu "*xa mặt, cách lòng*" là vì thế. Dĩ nhiên, vẫn có những trường hợp ngoại lệ, nhưng chúng ta vẫn phải dám nhìn thẳng vào sự thật rằng nó khó.

Thêm một sự thật nữa đó là tình yêu có hai mặt của nó, nếu chúng ta không giải thích được tại sao mình bắt đầu yêu một người, thì chúng ta cũng khó giải thích được tại sao mình không còn yêu người ấy nữa. Hiểu được điều này, tôi vẫn đau nhưng tôi không giận và không trách cô ấy. Tôi còn vui khi sau này biết được rằng, người làm cho cô ấy quyết định chia tay với tôi rất cuộc cũng đã trở thành chồng cô ấy. Lần cuối tôi biết tin thì hai vợ chồng đã có với nhau một đứa con.

Khi tổn thương trở thành một "thói quen" thì con người ta tự nhiên biết cách sống trong bình thản.

Rất cuộc thì tôi cũng hiểu rằng, trong tình yêu không có ai phản bội ai hay ai phản bội lời thề, chỉ là mỗi người đều có một lựa chọn để mong mình có một cuộc sống hạnh phúc hơn, và trên hết là để người còn lại không phải mãi sống trong ảo tưởng của sự lừa dối. Chia tay người cũ để

đến với một người mới, hay vẫn ở bên người cũ để rồi cứ mãi tơ tưởng nhớ nhưng người mới, về bản chất vẫn là tình yêu đã thay đổi.

Trong trường hợp thứ nhất, một người sẽ rất đau và một người sẽ rất dằn vặt lương tâm, và nếu người cũ vẫn còn đau thì tình yêu mới vẫn mãi không được trọn vẹn.

Còn trong trường hợp thứ hai, chẳng ai đau ngay, nhưng nó sẽ là một nỗi đau kéo dài, vì mối quan hệ giữa hai người sẽ càng ngày càng phai nhạt vì tình yêu đã không còn đó, những xung đột vì những chuyện nhỏ nhặt sẽ dễ xảy ra hơn. Hệ quả tất yếu là cả hai đều không hạnh phúc với nỗi đau vô tận trong lòng, mỗi người một cách, ngay cả đau cũng không thể đau cùng một nỗi đau. Tệ hơn nữa, tất cả chỉ là vỏ bọc và sự lừa dối.

Trong cả hai trường hợp đều không có đúng hoặc sai, tốt hay xấu. Bởi lẽ, nếu đứng trước hai lựa chọn một tốt – một không tốt, ta dễ dàng chọn cái tốt. Nhưng nếu đứng trước hai lựa chọn đều không tốt như nhau ta biết chọn cái nào đây. Nhất là khi mỗi lựa chọn đều để lại những hậu quả to lớn lâu dài. Cách nào đi nữa thì đây cũng sẽ là một lựa chọn hết sức khó khăn vì cả hai người đều sẽ bị tổn thương (trừ khi ngay từ đầu tình cảm của họ đã không phải là tình yêu thực sự).

Mối tình đầu của tôi đã lựa chọn cách thứ nhất. Cô ấy chọn để tôi đau và chọn mang tiếng xấu của "kẻ phản bội". Lúc đầu, tôi cũng gán cho cô ấy ba tiếng cay độc này khi nỗi đau trong lòng vẫn còn quá lớn. Nhưng nỗi đau nào rồi cũng sẽ qua đi cùng với thời gian. Trong lúc nỗi đau đón bất tận ấy đang nghiền nát trái tim mình, tôi đã vô tình đọc được một bài báo trên mạng. Bài báo ấy nói rằng, nếu chúng ta không vô tình nuôi dưỡng nỗi đau tình yêu bằng cách cố giết chết tình yêu trong mình, thì tất cả sẽ qua đi cùng với thời gian, nhanh thì 6 tháng còn chậm lắm thì cũng chỉ 2 năm. Tôi không dám chắc nó đúng với tất cả mọi người, nhưng với tôi nó hoàn toàn đúng. Trong vòng nửa năm đầu sau khi chia tay, tôi đau đớn, nhớ nhưng khôn cùng. Tôi càng cố quên thì càng đau càng nhớ.

Nhưng sau khi tôi đọc bài báo ấy, tôi bắt đầu cho phép mình đau, cho phép mình nhớ, nhưng tôi cũng cho phép mình tập trung vào những cảm xúc khác và cả việc học. Tôi không ngờ rằng mọi thứ bỗng trở nên nhẹ nhàng hơn rất nhiều. Khi tôi cho phép mình đau, nỗi đau không còn bị dồn nén, nỗi đau vui dần. Khi tôi cho phép mình nhớ, nỗi nhớ không còn da diết, nỗi nhớ chỉ còn là thoáng qua.

Rồi cuộc đời tôi cũng lật sang một trang mới. Có thể người xung quanh không nhìn thấy những thay đổi bên trong tôi, nhưng hơn ai hết, tôi biết rằng sau tất cả những tổn thương ấy, tôi trở nên rắn rỏi hơn và mạnh mẽ hơn. Cũng kể từ đó trở đi, tôi vẫn yêu hết lòng, nhưng tôi không bao giờ để mình yêu theo cách phải lệ thuộc vào tình yêu của người khác. Yêu hết lòng và lệ thuộc vào tình yêu là hai chuyện hoàn toàn khác nhau mà chúng ta cần phải phân biệt rạch ròi để hiểu được giá trị của tình yêu.

Cho nên nhìn lại, tôi thầm cảm ơn người yêu đầu tiên của tôi đã lựa chọn đúng. Tôi không biết với người khác thì sao, nhưng với tôi thì thà một lần đau còn hơn là mãi làm khổ nhau.

Quá khứ luôn có phần đẹp và phần không đẹp. Nên khi quá khứ đã ngủ yên, hãy để cho nó ngủ yên và mãi giữ lại trong ký ức những gì đẹp nhất.

Đi tìm con đường

Nỗ lực khởi nghiệp đầu tiên

Khi còn học năm 3 đại học trong một học phần có tên là Innovative Marketing (Tiếp Thị Sáng Tạo), tôi có cơ hội làm quen với một doanh nhân trẻ có tên là Eugene Low. Anh thuộc thế hệ sinh viên đàn anh của tôi, nhưng dù tuổi đời còn rất trẻ, anh đã là giám đốc của một doanh nghiệp khá phát triển, điều hành một cổng thông tin công nghệ (Hardwarezone) nổi đình nổi đám ở Singapore thời bấy giờ. Hình ảnh về một doanh nhân thành đạt với khát vọng cống hiến giá trị cho xã hội trở thành niềm mơ ước của tôi – một chàng sinh viên xa nhà, nghèo túng.

Bên cạnh đó, nhìn thấy tiềm năng to lớn của mô hình HWZ, tôi rất muốn đưa mô hình này về Việt Nam để kinh doanh. Thế là tôi bắt đầu lập kế hoạch kinh doanh tỉ mỉ. Sau khi đã có kế hoạch kinh doanh, tôi bắt đầu tìm cách huy động vốn. Nơi tôi nghĩ đến đầu tiên là gia đình mình. Tôi nhờ mẹ hỏi những người thân trong họ xem có ai có thể cho tôi mượn vốn kinh doanh. Mặc dù lúc đó tôi vẫn còn là sinh viên, nhưng một người bác vốn rất yêu thương tôi từ bé và cũng đang làm kinh doanh tương đối ổn định đã đồng ý giúp tôi. Có điều là cố gắng hết sức thì số tiền bác có thể giúp tôi cũng chỉ dừng lại ở mức tầm 5.000 đô Singapore (tức là khoảng 55 triệu vào thời bấy giờ).

Chắc chắn 5.000 đô là một con số quá nhỏ để có thể thật sự bắt đầu một doanh nghiệp ổn định, nhưng tôi vẫn rất quyết tâm hợp tác cùng HWZ. Nhờ cuộc gặp gỡ giao lưu trong quá trình học môn Marketing, tôi đã có đầy đủ thông tin liên lạc của các anh lãnh đạo HWZ. Thế là tôi bắt tay vào viết một email rất tâm huyết cho các anh ấy đính kèm kế hoạch kinh doanh của mình, và chờ đợi... Một ngày trôi qua, không có bất cứ hồi âm nào. Ba ngày trôi qua, tôi mòn mỏi chờ đợi. Một tuần nữa trôi qua, dường như chẳng có ai quan tâm đến những gì tôi viết. Không thể đợi lâu hơn được nữa, tôi viết thêm một email khác gửi đến HWZ và lại tiếp tục chuỗi ngày mòn mỏi chờ đợi. Mãi đến khi tôi tin chắc rằng chẳng ai quan tâm đến dự án của mình thì tôi lại nhận được email từ CEO của HWZ mời tôi đến nói chuyện.

Ngày hẹn rồi cũng đến, thằng sinh viên năm 3 nghèo rớt mùng tơi diện bộ đồ tươm tất nhất của mình đến văn phòng của HWZ. Mọi người tiếp tôi rất vui vẻ, nói chuyện và chia sẻ với tôi rất nhiều. Nhưng họ cũng chia sẻ với tôi rất thành thật rằng, thị trường Việt Nam không phải là ưu tiên hàng đầu của họ lúc bấy giờ. Hơn nữa, bản thân tôi cũng còn chưa hoàn tất việc học của mình. Số vốn mà tôi có được cũng quá nhỏ để có thể thật sự làm gì đó ở Việt Nam. Bản thân họ cũng cảm thấy rất ngại đầu tư vào Việt Nam vì môi trường đầu tư còn quá nhiều rào cản. Nói chung, họ mời tôi đến hóa ra chỉ để từ chối khéo tôi. Có lẽ không cần phải diễn tả những cảm xúc của tôi lúc ấy bạn vẫn có thể đồng cảm được. Hãy nói về bài học tôi rút ra:

Trong cuộc sống, chúng ta hay rất ngại nói lên mong muốn của mình với người khác vì sợ bị từ chối, sợ mất thể diện. Nhưng nói cho cùng, thể diện chỉ là thứ chúng ta tưởng tượng ra mà thôi. Nếu mong muốn của mình là một mong muốn tốt và chính đáng, xuất phát từ động cơ tốt, chẳng lý do gì mà phải ngại nói ra. Bởi lẽ khi nói ra, cái kết quả tệ nhất mà bạn nhận được cũng chỉ là không nhận được sự ủng hộ (như bạn chưa từng nói ra), nhưng nếu bạn được ủng hộ thì sao? Có phải là mọi thứ sẽ tốt hơn nhiều hay không? Cho nên, đừng ngại nói lên mong muốn của mình vì biết đâu sẽ được.

Ngay cả trong trường hợp bạn bị từ chối đi nữa, bạn sẽ buồn hoặc thậm chí cảm thấy chút ít tổn thương đó. Nhưng bạn buồn và tổn thương được bao lâu? Tất cả rồi sẽ qua đi để lại trong bạn một con người mạnh mẽ và cứng cáp hơn.

Cách nào đi nữa cuối cùng bạn cũng có lợi nhiều nhất.

Nỗ lực khởi nghiệp thứ hai

Cuối năm 3 đại học, khi có dịp về Việt Nam để nghỉ hè, tôi quyết tâm khởi nghiệp lần nữa bằng bài học: "*Cứ nói ra suy nghĩ tốt đẹp của mình, biết đâu sẽ được ủng hộ*". Tôi họp nhóm bạn cũ đều đang là sinh viên khoa Công Nghệ Thông Tin của trường Đại Học Khoa Học Tự Nhiên TP.HCM. Trong buổi họp mặt, tôi chia sẻ về ước mơ của mình thành lập một cái gì đó tương tự như HWZ ở Việt Nam. Mọi người đều ủng hộ.

Nhiều cuộc họp tiếp theo diễn ra trong tinh thần hăng hái và quyết tâm. Nhiều khi tôi tưởng chừng như mình sẽ thành lập công ty trong nay mai thôi. Thế nhưng khi mùa hè kết thúc, tôi phải quay lại Singapore để hoàn tất năm học cuối. Không có người lãnh đạo và truyền cảm hứng, "công ty" của chúng tôi chưa thành lập đã tan rã. Tôi không buồn nhưng tiếc. Tiếc vì sau này cùng một dạng ý tưởng như thế Việt Nam có những công ty làm rất thành công. Một lần nữa thất bại và lại thêm hai bài học khác được rút ra.

Bài học thứ nhất: Nếu đã nói làm kinh doanh thì phải nghiêm túc và suy nghĩ thấu đáo về khả năng tham gia của mình. Nếu không đảm bảo tham gia được thì tốt hơn hết là đừng làm để tránh lãng phí cả thời gian lẫn tiền bạc.

Bài học thứ hai: Nếu bạn không quyết tâm thực hiện ý tưởng của mình, chắc chắn sớm hay muộn cũng có người thực hiện thay bạn.

Cuộc sống bấp bênh

Tấm bằng đại học là khởi đầu thuận lợi để bạn vào đời và tồn tại, nhưng chỉ có khát khao học hỏi không ngừng mới là chìa khóa đưa bạn đến thành công và thật sự sống.

Ba tháng tiền lương

Vì sống tự lập nên tôi đã phải lo đi xin việc từ trước khi tôi tốt nghiệp đại học. Theo lời khuyên của một số anh chị đi trước, tôi biết rằng khi mình đã đặt chân vào một công ty lớn thì rất khó mà có thể từ bỏ để xuống làm ở một công ty nhỏ hơn. Trong khi đó, tôi lại rất muốn tìm hiểu về cách điều hành và phát triển những hoạt động cần có của một doanh nghiệp mới. Thế nên, tôi quyết định bắt đầu từ vạch xuất phát bằng cách xin vào làm tại một công ty rất nhỏ.

Nhờ đã có kinh nghiệm làm việc và nhiều kiến thức tự học, tôi được nhận vào làm vài tháng trước khi tôi tốt nghiệp với mức lương tương đối ổn. Ngoài công việc chính là lập trình, tôi còn tham gia những công việc như: bán hàng, marketing, chăm sóc khách hàng... Đến ngày chuẩn bị thi tốt nghiệp, tôi vẫn lóc cóc lên công ty lấy tài liệu mang về nhà để làm việc.

Sau một thời gian, thấy tôi chủ động và làm việc hiệu quả, vị giám đốc rất hài lòng nên đã tăng lương cho tôi thêm 30% ngay sau khi tôi chính thức tốt nghiệp. Nhờ thế, tôi trở thành một trong những người có việc làm sớm nhất và mức lương hấp dẫn nhất trong số những bạn bè tốt nghiệp năm ấy.

Cũng chính nhờ làm ở công ty này mà tôi hiểu được rằng, làm doanh nghiệp không có nghĩa là phải có một văn phòng hoành tráng hay một đội ngũ nhân viên hùng hậu. Là doanh nhân cũng không có nghĩa là cứ phải "đóng bộ" nhìn cho thật đẹp. Điều quan trọng nhất một doanh nhân cần tập trung vào không phải là văn phòng, hay quần áo đẹp, hay nhiều nhân viên, mà điều quan trọng nhất là làm cho doanh nghiệp của mình hoạt động hiệu quả và có thể phát triển.

Sếp tôi lúc ấy chỉ lớn hơn tôi vài tuổi nhưng là một doanh nhân rất năng động. Tôi học được khá nhiều điều từ anh. Trong một công ty nhỏ như thế, đồng nghiệp cũng rất gắn bó với nhau. Đây là thời gian mà tôi cảm thấy mình học hỏi được rất nhiều thứ hữu ích cho việc khởi nghiệp sau này.

Nhưng ít ai học được chữ "ngờ", một năm sau đó, khi tôi đang ngồi làm việc tại công ty thì có toán cảnh sát ập tới. Không có sếp ở đó, họ tra xét chúng tôi đủ thứ về sếp và về công việc kinh doanh của công ty. Lúc đó, tôi cảm thấy hết sức bức xúc vì tự nhiên bị tra hỏi như tội phạm nhưng tôi vẫn cố gắng hợp tác với cảnh sát.

Sau đó, tôi mới biết là sếp tôi đã làm một số việc trái pháp luật. Công ty phá sản. Còn tôi thì không chỉ bị mất việc mà còn mất luôn ba tháng lương công ty còn nợ. Đến nước ấy, tôi mới nhận ra rằng mình đã bị lừa. Trong suốt những tháng cuối cùng, sếp luôn nói rằng công ty đang kẹt vốn trong một dự án lớn và khi vốn được giải phóng, những nhân viên kiên nhẫn với công ty sẽ được hậu đãi. Thế nên trong suốt 3 tháng ròng rã, tôi đã phải sống bằng tiền tiết kiệm của mình, không phải vì tôi mong được hậu đãi mà vì lòng trung thành và biết ơn. Dù sao đây cũng là công việc đầu tiên và sếp cũng đã đối xử rất tốt với tôi.

Cũng vì cái tính thẳng thắn, thật thà và trung thành với bạn bè của mình mà sau này tôi còn bị lừa lần nữa. Nhưng đó là chuyện sau này, còn quay lại lúc ấy...

Không được trọng dụng

Thất nghiệp còn tiền tiết kiệm thì sắp cạn nhưng tôi không cho phép mình nản chí. Biết rằng đó không phải là lúc để than thân trách phận, tôi chạy khắp nơi mong tìm được một công việc mới. Nhờ kinh nghiệm làm việc phong phú, tôi nhanh chóng tìm được một vị trí kỹ sư phần mềm trong một doanh nghiệp có quy mô vừa. Ở đây, tôi được trả lương cao hơn công ty trước.

Trong giai đoạn này, tôi vô tình đọc được một quyển sách có tên là ***Simple Steps to Impossible Dream (Những Bước Đơn Giản Đến Ước Mơ)***. Quyển sách này đã truyền cho tôi rất nhiều động lực và quyết tâm vào lúc tôi cần nó nhất. Nhờ động lực có từ quyển sách, sau gần 2 tháng nỗ lực phấn đấu phát huy tinh thần làm việc chủ động và nhiệt tình trong công việc, tôi lại được tăng lương 25%. Thậm chí, sếp tôi còn hứa rằng sau một năm sẽ cho tôi thăng chức lên quản lý nếu tôi tiếp tục thể hiện tốt.

Thế nhưng trong quá trình làm việc, tôi phát hiện ra có khá nhiều vấn đề bất hợp lý trong cách điều hành và quản lý doanh nghiệp của sếp. Tôi nhìn thấy những điểm bất hợp lý này là vì khi còn học đại học, tôi không chỉ học kỹ sư mà còn học thêm một văn bằng phụ về quản trị doanh nghiệp. Thêm vào đó, sau thời gian làm việc ở công ty cũ kiêm đủ mọi nhiệm vụ, tôi đã quen nhìn doanh nghiệp trong một bức tranh tổng thể hơn là chỉ biết có một góc công việc của mình. Chính vì lẽ đó, cho dù việc điều hành công ty không phải là việc của tôi, tôi vẫn dũng cảm tìm cách nói lên những suy nghĩ và ý tưởng của mình với sếp, nhằm giúp công ty vận hành hiệu quả hơn. Tuy nhiên, sếp vẫn bỏ ngoài tai những lời góp ý của tôi.

Đến rồi những tháng tiếp theo, công ty bắt đầu thua lỗ khoảng 100.000 USD mỗi tháng. Sếp tôi biết mình sai nhưng vì đã lỡ nhận dự án và cũng đã đi được nửa đường rồi, muốn quay lại cũng không được. Nói chung, dự án mà tôi can ngăn sếp dừng lại hoặc đổi cách tiếp cận từ sớm giờ trở thành "trái đắng" cho công ty, nuốt không trôi mà nhả ra cũng không được. Hậu quả là sếp phải cắt 20% lương của mỗi nhân viên ngay trong lúc nền kinh tế Singapore đang phát triển rất tốt, ai cũng ăn nên làm ra. Tôi thật sự không tránh khỏi chạnh lòng khi cuối năm thấy bạn bè ai cũng được thưởng vài tháng lương còn công ty mình thì cứ ẻo ọet, không được thưởng còn bị cắt lương. Tinh thần mọi người trong công ty đều dường như đã xuống đáy.

Thất vọng vì cảm thấy mình không được trọng dụng, tôi đành nộp đơn xin nghỉ việc trong khi sếp muốn giữ tôi lại. Để giữ chân tôi, sếp đã quyết định "tăng lương đặc biệt" cho tôi bằng cách giảm một nửa thời gian làm việc nhưng vẫn giữ mức lương hiện tại. Nói cách khác, nghĩa là lương tôi được tăng gấp đôi. Thế nhưng, tôi vẫn quyết tâm rời công ty vì tôi làm việc không phải vì tiền hay sự thoải mái, mà tôi làm việc để được trọng dụng, được phát huy khả năng của mình và tạo giá trị thật sự. Nếu công ty không đáp ứng được cho tôi thì tôi không có lý do gì phải lưu luyến cả.

Trước khi rời công ty, tôi nói với sếp tôi rằng: *"Vấn đề không phải là lương bao nhiêu, mà vấn đề là tôi cảm thấy mình không thật sự được trọng dụng cho dù có được trả lương hậu hĩnh đến mức nào"*.

Biết tôi quyết định rời bỏ một công việc với mức lương tương đương 80 triệu mỗi tháng chỉ vì không được tạo cơ hội cống hiến cho công ty, có người nghĩ tôi chắc là "không bình thường". Nhưng hơn ai hết, tôi biết việc mình đang làm, nếu tôi không thể hoặc không được phép phát huy khả năng của mình để tạo ra giá trị, tôi chẳng muốn nhận tiền của ai cả, vì như thế chẳng khác nào ăn bám.

Một lần nữa, tôi lại phải đối diện với đời sống thiếu thốn, cùng sự chán nản và mất niềm tin vào những vị sếp bất tài. Cũng chỉ vì chọn sai người lãnh đạo mình mà sau bao nhiêu nỗ lực, sau bao nhiêu thăng trầm, tôi vẫn thấy mình... dậm chân tại chỗ.

Đầu tư vào bản thân và thay đổi cuộc đời

Trước khi bạn mơ ước trở thành một nhà đầu tư – đầu tư vàng, đầu tư bất động sản, đầu tư chứng khoán, đầu tư vào chính công ty của mình – hãy nhớ có một nơi mà bạn cần phải đầu tư đầu tiên. Đó là đầu tư vào chính bản thân mình, bởi vì đó luôn luôn là sự đầu tư an toàn và có lợi nhiều nhất.

Bế tắc, tôi gần như gục ngã, và cũng chính lúc đó, tôi nhớ đến Adam Khoo – người mà tôi từng tham dự một buổi diễn thuyết khi tôi vẫn còn là sinh viên.

Quay lại quá khứ một chút khi tôi vẫn đang là sinh viên năm 2 ở Đại học Quốc gia Singapore (NUS), còn Adam là một đàn anh đi trước tôi 7 năm và đang là một trong những triệu phú trẻ nhất Singapore ở tuổi 28.

Năm ấy, Adam đến trường tôi để diễn thuyết miễn phí cho sinh viên và giới thiệu về khóa học của mình. Còn tôi là một trong số những sinh viên xếp hàng dài để có được một tấm vé vào cửa miễn phí ngày hôm đó. Cho dù buổi diễn thuyết chỉ gói gọn trong vòng khoảng 3 giờ đồng hồ, tôi đã học được nhiều điều về cuộc sống hơn cả 20 năm trước đó.

Ấn tượng về câu chuyện cuộc đời và quá trình phấn đấu vươn lên của Adam cũng phần nào tương tự cuộc đời mình, tôi có thêm động lực và niềm tin vào cuộc sống. Nhất là lúc ấy cũng là lúc tôi đang gặp nhiều khó khăn thử thách trong chuyện tình cảm, trong học tập, mất lòng tin vào bản thân mình và cuộc sống, lại nghèo rớt mồng tơi, bơ vơ nơi đất khách quê người.

Kết thúc buổi diễn thuyết, tôi ao ước được tham gia khóa học của Adam. Tuy nhiên, mức học phí ưu đãi cho sinh viên, dù giảm 30%, cũng đã lên đến 2.000 đô Singapore (khoảng 34 triệu đồng) cho vài ngày học. Số tiền ấy quá lớn đối với một sinh viên nghèo như tôi. Thật lòng mà nói, tôi chỉ muốn chạy lên sân khấu và năn nỉ Adam cho tôi được đi học khóa học ấy nhưng... nợ tiền. Tôi nghĩ rằng, nếu làm thế, chắc có thể Adam vì thương hại sẽ cho tôi tham gia khóa học của anh ta chẳng. Nhưng rồi lòng tự trọng của tôi nổi lên và xua tan ý nghĩ điên rồ đó.

Tôi biết rằng, mình không thể sống và thành công bằng lòng thương hại của người khác. Cho dù tôi có thể van xin để được học một khóa học, nhưng tôi cũng không thể nào van xin ai cho mình thành công trong cuộc sống được. Nếu tôi không dựa vào sức của chính mình trước, thì chẳng ai sẽ muốn giúp tôi cả.

Và thế là, thay vì van xin Adam để được học khóa học ấy, tôi đặt cho mình một mục tiêu – đó là sẽ đăng ký học khóa học này sau khi tốt nghiệp ra trường và có công ăn việc làm ổn định. Dù sao đi nữa thì một khóa học nổi tiếng như thế vẫn sẽ không biến mất nhanh chóng, và tôi cũng chỉ cần vài năm nỗ lực nữa thôi là có thể đến với khóa học.

Thế là cho dù không có cơ hội tham gia khóa học ấy ngay, tôi đã sống và thực hành những gì học được trong 3 giờ diễn thuyết ngắn ngủi của Adam. Điều đó thật sự giúp tôi cải thiện chất lượng cuộc sống của mình rất nhiều, giúp tôi vượt qua khủng hoảng tinh thần vì những chuyện buồn đến dồn dập trước đó. Cũng chính từ đó, tôi thật sự học được một bài học giá trị về thành

công. Đó là: Học cách đứng trên đôi chân của mình trước, rồi hãy nghĩ đến chuyện người khác sẽ giúp mình. Chẳng ai muốn mất thời gian với những người chỉ chờ người khác giúp đỡ.

Cuối cùng, tôi cũng học xong đại học và tìm được ngay cho mình một việc làm lương khá tốt ngay trước cả khi... nhận bằng tốt nghiệp. Tôi tự nhủ với mình rằng, có lẽ mình không cần đi học Adam nữa vì mình đã đạt được nhiều thứ mà không hề cần Adam hay khóa học của anh.

Cho đến khi những thành công ban đầu đó đã trở thành mây khói, tôi hiểu rằng cuộc đời này thật sự không như là mơ. Có thể tôi có kiến thức, nhưng cái tôi thiếu là kỹ năng tư duy thành công và sức mạnh nội tại để mạnh mẽ hơn trước những thử thách to lớn của cuộc đời. Chỉ có như thế, tôi mới dám mong mình có thể tiến xa hơn trên con đường vươn tới thành công. Tôi thầm nhủ, đã đến lúc mình phải làm điều lẽ ra đã phải làm từ lâu, đó là đăng ký vào khóa học của Adam Khoo.

Ngay trong lúc đang rất khó khăn về tài chính, phải tiết kiệm từng đồng, tôi vẫn quyết định bỏ ra 3.000 đô Singapore (trả góp trong vòng 12 tháng) để tham gia khóa học chỉ kéo dài vài ngày. Lúc đó, cho dù rất quyết tâm, tôi cũng không tránh khỏi nghi ngờ sự sáng suốt của mình trong quyết định này. Cũng may đối với tôi, tiền bạc là thứ cần thiết nhưng không phải là thứ tối quan trọng, nên tôi sẵn sàng "liều một phen". Nếu lỡ bị lừa thì coi như một bài học kinh nghiệm đắt giá vậy.

Học cách quản lý tiền bạc không phải là học cách tiêu tiền của mình vào việc gì mà là học cách đầu tư tiền của mình vào việc gì để tạo ra giá trị cho bản thân.

Tôi đã cảm thấy rất hối hận sau khi học khóa học ấy. Tôi hối hận tại sao khi còn là sinh viên tôi đã không dám "liều một phen" tìm cách có đủ tiền đi học khóa học này. Nếu tôi học được từ khi còn là sinh viên, học phí vừa rẻ hơn và giá trị nhận được sẽ còn cao hơn. Bởi lẽ tôi đã có thể bắt đầu nỗ lực, quyết liệt hơn từ lúc sớm, và nhờ đó tiến xa, tiến nhanh hơn rất nhiều.

Những gì tôi học được là những thứ theo tôi cả đời. Học trước hay học sau cũng là học. Học trước hay học sau cũng tốn tiền. Tại sao tôi không quyết tâm học sớm để có thể áp dụng sớm hơn? Đó là điều duy nhất khóa học làm tôi cảm thấy hối hận.

Ngày hôm nay nhìn lại, tôi nhận ra rõ ràng một điều rằng, đầu tư vào bản thân là đầu tư sáng suốt nhất và có lợi nhất. Bởi vì từ sau khóa học ấy, cuộc đời tôi đã bắt đầu thay đổi hoàn toàn theo cách mà đôi khi chính tôi còn cảm thấy khó tin.

Năm 2007 tôi chỉ là một người làm thuê như bao người khác. Còn bây giờ, tôi là chủ một công ty của mình, có cổ phần trong nhiều công ty khác, và được tự do theo đuổi những mơ ước to lớn hơn. Nhưng trên cả công việc kinh doanh tôi cảm thấy mình hạnh phúc hơn rất nhiều, nhất khi có thể mang lại ít nhiều những giá trị tốt đẹp cho gia đình, bạn bè và cả xã hội. Đó cũng chính là lý do tại sao sau này tôi xin bản quyền khóa học mà tôi đã từng học với Adam, chắt lọc những nội dung hay nhất, rồi bổ sung thêm những nội dung mới cho phù hợp với văn hóa và hoàn cảnh thực tế tại Việt Nam, để tạo thành khóa học ***Sống và Khát Vọng*** – một khóa học tư duy thành công đặc biệt chỉ dành cho người trưởng thành.

Có những người không có bằng cấp vẫn thành công, nhưng không có những người không học mà vẫn thành công.

Sau khóa học với Adam, tôi quyết tâm không lặp lại sai lầm cũ – đó là không dám đầu tư vào bản thân mình. Việc đầu tiên là tôi đọc hết ngay hai quyển sách khác cũng rất hay của Adam Khoo là ***Làm Chủ Tư Duy, Thay Đổi Vận Mệnh*** và ***Bí Quyết Tay Trắng Thành Triệu Phú***.

Đọc xong hai quyển sách này, tôi phát hiện ra mình còn thiếu quá nhiều kiến thức và kỹ năng cần thiết để vươn đến thành công. Cũng may lúc ấy, chính sách vay tiền tiêu dùng của các ngân hàng ở Singapore đang khá thoải mái, thế là tôi vay tiền và bắt đầu đăng ký tham gia liên tiếp một loạt các khóa học ngắn ngày khác về quản trị, lãnh đạo, tiếp thị, bán hàng, kinh doanh chứng khoán, làm giàu,... Tổng chi phí cho các khóa học ngắn ngày này lên đến khoảng gần 10.000 đô Singapore, nhưng hôm nay nhìn lại, tôi thấy rất xứng đáng với chi phí đầu tư của

mình.

Sau khi học nhiều khóa học, chất lượng tốt cũng có, chất lượng tầm tầm cũng có, tôi nhận ra rằng, những khóa học ngắn ngày chất lượng thật sự sẽ có giá trị hơn rất nhiều so với những khóa học dài ngày nhưng lại kém chất lượng.

Những khóa học ngắn ngày chất lượng thường có hàm lượng kiến thức thực tế và hữu ích cao, tiết kiệm thời gian học (vì nội dung được chọn lọc) và tiết kiệm cả thời gian công sức đi lại. Tôi thà học một khóa học ngắn mà chất lượng còn hơn học một khóa học kéo dài nhiều tuần, nhiều tháng, với nhiều giờ học nhưng lại không có sự chặt chẽ về mặt kiến thức.

Khi đi học, tôi tâm niệm tiền không phải là thứ lớn nhất tôi mất, thứ lớn nhất đó là thời gian. Cho nên, tôi chỉ muốn học những khóa học hiệu quả và chất lượng nhất.

Cái khó khi đầu tư vào bản thân mình cũng tương tự như đầu tư vào bất cứ lĩnh vực gì đó là đầu tư vào đâu? Vì thật sự không phải diễn giả nào cũng có "chất". Ở Singapore cũng thế, có những diễn giả cũng có tiếng, tự nhận là chuyên gia số một trong lĩnh vực này hoặc lĩnh vực khác, nhưng về sau lại bị báo chí phanh phui là dùng bằng giả và sử dụng nhiều chiêu trò lừa đảo khác.

Đó cũng chính là lý do tại sao, tôi không thích tạo ra quá nhiều chương trình, nhiều khóa học khác nhau, nhưng lại kém chất lượng. Khi người học không hài lòng, nhẹ thì mất uy tín, còn nặng thì thậm chí còn bị cho là lừa đảo. Nhưng trên hết, tôi sẽ thấy mình rất có lỗi với những khách hàng tin tưởng tôi nếu tôi không đầu tư đủ sâu vào thiết kế nội dung các chương trình và khóa học của mình.

Bởi vì đầu tư vào bản thân là một quá trình thường xuyên và lâu dài, tiền bạc không phải là thứ quan trọng nhất, mà thời gian mới là điều quan trọng nhất. Không gì lãng phí bằng việc theo học một khóa học kém chất lượng làm mất thời gian của chính mình. Cho nên, khi bạn quyết định đầu tư vào bản thân, hãy tìm hiểu và lựa chọn thật kỹ chương trình, khóa học mình muốn tham gia để tránh lãng phí tiền bạc và thời gian.

Học cách quản lý thời gian không phải là học cách dùng thời gian của mình vào việc gì mà là học cách đầu tư thời gian của mình vào việc gì.

Cho và nhận

Sau các khóa học, với mong muốn rèn luyện và hiểu rõ hơn về những kiến thức đã được học, tôi còn xin làm huấn luyện viên cho các khóa học của Adam Khoo. Mặc dù phải trải qua một kỳ thi tuyển rất gắt gao còn hơn khi đi xin việc làm ở các công ty lớn, nhưng kì thực, công việc huấn luyện viên này lại là một công việc hoàn toàn mang tính tình nguyện. Thậm chí, huấn luyện viên còn phải tự bỏ kinh phí cho các nhu cầu cá nhân của mình, bao gồm cả ăn uống, trong suốt quá trình làm việc. Chính vì thế, giá trị lớn nhất một huấn luyện viên nhận được không phải là tiền mà là cơ hội để rèn luyện bản thân, nâng cao kiến thức và học hỏi kinh nghiệm.

Ngạc nhiên thay, thông qua công việc huấn luyện viên tình nguyện, từ việc sẵn sàng cho đi thời gian, công sức và cả chút ít tiền bạc của mình, tôi nhận được lại hơn những điều tôi mong muốn rất nhiều.

Nhiệm vụ của tôi là lắng nghe, chia sẻ, tư vấn, hỗ trợ và hướng dẫn các học viên những kỹ năng tư duy thành công. Mặc dù công việc này khiến tôi phải xin nghỉ phép không lương ở công việc chính của mình, nhưng tất cả thời gian, tiền bạc và công sức đó đều là một sự đầu tư hết sức đáng giá. Nó không chỉ mang lại cho tôi thêm nhiều mối quan hệ tốt đẹp, nhiều cơ hội, nhiều kinh nghiệm sống phong phú, mà trên hết là cảm giác hạnh phúc thực sự mỗi khi được chia sẻ và giúp đỡ người khác, vì ngay cả những người có tuổi hoặc thành công hơn tôi rất nhiều, họ vẫn có những vấn đề mà tự bản thân họ không tháo gỡ được.

Tôi không thể quên được những lần học viên ôm tôi khóc vì tôi giúp họ tháo gỡ được những vướng mắc trong cuộc sống, hay giúp họ nhìn thấy ánh sáng của hy vọng cuối con đường. Những lúc như thế, tôi thấm thía một điều rằng, trong cuộc sống này, khi thật sự biết cho đi, ta sẽ nhận được lại gấp nhiều lần như thế. Tôi hy sinh một chút lợi ích bản thân để rồi ngạc nhiên khi mình nhận được những giá trị hết sức to lớn mà không gì có thể so sánh được.

Câu nói này xin tặng những người bạn và đồng đội của tôi – những người đã, đang hoặc sẽ trở thành một phần của TGM Coach Family – đội ngũ đầy tự hào của những con người góp phần tạo nên sự khác biệt.

Có tiền bạn có thể mua được nhiều thứ, nhưng bạn sẽ không bao giờ mua được những giọt nước mắt hạnh phúc và biết ơn của một người tựa vào vai bạn mà khóc.

Sống vì ước mơ

Một quyết định

Không có quyết định đúng hay sai, mà chỉ có một thực tế là bạn nỗ lực đến đâu trong việc tìm kiếm một quyết định. Rồi sau đó, bạn dám chịu trách nhiệm và chiến đấu đến đâu vì quyết định của mình.

Tôi khao khát trở thành một doanh nhân đúng nghĩa. Đó không chỉ là một mong muốn, mà đó là một mơ ước thật sự. Trông khi ấy, "là một doanh nhân đúng nghĩa" và "có công ăn việc làm ổn định" dường như là hai vế quá đối lập nhau. Sau những khóa học kỹ năng, tôi xác định được rằng, mình không thể quá tham lam và thiếu thực tế khi vừa muốn có công ăn việc làm ổn định vừa mong một ngày nào đó xa xôi mình có thể sống vì ước mơ của mình.

Nếu tôi muốn có một cuộc sống hoàn toàn khác, tôi phải dám hành động theo cách hoàn toàn khác. Chính vì vậy, tôi phải đối diện với một quyết định quan trọng trong sự nghiệp của mình: *"Liệu tôi có nên bỏ công việc ổn định lương tốt vì ước mơ của mình, hay tôi sẽ từ bỏ ước mơ của mình vì công việc ổn định lương tốt?"*. Quyết định khó khăn này khiến cho tôi phải trầm tư suy nghĩ rất nhiều, và vô tình từ những suy nghĩ đó, tôi học được đôi điều về việc ra quyết định.

Khi phải ra quyết định, chúng ta thường quan tâm đến quyết định ấy đúng hay sai. Nhưng rất tiếc là trong cuộc sống, khi bạn quyết định một điều gì đó quan trọng, bạn không thể nói được ngay rằng quyết định ấy là đúng hay là sai, mà chỉ có thể nói quyết định ấy thiếu hay có đủ thông tin mà thôi. Dĩ nhiên trong thực tế, hiếm khi chúng ta có được đầy đủ thông tin những khi thật sự cần phải quyết định một việc gì đó. Do đó, thường có hai kiểu người.

Kiểu người thứ nhất quyết định ngay, quyết định càng sớm càng tốt, dựa trên những thông tin mình đang có. Nếu anh ta đúng, anh ta sẽ được khen là quyết đoán. Nếu anh ta sai, anh ta sẽ bị chê là hồ đồ.

Kiểu người thứ hai sẽ cố gắng trì hoãn quyết định của mình càng lâu càng tốt để chờ thêm thông tin. Nếu anh ta đúng, anh ta sẽ được khen là suy nghĩ chín chắn. Nếu anh ta sai, anh ta sẽ bị chê là thiếu quyết đoán, không nắm bắt được cơ hội.

Đi tìm điểm cân bằng giữa hai kiểu người nói trên mới là cái khó của việc ra quyết định. Cách tìm điểm cân bằng tốt nhất là dựa vào kinh nghiệm của chính cá nhân bạn trong quá khứ.

Nếu bạn đã từng nhiều lần phải gánh chịu hậu quả nhiều hơn là gặt hái thành quả từ những quyết định đầy tính "quyết đoán" của mình, thì hãy tự nhắc mình: *"Nếu không nhất thiết phải quyết định ngay hôm nay, thì hãy chờ thêm một ngày nữa và tìm kiếm thêm thông tin"*.

Ngược lại, nếu bạn đã từng nhiều lần làm vuột mất cơ hội vì luôn mong rằng quyết định của mình phải "được suy nghĩ chín chắn" nhất có thể, thì hãy tự nhắc mình: *"Liệu chờ thêm một ngày nữa có làm mình lãng phí thời gian mà lẽ ra mình đã phải bắt tay vào hành động để nắm lấy cơ hội này hay không?"*.

Một khi bạn tin rằng mình đã tìm ra điểm cân bằng về thời điểm ra quyết định rồi, thì hãy nhanh chóng quyết định chứ đừng để cơ hội trôi qua. Bởi lẽ ngay cả khi chúng ta có rất nhiều thông tin chính xác trong hiện tại, nhưng có thể trong tương lai khi hoàn cảnh thay đổi, những gì chính xác hôm nay có thể sẽ không còn chính xác nữa, những gì tốt hôm nay có thể sẽ không còn tốt nữa. Chính vì thế, nếu nói một cách ngắn gọn thì trong đa số hoàn cảnh, vấn đề không phải là bạn có đưa ra một quyết định đúng hay không, mà vấn đề là ở chỗ bạn có dám quyết định hay không.

Đĩ nhiên, trong những trường hợp quan trọng, ai cũng muốn đưa ra một quyết định đúng đắn, nhưng thật sự mọi chuyện không phải đơn giản. Bởi vì, một quyết định hệ trọng khi đã "quyết" sẽ đòi hỏi ở bạn rất nhiều nỗ lực để thật sự trở thành "quyết định đúng". Ví dụ: Nếu bạn quyết định bỏ việc ngay bây giờ để trở thành doanh nhân, quyết định ấy là đúng hay sai? Câu trả lời là "Tùy!". Nếu bạn không nỗ lực, bạn vừa mất thu nhập ổn định, vừa chẳng kinh doanh được gì, quyết định của bạn sẽ trở thành một sai lầm. Ngược lại, nếu bạn thật sự nỗ lực hết mình và trở thành một doanh nhân thực thụ, quyết định của bạn sẽ trở thành một quyết định đúng đắn.

Thành ra, vấn đề tiếp theo không phải là bạn có dám quyết định hay không, mà vấn đề ở chỗ là bạn có dám sống và chiến đấu để biến quyết định của mình thành quyết định đúng hay không.

Còn nếu bạn chần chừ mãi không dám ra quyết định và không dám chiến đấu vì quyết định của mình thì sao? Thật ra, bản thân sự chần chừ cũng là "một dạng quyết định" mà không phải ai cũng nhìn thấy. Ở đây có thể xem là "quyết định chờ xem sao". Cũng như bất kỳ quyết định nào khác, "quyết định chờ xem sao" rồi cũng sẽ dẫn đến một hệ quả nào đó (có thể là hậu quả hay cũng có thể là kết quả). Cho nên, ngay cả khi bạn không dám hoặc không muốn quyết định, bạn vẫn phải ý thức được rằng, bạn cũng đã quyết định (chờ xem sao) và suy nghĩ về những hệ quả có thể xảy ra để có một lựa chọn sáng suốt hơn nếu cần.

Thành ra, thay vì chần chừ, bạn hãy suy nghĩ cho thật kỹ, đưa ra quyết định, lên kế hoạch và hành động kiên định để biến quyết định ấy thành quyết định đúng. Ví dụ: Nếu bạn quyết định con đường của bạn là sẽ trở thành một người làm thuê vĩ đại chứ không bao giờ trở thành một doanh nhân tầm thường. Đó sẽ là một quyết định đúng, nếu bạn lên kế hoạch tìm một công ty khác phù hợp với bạn hơn, hoặc vạch ra con đường vươn lên trong chính công ty hiện tại của bạn. Và rồi quan trọng nhất là bạn hành động để từng bước biến quyết định của mình thành đúng đắn hay không. Nếu bạn dám quyết định và dám hành động, cho dù bạn chọn con đường làm thuê, một ngày nào đó bạn vẫn sẽ thành công hơn rất nhiều doanh nhân.

Hãy sống để không bao giờ phải nuối tiếc vì những ước mơ bạn không dám thực hiện, những cơ hội bạn không dám nắm lấy, tình yêu bạn không dám công nhận, yêu thương bạn không dám cho đi, hay tha thứ bạn không dám nhận về,... Hãy sẵn sàng cho những thay đổi để nhìn thấy cuộc đời này đổi thay.

Loay hoay tìm đến ước mơ

"Nếu bạn không hy vọng, bạn sẽ không bao giờ đạt được những thứ vượt trên cả hy vọng."

– St. Clement of Alexandra

Lại thêm một nỗ lực không thành

Sau lần nghỉ việc thứ hai, tôi quyết định không xin việc làm khác nữa mà quyết tâm tìm một hướng kinh doanh. Một lần nữa, tôi lại thấy mình "cấp sách đến trường".

Tôi đăng ký một khóa học về kinh doanh chứng khoán kéo dài 8 buổi với mong muốn sẽ trở thành một options trader chuyên nghiệp (options trader là người kiếm sống bằng công việc buôn bán quyền chọn cổ phiếu – options). Hoàn thành khóa học, tôi nhận ra đây là một nghề tự do khá hấp dẫn với thu nhập rất tốt.

Nhưng đúng thật là làm gì cũng có những khó khăn riêng của nó. Mặc dù đã có một bụng kiến thức về đầu tư và kinh doanh quyền chọn, tôi vẫn không thành công được vì một thách thức mang tính đặc thù của công việc này. Đó là hàng ngày, tôi phải làm việc qua mạng Internet từ 9 giờ tối hôm trước cho đến tận 4 giờ sáng hôm sau, vì giờ mở cửa của thị trường chứng khoán lớn nhất thế giới (Mỹ) hoàn toàn ngược múi giờ với châu Á chúng ta.

Thức đêm làm việc và không được ngủ đầy đủ nên sức khỏe của tôi bị giảm sút trầm trọng và thường hay cáu gắt với mọi người. Mọi sinh hoạt của cuộc sống bị đảo lộn. Làm được gần hai tháng, tôi nhận ra một sự thật đau lòng: tôi đang đánh đổi hạnh phúc và sức khỏe của mình cho một công việc kiếm tiền, chứ không phải sống vì ước mơ của mình hay gì cả. Tôi đã thực sự thất bại khi không biết cân bằng giữa các vấn đề tiền bạc, công việc, sức khỏe và các mối quan hệ... Thay vì đổ lỗi hay tự trách mình, tôi chấp nhận thất bại nhưng tự hứa sẽ không bao giờ bỏ cuộc.

Nếu bạn quá vội vàng để sống vì ước mơ của mình mà thiếu sự chuẩn bị và tính toán kỹ lưỡng, bạn có thể sẽ "chết" vì ước mơ của mình.

Trở lại vạch xuất phát

Sau thất bại này, không còn đủ tiền để sống, tôi lại phải tạm gác ước mơ kinh doanh sang một bên và nộp đơn xin vào làm việc tại tập đoàn British Telecom (gọi tắt là BT), một tập đoàn khổng lồ với 110.000 nhân viên có môi trường làm việc rất nghiêm túc và chuyên nghiệp. Vậy là sau 3 tháng bỏ việc làm, đi học kinh doanh quyền chọn cổ phiếu và bắt đầu kinh doanh, tôi thấy mình trở lại xuất phát điểm ban đầu – một người đi làm thuê.

Thật ra tôi hoàn toàn hiểu rằng, làm thuê chẳng có gì sai hay không tốt cả. Làm thuê hay làm chủ chỉ là cách bạn tư duy về công việc của mình. Nó không có đúng – sai hay tốt – xấu. Tất cả chỉ đơn giản là mong muốn và lựa chọn của mỗi người. Đúng – sai hay tốt – xấu phụ thuộc vào việc bạn làm công việc mình đã chọn trách nhiệm như thế nào, chứ không hẳn là phụ thuộc vào làm gì, miễn là trong phạm vi đạo đức – pháp luật. (Bạn có thể đọc thêm trích đoạn "*Bạn muốn là người làm thuê hay làm chủ?*" trong phần phụ lục).

Vậy thì tại sao tôi vẫn không thích đi làm thuê? Đó là bởi vì mỗi người có một mong muốn và hoài bão riêng, mà con đường thực hiện sẽ khác nhau.

Một người cha mong muốn sự nghiệp ổn định để đảm bảo gia đình nhỏ của mình luôn an toàn sẽ chọn con đường đi làm thuê. Một bạn trẻ muốn tích lũy thêm kinh nghiệm, vốn sống và cả vốn tài chính, cũng sẽ chọn con đường đi làm thuê. Còn rất nhiều lý do khác nữa để lựa chọn đi làm thuê là một lựa chọn tốt và ý nghĩa đối với bản thân người chọn. Lúc đầu, tôi cũng chọn và hoàn toàn vui vẻ với việc đi làm thuê vì tôi cũng thấy con đường đó hoàn toàn tốt cho tôi vào thời điểm ấy.

Còn bây giờ, sau những va vấp trong cuộc đời, tôi bắt đầu khao khát một cái gì đó khác hơn. Tôi muốn lãnh đạo chính bản thân mình. Tôi muốn được tự do hơn về giờ giấc làm việc. Tôi muốn được lựa chọn dự án mình sẽ tham gia. Tôi muốn tạo nên sự khác biệt tích cực cho bản thân và nhiều người xung quanh tôi.

"Tạo nên sự khác biệt" – đó không chỉ là một mong muốn, mà đó là một ước mơ cháy bỏng trong tôi. Nhưng tôi không tìm thấy bất kỳ công việc làm thuê nào giúp tôi thỏa mãn ước mơ đó. Vậy thì tôi phải tạo ra công việc ấy cho chính mình bằng cách phải trở thành một doanh nhân.

Nhưng vào thời điểm ấy, tôi vẫn còn đang phải loay hoay tìm đường đến với ước mơ của mình vì ở đời đâu phải cứ muốn là được. Tôi bắt gặp mình lại cậm cụi đi làm thuê để chuẩn bị cho một lần cất cánh mới. Với tư duy tích cực, tôi coi việc đi làm thuê là một phần con đường doanh nhân của mình và tôi luôn tự hào vì điều đó.

Tại British Telecom (BT) tôi được trả lương khá cao nhờ kinh nghiệm và khả năng sẵn có, nhưng tôi biết rằng đây không phải là nơi mà tôi có thể ở lâu. BT thật sự là cỗ máy khổng lồ với hơn 100.000 nhân viên trên toàn thế giới vào thời điểm đó. Thậm chí ngay cả nơi tôi làm việc dù chỉ là một công ty thành viên của BT tại Singapore thôi nhưng cũng đã có 5.000 nhân viên. Chính vì thế, tôi vẫn cảm thấy nơi ấy quá tù túng với mình. Nhiều lúc tôi cảm thấy mình như bị

biến thành một cái máy mà không được vẫy vùng để phát huy những ý tưởng sáng tạo, chứ đừng nói đến là thực hiện mơ ước.

Ngay cả khi như vậy, tôi vẫn cố gắng làm hết trách nhiệm của mình. Không ít lần tôi chủ động ở lại đến tận khuya để đảm bảo mọi việc được hoàn thành tốt nhất. Sếp và đồng nghiệp cũng rất quý tôi vì tính thẳng thắn và tinh thần làm việc có trách nhiệm.

Chỉ có một đồng nghiệp người Ấn Độ thường hay xung đột với tôi về mặt tính cách, vì tôi là kiểu người thích sáng tạo, đổi mới, còn anh ta là kiểu người thích làm theo đúng bài bản, quy trình. Chính vì vậy mà chúng tôi vẫn thường khó chịu với nhau. Công bằng mà nói thì trong đa số trường hợp thì tôi sai. Công việc của tôi là một chuyên viên tư vấn về hệ thống phần mềm quản lý doanh nghiệp, cũng như trực tiếp tham gia vào quá trình xây dựng hoặc cải tiến hệ thống. Đa số những công việc này đều đã có bài bản đâu vào đấy, đòi hỏi chúng tôi phải tuân theo những quy trình hoặc công thức định sẵn. Nhưng tôi thì lại quá sáng tạo trong cách nghĩ và cách làm của mình. Vấn đề là sáng tạo không phải ở đâu cũng là tốt, thành ra trong trường hợp này, chính bản tính của tôi lại tự làm khó mình, và đôi khi làm giảm hiệu quả công việc.

Nhận ra được điều đó, tôi càng quyết tâm trở thành một doanh nhân. Tôi biết rằng khi tôi đi làm thuê cho cả xã hội, sẽ có người thích hoặc không thích những sáng tạo của tôi, nhưng chắc chắn sẽ có thêm không gian để vẫy vùng và để sáng tạo.

Từ khi là một đứa bé, chúng ta học cách sống qua việc học cách tự đứng lên trên đôi chân của mình và nói lên suy nghĩ của mình. Nhưng khi ta đã đứng được trên đôi chân của mình và đã biết nói, thì những thách thức trong cuộc đời này dường như lại muốn ta hãy ngồi xuống và im miệng. Bạn sinh ra để học cách tự đứng trên đôi chân của mình và có tiếng nói với đời, liệu bạn có lựa chọn để cho cuộc đời này bảo bạn "ngồi yên và im lặng"?

Cơ hội cuối cùng

Cái ao nhỏ sao giữ được con cá lớn, chiếc lồng tre sao trói được cánh chim đại bàng.

Rốt cuộc thì cái gì đến cũng phải đến. Sau một năm rưỡi nỗ lực ở BT, cùng lúc đó chuẩn bị và suy nghĩ chu đáo cẩn thận hơn, tôi đã quyết định nộp đơn xin nghỉ việc để tiếp tục con đường thực hiện ước mơ của mình. Số tiền tôi dành dụm được chỉ đủ giúp tôi sống sót được khoảng 6 tháng nếu không có bất kỳ thu nhập gì, còn nếu có được đồng ra đồng vào thì có lẽ tôi sẽ trụ được khoảng một năm.

Lần này tôi phải thuyết phục gia đình nhiều hơn những lần trước rất nhiều vì dù sao tôi cũng đã vài lần thất bại trong nỗ lực trở thành doanh nhân. Bản thân tôi cũng không thích vô tình vì chạy theo mơ ước của mình mà lại làm ảnh hưởng đến những người xung quanh. Tôi cam kết với gia đình, mà thật ra là cam kết với chính bản thân mình rằng, nếu lần này trong vòng một năm mà vẫn không làm nên trò trống gì, thì tôi sẽ quay lại cuộc đời làm thuê, học cách vươn lên và thành công trong môi trường tập đoàn đa quốc gia, và không bao giờ nhắc đến ước mơ doanh nhân nữa.

Nói cho cùng, tôi vẫn hiểu rằng, quan trọng không phải là tôi đi làm thuê hay làm doanh nhân, mà quan trọng là tôi làm gì giỏi nhất. Nếu tôi không phải là một doanh nhân giỏi, thì chẳng lý do gì tôi phải cứ "cố đâm ăn xôi". Nhưng trước khi khẳng định mình không thể là một doanh nhân giỏi, tôi quyết tâm dồn mọi nỗ lực cho cơ hội cuối cùng này. Một năm đầy thách thức đang đợi phía trước, tôi biết mình phải chiến đấu hết mình.

Rút tấm bằng đại học từ cặp đựng hồ sơ ra ngắm nhìn một chút, tôi nói chuyện với tấm bằng như nói với một người bạn: "Cảm ơn mày đã giúp tao xin được việc làm trong mấy năm qua, nhưng từ giờ trở đi tao quyết tâm sẽ không phải nhờ đến mày một lần nào nữa". Nói rồi, tôi trân trọng cất tấm bằng trở lại vào trong cặp hồ sơ, đóng nó lại, đặt lên kệ, và bước ra máy tính để hoàn phần còn lại của kế hoạch hành động. Từ ngoài trời, gió thổi vào mang theo chút hơi biển mặn nồng của xứ đảo Singapore. Trong tim tôi, những con sóng đang dâng trào khát vọng...

Tiếp tục nỗ lực không ngừng

Đăng ký trụ sở công ty tại địa chỉ nhà mình, lấy phòng khách và phòng làm việc làm văn phòng, tôi là giám đốc kiêm luôn nhân viên.

Tôi bắt đầu bằng công việc thiết kế hệ thống cho một vài doanh nghiệp nhỏ, vốn không có đủ nguồn tài chính để trả cho một công ty công nghệ nào đó thiết kế hệ thống cho mình. Bên cạnh đó, tôi cũng bắt đầu tìm tòi về một mảng kinh doanh mới – đó là Internet Marketing.

Với công việc thiết kế hệ thống, tôi kiếm được chút thu nhập nhưng cũng chỉ được khoảng 20 – 30% so với lương của tôi lúc trước vì công việc không đều. Còn mảng Internet Marketing thì mặc dù trên mạng có rất nhiều người khoe họ kiếm được nhiều tiền từ mô hình kinh doanh này, thoạt nhìn tưởng là miếng bánh ngon nhưng thật ra đó chỉ là "bánh vẽ".

Một vài tháng đầu tôi hầu như chẳng kiếm được đồng nào từ Internet Marketing mặc dù bỏ nhiều tiền mua tài liệu học và làm tối mắt tối mũi. Những tháng sau thì bắt đầu khá hơn vì công sức những tháng đầu của tôi bắt đầu được đền đáp. Tuy nhiên, thu nhập từ Internet Marketing cũng chỉ được 10 – 20% lương trước đây của tôi. Tóm lại, mặc dù là "doanh nhân", thu nhập của tôi chỉ bằng khoảng 30 – 50% lúc còn đi làm thuê. Thế mới biết con đường doanh nhân không bao giờ là con đường bằng phẳng, dễ dàng.

Vài tháng tiếp theo trôi qua, tôi bắt đầu cảm thấy chán nản vì mặc dù tôi là "chủ doanh nghiệp" nhưng nói cho cùng thì "công ty" chỉ có mỗi mình tôi làm từ A đến Z. Thu nhập thì bấp bênh. Cuộc sống cá nhân thì chật vật khó khăn. Cha mẹ thì không phụng dưỡng được. Nói chung, ngay cả những trách nhiệm rất đời thường với bản thân mình và gia đình, tôi còn chưa làm được, nói chi là những việc to lớn như "tạo nên sự khác biệt cho mình và người xung quanh".

Chưa kể trong thời gian này, tôi có vô tình quen một người cũng khá "thành công" trong lãnh vực Internet Marketing. Thông qua người này, tôi mới hiểu rõ được cái bản chất của việc làm giàu bằng Internet Marketing là như thế nào. Đúng là vẫn có một số chuyên gia về Internet Marketing cực kỳ thành công với những sản phẩm (thường là sách điện tử hoặc phần mềm) bán rất chạy, nhưng thật ra, họ chỉ là thiểu số. Chưa kể, thành công của họ cũng không lớn hơn thành công của các chuyên gia ở những lãnh vực khác, bởi vì khi bạn là chuyên gia thật sự trong bất kỳ lãnh vực nào thì bạn cũng sẽ cực kỳ thành công và giàu có mà thôi.

Còn lại đa số là những người tự phong mình là chuyên gia (ăn cắp bản quyền của người khác rồi xào nấu lại) hoặc giả vờ thành công (tạo ra những tấm chi phiếu giả để lừa bịp thiên hạ). Vì số chuyên gia bịp, thành công giả nhiều hơn số chuyên gia thật rất nhiều nên họ cũng có rất nhiều chiêu trò để đưa người dùng Internet vào bẫy. Một trong những chiêu trò phổ biến nhất là lập thành những hội kín để chiêu dụ khách hàng và sau đó giới thiệu sản phẩm chéo cho nhau, cũng như là tung hô nhau để tạo danh tiếng ảo. Vì họ cũng là chuyên gia, nhưng là chuyên gia bịp, cho nên họ làm khéo và chiêu dụ khách hàng hay đến mức chỉ khi mất tiền cho những sản phẩm tồi của họ thì khách hàng mới biết bị lừa, chứ còn không thì cách họ thể hiện chẳng khác nào những chuyên gia thật sự.

Những sản phẩm giới này bán đa số là sách điện tử hoặc phần mềm trong đủ mọi lãnh vực (vì đây là những thứ dễ sao chép, xào nấu nhất) với nội dung chủ yếu đánh vào lòng tham, thói dī đoán, máu mê cờ bạc, hoặc mong muốn giàu nhanh, mong muốn kiếm nhiều tiền mà không phải làm nhiều, mong muốn kiếm tiền dễ dàng qua Internet...

Tóm lại, bí quyết thành công trong Internet Marketing là bạn phải trở thành chuyên gia, hoặc là chuyên gia về Internet Marketing thực thụ, hoặc là một chuyên gia về lừa bịp. Muốn trở thành một chuyên gia thực thụ thì rất khó vì bạn phải có hai thứ: kiến thức và danh tiếng. Trở thành một chuyên gia lừa bịp trong Internet Marketing cũng khó không kém vì bạn cần có sự liêu lĩnh, và ngược lại không được có một thứ: đó là lương tâm.

Với cách "kinh doanh" ấy, người tôi quen và nghĩ là "thành công" trong lĩnh vực Internet Marketing lúc đó sau này nghe đâu cũng phải trốn về Việt Nam vì có rắc rối với pháp luật ở Singapore. Tôi không chắc về thông tin này vì tôi chỉ đọc được trên Internet trong một lần tìm thông tin trên mạng về người ấy.

Tuy nhiên, chứng nào tật nấy, người này khi về Việt Nam lại tiếp tục kinh doanh bịp bợm bằng cách hợp tác với hai người khác để mở một khóa học có tên ăn theo thương hiệu *Tôi Tài Giỏi!*. Áp dụng các chiêu bịp và xào nấu nội dung từ Internet Marketing, họ sao chép TGM từ cách làm, cách chia sẻ tâm huyết, cách nói về ước mơ,... nhưng ở đây thay vì là những lời chân thật thì lại là những lời sáo rỗng. Thậm chí, họ còn nhái cả tên miền *toitaigioi.com* bằng cách đăng ký tên miền *toitaigioi.org* và *toitaigioi.info* nhưng nội dung lại bị thay bằng trang web của họ.

Trong thế giới Internet Marketing, tiếc thay, không thiếu những kẻ như thế. Cho nên lúc ấy, dù đã tích lũy được khá nhiều kiến thức trong lĩnh vực Internet Marketing, tôi vẫn rất phân vân không biết liệu mình có nên quyết tâm trở thành một chuyên gia Internet Marketing thực thụ hay không. Cái khó là tôi chẳng có chút tiếng tăm nào trong khi thời gian của tôi lại không còn nhiều.

Thậm chí, ngay cả khi có kiến thức và tiếng tăm thật sự, người làm Internet Marketing còn phải đối diện với một vấn đề nữa, đó là phải chịu va đập bởi tiếng xấu từ những hành vi lừa đảo của các chuyên gia bịp vốn nhiều hơn các chuyên gia thật rất nhiều. Tôi cũng có quen một người bạn là người Singapore, là một chuyên gia thật, thời đó cũng khá nổi tiếng và có trình độ, nhưng sau một thời gian "âm ỉ" với Internet Marketing, cuối cùng cũng đã âm thầm rút lui vì anh này cũng là người tốt và không chịu nổi những thị phi của giới làm Internet Marketing.

Càng ngày tôi càng nhận ra một cách sâu sắc rằng, để trở thành một doanh nhân thành công và hạnh phúc trọn vẹn, tôi không thể chỉ đơn giản tập trung vào kiếm tiền hay sở hữu một công ty, mà còn phải làm một công việc thật sự có ý nghĩa. Và chỉ có như thế, tôi mới có thể thật sự sống và làm việc bằng tất cả đam mê và nhiệt huyết của mình. Con đường Internet Marketing cũng không còn hấp dẫn tôi nữa vì kiếm tiền thì có thể đó, nhưng tôi không tìm thấy ý nghĩa trong đó (ít ra đối với tôi là thế).

Song song với việc học làm giàu, chúng ta nên dành nhiều thời gian hơn cho việc học làm người.

Bế tắc thật sự

Đây là những ngày tháng khủng hoảng nhất trong cuộc đời. Sau hơn 27 năm tồn tại, tôi thấy mình chẳng là gì cả, chẳng làm được gì cả. Tôi cảm thấy mình bế tắc thật sự. Cứ tưởng rằng khi mình được tự do và trở thành ông chủ của chính mình, thì tôi sẽ thật sự được hạnh phúc, nhưng tôi chẳng thấy mình hạnh phúc tí nào.

Có nhiều đêm tôi nằm trằn trọc ngủ không được, lại ngồi dậy làm việc. Nhưng khi làm cũng không biết mình làm vì cái gì ngoài tiền, thậm chí tiền cũng chẳng kiếm được nhiều như thời còn có một công việc ổn định. Rồi có những lúc, mệt mỏi sau nhiều giờ làm việc liên tục, tôi nằm dài trên giường, người cứ lâng lâng như đang trôi bồng bềnh trên một dòng nước mà không biết đang trôi đi đâu về đâu.

Thậm chí, tôi tự hỏi, liệu tôi có nên bỏ cuộc? Liệu tôi có nên quay trở lại tìm một công việc ổn định, vì nếu cố gắng tôi chắc chắn vẫn có thể vươn lên các vị trí cao cấp trong bất kỳ tổ chức nào, vừa thành công, vừa có địa vị, vừa có thu nhập ổn định, lại không phải khổ như bây giờ? Liệu tôi có sai lầm với con đường mình chọn? Liệu gần 10.000 đô la tôi bỏ ra để học hết thứ này đến thứ khác chỉ là vô dụng? Bế tắc. Tóm lại chỉ có 2 từ: BẾ TẮC.

Lúc con người ta muốn bỏ cuộc và ngã gục nhất là lúc con người ta đến gần thành công mình

xứng đáng có được nhất.

Đối diện với bế tắc

Đó chắc chắn không phải là lần đầu tiên tôi nghi ngờ chính bản thân mình. Nhưng thật sự là chưa bao giờ trong cuộc đời, tôi nghi ngờ chính mình và con đường mình chọn nhiều đến như vậy... Tôi bắt đầu dành nhiều thời gian hơn để suy nghĩ và quan trọng hơn hết là tự trò chuyện với chính mình.

Khi bạn gặp bất kì chuyện gì trong cuộc sống cho dù là nhỏ hay lớn, hãy luôn tự nói với bản thân mình rằng: *"Trong hoàn cảnh này tôi phải làm chủ cảm xúc của mình và phản ứng thế nào cho tích cực nhất?"*. Hay thậm chí: *"Làm cách nào để tôi biến chuyện không may này thành may mắn cho mình?"*. Và đôi khi chỉ cần như thế, bạn sẽ bắt đầu bình tâm lại và tìm ra câu trả lời cho riêng mình.

Bên cạnh đó, trong bất kỳ hoàn cảnh nào cũng hãy tự hỏi mình: *"Rốt cuộc là cuộc sống này muốn gì ở mình?"*, và vừa tự trả lời vừa tự động viên mình rằng: *"Cuộc sống muốn mình mạnh mẽ hơn... mỗi ngày"*. Biết đâu, cách trò chuyện và tự động viên chính mình này sẽ mang lại cho bạn một nguồn sức mạnh mới để đi tiếp.

Nhiều lúc, khi bạn đến gần thành công mà bạn xứng đáng lắm rồi, cuộc sống thường sẽ tung ra thử thách cuối cùng để thách thức trái tim quả cảm của bạn. Nếu bạn biết rằng, mình có thể đang được thử thách lần cuối trước khi có thể tiến thẳng đến thành công, bạn sẽ làm gì? Bỏ cuộc hay tiếp tục chiến đấu?

Thử thách của lòng can đảm không phải là dám chết, mà là dám sống và thực hiện những ước mơ của mình. Sống vì ước mơ của mình không phải là chuyện đơn giản hay là "thiên đường" như đa số mọi người vẫn nghĩ. Bạn cần có một trái tim quả cảm để có thể vượt qua những khó khăn thử thách luôn hiện ra trước mắt, một khối óc sáng suốt để luôn khiêm tốn học hỏi và chuẩn bị, một ý chí sắt đá để trải qua một cuộc hành trình dài đầy gian nan đôi khi tưởng chừng như vô tận trước khi đến được ước mơ của mình, và một tấm lòng để mãi sống vì ước mơ ấy.

Sống vì ước mơ của mình không bao giờ là một đích đến mà là một chặng đường. Có những lúc bạn sẽ cảm thấy bế tắc như đứng trước một bức tường đá. Nhưng hãy nhớ một điều rằng, đằng sau bức tường đá ấy luôn là một con đường. Cho nên, đừng tự hỏi là mình có đạt được ước mơ hay không, tự hỏi liệu mình có dám sống vì ước mơ hay không.

Mọi chuyện xảy ra trong cuộc đời đều có một ý nghĩa tốt đẹp nào đó. Chúng ta học và trưởng thành từ mỗi bước chúng ta đi, dù đúng hay sai, dù thành công hay thất bại. Kết quả những bước đi ấy không quan trọng bằng việc mỗi bước ấy có làm cho chúng ta NGƯỜI hơn. Hãy tự hào về bản thân mình, ngay cả khi bạn không làm được như mình mong đợi hay kết quả không như bạn mong muốn, bởi vì cái điều đáng tự hào ở đây là cho dù có chuyện gì xảy ra, bạn vẫn mãi giữ vững một niềm tin.

"Không thể" chỉ là một từ

Thất bại là mẹ thành công. Nếu bạn sợ thất bại, đồng nghĩa với bạn sợ thành công.

Khi chúng ta vừa gặp phải bế tắc, từ chúng ta nghĩ đến nhiều nhất thường là "không thể": *"Tôi không thể làm được", "Tôi không thể vượt qua", "Tôi không thể tiếp tục", "Tôi không thể bắt đầu lại", "Tôi không thể sống nổi nữa",...*

Thế nhưng, "không thể" thật ra chỉ là một từ hay một suy nghĩ trong đầu bạn. Nó chưa chắc là một thực tế. Ngày trước, các nhà vật lý học gặp khó khăn trong việc giải thích tại sao ong nghệ có thể bay được. Rõ ràng không phải vì ong nghệ không thể bay mà là chúng ta chưa có một

phương pháp vật lý học đủ tốt để giải thích tại sao nó có thể bay. Và trong khi chờ các nhà khoa học tìm ra cách giải thích xác đáng tại sao ong nghệ có thể bay được... thì nó vẫn cứ bay.

Đối với tôi cũng thế, "không thể" chỉ là một từ. Ngay khi đang bế tắc và bị coi thường nhất, tôi vẫn lựa chọn tin mình có thể. Tôi vẫn tiếp tục nỗ lực tìm kiếm một hướng đi mới với phương châm "cứ tìm rồi sẽ thấy" bởi vì "không thể" chỉ là một từ. Tại sao ngay trong lúc bế tắc nhất tôi vẫn vững tin rằng mình có thể vượt qua? Một lần nữa, hãy quay lại quá khứ của lần nghỉ việc đầu tiên của tôi.

Bản quyền

Trong thời gian nghỉ việc lần đầu tiên để kinh doanh quyền chọn cổ phiếu và sau đó đi làm cho British Telecom, tôi vẫn thường đi làm huấn luyện viên tình nguyện cho các khóa học của Adam Khoo. Khi ấy, tôi bắt đầu biết đến quyển sách ***I Am Gifted, So Are You! (Tôi Tài Giỏi, Bạn Cũng Thế!)*** – quyển sách nằm trong danh sách bán chạy nhất tại Singapore nhiều năm liền và vẫn đang khá nổi tiếng tại Singapore.

Tôi nghĩ, một quyển sách hay như thế nếu được xuất bản tại Việt Nam thì có thể sẽ giúp cho nhiều học sinh, sinh viên có được những kỹ năng sống và phương pháp học tập tuyệt vời, giúp họ vươn lên mạnh mẽ trong học tập và cuộc sống, cũng như khẳng định vị trí của mình trong xã hội – những điều mà tôi luôn nói với bản thân mình rằng "*giá mà mình biết từ sớm*". Khi nghĩ đến hàng trăm ngàn sinh viên, học sinh sẽ không phải nói "giá mà" như tôi, bởi vì họ có thể cầm quyển ***Tôi Tài Giỏi, Bạn Cũng Thế!*** trên tay từ khi còn ngồi trên ghế nhà trường, một niềm vui và một động lực mãnh liệt chảy qua tim tôi. Thế là tôi bắt đầu nghĩ cách tiếp cận với Adam để xin phép mua bản quyền rồi đưa quyển sách về Việt Nam.

Khi làm việc này, tôi cũng mong có lợi nhuận, nhưng lúc ấy vì tôi chưa kiên quyết về Việt Nam làm kinh doanh, nên tôi vẫn làm trong tâm thế vì thế hệ trẻ Việt Nam là chính. Mặc dù không phải vì kinh doanh là chính, nhưng đã quyết định làm thì tôi vẫn quyết tâm phải làm cho bằng được.

Lần đầu tiên tôi chia sẻ với Adam về việc mua bản quyền dịch quyển sách thì ngay lập tức tôi đã bị từ chối khéo vì lý do đã có 2 – 3 người hay công ty gì đó từ Việt Nam từng đến gặp Adam và đề nghị dịch quyển sách từ trước, nhưng Adam vẫn chưa chọn được ai, và hiện vẫn đang trong quá trình... cân nhắc. Thất vọng lắm nhưng không hề nản chí, vì đối với tôi, "không thể" chỉ là một từ. Tôi lại về nhà nghĩ cách khác để thuyết phục Adam trước những "đối thủ cạnh tranh" kia.

"Thành công to lớn thường ẩn nấp sau sự thất vọng nào nề."

– Henry Ward Beecher

Tôi dự đoán, cái Adam muốn nhìn thấy là khả năng và sự nghiêm túc của tôi. Thế là tôi quyết định làm một việc hết sức táo bạo để biến cái không thể thành có thể trong việc thuyết phục Adam. Tôi nói chuyện và thuyết phục **dịch giả Ông Xuân Vy** (lúc ấy chưa hề nổi tiếng như bây giờ) cùng tôi bắt đầu dịch quyển sách ***Tôi Tài Giỏi, Bạn Cũng Thế!***. Vậy là chúng tôi hợp tác với nhau bắt tay vào dịch một quyển sách mà ngay cả khi hoàn thành được gần một nửa, chúng tôi vẫn chưa mua được bản quyền.

Ở đây, không phải là ăn cắp bản quyền vì chúng tôi dịch nhưng không có ý định phát hành hay kinh doanh trái phép. Bất kỳ độc giả nào cũng đều có thể dịch một quyển sách sang một thứ tiếng khác nếu thích, miễn là không phát tán hoặc không kinh doanh một cách bất hợp pháp. Mục đích chúng tôi dịch quyển sách ngay trước cả khi có bản quyền chủ yếu là để chứng tỏ cho Adam thấy sự quyết tâm của mình, và trên hết là khả năng dịch thuật của chúng tôi.

Dịch thuật

Nói về khả năng dịch thuật thì cũng lại là một câu chuyện khác của việc biến cái không thể thành có thể, bởi vì lúc ấy cả tôi và Vy đều chưa bao giờ dịch sách. Tôi thuyết phục Vy cùng dịch sách vì biết lúc trước Vy cũng đã từng học chuyên Văn. Vả lại, tôi biết Vy là người cẩn thận, tỉ mỉ và rất có trách nhiệm, những tính cách này bù trừ rất tốt cho sự sáng tạo và đầy cảm hứng của tôi. Lúc đầu Vy cũng rất lưỡng lự vì công việc ở công ty của Vy cũng khá bận rộn, nhưng rồi cuối cùng Vy cũng đồng ý sau khi tôi thuyết phục rất nhiều. Nhưng tôi biết một khi Vy đã đồng ý thì Vy chắc chắn sẽ làm hết mình.

Không có kiến thức chuyên môn về dịch thuật, chúng tôi phải tự mày mò vừa dịch vừa học. Mặc dù chúng tôi đã họp bàn và tính toán kỹ là để dịch xong quyển sách này với chất lượng cao thì chúng tôi phải làm việc cật lực trong vòng khoảng 6 đến 8 tháng, nhưng chúng tôi vẫn không lường được độ khó của nó vì rất nhiều thứ không thể chuyển ngữ trực tiếp sang tiếng Việt.

Dựa vào thể mạnh của mỗi người, chúng tôi phân công công việc sao cho đạt được hiệu quả cao nhất. Vy sẽ là người dịch trực tiếp từ bản gốc tiếng Anh sao cho chính xác nhất. Còn tôi chịu trách nhiệm biên tập và viết lại cho thật hay và truyền cảm hứng, vì văn phong của Adam Khoo khá đơn giản, trong khi chúng tôi rất mong muốn phiên bản tiếng Việt của quyển sách có sức truyền cảm hứng thật mạnh mẽ cho giới trẻ Việt Nam. Cũng may là sau này được sự đồng ý và ủng hộ của Adam nên tôi được tự do sáng tạo, khai triển ra những suy ngẫm và triết lý từ những gì Adam chia sẻ.

Những ngày tháng tiếp theo là những ngày tháng chúng tôi không còn biết những buổi tối đi ăn hay đi chơi với bạn bè là gì. Cuối tuần cũng chỉ còn là một khái niệm mơ hồ để chỉ hai ngày của một tuần mà chúng tôi có thể dành trọn thời gian cho việc dịch sách, thay vì phải vừa đi làm vừa dịch. Những dịp được nghỉ lễ là cơ hội để chúng tôi làm bù lại cho những phần dịch bị trễ kế hoạch do công việc quá bận rộn, hoặc do quá mệt mỏi với công việc ở công ty nên không chạy theo kịp tiến độ.

Có người biết chuyện hỏi chúng tôi sao mà phải nỗ lực như vậy, cứ dịch từ từ có sao đâu. Nhưng họ không hiểu rằng, cơ hội có thể vượt qua tầm tay bất cứ khi nào. Nếu chúng tôi dịch không đủ nhanh, nhờ có người khác đến đề nghị hợp tác mà Adam đồng ý thì sao? Không thể chấp nhận rủi ro chỉ vì thiếu nỗ lực, chúng tôi quyết tâm đã làm thì phải đi đến kết quả.

Tết năm ấy là một lựa chọn hết sức khó khăn. Khi bạn bè đã háo hức rủ nhau về Việt Nam ăn Tết hết rồi, trong giờ phút Giao Thừa, cách xa quê hương và gia đình hàng ngàn cây số, chúng tôi vẫn lặng lẽ âm thầm cặm cuoi trên từng trang sách. Xa xa ngoài cửa sổ, từng chùm pháo hoa đón chào năm mới bùng lên rồi lại tắt ngấm để lại một khoảng tối mênh mông...

Kế hoạch kinh doanh

Song song với việc dịch sách, tôi cũng hợp tác với một người đáng tin cậy nữa ở Việt Nam là em trai tôi – **diễn giả Trần Đăng Triều** (cũng như Vy, lúc ấy Triều cũng chưa được công chúng biết đến nhiều như bây giờ). Nhiệm vụ của Triều là chạy khắp nơi hỏi các thủ tục xuất bản một quyển sách ở Việt Nam, cũng như các chi phí liên quan. Cũng nhờ sự năng nổ và khéo léo trong giao tiếp của Triều dù còn rất trẻ, chúng tôi thu thập được khá nhiều thông tin hữu ích về cách xuất bản sách ở Việt Nam. Với những thông tin ấy, tôi bắt đầu việc phác thảo một kế hoạch kinh doanh sách rõ ràng và hoàn chỉnh hơn.

Việc có một ý tưởng bình thường và biến nó thành hiện thực có giá trị gấp nhiều lần so với việc có một ý tưởng tuyệt vời và chẳng làm gì cả.

Thế là khi đã dịch được hơn nửa quyển sách và có một kế hoạch kinh doanh hoàn chỉnh, tôi

viết cho Adam một lá thư đầy tâm huyết trình bày lý do tại sao tôi mong muốn dịch *Tôi Tài Giỏi, Bạn Cũng Thế!* sang tiếng Việt, cũng như khát vọng của tôi mong sao cho quyển sách đến tay càng nhiều người Việt Nam càng tốt. Lần này, Adam không gặp trực tiếp tôi, nhưng anh cũng sắp xếp cho tôi gặp **Patrick Cheo** (lúc ấy là Chief Operations Officer – một chức vụ tương đương Phó Tổng giám đốc – của **Tập đoàn AKLTG**).

Nếu như Adam là một người khá thoải mái, xuề xòa, đôi khi hơi hướng nội trong giao tiếp, thì Patrick là một người rất hướng ngoại, thân thiện, nhanh nhẹn, nhưng cũng rất tinh táo. Patrick đặc biệt rất giỏi về tài chính và số liệu, cộng với tính cẩn thận, tỉ mỉ, chi tiết, nên là một cộng sự vừa cực kỳ đáng tin cậy, vừa bổ khuyết một cách hoàn hảo cho Adam. Adam và Patrick bằng tuổi nhau. Họ quen nhau từ còn là sinh viên nhưng bắt đầu trở thành bạn thân với nhau trong khoảng 10 năm trở lại đây, từ khi cả hai cùng khởi nghiệp. Họ thật sự là một "cặp bài trùng" phối hợp với nhau một cách hoàn hảo, bổ khuyết và bù trừ cho nhau, để tạo nên một sức mạnh rất riêng. Chính vì thế vào năm 2010, Adam đã quyết định nhường vị trí CEO của mình cho Patrick.

Trong buổi gặp, tôi trình bày bản kế hoạch kinh doanh của mình cho Patrick, nhưng có lẽ điều thuyết phục nhất là việc tôi đưa ra bản thảo đang được dịch của quyển sách nhờ Patrick tìm người thẩm định. Bên cạnh đó, tôi cũng cam đoan với Patrick rằng, nếu sau khi thẩm định xong mà Adam vẫn không đồng ý cho tôi mua bản quyền và dịch quyển sách, tôi sẽ không bao giờ ăn cắp bản quyền để lên lút kinh doanh ở Việt Nam. Tôi sẵn sàng bỏ ngang bản dịch đang dở ấy dù đã đầu tư vào đó rất nhiều thời gian và công sức. Patrick nhận lời xem xét đề nghị của tôi.

Một thời gian sau, Patrick gọi điện mời tôi đến để bàn sâu hơn việc mua bản quyền và phát hành sách *Tôi Tài Giỏi, Bạn Cũng Thế!* tại Việt Nam. Điều tưởng chừng như không thể đối với những người từng xin mua bản quyền *Tôi Tài Giỏi, Bạn Cũng Thế!* trước đó nay đã trở thành có thể đối với tôi.

Cải tiến nội dung

Khi đã ký hợp đồng mua bản quyền với một số tiền khá lớn, tôi quyết tâm phải làm cho đầu tư của mình không những phải sinh lợi cho bản thân mà còn phải có ý nghĩa và đầy cảm hứng đối với người Việt. Thế là bên cạnh việc mua bản quyền, tôi lại lên kế hoạch cho việc biến một điều không thể khác thành có thể. Đó là thuyết phục Adam cho phép tôi thay đổi khoảng 20% nội dung của sách, để quyển sách không chỉ là một phiên bản tiếng Việt của sách gốc tiếng Anh, mà còn mang hồn Việt, cũng như thật sự gần gũi và thiết thực với đời sống, văn hóa, ngôn ngữ và hệ thống giáo dục tại Việt Nam.

Thông thường, các tác giả rất không thích ai thay đổi nội dung sách của mình, nhất là thay đổi trong quá trình dịch vì họ không thể đọc lại và kiểm chứng những nội dung được thay đổi. Dĩ nhiên, Adam cũng không ngoại lệ. Nhưng sau một buổi nói chuyện dài khi tôi mang tất cả tâm huyết của mình ra thuyết phục, cũng như cố gắng giải thích cặn kẽ những nội dung mà tôi dự định thay đổi, thì rốt cuộc Adam cũng đồng ý.

Điều này đã tạo tiền đề cho *Tôi Tài Giỏi, Bạn Cũng Thế!* phiên bản tiếng Việt có số lượng xuất bản cao gấp nhiều lần tổng số lượng xuất bản của phiên bản tiếng Anh trên toàn thế giới – một điều rất ít khi xảy ra do sách dịch thường không thể bán chạy hơn cả sách gốc. Vậy mà một lần nữa, điều không thể ấy đã trở thành có thể với phiên bản tiếng Việt. Nhưng đó là chuyện của sau này. Để đến được vinh quang ấy, vẫn còn nhiều cái không thể cần phải được biến thành có thể.

Không có vốn

Bản dịch cuối cùng của *Tôi Tài Giỏi, Bạn Cũng Thế!* là kết quả của 6 bản dịch nháp và hơn nửa năm trời lao động miệt mài của tôi và Vy. Chúng tôi vừa dịch sách vừa phải đi làm thuê để kiếm tiền nuôi sống bản thân. Cả hai chúng tôi đều không nghĩ công việc dịch sách là một công việc kinh doanh hay kiếm tiền, vì lợi nhuận dự tính thật sự quá thấp so với công sức phải bỏ ra.

Khi bản thảo hoàn tất, chúng tôi lại vấp phải một điều "không thể" mới: không thể in sách vì không có tiền, cũng như không có chút kinh nghiệm gì trong việc in và phát hành sách. Vẫn với châm ngôn "biến cái không thể thành có thể", chúng tôi bắt đầu phương án "chia để trị" (chia nhỏ khó khăn "không thể in sách" ra thành những bài toán nhỏ hơn để giải quyết). Tôi và Vy chia nhau chịu trách nhiệm huy động đủ 200 triệu đồng cho việc in sách, cũng như thanh toán số tiền bản quyền đã cam kết với Adam. Đều là những người đang đi làm có đồng lương ổn định, cả tôi và Vy đều có thể mượn tiền từ ngân hàng dễ dàng. Tuy nhiên, như thế vẫn chưa đủ, tôi còn phải mượn thêm tiền từ người thân trong gia đình và Vy cũng thế. Còn Triều thì được giao nhiệm vụ tìm nơi xin giấy phép xuất bản, tìm hiểu về kỹ thuật in và tìm nơi in sách.

Cơ ác mộng

Huy động được đủ vốn rồi, chúng tôi cũng tìm được một công ty thiết kế và in ấn có vẻ ổn vì vị giám đốc hứa hẹn với chúng tôi nhiều điều tốt đẹp. Đây mới là lúc cơ ác mộng bắt đầu.

Bản thảo chúng tôi giao cho bên thiết kế để làm dàn trang là một bản thảo được chăm chút tỉ mỉ đến từng câu từng chữ. Vốn tính cẩn thận và kỹ lưỡng, Vy xem đi xem lại bản thảo rất nhiều lần để đảm bảo là không có một hạt sạn nào.

Để chuyển bản thảo thành file in được, bên thiết kế phải chuyển nội dung từ bản thảo vào một phần mềm thiết kế dàn trang có tên là InDesign. Không hề có kinh nghiệm gì trong công đoạn dàn trang này, kết quả là Vy và Triều gặp vô vàn khó khăn trong việc giao tiếp cho bên thiết kế hiểu được những gì cần hiển thị trong sách. Chưa kể, Vy thì ở Singapore, còn Triều thì ở Việt Nam. Vy là người hiểu rõ nội dung, còn Triều là người hiểu kỹ thuật hơn. Nhưng để làm dàn trang cho tốt thì lại cần người hiểu nội dung lẫn kỹ thuật ở cùng một nơi chứ không phải là cách nhau vài ngàn cây số.

Hậu quả là Vy và Triều phải tự mình ngồi cặm cụi ngồi sửa từng cái dấu chấm, dấu phẩy, lỗi đánh máy, lỗi định dạng, lỗi thiết kế,... do bên dàn trang để lại. Lên đến hàng chục bản sửa lỗi được gửi qua gửi lại mà vẫn có những lúc "nói một đằng làm một nẻo". Trong suốt thời gian này, Vy và Triều đều bị rơi vào trạng thái căng thẳng cực độ vì sửa lỗi hoài mà vẫn không hết, nhất là khi lỗi không phải do mình gây ra. Nhưng cả hai đều quyết tâm không bỏ cuộc, không để cho quyển sách được in nếu còn "sạn".

Sách *Tôi Tài Giỏi! Bạn Cũng Thế!* là một quyển sách lập nhiều kỷ lục, nhưng một kỷ lục ít ai biết đến là sau khi dịch xong, chúng tôi mất gần 4 tháng chỉ để làm dàn trang và nhất là sửa lỗi.

Thành quả

Có lẽ, nếu không có sự bền bỉ của Vy ở Singapore, và sự năng động, tháo vát của Triều ở Việt Nam thì bản dịch *Tôi Tài Giỏi, Bạn Cũng Thế!* có thể đã không bao giờ được in ra.

Bên cạnh đó, chúng tôi cũng chân thành cảm ơn cô **Kiều Thị Kim Loan** (Trưởng chi nhánh phía Nam Nhà Xuất Bản Phụ Nữ) đã tạo điều kiện và giúp đỡ chúng tôi rất nhiều trong giai đoạn đầu này.

Gần một năm kể từ ngày chúng tôi bắt đầu dịch những trang đầu tiên của quyển sách *Tôi Tài Giỏi, Bạn Cũng Thế!*, quyển sách đã thật sự được chào đời một cách đầy tự hào với chất lượng có nhiều cải tiến so với bản gốc cả về nội dung lẫn hình thức.

Thành công là đập bằng mọi thử thách

Đó là câu nói mà Triều hay nói nhất nên tôi lấy làm tiêu đề cho phần này – phần tôi sẽ viết về những nỗ lực vượt bậc của Triều trong việc giúp cho quyển sách *Tôi Tài Giỏi, Bạn Cũng Thế!* được phân phối rộng rãi khắp Việt Nam.

5.000 quyển sách

Sách in xong, đối với tôi và Vy thì những ngày tháng vất vả nhất với quyển sách dường như đã qua đi, còn đối với Triều tất cả chỉ mới là... bắt đầu.

Đầu tiên là việc Triều phát hiện ra mình bị lừa vì bình thường trong ngành sách, ở đợt in đầu tiên người ta chỉ in khoảng 2.000 – 3.000 bản. Các đơn vị xuất bản chỉ in nhiều nếu đó là một đầu sách đang cực "hot" (như Harry Potter chẳng hạn) hoặc khi họ có một kế hoạch tiếp thị sách hoành tráng. Còn đối với hầu hết các đầu sách, việc bán được khoảng 5.000 bản mỗi năm đã được xem là bán chạy (nhất là khi nạn sách lậu hoành hành đang dần giết chết ngành xuất bản). Thế mà chỉ vì thiếu kinh nghiệm, ngay trong đợt in đầu tiên, chúng tôi bị lừa in ngay một đợt 5.000 bản với giá in mỗi bản cũng thuộc loại trên trời.

Vấn đề tiếp theo là với 5.000 quyển sách ấy, Triều phải tìm một cái kho rộng ít nhất 15 mét vuông để chứa và còn phải đảm bảo sách không bị hư hại vì chuột, gián, kiến, mọt,... và cả ẩm thấp. Thế là nhà mẹ chúng tôi bị biến thành cái kho sách, còn Triều thì bị biến thành phu khuân vác cho gần... 3,5 tấn sách.

Chưa hết, để bảo quản sách được lâu, đảm bảo sách đến tay độc giả trong tình trạng đẹp nhất. Trong vòng rông rã vài tháng trời, cả nhà tôi phải rã từng bó sách 30 quyển ra, bọc ni-lông từng quyển sách, dùng máy sấy ép lại, rồi sau đó bó lại thành từng bó nhỏ, mỗi bó 15 quyển để dễ bảo quản và vận chuyển hơn.

Đập bằng mọi thử thách

Vì lúc đó tôi vẫn ở Singapore cho nên ở Việt Nam, Triều phải tự mình đi gõ cửa rất nhiều nhà sách và trung tâm phát hành để giới thiệu về cuốn sách và nhờ họ phát hành giúp. Nhưng vì chưa có tên tuổi và công ty cũng chưa kịp thành lập, cho nên đi đến đâu, Triều cũng chỉ nhận được những lời từ chối và những cái lắc đầu lạnh nhạt.

Bí lối, Triều quyết định thuê một góc nhỏ với diện tích 3 mét vuông tại thêm một siêu thị để bán sách. Tiền thuê mặt bằng khá cao vì mặt bằng bán lẻ ở siêu thị đông đúc cũng khó tìm, nhưng thường mỗi ngày cũng chỉ bán được một vài quyển. Thậm chí có hôm cả ngày không bán được quyển nào. Còn Triều thì hàng ngày phải đội mưa đội nắng ra ngồi trông quầy sách từ 9 giờ sáng đến 9 giờ tối... Ngày nóng đội nắng, ngày lạnh ngắm mưa...

Kiên quyết không bỏ cuộc, thay vì chỉ ngồi yên trông quầy sách, Triều lại quyết tâm đầu tư thêm micro và loa di động để đứng giữa siêu thị "diễn thuyết" về quyển sách. Nỗ lực này của Triều có giúp sách bán chạy được hơn chút ít nhưng nhìn chung là vẫn quá chậm.

Để giúp Triều, ở Singapore, Vy dành trọn cuối tuần của mình để đọc những trích đoạn hay của sách thu vào đĩa. Kể từ đó trở đi, sách *Tôi Tài Giỏi, Bạn Cũng Thế!* được "tiếp thị" bằng giọng đọc của Vy. Tôi cũng giúp Triều bằng cách lập hẳn một trang web để tiếp thị sách trên mạng vận dụng tất cả kiến thức về Internet Marketing mà tôi có được, nhưng kết quả cũng không được như mong muốn.

Một lần nữa, Triều lại nghĩ thêm phương án mới để tiếp thị sách, đó là phát tờ rơi. Một tờ rơi được thiết kế đẹp mắt, in màu trên giấy bóng ra đời. Triều thuê một người khác giúp ngồi

trông quày sách, còn bản thân Triều thì tự mình đi khắp các trường học và trung tâm tiếng Anh để phát tờ rơi. Những lần đi phát tờ rơi như thế, không ít khi Triều bị xua đuổi như một thằng ăn xin. Việc này tuy không tạo ra hiệu ứng tăng vọt về doanh số bán sách ngay nhưng cũng ít nhiều làm cho nhiều người biết đến sự tồn tại của quyển sách *Tôi Tài Giỏi, Bạn Cũng Thế!*.

Với tất cả những nỗ lực đó, vậy mà trong suốt 4 tháng trời kể từ lúc sách in xong, tổng số sách bán ra chỉ được khoảng vài trăm quyển, trong đó đã có một phần là nhờ họ hàng, người thân và bạn bè mua giúp. Đó là những ngày tháng đen tối nhất của chúng tôi. Mẹ tôi vì cứ phải nhìn thấy "kho sách ế" nên sinh ra căng thẳng rồi bệnh nặng. Ở Singapore, tôi và Vy đều phải cố gắng "cày" để trả món nợ 200 triệu. Còn ở Việt Nam, Triều mỗi ngày vẫn kiên trì đội nắng đội mưa đi bán sách và phát tờ rơi.

Không nản lòng, Triều vẫn tiếp tục đến cày cục những công ty phát hành sách và nhà sách để rồi lại nhận những lời từ chối. Riêng FAHASA Nguyễn Huệ (TP.HCM) là đơn vị Triều cố gắng làm việc đến 3 lần vậy mà rốt cuộc cũng không thành.

Nhưng cú sốc lớn nhất thật ra lại đến từ một công ty phát hành sách khác tạm gọi là X (đây không phải tên thật vì tôi không muốn làm ảnh hưởng đến uy tín của họ). Lúc ấy, sau rất nhiều lần đi lại và thương lượng, Triều đã có được sự ủng hộ của Phó Tổng giám đốc công ty X đồng ý mua sỉ 1.500 quyển sách để bắt đầu phát hành rộng rãi trong cả nước. Hợp đồng được soạn thảo xong, Triều ký vào hợp đồng và về nhà trong niềm vui khôn tả. Mẹ chúng tôi đứng đợi trước cửa nhà, nghe tin đã bán được 1.500 quyển sách thì thở phào nhẹ nhõm nói rằng: "*Tết này chắc sẽ không đến nỗi phải ăn Tết với cả kho sách*".

Thế nhưng, trên con đường vươn tới thành công thì thách thức luôn nhiều hơn may mắn, khi Tổng giám đốc công ty X từ Mỹ về đã từ chối không ký vào hợp đồng. Hợp đồng ấy bị hủy ngay cả khi chưa được ký. Chúng tôi thật sự rơi vào bế tắc tưởng chừng như không còn lối thoát.

Hiểu rằng "không thể" chỉ là một từ, Triều lại lang thang trên mạng tìm kiếm thông tin và phát hiện ra rằng, ở TP.HCM có nhiều hơn một đại diện của FAHASA. Triều lại một lần nữa tìm đến FAHASA nhưng lần này là FAHASA Xuân Thu. Tại đây, Triều gặp một anh cùng tên với Triều (là chuyên viên kinh doanh của FAHASA Xuân Thu). Anh này thấy quyển sách của chúng tôi đẹp, tốt, có mã vạch đầy đủ, nên đã giới thiệu Triều lên gặp trực tiếp chị **Phạm Thị Hóa** (lúc ấy là Phó phòng Kinh doanh nội địa của FAHASA, còn bây giờ là Trưởng phòng). Vốn là một người nhạy bén và có nhiều kinh nghiệm trong lãnh vực phát hành sách, chị Hóa lập tức nhìn thấy tiềm năng to lớn trong quyển sách vô danh, và đồng ý mua 1.000 quyển để phát hành thử.

Tháng 11 năm 2007, quyển sách *Tôi Tài Giỏi, Bạn Cũng Thế!* chính thức được phát hành trên toàn quốc thông qua hệ thống của FAHASA dù với số lượng hết sức ít ỏi.

Hiểu rõ những vất vả của công việc xuất bản một quyển sách như thế, nên sau này chúng tôi rất sẵn lòng giúp đỡ những dịch giả hoặc tác giả có thể dễ dàng hơn trong việc đưa những tác phẩm giá trị của mình đến với độc giả. Nếu bạn đã dịch xong một quyển sách (có bản quyền), hoặc nếu bạn đã viết một quyển sách giá trị và muốn xuất bản, bạn có thể hoàn toàn có thể liên hệ với TGM Books để tìm hiểu những hình thức hợp tác khác nhau. Biết đâu, chúng tôi có thể giúp được bạn.

Thành công

Biết chắc rằng FAHASA sẽ không thể đầu tư tài chính để quảng bá và bán 1.000 quyển sách vô danh. Chúng tôi vẫn không ngừng nỗ lực để tiếp thị quyển sách cả trên mạng lẫn ngoài đời. Quyết tâm ấy rốt cuộc cũng đã mang lại những thành quả ban đầu. Một tháng sau, FAHASA liên lạc lại với chúng tôi và đặt mua thêm 2.000 quyển sách. Hai tháng tiếp theo, FAHASA đặt mua toàn bộ số sách còn lại. *Tôi Tài Giỏi, Bạn Cũng Thế!* chuẩn bị tái bản lần thứ 2.

Từ năm 2008 đến nay, *Tôi Tài Giỏi, Bạn Cũng Thế!* năm nào cũng lọt vào danh sách những đầu

sách bán chạy nhất của FAHASA, đã được tái bản và cập nhật hơn 17 lần, với con số phát hành lên tới hàng trăm ngàn bản (bao gồm cả sách in và sách điện tử).

Đó là chưa kể hàng trăm ngàn bản sách bị in lậu với chất lượng kém, không chỉ làm ảnh hưởng đến khả năng tái đầu tư của TGM Books, mà còn làm ảnh hưởng không nhỏ đến uy tín của chúng tôi. Nếu không vì bị đánh tơi tả bởi nạn sách lậu, có lẽ chúng tôi đã có nguồn tài chính ổn định hơn để mua bản quyền và mang lại cho độc giả nhiều đầu sách giá trị của các tác giả lớn trên thế giới.

Năm 2009, *Tôi Tài Giỏi, Bạn Cũng Thế!* chính thức trở thành quyển sách bán chạy nhất và là một hiện tượng sách giáo dục hiện đại tại Việt Nam. Tác giả Adam Khoo từ một tác giả ít được biết đến ở Việt Nam trở thành một tên tuổi lớn trong lòng nhiều bạn trẻ.

Năm 2010, TGM Books tiến hành chương trình tặng sách điện tử vì cộng đồng cực lớn với hàng trăm ngàn bản sách điện tử của *Tôi Tài Giỏi, Bạn Cũng Thế!* được phân phối hoàn toàn miễn phí cho những bạn không có điều kiện mua sách.

Năm 2011, cả *Tôi Tài Giỏi, Bạn Cũng Thế!* và ***Bí Quyết Thành Công Dành Cho Tuổi Teen*** (quyển sách được mệnh danh là *Tôi Tài Giỏi, Bạn Cũng Thế!* 2) đều nằm trong danh sách **TOP 10 quyển sách bán chạy nhất**, cùng với *Bí Quyết Tay Trắng Thành Triệu Phú*.

Năm 2012, *Tôi Tài Giỏi, Bạn Cũng Thế!* vinh dự đạt **Giải Vàng** (giải thưởng cao nhất) trong chương trình "**Sách được bạn đọc yêu quý bình chọn**", còn *Bí Quyết Thành Công Dành Cho Tuổi Teen* cũng vinh dự đạt **Giải Khuyến Khích**. Chỉ tính riêng trong khuôn khổ Hội sách TP.HCM 2012, khoảng 5.000 bản sách *Tôi Tài Giỏi, Bạn Cũng Thế!* đã được trao đến tay các bạn đọc.

Năm 2013, quyển sách ***Chiến Thắng Trò Chơi Cuộc Sống*** được TGM Books phát hành và được công chúng ưu ái đặt cho tên gọi *Tôi Tài Giỏi, Bạn Cũng Thế!* 3. Ngay khi chưa được phát hành chính thức, chỉ trong vòng 2 ngày, hơn 500 quyển *Chiến Thắng Trò Chơi Cuộc Sống* đã được đặt mua.

Tôi Tài Giỏi, Bạn Cũng Thế! không còn chỉ là một quyển sách mà đã trở thành một thương hiệu của chất lượng và niềm tin.

Khi còn bé, do hoàn cảnh và môi trường sống, tôi vẫn thường tham gia vào những trận đánh nhau với đám trẻ trong xóm hoặc ở trường. Những trận đánh nhau đó dạy cho tôi một điều rằng, người thắng không phải là người mạnh nhất mà là người chịu đòn giỏi nhất. Tôi chẳng bao giờ ngờ rằng, cùng một nguyên lý ấy cũng áp dụng vào cuộc sống. Thành công của *Tôi Tài Giỏi, Bạn Cũng Thế!* chính là kết quả của việc áp dụng một cách triệt để nguyên lý ấy. **Khi đối diện với những khó khăn thử thách trong cuộc sống, vấn đề không phải là bạn ngã xuống bao nhiêu lần mà vấn đề là bạn chịu đựng được bao nhiêu lần mình ngã xuống mà vẫn có thể đứng lên lại.**

Thành công không phải là một đích đến mà là một chặng đường. Nếu bạn thất bại, bạn chỉ có thể thất bại trong thái độ chứ không phải ở kết quả. Kết quả không như mong muốn chỉ là một bài học kinh nghiệm. Ngày nào bạn vẫn đang trên đường đến với ước mơ của mình, cho dù bạn có vấp ngã hay chưa đạt được kết quả như ý, nhưng nếu bạn không bao giờ cho phép bản thân mình bỏ cuộc, bạn sẽ không bao giờ thật sự thất bại. Thất bại duy nhất trên đời này là khi bạn cho phép bản thân mình bỏ cuộc hoàn toàn. **Thành công đơn giản là luôn rút ra những bài học kinh nghiệm cho mình sau mỗi lần vấp ngã, đứng dậy đi tiếp và không bao giờ bỏ cuộc.**

Ra đi để trở về

Người thầy

Trong cuộc sống, có rất nhiều người dạy ta điều này điều kia từ bé đến lớn. Tất cả những ai đã từng dạy ta một điều gì đó, cho dù nhỏ đi nữa, đều rất đáng được trân trọng, đều đáng gọi là thầy. Đó là truyền thống tôn sư trọng đạo của người Việt chúng ta. Nhưng trong cả cuộc đời, không có nhiều người có thể dạy ta những bài học sâu sắc có thể làm thay đổi hoàn toàn cách ta sống và cách ta nghĩ. Đối với cá nhân tôi, tôi sẽ không chỉ gọi những người như thế là thầy, mà tôi sẽ gọi họ là những "người thầy".

Trong số những con người đặc biệt mà tôi có may mắn quen biết tại Singapore, có một người đặc biệt hơn cả, đến mức mà việc tôi dành hẳn một phần trong quyển sách này để viết về người đó trở thành việc... hết sức bình thường. Người ấy chính là bác **Võ Tá Hân** – một vị trưởng bối đã ngoài 60 nhưng vẫn mang trong mình trái tim tuổi trẻ. Đối với tôi, bác Hân là một người thầy thật sự theo đúng tất cả ý nghĩa thiêng liêng của hai chữ "người thầy".

Dĩ nhiên, tôi không nói những người như Adam Khoo không đáng làm thầy tôi. Mặc dù, tôi phải trả nhiều tiền để tham dự các khóa học của Adam, nhưng đối với tôi, giá trị của những điều tôi học được từ Adam đáng giá hơn số tiền tôi bỏ ra hàng chục, thậm chí hàng trăm lần. Chính vì vậy, tôi cũng chẳng ngần ngại gì khi gọi Adam là thầy. Nhưng đối với bác Hân thì khác, tôi phải gọi bác là "người thầy".

Là một Giám đốc trong Hội đồng quản trị của **Tập đoàn CDL** (một trong những tập đoàn bất động sản lớn nhất của Singapore), cũng như là Chủ tịch của Hội Chuyên Gia Việt Nam tại Singapore – Vietnam2020, bác Hân là một người hết sức bận rộn. Vậy mà hầu như tuần nào bác cũng dành chút thời gian để trò chuyện với tôi – lúc ấy vẫn chỉ là một người trẻ hoàn toàn vô danh. Thông qua những lần trò chuyện đó, bác lồng vào những bài học về cuộc sống, mà chỉ có những người từng trải như bác mới có thể thấu hiểu được. Bác dạy cho tôi rất nhiều điều từ kinh nghiệm của bác: cách phân tích nhận định tình huống, cách giao tiếp, cách lãnh đạo người khác,... Bác chỉ cho tôi những hướng đi đúng, động viên tôi và đưa ra những lời khuyên hữu ích những lúc tôi cần.

Không những thế, cũng chính nhờ bác Hân mà tôi có thể thu thập được rất nhiều kinh nghiệm sống quý báu mà không phải người trẻ nào như tôi cũng may mắn có được. Và cũng thông qua bác, tôi được gặp cũng như quen biết với rất nhiều người có địa vị cao và thành đạt trong xã hội.

Nhiều khi tôi tự hỏi, bác bỏ nhiều thời gian công sức như thế để làm gì? Vì tiền ư, dĩ nhiên là không rồi, ở địa vị và tuổi đời của bác, tiền bạc có lẽ là thứ sau cùng bác phải quan tâm đến. Hay là vì danh, lại càng không phải. Tôi dám chắc điều này vì tôi đã làm việc với bác Hân rất nhiều trong **Vietnam2020** (viết tắt là VN2020). Hội tập hợp các chuyên gia trẻ của Việt Nam đang sinh sống và làm việc tại Singapore nhằm giúp chúng tôi tăng cường kiến thức, kỹ năng và phát triển các mối quan hệ. Cùng lúc ấy, hội sử dụng nguồn tài nguyên trí tuệ và nhiệt huyết của mình để ủng hộ sự phát triển về kinh tế – xã hội cho quê hương Việt Nam.

Tuy chỉ mới được thành lập từ năm 2008, nhưng VN2020 đã làm được nhiều việc thiết thực, đóng góp một phần nào đó vào sự phát triển kinh tế – xã hội cho Việt Nam như là: những chương trình từ thiện, những hội thảo miễn phí để chia sẻ kinh nghiệm phỏng vấn, kinh nghiệm làm việc, kinh nghiệm sống cho các bạn sinh viên Việt Nam tại Singapore, những hoạt động giúp đỡ các doanh nhân Việt Nam sang Singapore tìm đối tác kinh doanh, hay giúp doanh nhân Singapore về Việt Nam tìm đối tác,... Và dĩ nhiên, hội còn giúp đỡ các chuyên gia Việt Nam tại Singapore tiến xa hơn, nhanh hơn trong sự nghiệp của mình, để từ đó họ có thể đóng

góp nhiều hơn cho sự phát triển kinh tế – xã hội ở Việt Nam.

Hội VN2020 đã được bác Hân thành lập và lãnh đạo với những mục tiêu tốt đẹp như thế. Vậy mà mỗi lần hội làm được những chuyện mang ý nghĩa tích cực như là: chuyển hàng chục ngàn quyển sách khoa học – kĩ thuật về Việt Nam, tổ chức họp mặt cho những doanh nhân hàng đầu Việt Nam và Singapore,... thì tất cả công trạng, bác Hân đều đẩy những người trẻ như tôi ra trước để nhận. Trong khi ở đằng sau hậu trường, bác đã làm rất nhiều việc để những đóng góp to lớn đó có thể thực hiện được.

Mặc dù vẫn khỏe mạnh, minh mẫn và là doanh nhân thành đạt, thậm chí còn là tác giả của một quyển sách về kinh tế và kinh doanh có tựa đề "rất thơ", ***Cánh Hoa Trước Gió***, bác Hân lúc nào cũng khiêm tốn nói rằng: "*Thời của bác đã hết, nay là thời của những người trẻ như tụi con*". Và dĩ nhiên, hành động của bác lúc nào cũng đi chung với lời nói, bởi vì bác luôn luôn tìm cách giúp đỡ những người trẻ giàu nhiệt huyết. Tôi đã từng gặp nhiều người thành đạt có quen biết với bác Hân, và thật không có gì ngạc nhiên khi phát hiện ra rằng, tất cả họ đều như tôi, lúc nào cũng hết mực kính trọng bác và tri ân bác ở điểm này hay điểm khác.

Mặc dù bác Hân thường tự nhận rằng mình đã "hết thời", nhưng ở tuổi ngoài 60, bác vẫn tiếp tục vẫy vùng ở một công việc hoàn toàn mới – CEO của Trung Tâm Y Tế Đa Khoa Nhân Hòa – một trung tâm y tế vì cộng đồng người Việt có mức thu nhập thấp ở vùng nam California. Nhân Hòa là trung tâm chuyên giúp người nghèo và đón nhận tất cả mọi người dù họ không có tiền. Hiện tại, bác đang nỗ lực để Nhân Hòa thật vững chắc và là một niềm hãnh diện của cộng đồng người Việt ở hải ngoại, một mô hình có thể sẽ được nhân bản tại các thành phố khác để giúp nhiều cộng đồng người Việt khác. Thậm chí dù tóc đã bạc trắng, bác vẫn dạy tôi mơ ước bởi vì không chỉ dừng ở mô hình Nhân Hòa, bác còn mong muốn sẽ thành lập một trung tâm cho người lớn tuổi ở giai đoạn cuối của cuộc đời.

Cho nên, tôi dám khẳng định rằng, những gì bác đang làm cho tôi và rất nhiều người trẻ khác, chắc chắn không phải vì một chút hư danh.

Trong xã hội hiện đại, khi việc tìm kiếm tri thức ngày càng trở nên dễ dàng hơn, cái người thầy truyền cho trò không còn chỉ đơn giản là tri thức nữa mà phải là cảm hứng sống. Đây cũng chính là nền tảng của mối quan hệ thầy – trò hiện đại. Bản thân tôi cũng thế, tôi là học trò của tất cả những ai mang đến cho tôi một bài học hữu ích nào đó, nhưng những người thầy mà tôi tôn kính nhất là những người truyền cảm hứng cho tôi – một trong những người đó, chắc chắn là bác Võ Tá Hân. Nếu như trước khi gặp bác Hân, tôi vốn đơn giản chỉ là một người trẻ với đầu óc kinh doanh nhạy bén và khát vọng vươn lên không ngừng, thì sau khi gặp bác, tôi đã trở thành một người trẻ trưởng thành hơn. Vẫn đầu óc đó và khát vọng đó, nhưng nay tôi được trang bị thêm một lý tưởng – một lý tưởng đúng nghĩa theo cách của người làm kinh tế. Đó là: làm giàu cho bản thân một cách chân chính, và cùng lúc ấy, giúp nhiều người khác làm giàu một cách chân chính, từ đó giúp cho đất nước mình giàu mạnh hơn.

Ai trong chúng ta cũng đều biết rằng, dân giàu thì nước mới mạnh. Tôi tin rằng, nếu một ngày nào đó, khi Việt Nam có rất nhiều người biết làm giàu nhờ vào nỗ lực và trí tuệ của bản thân, và cùng đóng góp vào sự phát triển kinh tế xã hội (tạo ra nhiều công ăn việc làm thu nhập cao, thúc đẩy nghiên cứu khoa học, kĩ thuật, giáo dục, hỗ trợ các hoạt động xã hội hay từ thiện,...), thì đó là ngày đất nước chúng ta mới có thể thật sự trở nên hùng cường.

Với tư cách một người thầy và một người bạn lớn, bác Võ Tá Hân đã chỉ rõ cho tôi con đường lý tưởng của mình: nỗ lực góp phần phát triển kinh tế và xã hội Việt Nam. Tôi và những bạn trẻ như tôi sẽ mãi tri ân bác vì những việc bác đã làm cho chúng tôi và cho Tổ quốc Việt Nam thân yêu.

Lý tưởng sống

Có lần, sau một khóa học mà tôi tham gia với vai trò là huấn luyện viên tại Singapore, tôi hỏi một sinh viên người Singapore: "*Nếu như tất cả mọi người trên đất nước Singapore đều trở*

thành ông chủ, bà chủ hoặc lãnh đạo thì ai sẽ là người làm thuê?". Cậu sinh viên này trả lời: "Người Việt Nam chứ ai". Tôi biết cậu sinh viên ấy chỉ nói đùa, nhưng câu nói đùa vô tình của cậu đã khiến tôi suy tư, băn khoăn và trăn trở rất nhiều. Tôi tự hỏi: "Mình đang làm gì ở đất nước Singapore này trong khi có một đất nước khác có thể đang cần mình hơn?". Từ đó, tôi luôn nung nấu ý nghĩ phải làm cách nào để có thể đóng góp một phần nhỏ bé của mình vào sự phát triển chung của quê hương, đất nước và thay đổi cách nhìn về Việt Nam trong con mắt bạn bè thế giới. Tôi không tìm ra câu trả lời ngay lúc ấy, nhưng tôi tin một điều rằng: "Cứ tìm rồi sẽ thấy".

Cũng trong thời gian ấy, nhờ những hoạt động của tôi trong VN2020 mà tôi có rất nhiều cơ hội để tiếp xúc với bác Võ Tá Hân như đã chia sẻ ở phần trước. Tôi ngưỡng mộ bác vì tấm lòng yêu nước của bác, cũng như cách bác góp phần vào sự phát triển và thay đổi của Việt Nam qua con đường phi chính trị – tức là không quan tâm đến thể chế chính trị, mà tập trung vào việc phát triển con người, xã hội và kinh tế Việt Nam một cách tích cực. Một trong những việc bác Hân làm và được rất nhiều người biết đến, đó là bác đã chuyển hơn một triệu đầu sách tiếng Anh về các đề tài khoa học, kỹ thuật và kinh tế vào Việt Nam. Những quyển sách này được chính phủ cũng như các trường đại học tại Việt Nam tiếp nhận một cách nồng nhiệt.

Vốn là một người chỉ thích làm kinh tế, nhưng cũng mong muốn đóng góp một cái gì đó thật sự ý nghĩa cho Tổ quốc và dân tộc, tôi như tìm thấy ánh sáng và mục đích của cuộc đời mình, khi nhìn thấy những gì bác Hân làm và cách bác Hân đóng góp một cách tích cực cho đất nước. Thế là, vẫn với đầu óc của một doanh nhân và khát vọng vươn lên, nhưng nay tôi mang trong mình một khát vọng.

Mang những tư duy tiên tiến nhất của thế giới về Việt Nam, góp phần nhỏ nhoi vào việc giúp người Việt hạnh phúc hơn, thành đạt hơn và giàu có hơn, bởi vì tôi tin rằng, không có gì làm cho một đất nước phát triển, thịnh vượng và hùng cường hơn một dân tộc hạnh phúc, thành đạt và giàu có.

Những ngày tháng nghèo khó, những khó khăn trong công việc và trong kinh doanh, cả những thành quả và cuộc sống sung túc tại Singapore dạy cho tôi một điều rằng:

Tiền bạc và địa vị không mang lại cho chúng ta hạnh phúc trọn vẹn mà chỉ mang đến sự thoải mái và hãnh diện. Nhưng khi chúng ta đạt được tiền bạc và địa vị bằng cách đánh đổi những thứ vô giá như gia đình hoặc thậm chí cả một phần con người mình, thì sự thoải mái sẽ không bao giờ bù đắp được những mất mát ở bên trong, còn cái hãnh diện bên ngoài cũng chưa chắc đã còn.

Bên cạnh tiền bạc và địa vị, chúng ta cần có một mục đích và một lý do để sống – hay nói một cách ngắn gọn – một lý tưởng sống. Lý tưởng sống ở đây không hẳn phải là một cái gì đó quá to tát xa vời mà đôi khi có thể là những thứ rất gần gũi đời thường nhưng ý nghĩa. Đối với một số người, lý tưởng sống là gia đình hạnh phúc hay con cái thành đạt, đối với một số người khác, lý tưởng sống là cống hiến cho xã hội,... Mỗi người mỗi lý tưởng sống, nhưng tất cả đều có một điểm chung là chất lượng và ý nghĩa cuộc sống của mỗi người sẽ tăng lên rất nhiều nếu chúng ta dám sống với một lý tưởng trong mình. Ngay cả khi bạn chưa tìm ra lý tưởng sống trong cuộc đời mình, thì chính chặng đường đi tìm cái lý tưởng ấy, bản thân nó cũng đã là một chặng đường thú vị và ý nghĩa của cuộc sống. Cho nên, hãy tìm rồi sẽ thấy, hãy cứ đi rồi sẽ đến.

Tôi là người Việt Nam

Kể từ khi được gặp và học hỏi bác Võ Tá Hân, tôi phát hiện ra mình bắt đầu trăn trở rất nhiều về đất nước và dân tộc mình. Những ngày tháng trăn trở ấy cùng với gần 10 năm sống ở Singapore khiến tôi không tránh khỏi việc so sánh giữa hai đất nước.

Hãy xem một đất nước chỉ có vón ven hơn 4 triệu dân, với diện tích 697 km² (chỉ bằng khoảng 1/3 diện tích TP. Hồ Chí Minh), thiếu thốn tài nguyên môi trường trầm trọng, thiếu cả nước ngọt, và cũng chỉ mới được độc lập từ năm 1965, nhưng giờ đây Singapore đã trở thành

một con hổ châu Á.

- Singapore là nước có mật độ triệu phú dày đặc nhất thế giới. 8,5% các gia đình ở Singapore có ít nhất 1 triệu đô la tiền mặt (hoặc chứng khoán) nhưng không bao gồm bất động sản và các tài sản khác. Trong khi đó, nước đứng thứ 2 thế giới về mật độ triệu phú là Thụy Sĩ thì thua xa Singapore về tỉ lệ (chỉ có 6,6% mà thôi). *(Theo Business Times Singapore)*
- Singapore có tốc độ vươn lên thành triệu phú cao nhất thế giới. Ngay cả trong giai đoạn kinh tế toàn thế giới bị khủng hoảng 2008 – 2009, thì số lượng triệu phú của Singapore vẫn tăng 32,7% trong vòng 1 năm. *(Theo Merrill Lynch Wealth Management)*
- Singapore đã trở thành nước giàu thứ 3 trên thế giới nếu tính theo thu nhập bình quân đầu người – vào khoảng 56.500 USD mỗi năm (vươn lên từ một trong những nước nghèo nhất thế giới chỉ sau 50 năm).
- Singapore có một chính phủ được đánh giá là trong sạch, hiệu quả và minh bạch nhất thế giới, với tỉ lệ tham nhũng thuộc hàng thấp nhất thế giới.
- Singapore là nước hiếm hoi trên thế giới có hệ thống nhà xã hội do chính phủ phát triển đạt tiêu chuẩn cao với giá ưu đãi cho người dân. Cho nên, 90% dân số Singapore sở hữu và an cư trong những căn hộ như thế. Bản thân tôi cũng sở hữu một căn hộ ở Singapore và hoàn toàn hài lòng với căn hộ của mình.
- Singapore có một xã hội khá an toàn. Trong đa số trường hợp, nếu người thân của bạn về khuya, bạn không phải lo lắng. Chính vì thế mà các hoạt động vui chơi, giải trí, hay học tập, làm việc đều có thể kéo dài đến tận khuya.
- Singapore tập hợp nhiều dân tộc, cho nên đời sống văn hóa và nhất là ẩm thực khá phong phú. Bạn có thể tìm thấy rất nhiều món ăn ngon ở Singapore mang bản sắc của rất nhiều nước khác nhau trên thế giới.
- Singapore là một trong những địa điểm du lịch nổi tiếng với nhiều khu vui chơi giải trí, trung tâm mua sắm,... Cho nên, bạn sẽ không bao giờ phải lo không có chỗ để chơi.
- Singapore có một môi trường xanh và sạch, tốt cho sức khỏe và cả sắc đẹp (ở đây là so sánh với các đô thị khác).
- Singapore có nhiều cơ hội việc làm hấp dẫn cho những ai biết đầu tư vào cả kỹ năng chuyên môn lẫn kỹ năng tư duy.
- Singapore có một mạng lưới giao thông công cộng hiệu quả và rẻ tiền nếu bạn muốn tiết kiệm. Còn nếu điều kiện tài chính của bạn đủ tốt để trang bị cho mình một chiếc ô tô, bạn sẽ được tận hưởng một trong những hệ thống đường sá thông thoáng và có trật tự nhất thế giới.
- Singapore có hệ thống chăm sóc sức khỏe hàng đầu với hàng loạt bệnh viện công nhưng chất lượng phục vụ chuyên nghiệp, và dĩ nhiên là cả những bệnh viện tư được xem là hiện đại nhất thế giới.
- Singapore có một nền giáo dục tiên tiến dành cho những bạn trẻ, và một hệ thống các công ty đào tạo kỹ năng chuyên môn, kỹ năng mềm và kỹ năng sống chất lượng dành cho những người đã đi làm.

Danh sách còn có thể kéo dài hơn nữa, nhưng điều quan trọng nhất tôi muốn nói đó là: mặc dù Việt Nam ta cũng đã có những bước tiến rõ rệt trong thời gian qua, nhưng vẫn còn quá nhiều thứ chúng ta phải cố gắng. Đó mới chính là lý do mà tôi muốn quay về với Tổ quốc mình sau 10 năm đi xa. Dẫu biết rằng "một cánh én không làm nên mùa xuân", nhưng ít ra tôi thấy mình thay vì chỉ biết ngời than hay chê nước mình nghèo, nước mình kém thế này thế kia, thì

tôi thật sự bắt tay vào hành động để làm một điều gì đó cho đất nước. Ừ thì Việt Nam chưa có nhiều điều mà Singapore có, nhưng chúng ta có cả một đất nước tươi đẹp và 4.000 năm văn hiến để tự hào như nhà thơ Nguyễn Đình Thi từng viết:

Trời xanh đây là của chúng ta
Núi rừng đây là của chúng ta
Những cánh đồng thơm ngát
Những ngả đường bát ngát
Những dòng sông đỏ nặng phù sa
Nước chúng ta
Nước những người chưa bao giờ khuất
Đêm đêm rì rầm trong tiếng đất
Những buổi ngày xưa vọng nói về!

Nhiều lúc ngẫm nghĩ, tôi giật mình nhận ra rằng, ở Singapore, tôi có điều kiện sống tốt hơn nhiều, nhưng có một điều mà ở Singapore không thể và không bao giờ có được – đó là cái cảm giác quê hương.

Quê hương không chỉ là nơi chúng ta sinh ra và lớn lên, mà quê hương còn là gia đình, bạn bè, thầy cô và những kỉ ức – kỉ niệm. Chỉ khi đi xa, con người ta mới hiểu và thấm thía hai câu thơ của nhà thơ Chế Lan Viên:

Khi ta ở chỉ là nơi đất ở
Khi ta đi đất bỗng hóa tâm hồn.

Cái tâm hồn ấy của Đất mang dáng dấp tâm hồn của những người đã, đang và sẽ mãi yêu thương chúng ta trên mảnh đất quê hương này. Đó là lý do tại sao Đất Nước trong tôi rất gần gũi, thân thương và rất sống chứ không chỉ là một khái niệm trừu tượng xa vời. Và đó là lý do tại sao tôi yêu đất nước này đến thế.

Mong một đường về

Tôi khao khát tạo nên sự khác biệt cho con người và đất nước Việt Nam, nhưng tôi đã thật sự làm được gì? Tôi trần trở, thỉnh thoảng thậm chí cảm thấy tim đau nhói, nhưng rồi vẫn cảm thấy mình bất lực.

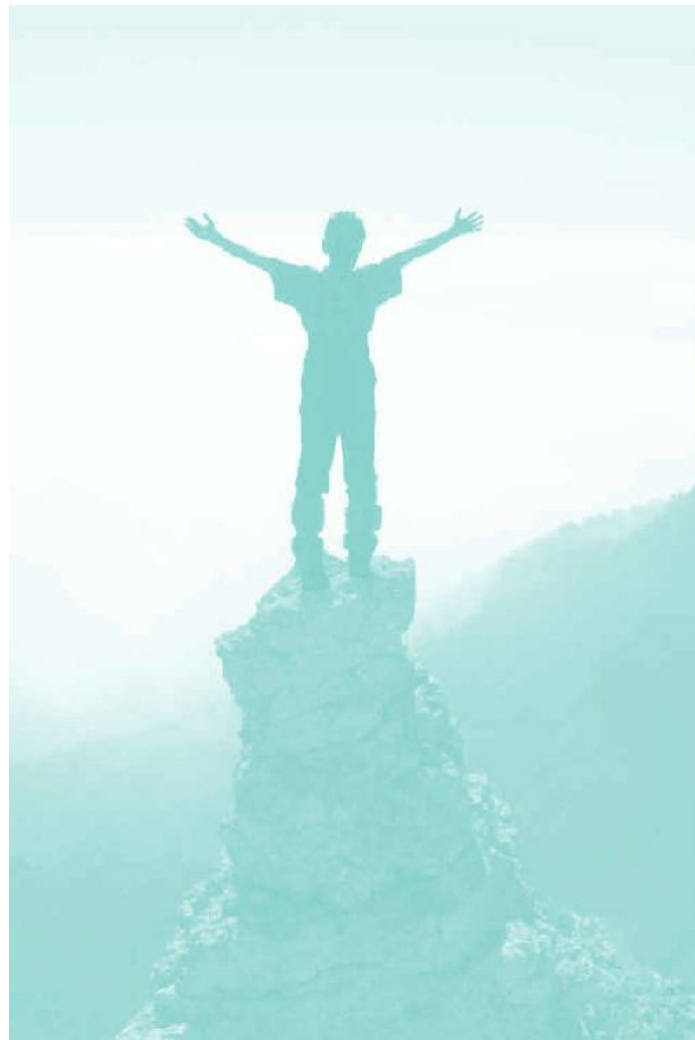
Cảm thấy bất lực, nhưng không có nghĩa là bỏ cuộc hay ngừng hành động. Từ Singapore, tôi bắt đầu từ những việc nhỏ nhất tôi có thể làm. Quyển sách *Tôi Tài Giỏi, Bạn Cũng Thế!* vừa là một dự án kinh doanh, vừa là một hành động nhỏ của tôi, với mong muốn làm điều gì đó ý nghĩa cho đất nước. Có thể sự khác biệt mà tôi tạo ra chỉ là rất nhỏ bé thôi, nhưng sự khác biệt nhỏ bé ấy được tạo ra bằng cả một khát vọng lớn trong tôi. Và nếu như có nhiều người trẻ cũng nghĩ như tôi thì đất nước này sẽ khác, dân tộc này sẽ sớm ngẩng cao đầu tự hào.

Một chút nỗ lực, một chút cố gắng, dù là rất ít, rất nhỏ bé thôi, vẫn tốt hơn là vô cảm, bàng quang với cuộc đời và đất nước này. Chính vì thế, trên con đường mình đi, tôi vẫn thường nhắc nhở mình phải vươn lên bằng khát vọng, dù chông gai vẫn không ngừng vươn tới, với mong ước rằng, nhiều đồng bào khác có cùng suy nghĩ với tôi cũng sẽ quyết tâm cùng chung tay xây đất nước đẹp giàu – bắt đầu từ việc nỗ lực làm giàu chân chính cho bản thân mình.

Khi biết tôi quyết định bỏ hết tất cả những gì tôi đã xây dựng được ở Singapore, từ bỏ cuộc sống thoải mái sung túc ở Singapore để quay về Việt Nam, có người hỏi tôi tại sao phải hy sinh vì đất nước. Tôi trả lời rằng:

Không phải. Tôi quyết định như thế vì tôi muốn như thế, vì tôi yêu quê hương. Tôi chỉ đơn giản đi theo ánh lửa từ trái tim mình. Ở Việt Nam sẽ có cơ hội cho tôi vừa làm giàu cho bản thân, vừa làm giàu cho đất nước. Tôi tin chắc chắn là như vậy. Nên chẳng có gì là hy sinh ở đây cả. Cụm từ "hy sinh vì đất nước" xin dành riêng cho những người đã ngã xuống trong suốt chiều dài lịch sử để xây dựng hoặc bảo vệ đất nước này. Chính nhờ những hy sinh của họ, mà

hôm nay tôi có thể vỗ ngực tự hào: *"Tôi là người Việt Nam"*.

Khát vọng tạo nên sự khác biệt

Bị từ chối

"Tương lai thuộc về những người tin vào vẻ đẹp của ước mơ."

– Eleanor Roosevelt

Như đã chia sẻ với bạn ở phần trước, trong khi công việc kinh doanh của tôi ở Singapore hoàn toàn đi vào ngõ cụt thì quyển sách *Tôi Tài Giỏi, Bạn Cũng Thế!* lại bắt đầu "làm mưa, làm gió" ở Việt Nam. Từ một dự án vì xã hội nhiều hơn là vì kinh doanh, quyển sách lại vô tình trở thành dự án kinh doanh thành công nhất của tôi. Thành công này thật sự ảnh hưởng sâu sắc đến tư duy kinh doanh của tôi và TGM sau này. Bởi vì sau thành công của quyển sách *Tôi Tài Giỏi, Bạn Cũng Thế!*, tôi tin một cách sâu sắc vào triết lý:

Nếu bạn nỗ lực hết sức để tạo giá trị cho xã hội, cống hiến vì xã hội, thì xã hội cũng sẽ luôn sẵn sàng đền đáp bạn xứng đáng.

Triết lý này không chỉ là nền tảng cho cách tôi và các đồng đội của tôi lãnh đạo và xây dựng TGM sau này, mà với triết lý đó, tôi bắt đầu khởi động một dự án lớn hơn nữa cho người Việt Nam chúng ta với tên gọi **VSEN – Làm Giàu Bền Vững**.

Nhưng đó là một câu chuyện khác và tôi sẽ chia sẻ với bạn vào lúc khác. Còn bây giờ, hãy cùng một lần nữa quay về những ngày tháng mà tôi vẫn còn đang bế tắc ở Singapore...

Mặc dù đã quyết định sẽ quay về và rất muốn được trở về Việt Nam ngay, nhưng sự thành công của một quyển sách không đủ để giúp tôi thực hiện ước mơ "ra đi để trở về" của mình ngay được.

Cách tốt nhất để tôi có thể cống hiến cho đất nước ngay khi vừa quay về Việt Nam là phải mang bằng được khóa học ***I Am Gifted! (Tôi Tài Giỏi!)*** về cùng. Mặc dù đây là một khóa học được thiết kế cho giới trẻ Singapore và các quốc gia châu Á, nhưng nếu được thiết kế lại cho phù hợp với truyền thống văn hóa và nền giáo dục Việt Nam, thì khóa học chắc chắn sẽ góp phần ý nghĩa vào sự nghiệp giáo dục giới trẻ – thế hệ tương lai của đất nước – nhất là khi nền giáo dục nước ta đang cần lắm những sáng tạo có thể mang đến những kết quả thật sự khác biệt.

Vấn đề ở chỗ là, nếu như thuyết phục Adam và Patrick bán bản quyền và cho phép tôi sửa đổi 20% nội dung sách *Tôi Tài Giỏi, Bạn Cũng Thế!* đã khó, thì thuyết phục họ nhượng quyền khóa học *I Am Gifted!* cũng như cho phép tôi chuyển ngữ và cải tiến nội dung cho phù hợp với Việt Nam lại càng khó hơn gấp chục lần.

Bị từ chối lần thứ nhất

Dù rằng quyển sách *Tôi Tài Giỏi, Bạn Cũng Thế!* đã lọt vào danh sách bán chạy nhất ở Việt Nam, nhưng khi tôi đề nghị mua bản quyền khóa học *I Am Gifted!* thì vẫn bị từ chối thẳng thừng, chứ không phải là từ chối khéo. Lý do Adam và Patrick đưa ra là tôi không có tiền, và họ không muốn thị trường Việt Nam là một "bài học Thái Lan" thứ hai của họ. Bởi lẽ trước đó, họ đã đổ rất nhiều tiền vào Thái Lan, thậm chí ở Thái Lan, họ cũng có một đối tác giàu có cùng đổ tiền vào, vậy mà rốt cuộc họ vẫn thất bại. Thế mạnh của khóa học *I Am Gifted!* có lẽ chỉ phát huy được ở những nước nói tiếng Anh tương đối tốt như Singapore, Malaysia, Indonesia, Ấn Độ, Hồng Kông,... nhưng ở một nước như Thái Lan thì việc không thể bản địa hóa nội dung khóa học mang đến một thất bại nặng nề cho Adam và Patrick.

Thái Lan cũng không phải là thất bại duy nhất. Adam và Patrick còn gặp thất bại ở Trung Quốc trong việc nỗ lực bản địa hóa nội dung khóa học *I Am Gifted!* tại nước này. Cả hai tin rằng, thị trường Trung Quốc đủ rộng lớn để xứng đáng có được một khóa học *I Am Gifted!* phiên bản tiếng Trung. Tuy nhiên, sau khi đầu tư nhiều thời gian và tiền bạc để chuyển ngữ khóa học *I Am Gifted!* sang tiếng Trung, họ cũng chỉ tổ chức được một vài khóa học mà thôi.

Thất bại ban đầu ở thị trường Thái Lan và Trung Quốc vào thời điểm ấy thật sự làm cho Adam và Patrick khá mất tự tin. Trong khi đó, họ đang có cái nhìn cực kỳ an toàn của những thị trường như là:

- Singapore (nơi họ là tập đoàn dẫn đầu, huấn luyện cho 1/3 học sinh sinh viên)
- Malaysia (người hàng xóm cũng "tương đối khá giả" lân cận của Singapore)
- Hong Kong (một thành phố giàu có, thịnh vượng rất giống với Singapore)
- Indonesia (với dân số gấp 3 lần Việt Nam và thu nhập bình quân đầu người cao gấp đôi)
- Ấn Độ (với dân số 1,2 tỉ và thu nhập bình quân đầu người cao gấp 4 lần Việt Nam)

Đã tương đối thành công và nắm trong tay những thị trường màu mỡ hàng đầu châu Á, cộng với thất bại ở hai thị trường không mấy chuông việc học bằng tiếng Anh như Thái Lan và Trung Quốc, xét về mặt kinh doanh, chẳng có lý gì Adam và Patrick muốn đổ tiền vào Việt Nam.

Về phần mình, tôi buồn và thất vọng nhưng không hề giận Adam và Patrick. Nói cho cùng thì họ là người Singapore chứ không phải là người Việt, nên mọi quyết định liên quan đến Việt Nam họ đều phải đặt lợi ích kinh tế lên hàng đầu, và đó cũng là cách hành xử bình thường của

một tổ chức nước ngoài. Một lần nữa, áp dụng châm ngôn "*không thể – chỉ là một từ*", tôi lại bắt đầu con đường tìm kiếm giải pháp để biến điều không thể thành có thể.

Bị từ chối lần thứ hai

Lần thứ hai tôi đề nghị Adam và Patrick hợp tác đưa khóa học *I Am Gifted!* về Việt Nam là sau khi tôi đã dành thời gian ngồi tính toán và lên một kế hoạch kinh doanh tỉ mỉ để khiến họ yên lòng hơn về khả năng thành công và triển vọng của thị trường Việt Nam.

Với một kế hoạch được dày công tính toán như thế, tôi rất tự tin rằng lần này sẽ thuyết phục được Adam và Patrick. Nhưng ngay cả sau khi tôi trình bày kế hoạch ấy, họ vẫn không cảm thấy đủ tin tưởng và vẫn từ chối.

Dù lại bị từ chối, nhưng cũng nhờ vậy, tôi dần đoán ra được những gì mà họ mong muốn.

Bị từ chối lần thứ ba

Không lâu sau, có một doanh nhân cũng khá tên tuổi ở Việt Nam, cũng là một đàn anh mà tôi mến trọng – sang Singapore tìm kiếm cơ hội hợp tác với Adam và Patrick. Họ giới thiệu tôi với anh ấy và các đồng nghiệp của anh. Lần này, tôi rất hy vọng vì đã có thêm đồng minh. Nhưng lúc ấy, công ty về đào tạo của anh ấy dù được tổ chức khá bài bản nhưng cũng còn mới nên Adam và Patrick cũng không cảm thấy yên tâm lắm, cộng thêm việc các thủ tục pháp lý quá rắc rối và khó khăn càng khiến cho họ mất niềm tin vào môi trường kinh doanh ở Việt Nam. Chưa kể, sau hai lần thua lỗ ở Thái Lan và Trung Quốc, họ lại càng lưỡng lự hơn khi phải đổ tiền vào Việt Nam, nhất là khi kinh tế cũng đang trong giai đoạn khó khăn.

Thật sự, sau khi bị từ chối 3 lần như vậy, tôi bắt đầu cảm thấy hơi nản. Dĩ nhiên, tôi cũng không giận gì Adam và Patrick. Tôi chỉ mệt mỏi vì cố gắng mãi mà vẫn chưa đưa ra được một phương án đủ thuyết phục họ. Nhưng tôi vẫn tự động viên mình, xem như những lần từ chối này là họ đang thử thách quyết tâm và tài năng của tôi. Thế nên một lần nữa, tôi lại nỗ lực tìm một hướng đi khác...

Bị từ chối lần thứ tư

Khi tôi còn chưa kịp mở lời đề nghị hợp tác thêm một lần nữa, thì bỗng dưng Patrick gọi điện rất lịch sự mời tôi đến gặp mặt. Trong buổi gặp gỡ, anh ta báo cho tôi biết rằng họ đã quyết định hợp tác với con gái của một đại gia ở Việt Nam, một người có nguồn tài chính rất dồi dào, để mở công ty đào tạo đưa các khóa học về Việt Nam.

Lúc mới nghe tin này, tôi cảm giác như mình bị phản bội. Trong lòng đau đớn hết sức nhưng vẫn phải cố giữ vẻ mặt bình thản. Lúc đầu trong lòng tôi giận Adam và Patrick lắm. Nhưng sau khi bình tâm suy nghĩ lại, tôi thấy họ cũng chẳng làm gì sai cả. Thứ nhất là họ chưa bao giờ hứa hẹn gì với tôi cả nên không thể coi là thất hứa hay phản bội. Thứ hai, là chủ doanh nghiệp, họ chỉ đơn giản là họ mong muốn công việc kinh doanh của mình được an toàn. Nếu tôi ở trong vị trí của họ thì có lẽ tôi cũng sẽ làm như vậy, chọn phương án an toàn nhất có thể. Chính vì suy nghĩ ấy, tôi vẫn hoàn toàn tin tưởng và quý trọng Adam – Patrick.

Nhưng cũng sau sự kiện này, không còn lựa chọn nào khác, tôi phải tạm gác mơ ước mang khóa học *I Am Gifted!* về Việt Nam để tìm một hướng đi mới ở Singapore.

Chưa đạt được ước mơ của mình không phải là thất bại. Không dám đi tìm ước mơ, hoặc đã biết ước mơ của mình nhưng không dám sống vì ước mơ của mình, mới chính là thất bại. Cơ

hội luôn ở quanh bạn nhưng ẩn nấp đâu đó, nên nếu bạn chịu khó tìm thì chắc chắn sẽ thấy.

Vietnam2020 và Vietnam Enterprise

Khi tôi đang loay hoay tìm kiếm một hướng đi khác thì một cơ hội lại đến. Một người bạn giới thiệu tôi tham gia vào hội VN2020 do bác Võ Tá Hân thành lập. Hội được chia thành nhiều nhánh nhỏ tập hợp những chuyên gia trong các lĩnh vực gần giống nhau. Ví dụ: Engineering Family tập hợp những chuyên gia trẻ trong lĩnh vực kỹ thuật, IT Family tập hợp những chuyên gia trẻ trong lĩnh vực công nghệ thông tin, Finance Family tập hợp những chuyên gia trẻ trong lĩnh vực tài chính – ngân hàng,...

Sau một thời gian, nhờ sự năng động, tinh thần trách nhiệm và nhiệt tình của mình, tôi được bác Hân tin tưởng giao cho trọng trách lãnh đạo một nhánh mới của hội được gọi là **Enterprise Family** tập hợp những chuyên gia mong muốn trở thành doanh nhân thực thụ. Nhờ có Enterprise Family, tôi được quen biết những người bạn cùng chung chí hướng và mơ ước trở thành doanh nhân như **Nguyễn Việt Trung, Nguyễn Phú Hải, Bùi Hải An, Nguyễn Thế Luân, Đỗ Trần Bình Minh**,... và nhiều người khác nữa.

Chúng tôi cùng nhau thành lập nên công ty **Vietnam Enterprise Pte. Ltd.** (trụ sở tại Singapore) – gọi tắt là VE. Cũng may là đúng lúc ấy Adam Khoo vừa hoàn thành quyển sách ***Bí Quyết Gây Dựng Nghiệp Bạc Tỷ*** – một quyển sách hướng dẫn khá chi tiết về khởi nghiệp và kinh doanh – nên dựa vào quyển sách này, chúng tôi nhanh chóng tổ chức VE một cách hợp lý và bắt đầu đi vào hoạt động.

Tổng số vốn ban đầu của VE chỉ có vốn vèn 6.000 đô Singapore (khoảng 100 triệu đồng). Vậy mà ngay từ dự án đầu tiên, chúng tôi đã lỗ đến gần 2.000 đô. Nhưng sau đó, chúng tôi thành công trong một dự án khác, bù lỗ lại cho dự án trước và kiếm được một khoản lợi nhuận gần 2.500 đô. VE cũng chính là tiền thân của TGM sau này. Cho nên, khi viết bài về TGM với tiêu đề *"Những chàng trai vươn tới thành công"* đăng trên báo Tuổi Trẻ, hai nhà báo Trần Nguyên và Lưu Trang vẫn dành một góc trong bài báo để nói về dự án này của VE. Bài báo viết:

Khởi nghiệp bao giờ cũng là một hành trình chông gai. Có những đêm cả nhóm VE ngồi ngoài phố, hí hoáy thử nghiệm việc gọi điện thoại di động theo nhóm (một người nói, tất cả các máy đều nghe) khi phát hiện dịch vụ điện thoại này đang có khuyến mãi tại Singapore. Thì ra họ đang chuẩn bị cho việc dịch duỗi tại một hội nghị có khách tham gia người Việt để không phải thuê hệ thống máy móc cabin với giá cắt cổ. Anh Hồ Thế Sơn, chủ thương hiệu thời trang Foci, nhìn thấy và lắc đầu: *"Đúng là chỉ có những người trẻ mới dám nghĩ dám làm một chuyện khó tin như vậy"*. Thế mà họ thành công.

Với dự án ấy, chúng tôi không kiếm được nhiều tiền nếu xét về khía cạnh kinh doanh, nhưng lại là một cú huých tinh thần rất lớn cho chúng tôi, và cũng là cơ hội để chúng tôi được quen biết, thậm chí cùng ngồi ăn với những doanh nhân đàn anh rất thành đạt như anh Lý Quý Trung (Phở 24), anh Trần Minh Tâm (TTT Corporation), anh Hồ Thế Sơn (FOCI),... được làm việc trực tiếp với những người phụ nữ vừa tài năng vừa yêu nước như cô Phạm Chi Lan (một trong những chuyên gia kinh tế hàng đầu Việt Nam), cô Vũ Kim Hạnh (nguyên Tổng biên tập báo Tuổi Trẻ, Chủ nhiệm Câu Lạc Bộ Hàng Việt Nam Chất Lượng Cao),... Cơ hội được quen biết và gặp gỡ những con người như thế mang lại cho chúng tôi niềm cảm hứng tuyệt vời trên con đường góp phần xây dựng Tổ quốc bằng kinh tế.

Sau dự án thành công rực rỡ về mặt tinh thần ấy, chúng tôi lại tìm được một dự án nhỏ khác giúp chúng tôi kiếm được thêm tí tiền chia nhau. Nhưng sau đó, VE cũng bắt đầu rơi vào tình cảnh bế tắc, không lối ra... Khởi nghiệp đúng thật bao giờ cũng là một hành trình hết sức chông gai.

Đam mê chia sẻ

Đam mê không phải là thứ có thể đến với bạn, cũng không phải là thứ bạn có thể nghĩ ra, mà đam mê là điều bạn phải dẫn thân, tìm kiếm và quan trọng hơn hết là lựa chọn cho mình.

Trong khi VE ở Singapore đang đi vào bế tắc thì càng ngày sách *Tôi Tài Giỏi, Bạn Cũng Thế!* càng trở nên nổi tiếng tại Việt Nam. Hàng ngày tôi nhận được rất nhiều email từ độc giả kể về những thành công của họ sau khi đọc và thực hành theo quyển sách, hay chỉ đơn giản là một vài lời cảm ơn. Đọc những email ấy, dù ngắn hay dài, tôi đều cảm thấy trong lòng ấm áp lạ thường. Cuối cùng thì những nỗ lực của tôi không những mang lại cho tôi lợi ích về kinh tế, mà quan trọng hơn hết, còn giúp được rất nhiều người khác, đặc biệt là các bạn trẻ.

Với tư cách dịch giả của quyển sách đã trở thành hiện tượng sách giáo dục tại Việt Nam – tôi được một số trường trung học và đại học mời về Việt Nam diễn thuyết và giới thiệu quyển sách. Cũng như những lúc làm huấn luyện viên ở Singapore và được học viên ôm mình nói lời cảm ơn, mỗi lần được đứng trước các bạn học sinh, sinh viên Việt Nam chia sẻ về bí quyết thành công, làm chủ cuộc đời và tiếp thêm cho các em động lực sống, tôi thực sự cảm thấy mình đang sống rất có ý nghĩa. Nhiều khi tôi nghĩ, không phải tôi truyền động lực cho các em mà chính các em đã truyền động lực cho tôi. Tôi đến với nghề diễn giả cũng từ niềm đam mê chia sẻ ấy.

Có người nói rằng, làm diễn giả chuyên nghiệp là để kiếm bạc tỉ dễ dàng, để được nổi tiếng, hoặc để trở thành anh hùng của công chúng,... Nhưng thật sự, cái ngày bước chân vào nghề, tôi chẳng bao giờ nghĩ đến chuyện kiếm bạc tỉ hay nổi tiếng, chứ đừng nói đến là anh hùng gì đó. Tôi bước vào nghề diễn giả đơn giản chỉ để thỏa mãn cái khao khát được sống xứng đáng của chính bản thân mình, và truyền cảm hứng sống cho nhiều người mà thôi.

Ngày ấy, tôi bước lên bục diễn thuyết chỉ với một suy nghĩ trong đầu: *"Làm cách nào để mang lại những giá trị to lớn cho những người đang ngồi nghe dưới kia? Họ đã dành thời gian quý báu của họ cho mình, mình không được phép làm họ thất vọng"*. Thậm chí cho đến ngày hôm nay, mặc dù đã được xã hội công nhận và trả công một cách xứng đáng cho mỗi lần diễn thuyết vì những gì mà tôi đã và đang thật sự cống hiến cho xã hội, nhưng mỗi lần bước lên bục diễn thuyết, tôi đều quên hết chuyện cơm áo gạo tiền mà chỉ tập trung vào việc chia sẻ và lan tỏa càng nhiều giá trị càng tốt.

"Sự cầu thả trong bất cứ nghề gì cũng là một sự bất lương."

– Nam Cao

Trong nghề diễn giả, hay bất cứ một nghề chính đáng nào, một người muốn thành công thì phải hội đủ 3T, đó là TÂM – TÂM – TÀI.

Chữ TÂM

Người diễn giả muốn tạo cảm hứng phải làm việc xuất phát từ một chữ TÂM. Đa số mọi người đi làm để kiếm tiền và nghĩ rằng mình cần tiền để sống. Nhưng thật ra trong đa số trường hợp, chúng ta kiếm tiền thường vì những mục đích cao cả hơn: mong muốn tự lập, lo cho gia đình, lo cho con cái, giúp đỡ người khác,... Cho nên, tiền có thể là một động lực nhưng không bao giờ là một mục đích. Hay nói cách khác, tiền là một nhu cầu nhưng không bao giờ là một niềm cảm hứng. Chính vì thế, tiền không thể được xem là một lý tưởng để trở thành diễn giả.

Một diễn giả được quyền coi trọng giá trị lao động của mình thông qua việc yêu cầu mức thù lao xứng đáng cho mỗi lần diễn thuyết. Tuy nhiên, khi một diễn giả chỉ quan tâm đến việc kiếm được bao nhiêu tiền mỗi giờ hay mỗi buổi diễn thuyết, thì làm cách nào họ có thể tạo cảm hứng thật sự cho người khác một cách lâu dài? Người diễn giả phải thật sự mong muốn tạo

nên sự khác biệt và giá trị cho những khán thính giả của mình, và thật sự mong muốn những khán thính giả của mình sau khi nghe những gì mình chia sẻ, sẽ bắt đầu thực sự áp dụng những điều đó vào cuộc sống và làm cho cuộc sống của họ tốt hơn.

Mục đích cao nhất của người diễn giả là tạo cảm hứng cho khán thính giả sử dụng những kiến thức có được để hành động và thay đổi cuộc đời mình. Chính vì thế, một diễn giả thật sự chỉ có một lựa chọn duy nhất là nói từ chính trái tim mình. Làm diễn giả trước hết cần lắm một chữ TÂM.

Chữ TÀI

Người diễn giả muốn chia sẻ những điều giá trị phải có một chữ TÀI. Người diễn giả không nên bước lên sân khấu để thể hiện mình biết gì, vì cho dù anh biết nhiều bao nhiêu thì cũng không thể biết hết mọi thứ. Người diễn giả bước lên diễn thuyết là để chia sẻ những gì trong giới hạn hiểu biết và kinh nghiệm của mình. Chính vì thế, người diễn giả phải có khả năng tự học, tự nghiên cứu để nâng tầm kiến thức của mình, và quan trọng hơn là phải không ngừng áp dụng kiến thức vào cuộc sống để nâng tầm trải nghiệm và kinh nghiệm của mình. Một người không thể huấn luyện người khác nếu như anh ta trước hết không thể tự huấn luyện mình.

Vốn sống của một người phụ thuộc ba yếu tố. Thứ nhất, người đó đọc bao nhiêu sách, đọc những quyển sách nào và rút ra được những gì từ sách. Thứ hai, người đó có những người thầy như thế nào và học được gì từ những người thầy ấy. Cuối cùng, quan trọng nhất là người đó đã và đang sống cuộc sống của mình như thế nào với tất cả hiểu biết có được từ sách, từ thầy.

Sống với những gì mình chia sẻ, hành động và trải nghiệm giúp người diễn giả lan tỏa những kiến thức của mình thông qua những kinh nghiệm thực tiễn của bản thân, chứ không thể chỉ là một cái máy đọc sách, đơn giản đọc lại những gì trong sách đã chia sẻ.

Để đầu tư vào bản thân mình như vậy đòi hỏi người diễn giả không chỉ rất tâm huyết với nghề và cũng phải rất khiêm tốn. Nếu một diễn giả tự cho mình là số 1 rồi thì chính anh ta giới hạn tài năng và sự phát triển của mình. Cho nên, những diễn giả tài năng nhất là những diễn giả khiêm nhường nhất, biết nói về mình khi phù hợp nhưng cũng càng phải biết im lặng khi cần thiết. Làm diễn giả cũng cần lắm một chữ TÀI.

Có thể bạn sẽ không có thời gian để nói hết những gì mình biết, nhưng bao giờ bạn cũng phải biết những gì mình nói.

Chữ TÂM

Đỉnh cao của nghề diễn giả là có thể truyền cảm hứng cho người khác ngay cả khi không cần phải... nói. Điều này chỉ làm được khi người diễn giả có được một chữ TÂM. Khi ấy, người diễn giả sẽ là một niềm cảm hứng không chỉ trong diễn thuyết mà còn trong cuộc sống. Ở đẳng cấp đó, người diễn giả không còn chỉ một hình ảnh đứng trên sân khấu nói về thành công hay động viên tinh thần người khác, mà trở thành một người bạn tinh thần đồng hành cùng hàng triệu triệu người, như là: *George Washington, Abraham Lincoln, Mohandas Gandhi, Winston Churchill, Martin Luther King, Aung San Suu Kyi, Nelson Mandela, Barack Obama, Kofi Annan, Bill Clinton, Nick Vujicic, Stephen Covey, Deepak Chopra, Jim Rohn, Oprah Winfrey, Eckhart Tolle, Tony Robbins,...* Trong số họ, có những người là diễn giả chuyên nghiệp nhưng đa số thì không. Tuy nhiên, họ có cùng điểm chung là đều có nhiều bài diễn thuyết đầy cảm hứng làm rung động hàng triệu con tim. Có điều đối với họ diễn thuyết không phải là một nghề, mà diễn thuyết là một công cụ giúp họ góp phần làm cho thế giới này tốt đẹp hơn.

"Người thầy giỏi biết giải thích, người thầy xuất chúng biết minh họa, người thầy vĩ đại biết cách truyền cảm hứng."

Để làm được điều đó, người diễn giả phải thật sự có một lý tưởng và một khát vọng đủ ý nghĩa để không chỉ chia sẻ mà còn lan tỏa, làm cho người khác xem đó thật sự là niềm cảm hứng trong cuộc sống của họ. Lý tưởng sống của người diễn giả không phụ thuộc vào những gì anh ta chia sẻ, nhưng lý tưởng sống của người diễn giả quyết định mục đích sâu xa của việc anh ta đứng lên chia sẻ. Nếu một người làm diễn giả chỉ vì kiếm được nhiều tiền, thì tiền là lý tưởng của anh ta. Nếu một người làm diễn giả chỉ vì danh, thì danh là lý tưởng của anh ta. Không có lý tưởng đúng hay sai, tốt hay xấu, miễn là không vi phạm đạo đức, pháp luật, nhưng lý tưởng của người diễn giả sẽ quyết định cái TÂM của anh ta.

Tất nhiên, không phải diễn giả nào cũng đạt được đến tầm cao như những tên tuổi mà tôi liệt kê ở trên. Nhưng dù ít hay nhiều, người diễn giả cũng nên ý thức được rằng mình cần phải luôn nỗ lực phấn đấu để nâng cao cái TÂM của mình.

Nếu bạn làm việc chỉ để kiếm tiền, bạn chỉ kiếm được tiền. Nhưng nếu bạn làm việc để tìm kiếm ý nghĩa của cuộc sống, bạn sẽ tìm được ý nghĩa của cuộc sống và có thể cả rất nhiều tiền.

Cho nên, đối với bất kỳ ai mong muốn kiếm tiền bằng nghề diễn giả thì hãy suy nghĩ kỹ xem mình có dám đối diện với vô vàn những khó khăn và thử thách của nghề diễn giả hay không. Tôi đã tự nói với bản thân mình và người xung quanh rất nhiều lần rằng: *"Nếu làm diễn giả chỉ để kiếm tiền, thì tôi chắc chắn đã bỏ nghề vì... quá nhiều thử thách."*

Nghề diễn giả không chỉ có ánh hào quang mà còn có cả những thách thức như: bị nghi ngờ, bị phê phán, bị chỉ trích, bị đánh giá, bị bới móc đời tư... chưa kể công việc cũng rất cực và còn phải đi nhiều nơi, đôi khi không đủ thời gian dành cho gia đình và bản thân. Chỉ có những người thật sự tin vào bản thân và giá trị của những gì mình làm thì mới có thể đứng vững lâu dài được trong nghề. Và sự tự tin cũng như giá trị ấy tuyệt đối không thể tạo ra bằng tiền hay bằng danh được.

Nếu bạn muốn sống bằng nghề diễn giả và thậm chí làm giàu bằng nghề diễn giả, điều đó rất tốt. Ai cũng cần phải kiếm sống bằng một nghề nào đó. Tuy nhiên, cũng giống như bất kỳ nghề nào khác, để kiếm được bạc tỉ, bạn phải là một trong những người giỏi nhất (có TÀI). Để là một trong những người giỏi nhất, bạn phải có một đam mê (có TÂM). Để có một đam mê, bạn phải có một lý tưởng và mục đích cao đẹp (có TÂM). Khi bạn có đủ TÂM – TÂM – TÀI rồi thì thường bạn cũng chẳng còn mấy quan tâm đến tiền. Nhưng trước hết, để có tất cả những điều đó bạn phải tự trả lời được câu hỏi đầu tiên: *"Tại sao bạn muốn trở thành diễn giả?"*

Nói tóm lại, nếu bạn thật sự muốn trở thành một diễn giả, đừng nghĩ rằng mình sẽ kiếm bạc tỉ hay nổi danh từ nghề diễn giả. Diễn giả chuyên nghiệp là một nghề ý nghĩa. Nếu bạn muốn làm diễn giả, bạn phải học cách trân trọng cái ý nghĩa của công việc mình làm để tránh bôi nhọ nghề nghiệp của mình và bôi nhọ chính mình.

Hãy nghĩ mình sẽ tạo sự khác biệt cho cuộc sống này như thế nào thông qua công việc làm diễn giả. Sống vì ước mơ đó. Và rồi, xã hội sẽ biết cách trân trọng bạn và trả công cho bạn xứng đáng. Khi đó, tự nhiên bạn sẽ kiếm được bạc tỉ, sẽ được nổi danh thật sự. Thậm chí, còn nhiều hơn bạc tỉ rất nhiều vì bạn được nhiều người yêu quý và trân trọng. Nhưng một lần nữa, khi bạn bắt đầu, hãy đơn giản xuất phát từ trái tim và lòng đam mê của mình. Bởi vì, người diễn giả bắt đầu từ một chữ TÂM.

"Chữ TÂM kia mới bằng ba chữ TÀI".

– Đại thi hào Nguyễn Du

Hỏi – đáp về nghề diễn giả

Nhân nói về nghề diễn giả, tôi xin được dùng câu chuyện lại một chút để trả lời một số câu

hỏi mà rất nhiều bạn có đam mê trở thành diễn giả từng hỏi tôi.

Hỏi: Anh có phải là một diễn giả có đủ cả 3T?

Đáp: Không! Tôi chỉ có một chữ TÂM mà thôi. Nói thẳng ra làm diễn giả mà không có chữ TÂM thì không những đáng vứt vào sọt rác, mà còn nguy hiểm cho xã hội. Nếu buộc phải tự mình đánh giá thì tôi tin chắc mình có một chữ TÂM. Còn TÀI và TẦM thì tôi vẫn còn phải nỗ lực học hỏi thêm rất nhiều, trải nghiệm thêm rất nhiều và khao khát hơn rất nhiều.

Hỏi: Nếu muốn trở thành diễn giả, tôi phải bắt đầu từ đâu?

Đáp: Có 3 bước đơn giản để bạn dễ hình dung, học hỏi – trải nghiệm – chia sẻ. Bước đầu tiên luôn phải là học. Học những gì? Học những gì bạn muốn tập trung vào. Nếu bạn muốn trở thành một diễn giả chuyên về nghệ thuật bán hàng, học nghệ thuật bán hàng. Nếu bạn muốn trở thành diễn giả về Lập Trình Ngôn Ngữ Tư Duy, học Lập Trình Ngôn Ngữ Tư Duy. Nếu bạn muốn trở thành một diễn giả về khởi nghiệp, học khởi nghiệp. Dĩ nhiên học không chưa đủ, học xong rồi phải hỏi. Hỏi để biết khiếm nhường lắng nghe. Học hỏi xong rồi phải hành. Hành để có trải nghiệm. Trải nghiệm để nếm cả thất bại lẫn thành công. Khi bạn thành công, bạn chia sẻ thì tự nhiên mọi người sẽ muốn lắng nghe.

Hỏi: Học diễn thuyết mất bao lâu?

Đáp: Tùy vào bản thân bạn và khả năng của bạn. Có người chỉ cần học vài ngày, có người học và luyện tập mãi mà vẫn không làm được. Nhưng quan trọng vẫn là nỗ lực của bạn. Ở TGM, tôi đã chứng kiến những người tưởng chừng như không thể trở thành diễn giả hoặc chuyên gia đào tạo vì khả năng nói trước đám đông của họ khá thấp. Nhưng với quyết tâm và rèn luyện, cuối cùng họ đạt được ước mơ của mình. Trong trường hợp bạn thắc mắc tôi học diễn thuyết mất bao lâu thì sự thật là tôi học diễn thuyết chỉ mất 2 ngày, với 2 người thầy là Adam Khoo và Stuart Tan. Nhưng sau đó là một quá trình dài tự nghiên cứu sách và tự luyện tập để không ngừng nâng cao kiến thức, trải nghiệm và các kỹ năng liên quan đến diễn thuyết. Đó mới là quá trình học thật sự, và quá trình này sẽ không bao giờ chấm dứt. Bạn sẽ không bao giờ có thể "tốt nghiệp" khi học để trở thành diễn giả, nhưng bạn luôn có thể vươn lên không ngừng.

Hỏi: Học diễn thuyết ở đâu? Có trường đại học nào dạy cách trở thành diễn giả?

Đáp: Kỹ năng diễn thuyết thì ở Việt Nam cũng có một số người có mở lớp. Nhưng đi học một lớp, thậm chí mười lớp về diễn thuyết, cũng không thể biến bạn thành diễn giả. Thật ra về lý thuyết không khó (tôi chỉ học trong 2 ngày), chủ yếu là bạn có được hướng dẫn thực hành và theo sát không mà thôi. Sách dạy diễn thuyết và nói chuyện trước đám đông cũng không thiếu. Nhưng kỹ năng diễn thuyết chỉ là cái bề nổi rất nhỏ của nghề diễn giả.

Quan trọng và khó nhất vẫn là TÂM – TÀI – TẦM, những thứ đó thì chỉ có trường đời mới dạy được bạn. Cách học tốt nhất là dám dấn thân để trải nghiệm cuộc sống nhiều hơn và rút ra những bài học sâu sắc từ những thất bại và thành công của mình. Chú ý là bạn có thất bại cũng chẳng sao, nhưng bạn muốn trở thành diễn giả thì bạn phải có đôi chút thành công thì lời nói của bạn mới thuyết phục. Cho nên, nếu thất bại thì phải bằng mọi giá đứng dậy cho đến khi đạt được thành công. Lúc ấy hãy nghĩ đến việc trở thành một diễn giả.

Dĩ nhiên nếu muốn, bạn vẫn có thể tự vỗ ngực xưng danh "diễn giả chuyên nghiệp" ngay bây giờ. Thật ra chẳng ai có thể cấm bạn làm điều đó. Nhưng liệu đó có phải là cách để trở thành một diễn giả chuyên nghiệp thực thụ hay không? Chắc bạn cũng biết rằng, người khác bỏ thời gian đến nghe bạn chia sẻ không chỉ đơn giản vì bạn tự gọi mình là "diễn giả chuyên nghiệp". Cho nên, câu trả lời và lựa chọn xin nhường lại cho bạn suy ngẫm.

Hỏi: TGM có dạy diễn thuyết không?

Đáp: Có và không. Có là thỉnh thoảng TGM vẫn mở một khóa học nhỏ về kỹ năng thuyết trình và diễn thuyết để đáp ứng nhu cầu nói tốt hơn trước đám đông của một số học viên. Tuy nhiên, đó chỉ là những kỹ năng diễn thuyết đơn giản mà ai muốn trở nên hấp dẫn hơn trước đám đông cũng có thể học. Còn đối với TGM, diễn giả là một nghề ý nghĩa, nên chúng tôi không chủ

trường dạy nghề cho những người xem diễn giả là một nghề để kiếm tiền hoặc kiếm danh, cũng như không dạy cho những người thiếu sự khiêm nhường.

Trong TGM chúng tôi cũng không dùng từ "diễn giả" hay "chuyên gia đào tạo", những cách gọi ấy chỉ được dùng ra bên ngoài để cho công chúng dễ hiểu việc chúng tôi làm.

Trong nội bộ TGM, chúng tôi gọi nhau một cách nhẹ nhàng và thoải mái – đó là "trainer" (vì nhiều người trong chúng tôi được đào tạo ở nước ngoài nên cũng quen dùng từ này). Vả lại đây là một từ bình dị và gần gũi hơn "diễn giả" hay "chuyên gia đào tạo" rất nhiều, chứ không phải là chúng tôi sính ngoại. Ngay cả bản thân tôi là người Việt Nam duy nhất được AKLTG chứng nhận là Master Trainer, nhưng trong nội bộ cũng chỉ được gọi đơn giản là trainer.

Thường thì các trainer ở TGM chỉ truyền lại nghề cho những người đã qua sàng lọc, đã chứng tỏ bản thân mình và có một khao khát tạo nên sự khác biệt cho người Việt Nam, ngay cả khi mình phải hy sinh một chút lợi ích của bản thân.

Ở TGM, tôi dạy cho Triều, rồi sau này Triều thay tôi dạy lại cho những trainer khác. Khi có thể, tôi cũng chia sẻ thêm kiến thức và kinh nghiệm của mình cho anh em. Nhưng tôi chẳng bao giờ tự nhận là thầy của họ, bởi vì chúng tôi bao giờ cũng cần học hỏi lẫn nhau. Bản thân tôi cũng học được nhiều điều từ các trainer khác, và mỗi người trong chúng tôi đều phải biết khiêm nhường học hỏi nếu không muốn bị đào thải.

Không những vậy, mỗi trainer của TGM đều phải tự học, tự rèn luyện, tự tìm cơ hội trải nghiệm. Cho nên mặc dù chúng tôi dạy lẫn nhau để tiết kiệm thời gian tìm tòi, nhưng thành công của mỗi trainer đều phần lớn nhờ chính bản thân họ tự nỗ lực – như vậy mới là một thành công xứng đáng. Đó là cái khó và cũng là niềm tự hào của nghề diễn giả.

Nếu bạn muốn học để trở thành trainer ở TGM, hãy bắt đầu từ chữ TÂM và nỗ lực rèn luyện chữ TÀI. Khi bạn có hai điều đó và vượt qua những thử thách của TGM, chúng tôi sẽ giúp bạn không chỉ tỏa sáng mà còn có thể tạo nên sự khác biệt. Còn chữ TÂM thì chỉ có bạn có thể giúp chính mình mà thôi.

TGM - The Great Mind

Một ý tưởng điên rồ

Sau đợt diễn thuyết tại các trường ở Việt Nam, hơn bao giờ hết, tôi nhận ra rõ đây chính là đam mê của mình. Lúc đầu việc diễn thuyết đối với tôi thật sự rất mệt. Sau mỗi buổi diễn thuyết khoảng chừng 2 tiếng thôi, tay chân tôi đã mỏi nhừ, người thì rã rời. Về nhà phải nằm dài 2 – 3 tiếng mới cảm thấy muốn trở dậy làm một cái gì đó khác. Nhưng lâu dần thì tôi bắt đầu quen và ngày càng cảm thấy thật sự yêu thích công việc này. Lúc ấy, dù không được trả thù lao xứng đáng như hiện nay, nhưng tôi thật sự vẫn cảm thấy rất vui và hạnh phúc vì công việc này. Cuối cùng, tôi đã tìm ra con đường vừa có thể trở thành doanh nhân, vừa có thể làm giàu cho bản thân, lại vừa có thể làm một công việc hết sức ý nghĩa. Thật tình mà nói, tôi cảm thấy mình hết sức may mắn.

Thế là tôi quay lại Singapore với một quyết tâm mới, mạnh mẽ và quyết liệt hơn rất nhiều. Một lần nữa, tôi phải biến điều "không thể" thành "có thể": thuyết phục Adam và Patrick hợp tác với tôi ngay cả khi họ đã có một đối tác ở Việt Nam.

"Một số người nhìn thấy những thứ có sẵn và hỏi tại sao – Còn tôi mơ về những thứ chưa bao giờ có và hỏi tại sao không."

– George Benard Shaw, trích sách *Mặt Phải*

Tôi suy nghĩ rất nhiều nhưng chưa tìm ra được giải pháp. Nhưng rồi thời cơ cũng đến, trong

một lần trò chuyện, tôi biết được công ty của Adam đang gặp khó khăn do tình hình kinh tế không mấy sáng sủa của năm 2008. Ngay lập tức, tôi triệu tập anh em trong VE lại để lên kế hoạch tác chiến. Bước đầu tiên là tôi động viên anh em đi học để hiểu rõ nội dung các khóa học và các phương pháp đào tạo kỹ năng của AKLTG (tập đoàn do Adam và Patrick làm chủ). Đây chính là bước đi tiên quyết của toàn bộ kế hoạch.

Thách thức lớn nhất để thực hiện bước đi này là tiền. Chỉ để học 2 khóa học quan trọng nhất của Adam thôi học phí tổng cộng đã lên đến 5.400 đô Singapore (tức là hơn 90 triệu đồng) mỗi người. Đây là một con số đầu tư quá lớn đối với anh em trong VE. Mặc dù chúng tôi đều đang đi làm và có thu nhập ổn định, nhưng bỏ ra 90 triệu đồng để học 2 khóa học kéo dài tổng cộng 7 ngày thì thật sự rất khó cho mọi người, ngay cả khi xem đó là một khoản đầu tư lâu dài.

Quyết tâm biến điều không thể thành có thể, tôi viết một email rất chân thành để thuyết phục Adam và Patrick giảm giá đặc biệt cho chúng tôi, từ 5.400 đô xuống còn 1.800 đô mỗi người. Nếu họ đồng ý, chúng tôi sẽ gọi ngay 9 người tham gia vào 2 khóa học ấy. Bên cạnh đó, để làm cho Adam và Patrick yên tâm, tôi cam kết rằng, mặc dù chúng tôi cho rất nhiều người của mình vào học 2 khóa học quan trọng nhất của họ, nhưng chúng tôi sẽ không bao giờ dựa vào đó để sao chép nội dung khóa học hay ăn cắp bản quyền.

Thật tình mà nói, với mức học phí tôi đề nghị chỉ bằng 1/3 mức học phí thông thường, chưa kể việc cho 9 người của chúng tôi – những người đang mong muốn làm đào tạo – cùng vào tham gia các khóa học quan trọng nhất của AKLTG, tiềm ẩn quá nhiều rủi ro về mặt bản quyền cho họ. Đa số anh em VE đều không tin rằng tôi có thể thuyết phục Adam và Patrick. Nhưng phương châm của tôi là *"không thử làm sao biết chắc là không được"*, email vẫn được gửi đi, còn chúng tôi "nín thở" chờ đợi...

Ở tận cùng của một ý tưởng điên rồ rất nhiều khi là một ý tưởng đột phá.

Những người xung quanh tôi thỉnh thoảng vẫn hay bảo rằng tôi rất có tài thuyết phục người khác. Tôi không nghĩ vậy, tôi nghĩ người khác thường hay đồng ý với tôi vì sự chân thành và thẳng thắn họ nhìn thấy ở tôi nhiều hơn là tài thuyết phục. Lần ấy cũng vậy, cảm nhận được sự chân thành và quyết tâm của tôi cũng như anh em trong VE, Adam và Patrick rốt cuộc cũng đã đồng ý.

Khi nhận được tin này, tôi mừng vui khôn tả, bởi vì việc họ đồng ý cho toàn bộ thành viên VE tham gia vào 2 khóa học quan trọng nhất của họ, đặc biệt là với mức phí thấp hơn rất nhiều so với mức phí thông thường, cũng chính là một tín hiệu rất rõ ràng cho thấy họ đã bắt đầu sẵn sàng hơn cho việc hợp tác với chúng tôi. Nhất là khi tôi biết được thêm thông tin là công ty họ mở ở Việt Nam với đối tác kia cũng không hoạt động hiệu quả như họ mong muốn.

Đòn quyết định

Thế nhưng, ngay cả sau khi tất cả thành viên VE đều đã tham dự các khóa học của Adam và Patrick, họ vẫn tỏ ra rất lưỡng lự trong việc hợp tác. Thật ra lúc ấy, sau một thời gian dài làm việc với Adam trong vai trò huấn luyện viên, tôi đã nắm được phần lớn công nghệ đào tạo của Adam, nếu tôi muốn ăn cắp bản quyền các khóa học của Adam thật sự cũng không phải là quá khó.

Thành thật mà nói, trong mỗi con người chúng ta lúc nào cũng có phần tốt và phần chưa tốt. Nên sau khi bị Adam và Patrick từ chối quá nhiều, tôi cũng có lúc nghĩ thôi mình cứ làm bừa, chẳng cần bản quyền gì cả. Suy cho cùng, khi đã được chuyển ngữ sang một thứ tiếng khác, Adam và Patrick rất khó chứng minh về vấn đề bản quyền. Chưa kể sau khi dịch sách *Tôi Tài Giỏi, Bạn Cũng Thế!* tôi cũng nghiệm ra rằng, cách gì thì tôi vẫn phải cải tiến *I Am Gifted!* rất nhiều để phù hợp với ngôn ngữ, văn hóa và môi trường giáo dục Việt Nam. Vậy tại sao phải mất bao nhiêu công sức, nỗ lực để xin mua bản quyền?

Khi suy nghĩ lầm lạc ấy xuất hiện trong đầu, cũng là lúc tôi buộc mình phải vượt lên trên cái chưa tốt bên trong mình để có thể đứng thẳng hơn trong cuộc đời này. Tôi biết mình không chỉ khao khát trở thành doanh nhân, mà tôi còn muốn sống sao cho không hổ thẹn với bản thân mình. Tôi có thể đưa ra nhiều lý do để bào biện cho việc ăn cắp bản quyền để người khác có thể đồng cảm với tôi, nhưng rốt cuộc thì lương tâm tôi sẽ không bao giờ đồng cảm với mình. Chính vì lẽ đó, tôi kiên quyết phải đưa *I Am Gifted!* về Việt Nam một cách đàng hoàng nhất, với chất lượng cao nhất, chứ không phải là một khóa học ăn cắp bản quyền, kém chất lượng và rẻ tiền theo cả nghĩa đen lẫn nghĩa bóng. Với quyết tâm ngẩng cao đầu mà sống ấy, tôi lên kế hoạch để tung ra "*đòn quyết định cuối cùng*" mang tên **TGM**.

Khi phải đối diện với quá nhiều khó khăn thử thách, cùng với năm tháng, nhiệt huyết của chúng ta có thể bị bào mòn, nhưng quyết tâm thì không, bởi vì quyết tâm là một sự lựa chọn.

TGM là viết tắt của **The Great Mind** nhằm nhấn mạnh rằng, trí tuệ tập thể và tinh thần đoàn kết gắn bó sẽ tạo nên một khối óc, một "tư duy vĩ đại" vượt xa giới hạn cá nhân của từng người. Tên gọi TGM cũng không phải là tên do tôi đặt mà là một sản phẩm của trí tuệ tập thể. Với tinh thần ấy, chúng tôi mong muốn mang lại cho người Việt một "niềm tin mới" và một "cuộc sống mới" ý nghĩa hơn, hạnh phúc hơn và thành công hơn thông qua những sản phẩm tri thức của mình. Đó là lý do tại sao slogan của TGM là "*niềm tin mới, cuộc sống mới*".

Chúng tôi quyết tâm đến mức mặc dù chưa về Việt Nam được ngay lúc đó, nhưng vẫn nhờ Triều ở Việt Nam hoàn thành các thủ tục pháp lý để thành lập công ty. Tháng 2 năm 2009, TGM Corporation chính thức ra đời với hai mảng kinh doanh chính là phát hành sách (**TGM Books**) và đào tạo – huấn luyện (**TGM Training**).

Ngay sau đó, dưới danh nghĩa TGM, tôi trực tiếp mời Adam và Patrick về Việt Nam để tham dự một buổi hội thảo do TGM tổ chức, chủ yếu là cho họ thấy tôi có thể diễn thuyết như thế nào. Với kinh nghiệm hơn 10 năm trong lĩnh vực đào tạo, Adam và Patrick chỉ cần nhìn phong cách diễn thuyết và phản ứng của người tham dự là có thể đánh giá được khả năng của tôi.

Biết rằng một khóa học có cường độ cao như *Tôi Tài Giỏi! Bạn Cũng Thế!* muốn thành công thì không thể chỉ có một diễn giả. Cho nên không dừng lại ở đó, tôi còn dành nhiều thời gian trực tiếp huấn luyện cho Triều kỹ năng diễn thuyết để làm một buổi chia sẻ miễn phí cho vài trăm học sinh cấp 2 – 3. May mắn là Triều cũng đã đọc sách nhiều và cũng có năng khiếu nên học rất nhanh. Ngày Triều "lâm trận" lần đầu, tôi đích thân đi theo làm chân quay phim để ghi lại buổi diễn thuyết của Triều để gửi cho Adam – Patrick xem nhằm tăng tính thuyết phục.

Sau tất cả những bước đi đó, tôi gặp Adam và Patrick để đưa ra một đề nghị hợp tác hết sức hấp dẫn dưới danh nghĩa TGM, chứ không còn là dưới danh nghĩa cá nhân nữa. Với đề nghị này, họ không cần bỏ một đồng nào đầu tư vào TGM mà chỉ cần chuyển nhượng cho TGM các tài sản trí tuệ. TGM sẵn sàng chấp nhận mọi rủi ro về tài chính để đầu tư nghiên cứu phát triển và giới thiệu phiên bản tiếng Việt của khóa học *I Am Gifted!* đến công chúng Việt Nam. Nếu thất bại thì TGM sẽ gánh chịu toàn bộ thiệt hại, nhưng nếu thành công thì AKLTG vẫn sẽ được nhận những lợi ích kinh tế từ việc chuyển nhượng bản quyền.

Không còn lý do gì để từ chối một đề nghị hợp tác mà trong đó mình chỉ có được ít hay được nhiều chứ không thể mất, Adam và Patrick đã đồng ý hợp tác và chính thức khởi động quá trình chuyển nhượng bản quyền không chỉ khóa học *I Am Gifted!* mà còn tất cả các nội dung đào tạo khác của AKLTG cho TGM.

Quan trọng không phải là bạn về đích trong bao lâu, quan trọng là bạn vẫn về đích cho dù gì đi nữa.

Tôi cùng Triều và các anh em bắt tay ngay vào việc tìm hiểu sâu hơn về khóa học *I Am Gifted!*. Chúng tôi không chỉ tập huấn ở Singapore mà còn đến cả Malaysia và Indonesia để học hỏi kinh nghiệm, đảm bảo chúng tôi phải hiểu thật rõ và thật sâu mọi khía cạnh của việc tổ chức một khóa học phát triển bản thân ở đẳng cấp quốc tế. Sau này, nhờ có nhiều đợt tập huấn ở nước ngoài và thành công rực rỡ của các khóa học *Tôi Tài Giỏi!* tại Việt Nam, tôi được AKLTG

công nhận là Master Trainer, còn Triều được công nhận là Lead Trainer.

Mọi việc tiến triển rất nhanh vì thật ra, ngay trước khi Adam và Patrick đồng ý hợp tác, tôi đã dày công nghiên cứu về các nội dung và công nghệ đào tạo của họ thông qua quá trình làm huấn luyện viên ở Singapore. Tôi nghiên cứu một phần là vì đam mê, nhưng một phần là vì ở đâu đó sâu thẳm trong lòng, tôi vẫn tin rằng rồi một ngày nào đó, bằng tâm huyết và sự chân thành của mình, tôi cũng sẽ thuyết phục được Adam và Patrick hợp tác với tôi. Cuối cùng thì ngày ấy cũng đã đến. Từ trên căn hộ của mình, nhìn xuống dòng xe ô tô nối đuôi nhau trật tự chạy băng băng trên một con đường trải nhựa phẳng lì đúng kiểu Singapore, tôi nghĩ về những khác biệt mà khóa học của chúng tôi có thể tạo ra cho người Việt Nam, và mơ về một tương lai tươi đẹp cho đất nước mình...

Nếu bạn muốn thành công, trước hết bạn phải học cách từ bỏ. Chỉ khi bạn dám từ bỏ những niềm vui hay lợi ích nhỏ trước mắt, bạn mới có thể nắm lấy được những hạnh phúc và thành công to lớn hơn.

Thử thách

Tháng 4 năm 2009, tôi cùng với hai người đồng đội đáng tin cậy của mình là **Nguyễn Việt Trung** và **Bùi Hải An** quay về nước để cùng Triều bắt đầu thực hiện kế hoạch đưa khóa học *Tôi Tài Giỏi!* về Việt Nam. TGM chính thức đi vào hoạt động ở Việt Nam với số thành viên hết sức khiêm tốn chỉ có vỏn vẹn 4 người – tôi, Triều, Trung và An.

Có thể nói, trong số anh em của tôi thì An là người có nhiều "máu liều" nhất. Khi chúng tôi bắt đầu lên kế hoạch lần lượt quay về Việt Nam thì người hăng hái bỏ việc để quay về đầu tiên không ai khác hơn chính là An. Trong suốt quá trình làm việc, An luôn là người anh em làm cho tôi cảm thấy thoải mái nhất khi làm việc cùng nhờ tính cách khá mềm mỏng và dễ chịu của mình. Có một điều tôi rất thích ở An là mỗi khi tôi có những ý tưởng gì tâm đắc muốn tìm người để chia sẻ thì An là chắc chắn là một lựa chọn tốt. An là người hướng ngoại và khá nhiệt tình khi bàn về các ý tưởng. Cho nên khi nói chuyện với An, không những cho tôi có thêm những ý tưởng nhỏ hơn xung quanh ý tưởng chủ đạo mà còn khiến tôi cảm thấy rất hứng khởi với ý tưởng của mình.

Hơi khác với An, Trung là người hướng nội, hay suy nghĩ, thích tìm tòi nghiên cứu và có tầm nhìn xa. Trung cũng là người anh em có khá nhiều ý tưởng mang tính chiến lược dài rộng nhưng có giá trị đối với TGM sau này. Có điều, khi bàn về ý tưởng với Trung thì tôi phải chịu khó khai thác vì Trung thích suy nghĩ hơn là... nói.

Nhưng cả An và Trung đều là hai đồng đội hết sức đáng tin cậy của tôi ngay từ những ngày đầu của TGM, cùng tôi quay về Việt Nam để phối hợp với Triều đặt nền móng để TGM có cơ hội được tỏa sáng.

Bên cạnh đó vào những ngày ấy, TGM cũng nhận được sự hỗ trợ rất nhiệt tình của một thành viên không chính thức – **Nguyễn Tuấn Anh** (cũng là một cựu sinh viên NUS) – sau này cũng đã chính thức trở thành cố đồng và thành viên Hội đồng quản trị của TGM Group.

Trong số anh em của tôi thì Tuấn Anh là người có khả năng giao thiệp rộng nhất. Có lẽ là nhờ cái tính "nhiều chuyện" hay giúp người này người kia, cộng với sự thông minh, nhạy bén trong cách nhìn nhận sự việc mà Tuấn Anh có nhiều bạn. Bản thân tôi cũng xem Tuấn Anh không chỉ như một người bạn mà còn là một người cố vấn đáng tin cậy – đặc biệt là cố vấn miễn phí nhưng thường đưa ra những lời khuyên rất có giá trị. Nói chung, tuy Tuấn Anh thích "bay nhảy" và không phải là thành viên tham gia trực tiếp vào điều hành của TGM, nhưng những đóng góp của Tuấn Anh vào thành công của TGM chắc chắn là không hề thua kém bất kỳ thành viên nào khác.

Những ngày đầu mới thành lập TGM, do đầu tư quá nhiều tiền bạc vào học tập, nghiên cứu và phát triển nội dung, nên chưa có điều kiện thuê mặt bằng ngay, thế là chúng tôi thuê một phòng nhỏ trong văn phòng công ty riêng của Tuấn Anh để có chỗ làm việc, rồi nhân tiện đặt

nhờ cái bảng hiệu TGM nhỏ nhỏ bên ngoài, và mượn cả cái ghế sofa để tiếp khách hàng.

Nhiều khách hàng đã đến với ý định tìm hiểu và đăng ký khóa học của chúng tôi. Nhưng sau khi nhìn cảnh văn phòng tạm bợ của TGM lúc bấy giờ, họ quay về và cho rằng chúng tôi là những kẻ lừa đảo. Mặc dù vậy, chúng tôi vẫn vui vẻ và tin rằng, với những đầu tư chúng tôi bỏ vào chất lượng khóa học và tâm huyết của mình thì một ngày khách hàng sẽ hiểu.

Ngược lại, những khách hàng can đảm đầu tiên của chúng tôi được lợi rất nhiều vì lúc ấy học phí của khóa học *Tôi Tài Giỏi!* thấp hơn nhiều so với hiện nay nhờ chúng tôi chưa phải tiêu tốn hàng đồng tiền để: thuê văn phòng (trang trí, mặt bằng, điện, nước, trang trí nội thất, cơ sở vật chất,...) và trả lương nhân viên (vì chúng tôi vừa tự làm tất cả, vừa lại tự trả lương cho mình rất thấp). Thậm chí, chi phí tiếp thị chúng tôi cũng không có, chỉ dựa chủ yếu vào truyền miệng thông qua diễn đàn Vươn Tới Thành Công – một cộng đồng mà tôi lập ra để tập hợp những bạn trẻ mong muốn vươn đến thành công. Nhờ thế, những khách hàng đầu tiên của chúng tôi được hưởng lợi rất nhiều từ sự can đảm của chính họ – dám khám phá cái mới. Về phần mình, chúng tôi hạnh phúc vì có những khách hàng đã hết sức quan tâm, tin tưởng và ủng hộ TGM.

Ngày 19 tháng 6 năm 2009, khóa học *Tôi Tài Giỏi!* đầu tiên bằng tiếng Việt được tổ chức tại TP. Hồ Chí Minh với khoảng 100 học viên – khởi đầu cho cuộc hành trình tạo nên sự khác biệt.

Chỉ hai tháng sau, nhìn thấy những gì chúng tôi làm được cho nền giáo dục nước nhà, một khách hàng tốt bụng đã giúp đỡ bằng cách cho chúng tôi mượn một văn phòng chừng 30 mét vuông trong ngôi trường cấp ba quốc tế của chị để làm "trụ sở" cho TGM. Tổ chức được thêm hai, ba khóa học nữa thì bất ngờ, vị hiệu trưởng của trường – là người được thuê từ Mỹ về – ra lệnh cho chúng tôi phải dọn hết đồ đạc ra khỏi trường trong vòng 4 ngày. Nguyên nhân chỉ vì vị này chẳng hề tìm hiểu và hết sức bảo thủ nên cho rằng phương pháp giáo dục của Mỹ tiên tiến hơn tất cả các nước châu Á (bao gồm cả Singapore), cho nên không thể để văn phòng của chúng tôi tại đó để truyền bá một mô hình đào tạo và giáo dục không phải từ Mỹ.

Có lẽ vị này không biết rằng, trong số 50 trường đại học hàng đầu thế giới có rất nhiều trường của châu Á (như Đại Học Quốc Gia Singapore, nơi tôi theo học, đã từng được xếp thứ 18/50). Trong khi đó, có hàng nghìn trường đại học không mấy tên tuổi ở Mỹ chưa bao giờ được lọt vào danh sách ấy. Thêm vào đó, về huấn luyện kỹ năng sống và kỹ năng mềm thì Singapore cũng là một nước rất có vị thế trên thế giới.

Đó là lý do tại sao, chỉ trong vài mươi năm, Singapore từ một nước nghèo nàn lạc hậu trở thành một trong những nước có thu nhập bình quân đầu người cao nhất thế giới. Sự phát triển thần kỳ của Singapore có một phần rất lớn nhờ sự thành công của một nền giáo dục đa chiều và toàn diện – đào tạo nên đội ngũ nhân lực chất lượng cao, hiệu quả, chuyên nghiệp, vững vàng về kiến thức và được huấn luyện tốt về kỹ năng.

Nhưng có thể nào đi nữa thì là "kẻ yếu" chúng tôi vẫn đành phải chịu thua vị hiệu trưởng kia, và phải vội vàng lo thu dọn đồ đạc để chuyển văn phòng đến một địa điểm khác. Tìm và chuyển đến một văn phòng mới trong vòng 4 ngày tưởng chừng như là "không thể", nhưng với TGM, điều đó cũng đã trở thành "có thể".

Những khách hàng đã đóng học phí cho chúng tôi được một phen hoảng vía vì chúng tôi chuyển văn phòng quá nhanh (chỉ trong vòng một ngày là dọn đi sạch). Còn những khách hàng mới thì được tiếp đón giữa một đồng lộn xộn đồ đạc, bàn ghế, giấy tờ và cả... kính, xi măng, thạch cao, khung nhôm, khung sắt,... ngổn ngang, do chúng tôi không thể nào làm nội thất cho văn phòng mới kịp trong một vài ngày. Vậy mà, tất cả họ vẫn rất tin tưởng và ủng hộ chúng tôi. Cho nên, trong những ngày tháng ấy, cho dù khó khăn vây quanh, chúng tôi vẫn hạnh phúc vì mình có những khách hàng tuyệt vời như thế.

Một vài trong số những khách hàng tuyệt vời ấy sau này đã quyết định tham gia để gắn bó lâu dài với TGM và trở thành những thành viên kỉ cựu cho đến tận hôm nay.

Thành công là ở cách sống

Khi ấy, cũng chưa có điều kiện thuê nhân viên bên ngoài nhiều, các thành viên trong ban điều hành của TGM ngoài nhiệm vụ điều hành còn phải kiêm đủ thứ việc: làm huấn luyện viên, tiếp thị, PR, tư vấn, cho đến khâu vận, vận chuyển đồ đạc, trang thiết bị,... Tôi mang tiếng là giám đốc công ty nhưng cũng xắn tay áo đi vác loa, vác bảng như tất cả anh em mỗi khi chúng tôi tổ chức hội thảo ở đâu đó.

Tháng 11 năm 2009, **Nguyễn Phú Hải** (hiện là thành viên Hội Đồng Quản Trị và chuyên gia tài chính của cả nhóm) cũng đã hy sinh sự nghiệp và cơ hội của mình ở Singapore về Việt Nam lập nghiệp. Hải là một người hướng nội, trầm tĩnh, nhưng lại khá khéo léo trong giao tiếp – một tố chất mà đa số mọi người nghĩ rằng khó có thể xuất hiện ở những người làm tài chính. Trong suốt quá trình anh chị em trong nhóm làm việc với nhau dĩ nhiên là khó tránh khỏi những bất đồng hoặc xung đột, Hải rất thường là người đứng ra làm trung gian hòa giải. Đây có lẽ là một nhiệm vụ không tên mà Hải đã, đang và luôn đảm nhận trong TGM Group – gắn kết mọi người.

Nhưng đó vẫn chưa phải là điều làm tôi ấn tượng nhất ở Hải. Điều không chỉ tôi mà tất cả anh chị em khác trong nhóm đều rất trân trọng ở Hải đó là sự trung thực và tinh thần trách nhiệm. Giao cho Hải quản lý tài chính cho toàn bộ công ty, chúng tôi thật sự có được sự "bình yên trong tâm trí" khi biết rằng nguồn sống của công ty đang nằm trong tay một người giữ tiền cho công ty còn cẩn thận hơn cả giữ tiền cho mình.

Hình ảnh Trung, An, Triều và Hải lướt mái mồ hôi, chạy qua chạy lại như con thoi làm những công việc tay chân trong các sự kiện là những hình ảnh hết sức bình thường. Chưa sắp xếp về luôn Việt Nam được ngay, nhưng từ Singapore, những thành viên khác của TGM như Luân, Minh, Nhân và Vy đều tranh thủ bay về Việt Nam hỗ trợ khi có thể.

Tôi vẫn nhớ hình ảnh của Luân (vốn là một chuyên gia công nghệ) nhưng lại phải lăn lê bò toài trong các khóa học để làm chân... chụp ảnh. Nhưng cũng nhờ có nỗ lực đó của Luân mà kể từ đó về sau, TGM thường có những chuẩn mực rất cao trong các sản phẩm truyền thông của mình (như hình ảnh, clip, website,...).

Thời ấy, chúng tôi đúng nghĩa là tất cả mọi người cùng "đâm đầu" vào làm tất cả mọi thứ có thể để công ty thành công. Tới bây giờ tôi vẫn cảm thấy buồn cười khi nhớ lại câu chuyện Trung làm mất một lúc 1.000 quyển sách của TGM Books trong vai trò... thủ kho. Nói là buồn cười chứ vào thời đó, mất 1.000 quyển sách trị giá hơn trăm triệu đồng đối với chúng tôi là một cơn ác mộng, đặc biệt là đối với Trung. Mặc dù dĩ nhiên, công ty sẽ hỗ trợ Trung tối đa, nhưng để mất 1.000 quyển sách thì tệ lắm Trung cũng phải đền bù cho công ty vài mươi triệu. Làm cách nào 1.000 quyển sách có thể không cánh mà bay khỏi kho của TGM? Nhưng ngay cả khi chuyện "phi lý" như thế xảy ra, anh em chúng tôi chưa hề bao giờ mảy may nghi ngờ lẫn nhau.

Để giúp Trung khỏi phải đền tiền, Hải đã phải dành rất nhiều thời gian để truy tìm số sách đó. Cuối cùng thì sự thật cũng đã được phơi bày. Đó là "nhà hiền triết" Nguyễn Việt Trung vì mãi mê suy nghĩ về tầm nhìn và chiến lược lâu dài của TGM Training trong khi trông kho cho TGM Books nên đã quên không ghi lại 2 lần xuất kho, mỗi lần 500 quyển sách cho FAHASA. May nhờ có Hải truy ra được nguyên nhân, không thì Trung đã lập kỷ lục là thủ kho làm mất tài sản lớn nhất TGM – một kỷ lục mà cho đến nay và có thể cả trong tương lai sẽ không ai phá nổi.

Công việc vất vả và "nguy hiểm" là thế nhưng anh em trong công ty luôn cảm thấy hạnh phúc vì trân trọng những gì mình đang có. Bởi vì điều quan trọng nhất là mọi người cảm thấy mình được tự do làm việc mình yêu thích và phát huy tiềm năng của mình, được cống hiến cho nền giáo dục của nước nhà, được giúp đỡ và chứng kiến những thay đổi tích cực từ học viên. Chúng tôi có cùng một niềm tin rằng, không cứ phải đạt được thành quả rồi hạnh phúc, mà ngược lại, phải hạnh phúc với những gì mình đang làm rồi mới đạt được thành quả. Bởi vậy, đối với chúng tôi: Thành công không nằm trong những gì mình có, mà nằm trong cách mình sống.

Thành công là vượt lên chính mình mỗi ngày, sống vì ước mơ của mình và cống hiến cho xã hội. Chính vì thế, như một tập thể, chúng tôi hạnh phúc để thành công và nhất định sẽ đạt được thành quả.

Với tinh thần chiến đấu kiên cường không ngừng nghỉ, những thành quả cuối cùng cũng đã đến. Một năm sau, số lượng thành viên chính thức và cộng tác viên thường xuyên của TGM đã tăng từ 4 người lên khoảng 200 người. Đi từ chỗ mượn tạm nơi làm việc, chỉ đủ để một chiếc ghế sofa trong những ngày đầu, hiện nay, tổng diện tích văn phòng của TGM đã lên đến hàng trăm mét vuông. Thêm vào đó, TGM là công ty đào tạo đầu tiên và duy nhất ở Việt Nam lập được hai Trung Tâm Đào Tạo Kỹ Năng được thiết kế và trang bị theo tiêu chuẩn quốc tế.

Bên cạnh TGM Training, TGM Books cũng phát triển mạnh mẽ. Nhiều người nói rằng, ngành xuất bản Việt Nam đã có quá nhiều "ông lớn" và rất khó để có thể chen chân vào mà thành công. TGM Books cũng đã biến điều không thể thành có thể khi trở thành đơn vị xuất bản sách tập trung vào CHẤT LƯỢNG thay vì số lượng với slogan **"mang chất lượng vào kiến thức"**. Chính vì thế, tất cả những đầu sách do TGM Books phát hành đều nằm trong danh sách 100 đầu sách bán chạy nhất từ khi xuất bản. Mục tiêu của TGM Books không phải là trở thành đơn vị xuất bản lớn nhất, cũng không phải trở thành đơn vị xuất bản nhiều sách nhất, mà là trở thành đơn vị làm sách mang lại cho độc giả nhiều quyển sách chất lượng nhất.

Chuẩn mực trong những việc bạn làm nói với cả thế giới bạn là ai.

Tự hào Việt Nam

Là một người chủ trương học hỏi kiến thức của thế giới để mang về Việt Nam chia sẻ và áp dụng, nhưng tôi lại rất không thích tính "vọng ngoại" của một bộ phận người Việt, hễ cứ thấy cái gì đến từ nước ngoài (nhất là các nước Âu – Mỹ) thì ngay lập tức kết luận rằng sẽ tốt hơn Việt Nam. Đừng nói đâu xa, ngay trong lãnh vực xuất bản thì tinh thần chuộng ngoại vẫn còn nhiều.

Chỉ cần bạn đi dạo một vòng qua các nhà sách, bạn sẽ thấy ngoại trừ sách giáo khoa, sách chuyên ngành, và sách kiến thức phổ thông, thì trong những thể loại sách khác, sách đến từ nước ngoài lúc nào cũng lấn át sách Việt. Đặc biệt trong mảng kỹ năng và tư duy thành công, sách ngoại hầu như chiếm ưu thế tuyệt đối. Nếu một người nước ngoài đến Việt Nam và nhìn vào những đầu sách ấy, chắc hẳn họ sẽ nghĩ rằng cả Việt Nam chúng ta không có ai đủ thành công đáng để người Việt học hỏi. Trong khi đó, sự thật thì hoàn toàn ngược lại, chúng ta không hề thiếu những anh tài, những người đang nghĩ lớn, làm lớn và đạt được những thành quả to lớn. Nhiều người trong số họ không chỉ góp phần làm giàu cho bản thân mà còn làm giàu cho đất nước.

Dĩ nhiên, những sản phẩm ngoại này đều rất chất lượng, nhưng nếu ta cứ mãi trông chờ vào những sản phẩm chất lượng từ bên ngoài thì đến bao giờ người Việt mới có thể ngẩng cao đầu đây? Chưa kể cái vòng luẩn quẩn, khi chúng ta đầu tư tiếp thị những sản phẩm ngoại ở Việt Nam càng nhiều, thì càng ít có thể đầu tư vào làm cho các sản phẩm Việt có cơ hội được tỏa sáng. Như thế dần dần, sản phẩm Việt dù tốt cũng sẽ bị thui chột đi, thậm chí biến mất trên thị trường.

Thế là chúng ta lại tiếp tục trông chờ vào những sản phẩm ngoại chất lượng... Cứ thế một vòng luẩn quẩn vô tận ngày càng đẩy trí tuệ Việt ra rìa, đẩy Việt Nam ngày càng tụt lùi về phía sau.

Nói đi thì cũng phải nói lại, người Việt Nam chúng ta không vô tình trọng ngoại sao được, khi mà chưa có những tổ chức vừa có đủ tầm ảnh hưởng rộng lớn, vừa có đủ sự quan tâm, để giúp đưa những trí thức tên tuổi người Việt và tư duy của họ đến gần với người Việt hơn. Ví dụ, ngoại trừ những học giả nổi tiếng (như Nguyễn Hiến Lê) đã được biết đến từ lâu, bạn có tìm được những tác giả, học giả lớn người Việt thuộc thế hệ 7x trở về sau này? Dĩ nhiên không phải

là vì Việt Nam không có những tư duy lớn, nhưng vấn đề ở chỗ là những tư duy ấy chưa được cơ hội lan tỏa đúng mức, chưa kể là còn bị nhấn chìm giữa những tên tuổi ngoại thuộc nhiều thế hệ, từ xa xưa cho đến hiện đại, thường xuyên được nhắc đến ở Việt Nam như Dale Carnegie, Stephen R. Covey, John C. Maxwell, T. Harv Eker, Jack Canfield, Nick Vujicic, Adam Khoo...

Thậm chí, sau lần đầu tiên được TGM mời đến Việt Nam diễn thuyết vào năm 2009, Adam Khoo còn phải nói với tôi là không hiểu sao người Việt Nam ta lại hâm mộ anh ta đến thế. Gần đây, bản thân Nick Vujicic cũng ngạc nhiên vì sự hâm mộ cuồng nhiệt mà người Việt Nam chúng ta dành cho anh. Ngay cả khi như vậy, Nick vẫn nhắc tất cả người Việt chúng ta bằng một thông điệp hết sức nhân văn: *"Hãy để người Việt Nam giúp người Việt Nam"* – một câu nói mà đến bây giờ tôi vẫn còn phải suy ngẫm.

Bên cạnh đó, chính thái độ làm việc vô trách nhiệm của một số người tự nhận mình là trí thức Việt cũng gây nên sự ngán ngẫm cho công chúng. Bản thân tôi chỉ dịch sách – đã có sẵn nội dung, không đòi hỏi nhiều sáng tạo, và còn có thêm sự giúp đỡ của cả một ê-kíp chuyên nghiệp – nhưng vẫn phải mất khá nhiều thời gian để tạo ra các sản phẩm trí tuệ này. Còn viết sách thì ở nước ngoài, những tác giả lớn cũng cần một vài năm để hoàn thành một tác phẩm. Cho nên, nhiều khi tôi không hiểu làm cách nào Việt Nam ta có những tác giả tài năng đến mức trong vòng vài năm có thể cho ra đời cả chục tác phẩm mà vẫn không có mấy tên tuổi. Liệu những quyển sách được viết hàng loạt ấy có thể mang đến cho độc giả những giá trị?

Tôi cảm thấy bức xúc với cách làm việc vô trách nhiệm này vì như thế là vô tình làm ảnh hưởng đến những tác giả và học giả chân chính của Việt Nam, những người không hiếm khi phải lao động nhiều năm chỉ để viết một quyển sách hay, để rồi bị nhấn chìm trong biển sách viết vội.

Dần dần, niềm tin của độc giả Việt vào sách Việt cũng vơi bớt nhiều, khi không ít lần họ đầu tư tiền bạc và thời gian của mình vào những quyển sách "mì ăn liền". Chưa kể những tác phẩm mang tính "số lượng" này chắc chắn nhiều hơn những tác phẩm chất lượng rất nhiều. Cho nên, những gì tinh túy nhất của dân tộc không chỉ bị nhấn chìm mà còn bị lãng quên khi bị đặt ngang hàng với những quyển sách "mì ăn liền".

Cuối cùng, nạn in sách lậu tràn lan, cùng sự tiếp tay vô tình của những người ham rẻ, đã và đang từng ngày từng giờ bóp chết trí tuệ cũng như sáng tạo Việt. Mà giết chết động lực sáng tạo và lan tỏa sáng tạo là giết chết khả năng cạnh tranh của Việt Nam.

Liệu chúng ta có hy vọng gì cho tương lai khi chúng ta vẫn đang góp phần tự giết chết chính mình?

TGM chủ trương không bài ngoại cũng không sính ngoại, cái gì hay cái gì tốt thì học, cái gì mình làm được thì phải tự hào. Cho nên đứng trước thực trạng trí tuệ, tinh thần, ý chí Việt vẫn còn bị "lép vế", TGM dù vẫn đề cao tinh thần học hỏi kiến thức của thế giới để mang về Việt Nam để chia sẻ và áp dụng, nhưng cái chúng tôi muốn đề cao và phát huy về lâu về dài là sự sáng tạo của trí tuệ Việt và tinh thần tự hào dân tộc của người Việt, song song với việc không ngừng tiếp thu và chọn lọc những gì hay đẹp nhất của thế giới.

Ngược lại, TGM cũng không chủ trương tinh thần dân tộc cực đoan theo hướng tự cô lập mình, tự cho cái gì của người Việt cũng là hay là nhất, hoặc cái gì cũng phải Việt hóa 100% – một điều không thể và không nên trong một thế giới đang đi theo xu hướng toàn cầu hóa.

Thông qua TGM Books, chúng tôi rất mong mỗi những tác giả, học giả Việt tài năng, với những tác phẩm thật sự chất lượng, sẵn sàng hợp tác với chúng tôi để lan tỏa những giá trị Việt cho người Việt, cũng như khơi gợi lòng tự hào dân tộc của người Việt.

Còn với TGM Training, cái đích đến cao nhất mà chúng tôi nhắm đến là dựa trên những gì tinh túy và giá trị nhất của khóa học *I Am Gifted!*, để tạo ra một khóa học do người Việt – cho người Việt – vì người Việt. Về lâu về dài, chúng tôi muốn sáng tạo thêm những khóa học đậm chất Việt cho dù chúng ta luôn phải học hỏi từ thế giới.

Có rất nhiều học viên đã đề nghị tôi nên tạo ra một khóa học phát triển bản thân "Việt hơn nữa" vì lòng tự hào dân tộc, tôi hoàn toàn đồng ý vì đó cũng là mong muốn của tôi. Tuy nhiên, bất cứ thứ gì muốn có chất lượng thì cần phải có sự đầu tư, tìm tòi và rất nhiều nỗ lực trong một thời gian dài. Nếu không cái "tự hào dân tộc" sẽ trở thành cái "tự tôn ngu dốt". Chính vì vậy, tôi vẫn thấy mình đang đi trên con đường tìm tòi, học hỏi và sáng tạo. Có lẽ trong một thế giới phẳng, khi mà biên giới giữa các nền văn hóa và các luồng tư tưởng ngày càng mờ dần, việc tạo ra một sản phẩm trí tuệ – tư duy thuần Việt là một điều không thể và cũng không nên. Cho nên, thay vì hướng đến một khóa học "Việt 100%", tôi hướng đến một khóa học thật sự chất lượng mang tinh hoa của thế giới và linh hồn Việt Nam.

Người Nhật thành công và nổi tiếng nhờ học hỏi nhiều điều từ nước Mỹ và các nước khác rồi sau đó làm cho tốt hơn, góp phần đưa nước Nhật từ đồng tro tàn đổ nát sau thất bại trong Chiến tranh Thế giới thứ 2 trở thành cường quốc đứng thứ 2 trên thế giới chỉ sau Mỹ. Cùng là người châu Á, tại sao người Việt ta không thể làm như người Nhật? Vừa không ngừng học hỏi, vừa đề cao tinh thần dân tộc.

Khóa học Tôi Tài Giỏi! Bạn Cũng Thế!

Không ngừng sáng tạo và đổi mới

Nhiều bạn bè nghĩ tôi sẽ thỏa mãn với những gì TGM làm được vào thời điểm ấy, nhưng đối với tôi, việc đưa khóa học *Tôi Tài Giỏi!* về Việt Nam cũng chỉ là bắt đầu.

Với tinh thần "đứng trên vai người khổng lồ" nhưng vẫn trân trọng những giá trị Việt, ngay từ khóa học đầu tiên, TGM đã bắt đầu đưa vào những cải tiến và sáng tạo riêng để đảm bảo khóa học *Tôi Tài Giỏi!* sẽ không chỉ là một phiên bản chuyển ngữ thuần túy từ một khóa học nước ngoài, mà còn có sự góp phần của trí tuệ và tinh thần Việt trong ấy. Cũng nhờ vậy mà ngay sau khóa học đầu tiên, *Tôi Tài Giỏi!* đã tạo tiếng vang rất rất lớn, đưa TGM bước vào thời kỳ phát triển như vũ bão.

Trong những năm tiếp theo sau đó, TGM liên tục sáng tạo và cải tiến khóa học sao cho tốt hơn và phù hợp hơn với người Việt Nam chúng ta. Chính vì thế mà chỉ trong vài năm, khóa học *Tôi Tài Giỏi!* đã được bổ sung thêm nhiều sáng tạo ý nghĩa và hàng trăm cải tiến lớn nhỏ khác nhau trong suốt quá trình phát triển.

Phát huy tinh thần "the great mind", chúng tôi dựa vào trí tuệ tập thể để duy trì sự sáng tạo. Cho nên trong suốt quá trình phát triển của mình, khóa học *Tôi Tài Giỏi!* có sự đóng góp của rất nhiều huấn luyện viên (thường được gọi là "coach") và các chuyên gia đào tạo (thường được gọi là "trainer"). Cũng trong quá trình này, từ đội ngũ coach của TGM đã có rất nhiều bạn dần trưởng thành, người thì trở thành coach chuyên nghiệp, người thì giữ các vị trí quản lý trong công ty, người thì trở thành trainer,...

Nói thì dễ, làm thì khó, làm với chuẩn mực cao càng khó hơn, nhưng càng khó thì càng khẳng định giá trị của bản thân bạn. Cho nên, hãy luôn hướng tới những chuẩn mực cao nhất trong cả công việc lẫn cuộc sống.

Lắng nghe chân thành

Bên cạnh những sáng tạo và cải tiến từ bên trong nội bộ, TGM cũng luôn lắng nghe ý kiến đóng góp từ khách hàng và các chuyên gia bên ngoài, thậm chí từ các đối thủ. Chính vì thế, cải tiến lớn nhất của khóa học *Tôi Tài Giỏi!* lại không đến từ bên trong TGM mà đến từ xã hội.

Trong hơn 2 năm đầu tồn tại, TGM nhận được một số phản hồi về việc tên khóa học *Tôi Tài*

Giỏi! (vốn được chuyển ngữ trực tiếp từ *I Am Gifted!*) sẽ dễ gây hiểu lầm cho các bậc phụ huynh, thầy cô và cả báo chí về nội dung khóa học, bởi vì tên gọi *Tôi Tài Giỏi!* hơi theo thiên hướng Âu – Mỹ, có vẻ tập trung vào "chủ nghĩa cá nhân", chưa phù hợp với truyền thống Việt Nam. Cùng lúc ấy, một số đối thủ cạnh tranh của TGM đã nhanh chóng "mượn gió bẻ măng" xoáy sâu vào sự hiểu lầm này để làm giảm uy tín của TGM và khóa học *Tôi Tài Giỏi!*.

Từ phía TGM, chúng tôi thẳng thắn nhìn nhận đã vô tình không chú trọng đến cái ấn tượng ban đầu chưa phù hợp lắm với văn hóa Việt của tên gọi *Tôi Tài Giỏi!*, bởi vì là những người tổ chức khóa học, hơn ai hết chúng tôi hiểu rõ nội dung khóa học hướng đến việc trau dồi sự tự tin, tính khiêm tốn, tinh thần đồng đội và cả tình cảm gia đình trong mỗi học viên. Những học viên của TGM và gia đình của họ cũng cảm nhận được rất rõ điều này. Trong mỗi buổi lễ tổng kết của các khóa học, rất nhiều học viên không những tự tin, mạnh mẽ hơn mà còn đủ can đảm để nói với cha mẹ, gia đình những lời cảm ơn, những lời yêu thương và cả những lời xin lỗi.

Mặc dù thế, vào đầu năm 2012, chúng tôi vẫn quyết định đổi tên khóa học thành ***Tôi Tài Giỏi! Bạn Cũng Thế!***. Việc thay đổi này một lần nữa làm cho khóa học vốn đã được cải tiến khác bản gốc tiếng Anh khoảng 70%, giờ lại càng mang nhiều hồn Việt hơn nữa.

Sau tất cả những cải tiến thì sự khác biệt giữa hai khóa học *I Am Gifted!* và *Tôi Tài Giỏi! Bạn Cũng Thế!* đã trở nên quá lớn và mọi so sánh sẽ rất khập khiễng. Ngoại trừ một số phần khung sườn và khoảng 30% nội dung giống nhau, để đảm bảo học viên có thể dùng các kiến thức đó để hòa nhập vào môi trường học tập quốc tế, thì 70% nội dung chi tiết còn lại tập trung xoáy sâu vào những vấn đề mang tính đặc thù ở Việt Nam. Đó là lý do tại sao chúng tôi vẫn có những phụ huynh sau khi cho con học *I Am Gifted!* ở Singapore rồi, vẫn cho con học *Tôi Tài Giỏi! Bạn Cũng Thế!* ở Việt Nam.

Với những kết quả và sự khác biệt có thể nhìn thấy rõ, khóa học *Tôi Tài Giỏi! Bạn Cũng Thế!* cũng đã chinh phục được cảm tình của cả lãnh đạo và thầy cô giáo các trường quốc tế – nhất là những trường đi đầu trong việc đổi mới các phương pháp giáo dục của mình.

Thật sự tạo nên sự khác biệt

Những câu chuyện bạn sắp đọc sau đây là những câu chuyện vượt lên chính mình rất thật và rất đời của những độc giả của TGM Books, hoặc những học viên của TGM Training trên khắp mọi miền đất nước. Tôn chỉ của tôi khi trích dẫn lại những câu chuyện này là phải đảm bảo tính chân thật của những câu chuyện và tôn trọng người viết, thành ra tôi hầu như không biên tập gì cả. Chính vì lẽ đó, rất mong bạn thông cảm vì cách viết đôi khi hơi mộc mạc và chân chất của tác giả những câu chuyện này. Dù sao đi nữa, họ cũng đã kể câu chuyện của mình từ chính trái tim, hãy đọc và cảm nhận bằng cả tấm lòng bạn nhé.

Vượt lên số phận

Câu chuyện của Hoàng Minh Đức – Độc giả sách TGM Books

Em sinh ra ở xã Bắc Sơn, tỉnh Lạng Sơn, mẹ em là người dân tộc Tày, bố dân tộc Nùng, trong kí ức tuổi thơ của em thì bố hiện lên với những cơn say dài, cứ mỗi lần say là lại đánh đập mẹ con em. Có những lúc bố say đánh mẹ, em vào can còn bị bố đánh đến chảy máu miệng. Đối với đứa trẻ như em ngày đó, việc bố mẹ đánh nhau quả thực rất nặng nề, lúc nào em cũng sống trong nỗi lo nơm nớp, lo bố say lại về đánh mẹ, lo rằng sau cơn say, bố đuổi 3 mẹ con ra khỏi nhà rồi sẽ ngủ ở đâu??? Tuổi thơ em lớn lên cùng với những nỗi lo và một cuộc sống luôn rình rập bất trắc.

Hậu quả lớn nhất từ việc say của bố em là năm em học lớp 10, bố vì uống say đánh chết người ta nên phải đi trại cải tạo 6 tháng. Cả nhà lúc ấy chỉ có 3 mẹ con, em là người đàn ông lớn duy nhất trong nhà, nên phải vừa học vừa làm công việc đồng áng giúp đỡ gia đình. Chính vì lí

do này mà giấy khen, và kết quả học tập của em cũng lên xuống theo những trận say của bố. Những lúc ấy, em đã từng nghĩ: *"Nếu bố mình không say xỉn, nếu nhà mình không nghèo thì mình đâu phải khổ thế này, mình đã có thể đi học như các bạn ngoài kia???"*.

Đầu năm em học lớp 11, bố đi cải tạo về, và dường như trai cải tạo đã cho bố em thêm nhiều thói hư tật xấu. Lúc đó em chỉ có một điều ước, ước rằng giả như bố cứ ở lại trại cải tạo luôn đi thì tốt biết mấy. Em trách giận bố và việc học tập của em cũng sa sút theo, điểm Toán kỳ I của em từ 9,0 xuống còn 6,0, em không còn động lực học tập, mất tự tin với bạn bè... Cho đến một ngày có sự kiện đánh thức KHÁT KHAO và LONG TỰ TRỌNG của em.

Trong một giờ ra chơi, vì em bé nhất lớp nên đã bị 1 bạn cao to trong lớp ném vào thùng rác. Bạn ấy nói với em rằng: *"Mày là thằng có bố nát rượu"*. Lúc ấy em chỉ biết đứng dậy, chạy đi một chỗ khác và khóc. Em nghĩ rằng mình là một thứ rác rưởi nên chúng nó mới vứt mình vào thùng rác. Từ ngày hôm ấy, em trở về nhà với một quyết tâm rằng mình sẽ học thật giỏi, sẽ vào đại học để chứng minh cho bạn bè mình thấy rằng mình không phải là một thứ rác rưởi...

Đúng lúc ấy một người hàng xóm đã cho em mượn đọc bản phô tô của quyển sách *Tôi Tài Giỏi, Bạn Cũng Thế!*. Như tìm được một con đường để thay đổi, em học và làm theo cuốn sách tuyệt đối, rồi mọi nỗ lực của em đã có kết quả. Học kì ấy điểm toán của em đã tăng từ 6,8 lên 8,3. Việc học hành của em đã dễ dàng hơn rất nhiều, em tự tin hơn và cũng không bị coi là thứ rác rưởi trong lớp như trước.

Em đã thực sự mạnh mẽ hơn nhiều sau khi đọc sách. Có một kỉ niệm rất có ý nghĩa với em, nó giúp em nhìn nhận rõ hơn về bản thân mình và qua đó em biết rằng dù cuộc sống này có nhiều điều trắc trở thì em vẫn luôn sẵn sàng vượt qua nó một cách mạnh mẽ nhất.

Năm em học lớp 11, vì tranh chấp đất với nhà hàng xóm mà cả bố và mẹ em đều bị trọng thương và phải nằm bệnh viện.

Bố bị trọng thương ở mặt, mẹ bị gãy tay, em trai em vào can cũng bị đánh cho bầm dập. Chính vì vụ tranh chấp đất kia mà cả 2 anh em chúng em phải bỏ ôn thi. Em thì không được ôn thi đại học còn em trai thì phải bỏ ôn thi cấp 3. Ban ngày em ra đồng lo việc ruộng nương, buổi tối lại vào viện chăm bố mẹ, chăm em trai. Có những buổi tối em đã phải học trong nhà vệ sinh của bệnh viện để nuôi giấc mơ "tốt nghiệp cấp 3 và thi vào Đại Học". Nhưng chính trong những giây phút cùng cực ấy, em thấy mình mạnh mẽ hơn bao giờ hết. Em cảm nhận được rõ ràng nhất khát khao vào đại học của mình cháy bỏng tới nhường nào. Em ước mơ sẽ được đi học đại học để thay đổi cuộc đời của em và thay đổi nhận thức của bà con miền núi xung quanh em.

Năm ấy, em đỗ tốt nghiệp với số điểm cao thứ 2 của trường, và đỗ kì thi Đại học vào được Đại Học Quốc Gia Hà Nội. Hiện giờ em đang là lớp trưởng của lớp QH, Sư Phạm Toán, Khoa Toán Cơ – Tin Học, Trường Đại Học Khoa Học Tự Nhiên, Đại Học Quốc Gia Hà Nội. Với việc học trên trường bận rộn và công tác sinh viên tình nguyện năng động, em thấy mình thực sự là một con người ý nghĩa.

Có một câu nói luôn là phương châm sống và truyền động lực cho em trong những lúc em gặp khó khăn: *"Nếu cuộc sống này là một trò chơi thì bạn đã mất 100% thắng cuộc nếu không tham gia vào trò chơi ấy."* Con người ai cũng có một số phận. Số phận ấy không phải là một quyển sách quy định thành công hay thất bại của bạn trong cả cuộc đời. Mà số phận ấy là nơi bạn được sinh ra, cha mẹ bạn là ai, điều kiện kinh tế của gia đình mình,... Chắc chắn bạn không thể chọn số phận của mình, nhưng bạn luôn có thể lựa chọn cách mình sẽ sống như thế nào. Liệu đã đến lúc bạn phải lựa chọn quyết tâm vượt lên trên số phận của mình, phá bỏ những rào cản xung quanh mình, dám sống và dám khao khát vì những ước mơ cao đẹp?

Không giới hạn

Năm 2009, khi tôi đang học lớp mười hai và chuẩn bị cho kì thi tốt nghiệp và đại học đang tới. Những tưởng tôi đang chú tâm học hành hay bận rộn trong các lò luyện thi, nhưng không phải thế. Tôi và đứa bạn thân vẫn còn chìm đắm trong game online, học hành sa sút, bất cần đời và bị tách khỏi tập thể – chúng tôi lúc đó là đại diện cho tầng lớp thanh niên kém cỏi, hư hỏng và có thể gọi là đáng bỏ đi của xã hội.

Tháng ba, gần tới ngày thi tốt nghiệp tôi mới bắt đầu cảm thấy lo lắng. Môn Toán chỉ giải được bài khảo sát hàm số đơn giản mà còn sai lên sai xuống, Hóa và Lý chỉ biết thi trắc nghiệm còn các môn học bài thì chỉ nhớ mang máng, điểm cuối kỳ chỉ khoảng ba điểm rưỡi đến năm. Gia đình tôi làm nông nghiệp, ba bạn tôi làm thợ sửa chữa, chúng tôi dường như thấy được kết cục để buông xuôi cho tương lai của mình, chỉ nghĩ đến làm sao thi cho đủ 27 điểm để đậu Tốt nghiệp còn chuyện thi đại học thì quá xa vời.

Thế rồi một ngày cuối tháng, chị một đứa bạn đi Sài Gòn về mua cho nó cuốn sách có tên *Tôi Tài Giỏi, Bạn Cũng Thế!* với nỗ lực giúp nó thay đổi cuộc sống. Nó cũng biết giá trị của cuốn sách nên đem giới thiệu cho cả lớp nhưng cuối cùng không ai quan tâm tới nó cả, trừ tôi và đứa bạn thân. Dường như trong lúc bế tắc nhất ta nhắm mắt lại cầu nguyện thì điều đó sẽ thành sự thực, cuốn sách đến với tôi như một nút thắt quan trọng được mở. Bị hấp dẫn và thách thức bởi ba chữ "Tôi tài giỏi", tôi đọc ngẫu nhiên quyển sách và đem photo ngay làm hai bản để đọc đi đọc lại suốt năm ngày sau đó. Khi thấy tác giả cuốn sách lúc đó còn thảm hại hơn tôi cho đến khi khám phá ra sức mạnh của bản thân và trở thành một người thành đạt thì tôi cũng có thể làm được. Cuốn sách như một cú huých tạo một bước ngoặt rõ ràng trong cuộc đời mà tôi sẽ còn cảm kích tác giả và hai dịch giả của cuốn sách mãi về sau này.

Tháng 4, chúng tôi chỉ có một tháng để nạp kiến thức của 1 năm hoặc hơn. Chuyện không tưởng! Chúng tôi bắt đầu học lại từ chương một mỗi cuốn sách, áp dụng phương pháp nhớ siêu đẳng để thuộc mã màu quang phổ mà bây giờ tôi vẫn còn nhớ, dùng sơ đồ tư duy cho môn địa và sinh, dành rất nhiều thời gian cho môn Toán. Cứ như vậy, sáng chúng tôi học ở lớp, chiều lại lên trường kiếm một chỗ thoáng mát nào đó để học. Trường tôi khá cũ nên có một vài bộ bàn ghế để cuối hành lang cũng là nơi lũ dơi hay ra vào nên mùi khai nồng rất khó chịu, thế nhưng chiều nào chúng tôi cũng ra đó vì đó là nơi yên tĩnh nhất trong thị trấn mà tôi tìm được. Chúng tôi chưa bao giờ hi sinh lợi ích cá nhân hay các nhu cầu cơ bản cho điều gì lớn lao trừ lúc này. Nhà tôi cách trường 7 km và mỗi ngày đạp xe bốn lượt đi về, bạn tôi khá gầy yếu và thức đêm nhiều dường như quá sức, bạn bè khi đó trêu chọc chúng tôi với đủ thứ chuyện và chúng tôi càng được tách ra khỏi đám đông một cách triệt để. Cứ như thế suốt một tháng liền chúng tôi nghe nhạc rock, đọc lại cuốn sách để lấy cảm hứng, vận dụng các phương pháp học tập, sáng tác các câu ghi nhớ siêu đẳng khá buồn cười và vẽ rất nhiều sơ đồ tư duy. Cuộc sống tràn đầy hứng khởi và vui vẻ đến nỗi tôi tiếc rằng sao cuốn sách không đến sớm hơn.

Cuối cùng, mọi nỗ lực cũng được đền đáp, hết tháng tư chúng tôi kết thúc ôn tốt nghiệp để ôn thi đại học – chuyện chưa từng nghĩ đến. Từ xếp hạng 49/50 chúng tôi đã vượt lên khoảng 15 – 20 trong lớp, một sự khích lệ lớn. Tháng sáu chúng tôi thi tốt nghiệp và hồi hộp chờ kết quả, không quá khó, từ chỗ hi vọng đủ 27 điểm cộng với điểm vùng để đậu, chúng tôi thi được lần lượt 42 và 43 điểm. Bạn bè đang chia tay nhau trong nước mắt nhưng với chúng tôi đó là nụ cười, nụ cười như khi chúng tôi cùng nhau hát khúc khải hoàn *In The End* của Linkin Park sau buổi thi Anh văn cuối cùng.

Theo đà tiến lên, chúng tôi tiếp tục ôn thi đại học nhưng lượng kiến thức tăng lên khá lớn và thực sự chúng tôi không kham nổi. Để thi đậu đại học đó cũng là một quá trình ôn luyện và tích lũy chứ không phải ngày một ngày hai, thừa nhận thất bại này nhưng ít nhất chúng tôi cũng cùng đậu vào một trường, đó là trường Cao đẳng Công Nghệ Thông Tin hữu nghị Việt Hàn, nơi mà sau này khi rời khỏi chúng tôi gọi đó là thiên đường. Bởi những cảm hứng và nền tảng tư duy lạc quan, tự tin và vươn tới thành công học được từ cuốn sách, chúng tôi xây dựng các mối quan hệ mới trong tình bằng hữu, sẻ chia, đoàn kết và cùng hướng tới thành công. Chúng tôi đã thực sự hạnh phúc hơn suốt ba năm sinh viên đó.

Khi dần hình thành tính cách, con đường tư duy của tôi và đứa bạn thân dần khác nhau. Tôi

bắt đầu xây dựng con đường thành công cho riêng mình, tôi học ngành lập trình với sự đam mê và ngay từ đầu tôi đã tâm niệm những điều học được: "*Aicũng có đủ khả năng để trở thành điều họ mong muốn*", "*Khi bạn không tiến bộ tức là bạn đã đi lùi*"... Vì thế tôi luôn đứng top sinh viên được nhận học bổng của trường, thành công mỗi ngày khiến tôi tự tin hơn vào những gì đã đọc. Thấy rằng đó chưa bao giờ là đủ, tôi tìm hiểu tiếp về tâm lý, về MBTI và biết rằng mình là type người truyền cảm hứng, từ đó tôi mua sách tặng bạn bè anh em và những ai đang bế tắc với nỗ lực giúp 5 người thân nhất hạnh phúc hơn và 3/5 người đã nói rằng họ hạnh phúc hơn. Sau này tôi tìm thấy *Luật Hấp Dẫn, Sức Mạnh Của Sự Tĩnh Lặng, 7 Thói Quen Để Thành Đạt, Đắc Nhân Tâm*... Đọc sách tôi mới thấy mình đã thiếu sót rất nhiều.

Tôi học và làm việc với đam mê và hình thành cho mình những mục tiêu cụ thể cần đạt được. Ra trường, lao vào vòng xoáy xô bồ của cuộc sống, nhiều lúc đứng lại sau những ngày mệt mỏi tôi nhớ về chiến thắng ngày trước của mình, mình đã cố gắng như vậy chỉ để sống cuộc sống xoàng xĩnh này sao? Khi chìm trong khó khăn, đầu óc tôi luôn vang vọng những câu khích lệ tích cực từ những cuốn sách.

Giờ đây tôi đang sống cuộc sống do chính mình lựa chọn, đối mặt với các khó khăn không chỉ nằm trong bản thân nữa mà còn là các khó khăn của cả một ngành, một đất nước, thời thế nên cũng có những lúc vô cùng bế tắc. Song một lần bạn đã chạm mức cao hơn bạn sẽ không bao giờ quay về mức cũ nữa. Tôi luôn giữ được tinh thần lạc quan, liên tục học hỏi từ những bộ phim, cuốn sách, hội thảo... tôi đã bước vào quỹ đạo của những người ham muốn học hỏi và khát khao thành công, những cách tôi đang làm là cách những người thành công khác đã làm, bạn chỉ có thể biết nó nếu bạn muốn bước vào quỹ đạo đó. Tôi đã có thể là một người nông dân đầu tắt mặt tối ở phố huyện nghèo khó nhưng cũng có thể trở thành một người thành đạt theo cách tôi định nghĩa. Tất cả nằm ở một bước ngoặt mà tôi sẵn sàng đón nhận.

Hơn lúc nào hết, chính lúc bị bỏ lại một mình với thử thách phía trước, không một sự giúp đỡ. Tôi buộc mình phải làm những việc từng nghĩ là không thể làm được.

Cuộc sống không có những giới hạn ngoại trừ những giới hạn bạn tự đặt ra cho chính bản thân mình.

Sống xứng đáng

Câu chuyện của bạn Minh Ngọc – Học viên của TGM Training

Tôi đã từng là 1 học sinh xuất sắc, xếp đầu lớp, đứng nhất trường, thủ khoa thi tốt nghiệp, tất cả các giải học sinh giỏi từ khuyến khích đến nhất tôi đều đã sưu tập đủ. Tôi đã từng là học sinh gương mẫu, học trò cưng của thầy cô, niềm tự hào của cả gia đình.

Và... tôi cũng đã từng xếp cuối lớp, từng đội sổ, suýt trượt cấp 3, trượt thẳng đại học, vào ngôi trường tôi không hề thích và "*chỉ có mỗi ăn với học thôi mà chẳng nên hồn, đến cái học bổng mà cũng chẳng được*". Đó là những lời mà tôi thường xuyên nghe từ bố mẹ mình. Tôi cấp cấp đi thi đại học, và ngay khi xuống dưới tầng 1 của nhà mình. Tôi nghe thấy tiếng ông bà tôi nói rằng: "Chẳng hi vọng gì nó sẽ đỗ đạt, thi là thi vậy thôi". Trong gia đình, tôi luôn bị nhắc lại bởi những lỗi lầm. Tâm trạng lúc nào cũng u uất vì mình là đứa kém cỏi.

Khi đọc quyển sách *Tôi Tài Giỏi, Bạn Cũng Thế!* tôi đã suýt thốt lên "Eureka!". Đó chính là lời giải cho những câu hỏi tôi hằng tìm kiếm!

Và tôi tiếc vì mình không đọc quyển sách và biết đến khóa học *Tôi Tài Giỏi! Bạn Cũng Thế!* sớm hơn. Khi đó tôi đã là sinh viên năm thứ 2, không thể quay ngược thời gian để trở về thời học sinh và làm lại từ đầu. Nhưng tôi nghĩ chưa bao giờ là quá muộn cho sự thay đổi!

Tôi khao khát muốn thay đổi và tôi lựa chọn thay đổi. Thế nhưng để đến với khóa học là 1 điều không hề đơn giản với tôi, tôi không có tiền, tôi không có thời gian và tôi không có ai ủng hộ. Bất chấp tất cả tôi lên 1 kế hoạch, để dành tiền, vay tiền, dùng tiền tiết kiệm, viết thư xin

học bổng của TGM, cố gắng đạt học bổng ở trường, thuyết phục bố mẹ và người bạn thân nhất, và cuối cùng là xin nghỉ học.

Tôi rất thích 1 câu danh ngôn: *"Cứ tìm rồi bạn sẽ thấy, cứ gõ cửa, cửa sẽ mở ra"*. Và đúng như thế tôi đạt được gần hết mục tiêu của mình, mẹ và người bạn thân đồng ý với quyết định của tôi, tôi có đủ tiền nộp và tôi được nghỉ 3 ngày trọn vẹn để dồn sức cho điều sẽ thay đổi con người mình mãi mãi.

"Cuộc hành trình dài nghìn dặm bắt đầu bằng những bước chân đầu tiên". Sau khi đi học khóa học về đến nhà, việc đầu tiên tôi làm là dũng cảm ôm bố và nói: *"Con xin lỗi, con cảm ơn và con yêu bố rất nhiều"*. Bố tôi rất ngạc nhiên vì hành động kỳ lạ của tôi nên chỉ thốt ra 1 câu duy nhất: *"Mày có bị làm sao không đấy con?"*. Mặc cho bố có nghĩ gì đi nữa tôi vẫn tiếp tục dự định của mình: viết thư và nói lời yêu thương với tất cả những người tôi yêu quý. Biết bố mệt nhọc khi đi làm, tôi đã pha 1 cốc nước và để 1 tấm thiệp bên cạnh nói những lời yêu thương. Nhưng cốc nước đã uống hết và tôi cũng thấy tấm thiệp nói lời yêu thương bị vứt vào sọt rác.

Tôi đã cố gắng bình tĩnh và áp dụng công thức thành công được học trong khóa học. Tôi đã cố gắng nói chuyện với bố, hỏi về những mơ ước của bố và bố cũng chia sẻ rằng bố cũng đã có thời gian bị ông bà áp đặt và không được đi con đường mình lựa chọn... Chưa bao giờ bố con tôi trò chuyện như thế. Tôi thật sự vui vì bố và tôi giờ khoảng cách không còn nữa.

Tôi chưa từng hối hận một lần nào về quyết định đi học *Tôi Tài Giỏi! Bạn Cũng Thế!*. Hơn 6 tháng qua với từng nỗ lực nhỏ của mình, tôi đã đạt được nhiều hơn những gì tôi mong đợi. Và câu cuối cùng tôi muốn gửi đến các bạn: *"Hãy sống xứng đáng với người hùng trong chính mình"*.

Mỗi nhà mỗi cảnh

Câu chuyện Trần Thu Hằng – Học viên của TGM Training

Sinh ra và lớn lên trong 1 gia đình tương đối ổn định về mặt kinh tế, không quá nghèo cũng không quá giàu. Nhưng có lẽ vì công việc, vì gia đình và vì tương lai của con cái mà tôi không nhận được nhiều sự quan tâm từ bố mẹ.

Kỳ 2 của năm lớp 1 bắt đầu chuyển nhà, mọi thứ như xáo trộn từ đây hay bởi trí nhớ về 1 tuổi ấu thơ quá lâu để còn có thể hiện hữu lại trong tâm trí lúc này. Chuyển đến 1 thành phố mới với nhiều đổi thay, nhiều thứ xảy ra. Ở cùng ông bà ngoại, cậu mợ và 1 cậu nữa, ai đều có việc riêng của họ, ba bận làm nhà, mẹ đi làm từ 4h sáng đến 10h tối. Trong tâm trí bây giờ dường như thời gian ở cạnh ba mẹ quá ít, mẹ thức dậy lúc con vẫn ngủ và về lúc con đang chìm vào giấc ngủ say. Hơn 1 năm để hoàn thành nhà mới vì nhiều lý do mà tôi không nhớ.

Đi học trong suốt quãng thời gian đầu thật sự rất khó khăn, ít bạn bè, ít sự quan tâm từ gia đình, thầy cô lạ, và với 1 đứa trẻ không thích giao lưu như tôi dẫn đến sự tự ti và luôn bị phê vào sổ liên lạc cũng như học bạ là không hòa đồng với bạn bè, kết quả học tập kém. 5 năm cấp 1 mà chuyển những 3 trường tiểu học thì làm sao để thích ứng kịp đây. Có lần lúc ở nhà mới tôi vẫn nhớ hình ảnh 1 bé con 6 tuổi đội mưa đi học từ 5h sáng, đến sớm quá nên đã quyết định không đi đường cũ mà đi qua cầu vượt, quãng đường quá dài mà mưa thì quá nặng hạt nhưng hình như lúc ấy tôi không khóc cứ chỉ biết đi và đi thôi... Cấp 2 tình trạng không khá hơn là mấy, trong lớp vẫn khó hòa đồng hay vì bản thân muốn thể hiện quá, cái tuổi dậy thì khiến con người dở dờ ương ương. Cấp 2 chắc không có gì đáng chú ý duy chỉ có hồi thi cấp 3 là khủng hoảng, bị ngắt 2 lần vì mất tinh thần...

Đáng nhớ nhất là những năm cấp 3. Đỗ cấp 3 trường bình thường của tỉnh học tập chẳng được là bao, bạn bè ít, bị cả lớp ghét, rồi gia đình nữa. Tự thấy bản thân cần phải thay đổi, cần sự thay đổi thật sự, vô tình 1 lần tìm trên mạng về khóa học *Tôi Tài Giỏi! Bạn Cũng Thế!* rồi sau đó quyết tâm bằng được để đi học nhưng bố mẹ nhất quyết không cho nói là phí tiền, không

cần thiết. Nhưng dường như cái mong muốn đổi thay trong tôi quá lớn để bỏ cuộc. Tôi quyết định tự nộp học phí bằng chính những đồng tiền kiếm được. Bố mẹ đồng ý trong sự không thoải mái. Ok thôi, đó là lựa chọn của tôi.

Thời gian sau khóa học tôi là cả 1 con người hoàn toàn khác. Về nhà với sự quyết tâm và tinh thần "tôi tài giỏi" đang sôi sục trong lòng, lên kế hoạch, vạch ra tương lai cho mình cụ thể rõ ràng nhưng dường như mọi chuyện luôn có những khó khăn của riêng nó... Tôi thành công, điểm số trong lần đầu có thay đổi đôi chút nhưng vẫn chưa đủ rồi những lần sau lại tiếp tục thấp, chán nản kinh khủng, có những lúc muốn bỏ cuộc, muốn dừng lại và tìm 1 trường nào nhẹ nhàng hơn cho lúc thi và cả lúc học. Nhưng không, là một học viên *Tôi Tài Giỏi! Bạn Cũng Thế!*, tôi phải quyết tâm cao và tôi lại cố gắng học. Nhưng sự cố gắng chưa đủ...

Bà là 1 người nghiện rượu, nghiện bắt đầu từ khi tôi sinh ra cho đến giờ đã được gần 20 năm. Nghiện không giống như những người bình thường là kiểu say xỉn xong về quát mắng, đánh đập vợ con mà nghiện theo 1 kiểu rất khó gọi tên. Bình thường cả tháng có thể không uống, tỉnh táo như thường nhưng khi uống tầm 1 tuần là rơi vào trạng thái nghiện nghĩa là không ăn, không tắm, không ánh sáng trong suốt quãng thời gian tiếp theo. Chỉ có rượu và ngủ thôi, người gầy sọc và ngôi nhà lúc nào cũng tối om và mùi nôn mửa. Muốn chấm dứt tình trạng ấy phải cần bà nội đã ngoài 60 tuổi đi từ trên quê xuống "cai" cho. Đến cơn sẽ phải giữ không cho ra khỏi nhà, nhưng cơn lên là mắng, đánh thậm chí chửi lại bà nội. Hai đứa con chúng tôi chỉ biết ngồi nhìn nhau khóc. Cơn nghiện cao nhất sẽ là lúc 4h sáng, thế nên những ngày ấy tôi không thể ngủ nổi. Tầng 2 im ắng thì tầng 1 là những câu nói khó nghe, những lời to tiếng và thậm chí còn là những trận đánh nhau. Cha mẹ là tấm gương để con cái soi vào và thử hỏi liệu sau này bạn có chấp nhận được những hành vi thái độ bạn đang làm với mẹ bạn mà con cái lại làm với bạn không.

Bà cai được một vài ngày không ra khỏi nhà là lại tỉnh táo và làm việc bình thường. Nhưng sau đó 1 thời gian, đi nhậu rồi lại tiếp tục chìm vào những cơn say. Một năm 12 tháng, tháng nào cũng từ 1 – 2 lần. Thương bà đã già mà luôn phải chạy theo thằng con hơn 40 tuổi đầu, chạy theo để nghe nó chửi vào mặt, để nhận những cái đánh của nó. Thương mẹ vì phải tiếp tục cuộc sống và thương cả chính bản thân cùng đứa em trai. Những lần ba say xỉn là những lần tôi không muốn về nhà. Căn nhà tối om, nồng nặc mùi nôn mửa, mẹ cáu quát mắng ba, có những bữa cơm ăn dưới bếp mà trên phòng khách thì ba nôn. Đặt bát cơm xuống và ngậm ngùi tự nhủ phải ăn để có sức khỏe học. Có những lúc thấy căm ghét cái gia đình này, muốn bỏ đi muốn trốn tránh nhưng dường như đấy là điều không thể. Mỗi lần ba say là 1 lần khóc, khóc vì tức, vì thương mẹ và em. Đã lớn mà không biết suy nghĩ cho vợ con, cho mẹ. Tôi đã từng nghĩ vậy nhưng dường như không phải. Với cái cuộc sống luôn bộn bề những lo toan và gánh nặng cứ đè lên đôi vai ba, với những suy nghĩ làm sao để vợ con mình không thua kém người khác mà rượu như 1 cách giải tỏa với ba nhưng cũng là cực hình đối với tôi.

Em trai học lớp 3 khóc và nói với tôi rằng: *"Có những lúc em muốn bỏ đi nhưng vì không có tiền nên thôi, em muốn về ở với ông bà, dù không có điều kiện như ở nhà mình nhưng không phải nhìn thấy ba như thế này là được rồi"*. Mẹ tiếp tục cuộc hôn nhân này cũng chỉ vì 2 đứa chúng tôi, vì nuôi con thì vẫn cần 1 người đàn ông.

Tôi tự nhủ rằng sẽ phải học, sẽ phải đỗ đại học, sẽ phải có 1 cuộc sống tốt hơn để mẹ và em không phải khổ. Tôi không muốn sau này em trai giống tôi phải khóc quá nhiều vì người cha này. Tôi bắt mình phải học, phải sống mạnh mẽ không chỉ vì riêng tôi nữa rồi mà vì tương lai của mẹ, vì tương lai của em. Tôi không cho phép mình được dừng bước. Có những lúc mệt mỏi vì những gánh nặng tự mình đặt ra nhưng rồi vẫn phải bước tiếp, vẫn phải sống hết mình. Bỏ qua những lời nói bên cạnh, suy nghĩ nhiều, già dặn hơn so với tuổi là điều ai cũng nhận thấy trong tôi ngay lúc này. Nhưng điều gì cũng có cái giá của nó tôi chấp nhận tất cả trước hết vì bản thân, vì tương lai và vì mẹ vì em. Tôi phải đỗ đại học để khẳng định giá trị của mình, phải đỗ để cho em xuống đây học khi nó vào cấp 3 vì những cảnh tượng say xỉn vẫn đã, đang và sẽ tiếp diễn trong gia đình... Động lực và những gánh nặng quá lớn khiến tôi phải sống mạnh mẽ hơn, phải trưởng thành và chín chắn hơn.

Nếu được chọn lại tôi vẫn sẽ chọn học ở TGM, vẫn sẽ chọn thi Học Viện Ngoại Giao, vẫn sẽ chọn hết sức vì mục tiêu của mình, và vẫn sẽ chọn sống mạnh mẽ!

Người bạn của chúng ta sinh ra trong một gia đình tương đối có điều kiện, nhưng rõ ràng là phải đối diện với những thách thức hoàn toàn khác. Thế mới thấy, *"mỗi cây mỗi hoa, mỗi nhà mỗi cảnh"*. Không ai có một cuộc sống hoàn hảo. Cho nên, cách tốt nhất để hạnh phúc là học cách trân trọng những gì mình đang có để từ đó phấn đấu nhiều hơn.

TGM

chung một khát vọng

Một doanh nghiệp không chỉ nên tồn tại như một thực thể vô tri. Một doanh nghiệp nên SỐNG và có cả một linh hồn. Một doanh nghiệp cũng không chỉ nên có những chỉ tiêu kinh doanh. Một doanh nghiệp nên có cả những khát vọng.

Những câu chuyện

Những điều khác biệt mà TGM tạo nên chắc chắn không phải chỉ nhờ vào những nỗ lực của cá nhân tôi mà phải nhờ vào nỗ lực của rất nhiều những con người tuyệt vời mà TGM may mắn có được. Những câu chuyện mà tôi sắp chia sẻ ở đây hy vọng sẽ giúp bạn có một cái nhìn rất gần và rất thật về lịch sử, tính cách và con người của TGM qua chính đôi mắt của tôi – một thành viên của TGM. Cũng vì đây là kể lại những câu chuyện, nên tôi xin được phép viết theo phong cách hơi văn chương một chút, ít nhiều bị ảnh hưởng bởi nhà văn Nam Cao – một người mà những câu chuyện rất đời, rất người của ông đã đi cùng với những năm tháng tuổi thơ của tôi.

Câu chuyện về sự thay đổi

Năm 2007, một kẻ chán nản sự máy móc, tầm thường và thiếu tình người của những công ty mà hắn làm việc, muốn làm một điều gì đó để thay đổi cuộc đời mình, và thực hiện ước mơ xây dựng nên một công ty khác thường có thể tạo nên sự khác biệt. Hắn không có tiền, hắn đang nợ rất nhiều. Nhiều người nói hắn điên, viễn vông hoặc thích "nổ". Nhưng có lẽ vì thế mà hắn có nợ thêm chút hay có bị hiểu lầm thêm chút nữa cũng không sao. Hắn mượn tiền để tham gia một khóa học hy vọng có thể thay đổi cuộc đời hắn và giúp hắn thực hiện ước mơ.

Khóa học đã không thay đổi cuộc đời hắn. Nhưng nhờ có khóa học, hắn bắt đầu làm những thứ khiến cho cuộc đời hắn thay đổi. Sau bao nhiêu thăng trầm của cuộc sống, bao nhiêu thất vọng vào những công ty mà hắn muốn cống hiến, một lần nữa, hắn tin mình có thể góp phần tạo nên một cái gì đó thật sự khác biệt. Nhưng hắn biết, hắn không thể làm điều đó một mình.

Câu chuyện của cơ duyên

Năm 2008, một đám người xa lạ bắt đầu tụ tập vào cái gọi là VN2020. Những kẻ đầu óc không bình thường bắt đầu lần lượt xuất hiện và dường như không có chỗ nào để đưa họ vào trong VN2020 cả. Thế là từ trong lòng VN2020, họ tập hợp thành một gia đình nhỏ hơn với cái tên gọi cũng khá là lạ: Enterprise Family.

Người ngoài nhìn vào, chỉ thấy mấy đứa oắt con miệng còn hôi sữa học đòi làm kinh doanh. Nhưng cũng có những người tin vào họ. Và điều quan trọng nhất là họ tin vào chính mình. Họ không ngờ rằng, họ gặp nhau để tạo nên sự khác biệt. Họ lại càng không ngờ rằng, họ gặp nhau để xây dựng nên một đại gia đình.

Câu chuyện về những kẻ liều

Năm 2009, có mấy kẻ liều lĩnh đang bắt đầu thu xếp mọi thứ ở Singapore để về Việt Nam, mở đường cho một ước mơ chung. Con đường phía trước thật mịt mù, tương lai cũng thật mờ mịt. Ngoài những kế hoạch trên giấy và những mơ ước trong tim, họ chẳng có gì cả. Tiền không có.

Kinh nghiệm cũng không có. Nhưng cứ làm thôi, bởi vì họ là những kẻ liều lĩnh và điên rồ. Cuộc đời chỉ sống được một lần, nếu không sống một lần cho đáng sống, thì thật quá lãng phí cuộc đời này.

Câu chuyện về sự thành công

Năm 2010, hội của những kẻ liều lĩnh và điên rồ giờ đã đông lên rất nhiều, nhờ có nhiều kẻ khác tham gia đi cùng họ. Dĩ nhiên, đây đều toàn những kẻ rất trẻ, vừa liều vừa điên cả. Nhưng giờ đây, những kẻ này đã tự xây dựng được cho mình một mái nhà chung, một nơi mà từ đó, họ bắt đầu làm nên được nhiều điều khác biệt hơn nữa.

Câu chuyện về sự hy sinh

Năm 2011, kinh doanh bắt đầu khó khăn do kinh tế đi xuống ngày càng nhanh. Dưới áp lực của công việc, sự phá rối từ bên ngoài, những người anh chị em một thời gắn bó đã bắt đầu có những xung đột với nhau. Thậm chí, đã có lúc họ nghĩ đến liệu có nên chịu khuất phục trước những khó khăn thử thách, liệu có nên đường ai nấy đi.

Nhưng may mắn thay, trên đời này không chỉ có họ điên. Hàng chục kẻ khác xung quanh họ cũng điên không kém.

Những người này sẵn sàng hy sinh một phần lương của họ để bảo toàn sức mạnh và sự sống còn cho gia đình thứ hai của mình. Cái điên ấy của những đứa em làm cho những kẻ điên nhớ ra mình là ai, tại sao mình tồn tại, tại sao mình đã gắn bó với nhau, và tại sao mình luôn muốn hy sinh vì gia đình này.

Cơn sóng dữ rồi cũng trôi qua. Gia đình của họ hiểu nhau hơn, gắn bó nhiều hơn và một lần nữa lại mạnh hơn bao giờ hết.

Câu chuyện về sự sáng tạo.

Trên suốt chặng đường đi, nhiều thành viên trong công ty và đội ngũ huấn luyện chia sẻ với hần về những ý tưởng cải tiến các khóa học. Hần mang những ý kiến đó vào để làm cho các khóa học ngày càng tốt hơn. Kết quả là hần được mọi người cảm ơn và khen ngợi vì có những cải tiến tạo nên sự khác biệt cho khóa học. Nhưng thật ra, hần chỉ học lại từ mấy đứa em của hần mà thôi. Hần muốn tặng tất cả những lời khen ngợi ấy cho những người đã đóng góp những ý tưởng tuyệt vời. Hần tự hào lắm. Gia đình mình giờ đã khác rồi. Sự sáng tạo ở khắp mọi nơi. Sáng tạo là một văn hóa vì nó nằm trong mỗi con người ở đây.

Câu chuyện về dám nghĩ dám làm

Năm 2012, tình hình đang cực kỳ khó khăn do kinh tế vẫn quá ảm đạm. Một đám loi nhoi lóc nhóc cũng điên không kém khi dám lao vào làm ngày làm đêm để biến một ý tưởng điên rồ thành hiện thực. Sự khác biệt được tạo ra.

Cái đám loi nhoi lóc nhóc ấy, mỗi đứa trong chúng nó đều cũng có gia đình, cũng có những việc cá nhân để lo toan, đều muốn nghỉ cuối tuần như bao người khác, nhưng tất cả chúng nó đều hiểu thế nào là hy sinh, là đồng đội, là một gia đình thứ hai. Và chúng nó xứng đáng tận hưởng niềm vui chiến thắng, nhưng không phải chiến thắng cá nhân tầm thường, mà chiến thắng cùng với những đồng đội của mình.

Hóa ra, con người ta không cần sự máy móc để tạo ra kết quả. Con người cần lòng tin và cần được tự do, để tạo nên không chỉ kết quả mà là sự khác biệt thật sự. Nhưng giá trị thật sự không nằm trong những kết quả khác biệt ấy, mà giá trị thật sự ý nghĩa nằm ở chính mỗi con người trong cái đám loi nhoi lóc nhóc ấy ở TGM.

Câu chuyện về hai anh em

Năm 2012, tại TP. Đà Nẵng, hai anh em, một cao một bé, một tròn một gầy. Một ăn mặc chỉnh chu còn một trông rất ư là bình dân. Họ bước vào một quán cà phê bên bờ sông Hàn. Họ không nói chuyện kiếm tiền. Họ chỉ muốn tạo nên sự khác biệt cho vùng đất mà họ vẫn còn là "người lạ" này.

Thằng anh nhìn thằng em thầm nghĩ, không ngờ cái thằng mấy năm trước định in lâu sách của mình để bán kiếm tiền, giờ đây trở thành một người đàn ông mạnh mẽ, có đạo đức và đầy tâm huyết cho dù được bọc trong cái dáng người nhỏ thó. Thằng em cũng không còn cái kiểu tung tung như một hai năm trước, mà bây giờ đã thật sự trưởng thành. Thằng anh cảm thấy trong lòng tự hào và tin tưởng lắm. Ở đời nếu sống hết mình, không thành công, thì cũng thành nhân. Thằng em mình thành công hay thất bại ở cái xứ này, thì nó cũng sẽ thành nhân.

Câu chuyện cuối cùng là câu chuyện về yêu thương

Lần ấy do áp lực công việc, hần có một đợt bệnh khá nặng. Từ lâu lắm rồi, hần không thích nói với người khác là hần đang bệnh cho dù như thế nào đi nữa. Hần cố giấu sự mệt mỏi của mình. Hần cũng chẳng muốn ai bận tâm đến hần vì ai cũng có việc để làm. Hần chỉ muốn hoàn thành thật tốt nhiệm vụ của mình vì ai cũng đang cố hoàn thành tốt nhiệm vụ của họ. Hần đã lắm. Ai cũng bận nhưng không ai quá bận đến mức không thể yêu thương những người đồng nghiệp của mình.

Một món quà, một trái tim to chứa nhiều trái tim nhỏ, một vòng tròn yêu thương, một bài hát quen thuộc và dĩ nhiên không thể thiếu những cái ôm ấm áp. Trong những giây phút ngắn ngủi đó, mọi muộn phiền, lo toan, mệt mỏi và chán nản tan biến hết. Hần khỏe lại rất nhanh sau đó. Quan trọng hơn hết là hần biết ở TGM, ai cũng được quan tâm và yêu thương như thế, nhất là khi họ cần đến tình yêu thương ấy.

Tìm được những con người cùng chung một khát vọng là một may mắn. Được đi chung đường với họ là một vinh dự. Được hy sinh vì khát vọng chung là một niềm tự hào.

Ước mơ vì 1 triệu người Việt Nam

Có những công ty lúc đầu thành công rực rỡ vì họ khác biệt. Nhưng khi trở thành một công ty lớn, họ nhanh chóng đi vào ngõ cụt hoặc thậm chí biến mất trên thị trường vì họ mong muốn mình như những công ty lớn khác. TGM luôn mong muốn học hỏi từ những người đi trước, nhưng TGM cũng không bao giờ quên rằng mình cần phải khác biệt để luôn vươn lên.

Ước mơ **"vì 1 triệu người Việt Nam hạnh phúc và thành công hơn"** của TGM được biết đến rộng rãi từ một bài báo có tựa đề là *"Những chàng trai vươn tới thành công"* của hai nhà báo Trần Nguyên và Lưu Trang được đăng trên báo Tuổi Trẻ vào năm 2009. Nội dung bài báo khá dài, tôi xin được trích lược như sau:

"Từ bỏ một công việc với thu nhập thuộc hàng cao ở Singapore, một cơ hội làm việc ở châu Âu trong lĩnh vực công nghệ hiện đại nhất thế giới, một cơ hội chu du khắp năm châu, về Việt Nam làm lại từ đầu để đóng góp vào công cuộc giáo dục của nước nhà, điều mà tôi luôn mong ước." – Đỗ Trần Bình Minh đã không giấu được tự hào khi nói về việc mình tham gia nhóm khởi

nghiệp trên đất Singapore, Vietnam Enterprise, một công ty của những cựu du học sinh Việt ở Đại học Quốc gia Singapore (NUS) mà thủ lĩnh là Trần Đăng Khoa.

Trong cuộc giao lưu giữa các thành viên Câu lạc bộ doanh nghiệp dẫn đầu (Leading Business Club – LBC) của Việt Nam và cộng đồng doanh nhân – chuyên gia người Việt tại Singapore, chuyên gia kinh tế dày dạn kinh nghiệm Võ Tá Hân giới thiệu: *"Đây là Khoa, thủ lĩnh của những chàng trai đang dệt nên khát vọng Việt Nam vào năm 2020"*.

2020 - giúp 1 triệu người Việt

Sẽ rất khó quên hình ảnh Khoa đứng trước đám đông và nói về những trải nghiệm cuộc sống... Nhiều người hoài nghi về độ chín cũng như khả năng của một diễn giả trẻ tuổi, nên hỏi vặn: *"Anh đã có đủ vốn sống, đủ tài giỏi và đủ thành công chưa khi đi giảng bài?"*.

Khoa đáp: *"Vốn sống của một người phụ thuộc ba yếu tố. Thứ nhất, người đó đọc bao nhiêu sách, đọc những quyển sách nào và rút ra được điều gì. Thứ hai, người đó có những người thầy như thế nào và học được gì từ những người thầy đó. Cuối cùng, quan trọng nhất là người đó đã và đang sống cuộc sống của mình như thế nào. Tôi tin rằng không chỉ bản thân mình mà bất kỳ ai cũng có thể trở nên tài giỏi nếu người đó lựa chọn sống và rèn luyện như một người tài giỏi. Còn thành công, tùy thuộc vào việc định nghĩa nó như thế nào. Nếu thành công được định nghĩa là đại gia chẳng hạn thì tôi không hề thành công. Tôi định nghĩa thành công bao gồm ba yếu tố: có thể sống tự do vì ước mơ của mình, có thể cống hiến cho xã hội và có thể từng bước vươn tới những mục tiêu to lớn mỗi ngày. Với định nghĩa như thế, tôi tin mình đang thành công"*.

Khoa nói, đầy tự tin: *"Mục tiêu của TGM là sau 10 năm sẽ giúp được ít nhất 1 triệu người Việt, đặc biệt là các bạn trẻ, trở nên tài giỏi hơn, thành công hơn, thành đạt hơn và giàu có hơn thông qua những khóa đào tạo của công ty mình"*.

Và những chiến hữu "máu liều"

Những người quen biết Vietnam Enterprise (Singapore) hay TGM (Việt Nam) đều cho rằng thành công lớn nhất của thủ lĩnh Khoa là đã tập hợp được một tập thể những con người cùng khát vọng, cùng sống chết với nhau để thực hiện khát vọng này.

Bùi Hải An, chàng trai 24 tuổi đã từ bỏ công việc kỹ sư của Tập đoàn Fuji Xerox, chia sẻ: *"Là một người 'điếc không sợ súng', ngay từ lúc còn là sinh viên đại học, tôi cùng một số chiến hữu thân thuộc máu me nhảy vào kinh doanh một lĩnh vực hoàn toàn không thuộc sở trường. Kết quả là lỗ nặng và lâm vào hoàn cảnh xắc xích xang bang suốt một năm trời. Gia nhập Vietnam Enterprise, mục đích chính của tôi là muốn làm một cái gì riêng cho bản thân, cũng như đốt cháy lại ngọn lửa kinh doanh trong mình. Vietnam Enterprise là nơi tụ họp những người bạn, những anh em cùng chí hướng và giống nhau ở máu liều cùng máu kinh doanh"*.

Việc cả nhóm bạn 10 người ngồi lại để cùng bàn chuyện khởi nghiệp là một điều hiếm có bởi vì thường chuyện khởi nghiệp là đơn lẻ cá nhân.

Đỗ Trần Bình Minh, người từng được Tập đoàn ASML chuyên về bán dẫn đánh giá cao, cười toe toét: *"Chúng tôi có một hoài bão là muốn giúp sức cho các bạn trẻ Việt Nam được trang bị đầy đủ hơn các kỹ năng cần thiết trong học tập cũng như cuộc sống. Để biến hoài bão này trở thành sự thật, chúng tôi lập TGM, một công ty 100% Việt Nam với mong muốn trong vòng ba năm trở thành một công ty hàng đầu ở Việt Nam về lĩnh vực phát triển bản thân, đào tạo kỹ năng sống, kỹ năng mềm cho các bạn trẻ khắp mọi miền đất nước"*.

Thuộc lứa đầu của thế hệ 8X thành đạt ở nước ngoài và trở về góp sức mình vào sự nghiệp phát triển của quê hương, Trần Đăng Khoa tâm sự: *"Điều tôi học được ở Singapore là người ta*

hết sức coi trọng giáo dục và sẵn sàng bỏ nhiều tiền bạc, công sức để đầu tư vào nó. Tôi muốn đưa những công nghệ đào tạo, giáo dục tiên tiến của nước bạn về Việt Nam để góp phần nhỏ nhoi vào sự nghiệp giáo dục và phát triển nhân tài của đất nước mình". Đó cũng là mong muốn chung của các thành viên trong TGM Corporation.

"Vì 1 triệu người Việt Nam hạnh phúc và thành công hơn" – đó không chỉ là một ước mơ mà còn là một mục tiêu. Mục tiêu ấy là mục tiêu chung của cả một tập thể rất nhiều những con người cùng chung một khát vọng. Cho nên, khi có người hỏi tôi rằng: *"Anh có chắc chắn là anh sẽ hoàn thành được mục tiêu đó trong vòng 10 năm hay không?"*, tôi lúc nào cũng trả lời rất thẳng thắn rằng: *"Tôi chắc chắn rằng cá nhân tôi không bao giờ làm được điều đó. Nhưng đây là mục tiêu của cả một tập thể lớn, và khi những con người cùng chung một khát vọng đồng lòng quyết chí cùng làm một điều gì đó, không gì là không thể"*.

Dĩ nhiên, khi tôi trả lời như vậy thì vẫn có những người nghi ngờ, thế nên tôi quyết tâm làm một cuộc khảo sát và thống kê để biết được TGM đang ở đâu trên con đường "vì 1 triệu người Việt Nam hạnh phúc và thành công hơn".

Trước hết, tôi viết email nhờ tất cả các đơn vị thành viên trong TGM Group thống kê số lượng khách hàng của chúng tôi, bao gồm cả những người tham gia các chương trình miễn phí chia sẻ kiến thức vì cộng đồng. Sau đó, thông qua Facebook, tôi làm một cuộc khảo sát nhỏ đưa ra 4 lựa chọn như sau, những người tham gia chỉ được chọn một:

- Tôi chỉ học và đọc sách để biết chứ thường không hành động.
- Tôi cũng cố áp dụng kiến thức từ việc học và đọc nhưng thường bỏ cuộc.
- Tôi cũng cố áp dụng kiến thức từ việc học và đọc nhưng kết quả không cao.
- Tôi quyết tâm áp dụng kiến thức từ việc học và đọc cho đến khi đạt kết quả.

Tổng số người tham gia vào cuộc khảo sát nhỏ này là gần 800 người (một con số cũng tương đối ổn để có được một kết quả có thể sử dụng được). Dựa vào kết quả khảo sát, có:

- 5,8% số người chỉ học và đọc sách để biết chứ thường không hành động.
- 19,2% số người cũng cố áp dụng kiến thức từ việc học và đọc nhưng thường bỏ cuộc.
- 50,4% cũng cố áp dụng kiến thức từ việc học và đọc nhưng kết quả không cao.
- 24,7% quyết tâm áp dụng kiến thức từ việc học và đọc cho đến khi đạt kết quả.

Như vậy, có thể giả sử một cách tương đối an toàn rằng khoảng 24% sau khi được học các khóa học của TGM Training hoặc đọc sách của TGM Books sẽ quyết tâm áp dụng cho đến khi đạt được kết quả.

Theo thống kê đến tháng 5 năm 2013 thì đã có khoảng 710.000 người bao gồm:

- Những người đã đọc sách in của TGM Books (nhưng chưa tính những người vô tình mua sách in lậu hoặc những trường hợp mượn sách của bạn bè để phô-tô, ước tính có thể lên đến hàng trăm nghìn bản).
- Những người đã đọc sách điện tử của TGM Books (phần lớn thông qua chương trình sách điện tử miễn phí vì cộng đồng của TGM Books, nhưng chưa kể sách điện tử không bản quyền, ước tính có thể lên đến hàng trăm nghìn bản).
- Những người đã tham gia các khóa học của TGM Training (nhưng chưa tính hàng ngàn người tôi trực tiếp huấn luyện riêng cho các doanh nghiệp với tư cách cá nhân của một diễn giả – chuyên gia đào tạo).
- Những người đã tham gia các chương trình miễn phí vì cộng đồng của TGM Training (chưa tính những buổi hội thảo miễn phí cho các trường tự tổ chức và mời diễn giả của TGM đến chia sẻ, ước tính có thể lên đến con số hàng chục nghìn sinh viên, học sinh).

Nếu không kể đến hơn 50% những người đang cố áp dụng nhưng chưa đạt được kết quả cao ngay, mà chỉ cần lấy 24% – là những người đã quyết tâm áp dụng để đạt được kết quả – trong số 710.000 người, thì từ năm 2009 đến giữa năm 2013, TGM đã thật sự góp phần vào hạnh phúc và thành công của khoảng 170.400 người.

Ở đây, bạn thấy rõ là một cách tính rất khiêm tốn vì chúng tôi không tính những gì chúng tôi không đo đếm được vào (như số sách lậu, số sách phô-tô, số sách điện tử không bản quyền, số người tham dự các hội thảo vì cộng đồng nhưng TGM không trực tiếp tổ chức,...), cũng như giả sử (một cách cực kỳ bi quan) là tất cả những người đang cố gắng áp dụng kiến thức học và đọc được, nhưng chưa thu được kết quả như mong muốn, chắc chắn rồi sẽ bỏ cuộc.

Nếu so với con số 1 triệu người thì con số 170.400 người vẫn còn khá khiêm tốn sau 4 năm. Tuy nhiên, chúng tôi vẫn còn hơn 7 năm ở phía trước để nỗ lực hơn nữa nhằm tăng tốc, thoát ra khỏi khủng hoảng kinh tế và đạt đến con số 1 triệu người vào năm 2020.

Bên cạnh đó, chúng tôi đặt ra mục tiêu này là để tự tạo động lực cho mình phấn đấu vì đất nước và nhất là vì người Việt, chứ không phải để PR. Cho nên, dù có không đạt tới con số 1 triệu vào năm 2020 đi nữa, chúng tôi vẫn cảm thấy hạnh phúc vì ít ra trên con đường mình đi, TGM cũng đã thật sự góp phần giúp được hàng trăm nghìn người Việt Nam hạnh phúc và thành công hơn vì những kết quả đạt được thông qua sách và các khóa học của TGM.

Mặc dù vậy, TGM cũng không thích đặt ra một mục tiêu to lớn để rồi nói theo kiểu "được thì tốt, không được thì thôi", nên chúng tôi vẫn rất quyết tâm đạt đến mục tiêu này. Có thể với sức của riêng một mình TGM thì khó mà làm được, nhưng chúng tôi vẫn mơ ước và khao khát.

Không những thế, TGM cũng không coi ước mơ này là của riêng mình, mà đó thật sự là ước mơ chung của tất cả những ai tâm huyết với đất nước và dân tộc Việt Nam. Thành ra, nếu có được sự đồng hành và hỗ trợ của những người tâm huyết như bạn, giúp chúng tôi lan tỏa thông tin về các khóa học và các tựa sách hay, thì biết đâu đến năm 2020, ước mơ chung của chúng ta sẽ trở thành sự thật, và ít nhất 1 triệu người Việt Nam sẽ trở nên hạnh phúc và thành công hơn hôm nay rất nhiều.

Khi bạn dồn hết tâm huyết và nỗ lực vào việc thực hiện một mục tiêu ý nghĩa, nếu bạn không thành công, thì cũng để lại cho cuộc đời một di sản.

TGM Training

Dĩ nhiên, sau 4 năm xây dựng và phát triển, TGM Training không chỉ có khóa học *Tôi Tài Giỏi! Bạn Cũng Thế!* mà còn có rất nhiều khóa học khác. Trong đó đáng chú ý là các khóa học thuộc chương trình *Smiling Bee* (dành cho học sinh cấp 1), các khóa học thuộc chương trình *Kỹ Năng Thế Kỷ 21* (dành cho sinh viên và người đi làm) và khóa học *Sống và Khát Vọng* (dành cho người trưởng thành).

Lãnh đạo

Hiện nay, TGM Training đang được dẫn dắt bởi **Đỗ Trần Bình Minh** (Giám đốc) và **Nguyễn Việt Trung** (Phó giám đốc).

Từ góc nhìn của tôi, Minh là một người rất thực tế, tính không hay mơ mộng, rất tập trung vào công việc của mình và đặc biệt quan tâm đến kinh doanh. Trong bối cảnh kinh tế khủng hoảng thì một giám đốc như Minh sẽ rất phù hợp cho trách nhiệm giữ vững sự sống còn của đơn vị mình.

Ngược lại và cũng là bù trừ cho Minh, Trung là người hướng nội, hay suy nghĩ, thích tìm tòi nghiên cứu và có tầm nhìn xa. Trung cũng là người có rất nhiều kiến thức chuyên môn và kinh nghiệm trong lĩnh vực đào tạo – huấn luyện. Bản thân tôi cũng đã không ít lần nhờ sự giúp đỡ của Trung trong việc tìm tòi và nghiên cứu những nội dung mang tính chuyên môn.

Chính vì Minh và Trung là một "cặp đôi hoàn hảo" cho nên tôi cảm thấy rất yên tâm khi giao TGM Training cho hai người đồng đội này của mình. Dưới sự phối hợp lãnh đạo nhịp nhàng của Minh và Trung, TGM Training đã bắt đầu vượt qua khủng hoảng kinh tế một cách mạnh mẽ, và chuẩn bị bước vào một thời kỳ phát triển mới quyết liệt hơn và tập trung hơn.

Nhượng quyền

Riêng ở khu vực miền Bắc, sau một thời gian dài thử nghiệm nhiều mô hình quản lý nhưng chưa có được sự phối hợp hiệu quả giữa hai miền, chúng tôi quyết định nhượng toàn bộ quyền sử dụng thương hiệu TGM và nội dung khóa học *Tôi Tài Giỏi! Bạn Cũng Thế!* cho các đối tác tại Hà Nội – lấy tên thương hiệu là TGM Hà Nội, để phân biệt với TGM Training đặt trụ sở chính tại TP. Hồ Chí Minh.

Dựa trên những nền tảng ấy, đối tác của chúng tôi tại Hà Nội có thể nghiên cứu, thay đổi và bổ sung nội dung cho phù hợp với văn hóa vùng miền. Bên cạnh đó, tất cả công việc quản trị, điều hành, nhân sự, tiếp thị, chính sách học phí, tổ chức khóa học,... tại khu vực miền Bắc đều do TGM Hà Nội hoàn toàn tự chủ và tự quyết.

Đó là lý do tại sao, kể từ năm 2012, tôi không còn trực tiếp tham gia huấn luyện các khóa học *Tôi Tài Giỏi! Bạn Cũng Thế!* ở Hà Nội nữa. Đối với các hoạt động khác, tôi cũng chỉ tham gia khi có lời mời của ban lãnh đạo TGM Hà Nội, để đảm bảo tính hệ thống.

Nhờ thế, tôi có nhiều thời gian hơn để tập trung huấn luyện trong các khóa học *Tôi Tài Giỏi! Bạn Cũng Thế!* ở TP. Hồ Chí Minh, Vũng Tàu và Đà Nẵng (đặc biệt là các khóa học dành cho học sinh cấp 3 hoặc sinh viên). Bên cạnh đó, tôi cũng tập trung đẩy mạnh sự phát triển của khóa học ***Sống và Khát Vọng*** – một khóa học đặc biệt dành riêng cho người trưởng thành. Đây cũng là khóa học tâm huyết nhất của tôi với mong muốn giúp đỡ những người trưởng thành có được sự đột phá trong sự nghiệp và trong cuộc sống, hoặc đơn giản thoát được khỏi những bế tắc trong cuộc đời mình.

Tập trung vào thế hệ trẻ

Trong suốt 4 năm xây dựng và phát triển, những thành quả TGM Training đạt được đã phần nào góp phần khuyến khích việc "mọc lên như nấm sau mưa" của đủ kiểu trung tâm giáo dục kỹ năng sống. Tuy nhiên, vấn đề làm chúng tôi lo ngại không phải là có thêm đối thủ cạnh tranh vì thật ra có rất ít công ty có thể làm được những điều tương tự như TGM Training đang làm. Hơn nữa, nếu có những đối thủ cạnh tranh mạnh mẽ thì chúng tôi càng có động lực để quyết tâm mạnh mẽ hơn nữa. Cho nên, có thêm đối thủ cạnh tranh tốt có thể làm lợi cho xã hội là

điều TGM Training luôn mong muốn.

Cái làm chúng tôi bức xúc là việc giáo dục kỹ năng sống cho học sinh sinh viên hiện nay tại Việt Nam không hề có một chuẩn mực nào cả, nhiều đơn vị sao chép, còp nhặt bất hợp pháp những chương trình từ nước ngoài một cách vô tội vạ để xào nấu lại. Những đơn vị kém hơn nữa thì sao chép từ những đơn vị Việt Nam khác mà đa phần là chẳng hiểu mình đang làm gì. Nói chung, trong lĩnh vực giáo dục kỹ năng sống ở Việt Nam ta, thương vàng hạ cám đều có đủ. Nhiều bài báo cũng đã phản ánh vấn đề này nhưng vì đây lĩnh vực còn quá mới ở Việt Nam nên tình hình khó có thể ổn định trong một sớm một chiều.

Chính vì bức xúc ấy, cùng với mong muốn tập trung nhiều hơn vào thể hệ trẻ trên hành trình "vì 1 triệu người Việt Nam hạnh phúc và thành công hơn", TGM Training đã quyết tâm một lần nữa ra biển lớn để tìm kiếm một nền tảng vững chắc, nâng cao hơn nữa chuẩn mực đào tạo của mình. Đất nước này sẽ không thể mạnh mẽ nếu chúng ta có một thể hệ kế thừa không được trang bị toàn diện từ kiến thức đến kỹ năng. Về mặt kiến thức đã có rất nhiều tổ chức quan tâm, cho nên TGM Training mong muốn trở thành lá cờ đầu trong phong trào giáo dục kỹ năng sống cho giới trẻ một cách thật sự nghiêm túc, với không chỉ tâm huyết, mà còn trí tuệ và trách nhiệm.

Sau hơn một năm tìm kiếm và tiếp cận với nhiều nền tảng khác nhau, đội ngũ nghiên cứu của TGM Training – đứng đầu là Nguyễn Việt Trung – đã tìm thấy và bắt đầu tích cực nghiên cứu mô hình **Học dựa trên năng lực xã hội và cảm xúc (Social & Emotional Learning), gọi tắt là SEL.**

Do học giả Daniel Goleman – người nổi tiếng với các công trình nghiên cứu về trí tuệ cảm xúc (Emotional Intelligence) – khởi xướng, SEL là một lĩnh vực mới bắt đầu được quan tâm nghiên cứu và ứng dụng từ giữa thập niên 90. Cho đến nay, SEL vẫn đang được tiếp tục đầu tư nghiên cứu, phát triển và ứng dụng như một nền tảng cho việc giáo dục toàn diện (kiến thức, kỹ năng và cảm xúc) cho học sinh tại nhiều quốc gia tiên tiến trên thế giới, đặc biệt là ở Mỹ, và đã được chứng minh là có hiệu quả cao trong thực tế. SEL gồm 5 thành phần chính:

Không chỉ chủ động nghiên cứu và ứng dụng mô hình này vào trong các khóa học của mình, chúng tôi còn sẵn sàng cử người ra nước ngoài để gặp gỡ, trao đổi và học hỏi các chuyên gia hàng đầu trong lĩnh vực nghiên cứu và phát triển SEL.

Tin rằng với SEL, trong một tương lai không xa, TGM Training sẽ có thể một lần nữa góp phần đẩy chuẩn mực trong việc đào tạo và giáo dục kỹ năng sống cho giới trẻ Việt Nam lên một tầm cao mới.

Hỗ trợ nhà trường

Ở TGM Training, tôi và đồng nghiệp đều tin rằng, việc mình có thể làm và đặc biệt có thể làm tốt nhất là hỗ trợ nhà trường để tạo nên một hệ thống giáo dục toàn diện hơn. Nếu chúng tôi mở một ngôi trường và thành công, thì chúng tôi chỉ có thể giúp được nhiều lắm là vài ngàn

học sinh. Nhưng nếu chúng tôi tập trung đào sâu nghiên cứu, hỗ trợ và bổ sung cho các trường về mảng kỹ năng sống, để các trường có thể tập trung vào nâng cao kiến thức và kỹ năng chuyên môn, thì chúng tôi sẽ có thể giúp được rất nhiều trường hoàn thiện mô hình giáo dục chất lượng cao và thật sự toàn diện bao gồm cả kiến thức lẫn kỹ năng. Trong quá trình đó, chúng tôi chắc chắn sẽ giúp được hàng trăm ngàn, thậm chí hàng triệu học sinh Việt Nam – thế hệ tương lai của đất nước.

Dựa vào sự tập trung và chuyên sâu của các công ty đào tạo kỹ năng sống uy tín cũng là cách Singapore phát triển mảng đào tạo kỹ năng sống cho học sinh của mình. Ví dụ như đối tác bản quyền của chúng tôi tại Singapore là AKLTG, dưới sự tài trợ tài chính của chính phủ Singapore, đã huấn luyện kỹ năng sống cho hàng trăm ngàn học sinh ở khoảng 1/3 số trường ở Singapore.

Tiếc thay ở Việt Nam chúng ta thì tình hình hoàn toàn khác. Cho đến nay, không có nhiều trường nhận ra tầm quan trọng của việc giáo dục kỹ năng sống một cách chất lượng trong nhà trường. Số trường vừa nhận thức được, vừa có quyết tâm đào tạo kỹ năng sống một cách bài bản cho học sinh của mình lại càng ít hơn.

Giống như AKLTG, chúng tôi thật sự mong muốn hỗ trợ càng nhiều trường càng tốt có một hệ thống đào tạo kỹ năng sống chuyên nghiệp và toàn diện, thậm chí được tích hợp chặt chẽ với phương pháp dạy và học của trường (ứng dụng nền tảng SEL từ Mỹ). Đáng tiếc thay, trong quá trình làm việc với các trường, chúng tôi lại gặp quá nhiều khó khăn trở ngại.

Trở ngại thứ nhất là do có quá nhiều công ty đào tạo kỹ năng sống bát nháo muốn hợp tác với các trường, khiến cho nhiều trường nhìn các công ty đào tạo kỹ năng sống bằng con mắt ác cảm. Trở ngại thứ hai là một số trường lại có dấu hiệu tiêu cực. Mặc dù là một tổ chức kinh doanh, nhưng tôi luôn dặn dò các anh em mình phải đặt trách nhiệm với xã hội lên trên. Cho nên, chúng tôi tuyệt đối tránh xa không làm việc với những trường như thế. Trở ngại thứ ba là một bộ phận giáo viên vẫn chưa hiểu rõ về lãnh vực kỹ năng sống và phương pháp đào tạo hoàn toàn khác biệt so với việc dạy kiến thức thông thường, cũng như không có tâm huyết với nghề giáo, nên thay vì ủng hộ thì lại chống đối việc đưa kỹ năng sống vào nhà trường. Trở ngại thứ tư là sự bất đồng quan điểm trong đội ngũ lãnh đạo của trường, vì không phải lãnh đạo nào cũng là người có tâm huyết hoặc có khả năng cập nhật kiến thức thường xuyên.

Dĩ nhiên là còn rất nhiều trở ngại khác, cho nên mặc dù chương trình đào tạo kỹ năng sống của TGM là chương trình có bản quyền, xuất xứ rõ ràng, và có cả sự đầu tư nghiên cứu liên tục trong gần 5 năm qua, nhưng TGM vẫn cảm thấy rất khó có thể tìm được đối tác trường học đủ tốt để triển khai việc đào tạo kỹ năng sống một cách bài bản và hiệu quả nhất. Thường chỉ có những trường quốc tế hoặc dân lập mới thật sự quyết tâm cùng chúng tôi tạo nên sự khác biệt cho ngôi trường và học sinh của mình. Trong số đó, trường mà tôi thích làm việc với nhất đó chính là Trường Quốc Tế Việt Úc (Vietnam – Australia International School), gọi tắt là VAS. Tôi thích VAS vì nhiều lý do.

Lý do thứ nhất – cũng là lý do quan trọng nhất – chính là những con người ở VAS. Chị Phan Hà Thủy (Tổng Giám đốc kiêm Hiệu trưởng) và chị Đặng Mạch Thủy (Hiệu trưởng cơ sở VAS tại Ba Tháng Hai) đều là những nhà giáo dục đầy kinh nghiệm, được đào tạo ở nước ngoài, có kiến thức và tư duy hiện đại. Mặc dù chỉ mới tiếp quản VAS từ tháng 1 năm 2013 nhưng hai chị đã có những hành động quyết liệt và mạnh mẽ để tạo sự đột phá cho VAS. Nhờ đó, hàng ngàn học sinh các cấp của trường VAS mới có cơ hội tiếp cận với những chương trình đào tạo kỹ năng sống bài bản và chất lượng nhất của TGM. Nếu bạn còn nhớ vị khách hàng tốt bụng đã cho chúng tôi dùng hoàn toàn miễn phí một văn phòng nhỏ từ những ngày đầu khó khăn – đó không ai khác chính là hai chị Thủy (khi ấy vẫn còn làm việc ở một trường quốc tế khác). Chính hành động này của hai chị đã khẳng định với tôi rằng, họ luôn đặt giá trị con người lên trên hết.

Lý do thứ hai là dưới sự điều hành hướng tới việc tạo sự khác biệt trong chất lượng của chị Phan Hà Thủy, chỉ trong một thời gian ngắn, VAS đã thành công trong việc đưa chương trình Cambridge vào giảng dạy. Tôi chưa bao giờ được học chương trình Cambridge, nhưng tôi đã từng vất vả rất nhiều khi còn là sinh viên ở NUS vì phải cạnh tranh với những bạn bè quốc tế

tốt nghiệp trung học theo tiêu chuẩn của Cambridge. Tôi hiểu một chương trình như thế sẽ đào tạo được những sinh viên tương lai như thế nào. Không gì có thể kết hợp một cách tuyệt vời với SEL (nền tảng đào tạo kỹ năng sống mà TGM đang nghiên cứu ứng dụng) hơn là chương trình quốc tế Cambridge. Nhìn thấy bước đi này của chị Hà Thủy, tôi bắt đầu dám hy vọng về một tương lai tươi sáng, Việt Nam chúng ta sẽ có một ngôi trường có thể thực sự tạo nên sự khác biệt.

Với tâm huyết và tài năng của hai chị Thủy, sự quyết tâm của đội ngũ VAS và sự hỗ trợ hết mình của TGM Training, tôi tin rằng, trong một tương lai không xa, Việt Nam chúng ta sẽ có ngôi trường đầu tiên thành công trong việc giáo dục toàn diện về kiến thức (áp dụng chương trình Cambridge) và kỹ năng (áp dụng SEL), đào tạo ra một thế hệ trẻ xứng tầm "công dân toàn cầu", trở thành niềm tự hào cho đất nước.

Có câu "mười năm trồng cây, trăm năm trồng người", giáo dục luôn là một sự nghiệp đòi hỏi sự nhẫn nại, kiên trì và bền bỉ. Tôi chúc cho hai chị Thủy – những người chị đã không ngại làm bạn với tôi từ khi tôi không có đủ tiền để thuê nổi một văn phòng cho đến tận hôm nay – sẽ tạo được những bước chuyển mình to lớn cho VAS, như hai chị đã làm cho những ngôi trường khác. Tôi cũng chúc cho VAS từ đây sẽ có những bước đột phá mới và tạo nên sự khác biệt. Khi VAS thành công, cũng có nghĩa là TGM Training chúng tôi đã thành công trong vai trò người hỗ trợ.

TGM Books

Tháng 5 năm 2010, ngay sau khi rời một vị trí đang rất thuận lợi ở Yahoo! Singapore để quay về Việt Nam vì ước mơ **"mang chất lượng vào kiến thức"**, dịch giả Uông Xuân Vy đã dày công tạo ra một quy trình xuất bản sách với chuẩn mực rất cao bao gồm 7 công đoạn – chất chứa trong đó tâm huyết tạo nên những quyển sách giá trị và cả tình yêu đối với ngôn ngữ Việt – nhằm đảm bảo sách mang thương hiệu TGM Books sẽ luôn là những quyển sách có chất lượng "đỉnh" nhất trên thị trường.

Nhưng đó không phải là điều làm chúng tôi tự hào nhất về TGM Books, mà ở TGM Books, chúng tôi tự hào về đam mê của mình, về từng con người và về sự gắn kết bền chặt không chỉ trong mà còn ngoài công việc.

Từ những ngày đầu thành lập, chúng tôi đã làm ra những quyển sách bằng cả trái tim mình. Thay vì nhảy vào cạnh tranh trực tiếp với các "ông lớn" trong ngành xuất bản để hơn thua về số đầu sách hay doanh số, TGM Books lựa chọn toàn tâm toàn ý phục vụ những độc giả thật sự yêu sách, giúp họ sở hữu và đọc những quyển sách giá trị từ nội dung cho đến hình thức.

Khi Triều đi ra ngoài làm việc với các đối tác và đơn vị xuất bản khác, nhiều người nói với Triều rằng, TGM Books chưa bao giờ được xem là một đơn vị trong ngành xuất bản bởi vì chúng tôi xuất bản quá ít sách. Mà đúng vậy thật, bởi vì từ năm 2007 cho đến thời điểm tôi đang viết những dòng này (năm 2013), TGM Books chỉ mới xuất bản vỏn vẹn 18 đầu sách. Trong khi những đơn vị xuất bản khác có đến hàng nghìn đầu sách.

Nhưng chúng tôi chưa bao giờ buồn và thật ra cũng không mấy quan tâm là liệu mình có được công nhận là đơn vị xuất bản sách hay không, bởi vì hơn ai hết, chúng tôi biết rằng, có rất nhiều độc giả yêu quý TGM Books. Đó chính là lý do tại sao hầu hết sách của TGM Books đều lọt vào danh sách TOP 100 đầu sách bán chạy nhất ngay trong năm đầu xuất bản.

Cho tới tận ngày hôm nay, hình ảnh Vy ôm một quyển sách mới in xong nhảy chân sáo như một đứa trẻ trong văn phòng, rồi nào là hí hửng chụp hình với sách mới, nào là khoe sách mới trên Facebook, rồi có thể nói liên tu bất tận về một quyển sách hay vừa khám phá; hay hình ảnh của Triều cầm một quyển sách mới sang tận khu văn phòng của TGM Training hay TGM Tech để "làm PR" một cách nhiệt tình như thời còn bán sách ở siêu thị,... tất cả vẫn là những hình ảnh rất đời quen thuộc ở TGM Books.

Mỗi quyển sách là một giá trị

Chính vì chúng tôi yêu sách như thế, nên chúng tôi cũng muốn lan tỏa tình yêu sách của mình trong cộng đồng. Một trong những điều làm chúng tôi trăn trở nhất là làm sao phát triển văn hóa đọc ở Việt Nam. Đây là chủ đề mà tôi, Vy và Triều thường hay bàn bạc với nhau để tìm giải pháp tốt nhất, nhưng thật sự đây đúng là một vấn đề hóc búa.

Sau khi đọc hầu hết các bài viết về văn hóa đọc thì chúng tôi phát hiện ra rằng, mặc dù chúng ta đã bàn, đã nói rất nhiều về văn hóa đọc, nhưng văn hóa đọc vẫn chưa phát triển được chỉ vì chúng ta hay thích dùng cụm từ... "văn hóa đọc". Đối với đa số mọi người, bao gồm cả tôi, cụm từ này thoát nghe thì có vẻ hay, nhưng để cảm và để thấm thì nó lại hơi xa vời và thiếu đi một cái gì đó thực tế, gần gũi. Chính vì thế, TGM Books quyết định đi tiên phong trong việc xây dựng phong trào đọc sách nhưng theo một hướng mới là tránh dùng cụm từ "văn hóa đọc" (chỉ dùng khi thật sự cần thiết), mà thay vào đó sử dụng những cách nói khác gần gũi, thân thiện và dễ hiểu hơn đối với đa số mọi người, ví dụ như là "lợi ích của việc đọc sách".

Vy nghĩ ra ý tưởng tìm và chọn những câu nói thật hay về giá trị và lợi ích của việc đọc sách từ những người nổi tiếng để đưa vào bìa lót ngay sau bìa chính. Không những vậy, bên cạnh những tên tuổi nổi tiếng thế giới, Vy còn muốn tìm cả những câu nói của người Việt chúng ta để đưa vào nhằm đề cao tinh thần Việt, cũng như gửi một thông điệp rõ ràng rằng, vẫn có nhiều người Việt thích đọc và hiểu được giá trị của sách. Với ý tưởng này, Vy mong muốn độc giả của TGM Books sẽ luôn được nhắc nhở về những lợi ích của việc đọc sách theo cách đầy cảm hứng. Tôi tin chắc rằng bạn cũng đã thấy những câu trích ấy in trên bìa lót khi bạn vừa mở quyển sách này ra. Còn nếu bạn không nhìn thấy, thì nhiều khả năng bạn đã mua nhầm sách lậu.

Còn tôi thì nghĩ ra ý tưởng tạo sự tương tác và động viên độc giả trong suốt quá trình đọc sách bằng cách chèn vào mỗi quyển sách khoảng 3 – 4 trang in hình dịch giả tươi cười, động viên độc giả cố gắng đọc hết quyển sách. Với ý tưởng này, tôi mong muốn độc giả sẽ cố gắng đọc hết sách, vì theo một thống kê ở Mỹ, có đến 57% độc giả thường xuyên không đọc hết quyển sách mình mua. Tỷ lệ này ở Việt Nam có lẽ còn cao hơn vì người Việt chúng ta vốn được xem là ít đọc sách.

May mắn cho chúng tôi là cả hai ý tưởng trên đều được độc giả Việt Nam đón nhận nồng nhiệt với nhiều lời khen tặng. Nên kể từ đó trở đi, hai "tính năng" này trở thành một phần không thể thiếu trong các quyển sách do TGM Books biên dịch. Riêng quyển sách này không có phần tương tác vì tôi muốn giữ cho câu chuyện được liền mạch, và thật ra, chúng ta đã luôn trò chuyện, tương tác với nhau rất nhiều từ đầu quyển sách đến giờ.

Viva Books

Viva Books là thương hiệu của trang web bán sách online do TGM Books thành lập tại địa chỉ **www.VivaBooks.vn**. Việc Viva Books ra đời cũng hết sức tình cờ.

Là những người yêu sách, chúng tôi rất thích tìm mua và đọc những quyển sách hay được nhiều người quan tâm. Thế nhưng, đứng trước một rừng sách, chúng tôi thường bối rối không biết nên đọc những quyển sách nào, trong khi thời gian thì có hạn. Chưa kể là khi vào nhà sách hay những trang web thương mại điện tử, chúng tôi lại càng cảm thấy bối rối trước cơ man nào là bút viết, đồ lưu niệm, băng đĩa, thậm chí cả quần áo,... Thế là Viva Books ra đời nhằm tuyển chọn những quyển sách hay và có nhiều giá trị thực tiễn từ tất cả những đơn vị xuất bản sách trong cả nước, để tiếp tục lan tỏa trong cộng đồng. Với phương châm **"để sách là mãi mãi"**, ở Viva Books, bạn sẽ không thể tìm thấy bất kỳ loại hàng hóa "bán kèm" nào khác. Thậm chí, bạn còn không thấy chúng tôi có nhiều đầu sách, nhưng nếu bạn muốn tìm những quyển sách đáng đọc nhất với giá ưu đãi, chắc chắn bạn sẽ được toại nguyện.

TGM Tech

Một mảng kinh doanh nữa của TGM mà rất ít người biết đến là TGM Tech – chuyên về phát triển các ứng dụng về quản lý sự kiện và quản lý giáo dục, các ứng dụng trên thiết bị di động và rất nhiều loại ứng dụng sáng tạo khác. Đây là một mảng kinh doanh mới của TGM, được khai phá bởi hai thành viên kỳ cựu đã đồng hành với TGM từ những ngày đầu là **Nguyễn Thế Luân** (một chuyên gia công nghệ có uy tín tại Singapore và Việt Nam) và **Bùi Hải An** (một chuyên gia về Social & Internet Marketing).

Trong suốt quá trình phát triển của TGM, ngay từ những ngày đầu Luân và An đã có rất nhiều đóng góp về mặt công nghệ ứng dụng trong TGM. Đặc biệt, nhờ vào hệ thống quản lý dữ liệu khách hàng do Luân phát triển và đưa vào sử dụng từ rất sớm, TGM Training có được một lợi thế cạnh tranh rất lớn trong việc quản lý thông tin khách hàng một cách hết sức bài bản. Nhờ đó, TGM Training hiểu sâu và hiểu rõ từng học viên của mình qua mỗi khóa học và thậm chí mỗi lần tương tác.

Áp dụng sức mạnh công nghệ vào kinh doanh vốn đã là một trong những thế mạnh của cả TGM từ những ngày đầu, đặc biệt là TGM Training. Ngày hôm nay, thế mạnh ấy đã chính thức trưởng thành dưới tên gọi TGM Tech.

TGM Group

Để đáp ứng sự phát triển của các mảng kinh doanh nói trên, TGM Corporation từ một công ty đang trong giai đoạn chuyển mình tiến đến phát triển lên thành một nhóm các công ty. Cơ cấu mới này sẽ đảm bảo mỗi đơn vị thành viên có thể tập trung vào mảng kinh doanh chính và phát huy thế mạnh của mình, đồng thời dùng thế mạnh ấy để hỗ trợ lẫn nhau, tạo nên lợi thế cạnh tranh độc đáo cho toàn bộ nhóm. TGM Group bao gồm: **TGM Training, TGM Books, TGM Tech** và **TGM Hà Nội**.

Nhờ vào tài năng và nhiệt huyết của những đồng đội từ Singapore như Hải, cùng với Vy, Minh, Trung, Luân, An và Tuấn Anh, mà ngày hôm nay, trong vai trò Chủ tịch Hội đồng quản trị của TGM Group, tôi có thêm nhiều thời gian và không gian để làm những công việc tôi yêu thích nhất (theo đuổi những ý tưởng kinh doanh kết hợp với cống hiến cho xã hội, dịch sách, viết sách, sáng tạo những khóa học mới, tham gia vào các sự kiện lớn, các chương trình truyền hình, tư vấn và huấn luyện cho các doanh nghiệp,...)

Nhiều người vẫn nghĩ rằng, người Việt Nam ta thường không hợp tác làm việc lâu dài được với nhau vì khi thành công rồi thì thường sinh ra ganh ghét, tị nạnh lẫn nhau, chia bè kết phái, ... Nhớ có lần Minh kể với tôi là có người hỏi Minh rằng, tại sao những thành viên sáng lập của TGM lại có thể gắn bó với nhau như thế. Tôi không biết Minh đã trả lời người ấy thế nào, nhưng tất cả chúng tôi đến với nhau không chỉ để cùng làm kinh doanh mà cùng vì một lý tưởng "làm kinh tế để phục vụ Tổ quốc". Cho nên, chúng tôi không chỉ gắn bó bằng lợi ích, mà còn gắn bó bằng lý tưởng, bằng tình, bằng nghĩa. Chính điều đó tạo nên sự đoàn kết của TGM Group.

Đoàn kết là thanh gươm tạo nên sức mạnh của những con người chung một khát vọng.

VSEN – Làm Giàu Bền Vững

Nếu thành công là làm cho bản thân mình tỏa sáng, thì hạnh phúc là góp phần giúp cho những người xung quanh mình tỏa sáng.

Khi những người đồng đội của tôi nay đã chia nhau "hùng cứ" các phương (Minh – Trung ở TGM Training, Vy – Triều ở TGM Books, Luân – An ở TGM Tech, Hải – Tuấn Anh ở TGM Group), tôi nhận ra rằng đã đến lúc mình cần phải bắt đầu một cái gì đó thật mới để một lần nữa tạo nên sự khác biệt.

Với sự ủng hộ của toàn TGM Group và đầu tư tài chính trực tiếp từ TGM Books, dự kiến trong

năm 2014, tôi sẽ phát hành một quyển sách nữa với tựa đề ***Làm Giàu Bền Vững***, cũng như sáng tạo thêm một khóa học mới cũng mang tên *Làm Giàu Bền Vững*, nhưng đây sẽ là một khóa học làm giàu khác hẳn những khóa học làm giàu bạn từng biết đến.

Đặc biệt là dựa trên nền tảng của quyển sách và khóa học *Làm Giàu Bền Vững*, tôi sẽ giới thiệu đến công chúng dự án lớn nhất từ trước đến nay của tôi, dự án mang tên **VSEN – Làm Giàu Bền Vững** (www.vsen.vn).

VSEN là một dự án kinh tế – xã hội đặc biệt mà ở đó tôi hy vọng sẽ được gặp gỡ và làm việc với những tài năng sáng chói nhất không chỉ ở Việt Nam mà còn trên toàn thế giới, những người không chỉ có tài mà còn có tâm muốn góp phần cống hiến cho đất nước, những người mong muốn đoàn kết lại để xây dựng một tổ chức kinh tế – xã hội – công nghệ đủ mạnh nhằm nâng cao chất lượng cuộc sống người Việt nói riêng, và góp phần vào sự nghiệp phát triển kinh tế – xã hội Việt Nam nói chung.

Cũng giống như bao lần trước, khi tôi chia sẻ về những dự định và dự án của mình, lúc nào cũng có người nghĩ tôi "điên", có lẽ riết rồi cũng thành quen. Nhưng quyển sách này có tên là *Sống và Khát Vọng*, nên ngày nào tôi vẫn còn sống, tôi vẫn sẽ lựa chọn sống với một khát vọng vì mình, vì người và vì đời.

Nếu bạn muốn cảm thấy mình thật sự giàu có, hãy nghĩ về những thứ bạn đang có mà không tiền nào mua được.

Những nghịch lý của cuộc sống

Thành công luôn có cái giá của nó. Sau 2 năm (2009 – 2010) thành công rực rỡ so với những gì bản thân mình làm được trước đó, tôi bắt đầu bước vào một giai đoạn khó khăn theo một cách mà tôi chưa từng biết đến và cũng không thể nào hình dung ra nó lại khủng khiếp đến thế. Nếu như trước đó tôi vẫn nghĩ rằng giai đoạn 2001 – 2008 là giai đoạn khó khăn nhất trong cuộc đời mình, thì chỉ trong vòng 2 năm ngắn ngủi 2011 – 2012, tôi phải đối diện với những thử thách và những đau đớn bằng cả 8 năm kia gộp lại sau đó nhân lên thêm vài lần nữa.

Khi phải đối diện với tất cả những khó khăn trong chuyện gia đình, chuyện tình cảm, trong các mối quan hệ với bạn bè, với người xung quanh, và cả những bất công đến từ những nghịch lý của cuộc sống, thành công và tên tuổi bỗng trở thành gánh nặng ngàn cân tôi tự đặt lên đôi vai mình. Không ít lần, tôi đã muốn vứt bỏ tất cả để quay lại Singapore, chỉ để mong muốn có được một cuộc sống bình lặng, không sóng gió. NHƯNG... tôi đã lựa chọn chiến đấu, bởi vì tôi có được hai may mắn.

May mắn thứ nhất, đó là tôi đã vô tình đọc được một quyển sách nói về những nghịch lý trong cuộc sống mà chúng ta phải đối diện của tiến sĩ Kent M. Keith. Còn may mắn thứ hai và cũng là may mắn ý nghĩa hơn cả, đó là những người thật sự yêu thương tôi và những người đồng đội thật sự trân trọng, tin tưởng tôi, đã luôn ở bên cạnh và đồng viên tôi trên suốt đoạn đường đời cam go này. Không có những tấm lòng như thế, tôi đã không bao giờ đến được đây ngày hôm nay, quyển sách này cũng sẽ không bao giờ được hoàn thành.

Trong những phần tiếp theo, tôi xin được chia sẻ với bạn về những cuộc chiến cam go nhất tôi từng trải qua – những cuộc chiến bên trong chính bản thân mình – những cuộc chiến để bản thân mình không bị biến chất trước những nghịch lý ở đời.

Người đời có thể nghĩ bạn vì tư lợi

"Nếu bạn làm điều tốt, có thể người khác sẽ cho là bạn làm vì tư lợi. Nhưng dù sao đi nữa, hãy làm điều tốt."

– Kent M. Keith

Trong nỗ lực chia sẻ kiến thức của mình cho cộng đồng và giới trẻ, tôi thường không ngần ngại sắp xếp thời gian đi diễn thuyết ở nhiều nơi khi được mời, thậm chí đã có khi tôi hoãn cả chuyến bay của mình. Nếu đơn vị mời tôi đến là các trường học (bao gồm cả cao đẳng và đại học) thì khi sắp xếp được thời gian, lúc nào tôi cũng đến để chia sẻ hoàn toàn miễn phí cho các bạn học sinh, sinh viên.

Vậy mà, vẫn có một số ít người, vì lý do nào đó nói rằng tôi "xin" diễn thuyết không lấy tiền để làm PR. Nhưng lạ thay, sau này khi tôi bắt đầu nhận thù lao diễn thuyết khi được mời (chủ yếu là từ các doanh nghiệp hoặc từ các chương trình mang tính PR của các trường), thì cũng chính những người này sẽ nói tôi "kiếm tiền", mặc dù trong cả hai trường hợp đều là thời gian và công sức lao động chân chính của tôi. Điều đặc biệt là những người "nói như đúng rồi" này hoàn toàn là những người xa lạ, không thuộc đơn vị mời tôi và cũng chưa từng gặp tôi.

Có lẽ trong cuộc sống hiện đại, khi mà chúng ta bị ảnh hưởng quá nhiều bởi lối suy nghĩ thực dụng, người đời đôi khi vô tình hành xử theo kiểu rất "thực tế" – khi mình cho đi thì mình phải được nhận lại – và rồi bởi vì thế, người đời cũng hay nghĩ người xung quanh mình làm gì cũng vì tư lợi mà thôi. Những người sống vì lý tưởng hơn là tiền bạc càng dễ bị nghi ngờ là vì tư lợi nhiều hơn.

Tóm lại, chúng ta có thể đi đến một kết luận đơn giản là khi người khác đã có định kiến không tốt với bạn, hoặc ganh ghét bạn, hoặc đã chịu sự ảnh hưởng của những lối suy nghĩ thực

dùng quá nặng, thì đối với họ, bạn làm gì cũng là vì tư lợi hoặc những mục đích không tốt. Cho nên, bạn cũng không cần phải lo lắng về việc những người "thế nào cũng không hài lòng" này nghĩ gì, mà hãy dành tâm trí của mình quan tâm đến những việc tốt mình làm, và quan trọng hơn hết là phải làm tốt hơn nữa. Cuộc sống này luôn công bằng, nếu đã có những người "thế nào cũng không hài lòng", thì chắc chắn luôn có những người hiểu được thế nào là sự trân trọng và giá trị của lòng biết ơn.

Chắc rằng bạn cũng đã có lúc bị rơi vào hoàn cảnh tương tự. Nhưng không có gì sai nếu bạn làm việc tốt để vừa vì mình, vừa vì người. Khi ấy, những người tốt chắc chắn sẽ tin yêu bạn và sẵn sàng đồng hành cùng bạn. Nên dù sao đi nữa, bạn hãy tiếp tục làm điều tốt, vì rồi một ngày nào đó, cho dù có thể là tương lai rất xa, người đời cũng sẽ nhận ra giá trị của những việc bạn làm hôm nay thật sự chỉ vì bản thân bạn hay thật sự là còn vì người khác. Hãy tin rằng, khi bạn làm việc tốt, thì dù có muốn hay không, bạn sẽ được nhận lại nhiều hơn thế bằng cách này hay cách khác.

Sống giả dối đã khó. Sống thật lại càng khó hơn. Nhưng dù sao đi nữa, ta vẫn nên sống thật.

Người đời có thể quên việc tốt bạn làm

Bản năng tự vệ

Chúng ta có khuynh hướng nhớ rõ những kí ức làm chúng ta khó chịu hơn là những kí ức làm chúng ta vui vẻ, thoải mái. Đây là một dạng bản năng sinh tồn giúp con người nhớ kỹ và tránh những hoàn cảnh nguy hiểm trong cuộc sống. Nhưng khi xã hội loài người càng phát triển, bản năng này có vẻ mang đến nhiều cái hại hơn là cái lợi nếu không được kiểm soát tốt. Dưới tác động của dạng bản năng này, người đời thường có trí nhớ kém về những điều tốt người khác làm, nhưng lại nhớ rất lâu rất kỹ những lỗi lầm của người khác.

Thay vì bực bội vì điều ấy, hãy xem việc người đời dễ dàng lãng quên những việc tốt bạn làm là động lực giúp bạn làm nhiều việc tốt hơn nữa để nhắc cho họ nhớ rằng, bạn vẫn đang ở đây, vẫn đang làm những việc tốt mỗi ngày. Một ngày nào đó, khi bạn làm đủ nhiều việc tốt để in sâu vào trí nhớ người đời, thì họ cũng sẽ công bằng với bạn và trân trọng bạn.

Công bằng mà nói, người đời cũng không hẳn chỉ biết "lãng quên" mà thôi. Vấn đề là ở chỗ, trước khi đòi hỏi người đời nhớ và trân trọng những điều tốt bạn làm, hãy tự hỏi bản thân mình: "*Liệu mình có làm đủ nhiều việc tốt để người khác phải nhớ hay chưa?*" Và từ đó, bạn sẽ biết mình phải và nên làm gì.

Dấu hiệu của sự phi thường

Những việc tốt chúng ta làm, đôi khi không những bị lãng quên mà còn bị phủ nhận bởi một số người. Khi tôi mới bắt đầu làm những công việc mà tôi tin rằng rất có ý nghĩa cho đất nước và xã hội, tôi rất ngạc nhiên vì bên cạnh sự ủng hộ nhiệt tình của đa số mọi người, tôi gặp phải sự phản kháng khá dữ dội từ một số người. Thậm chí, có người cho rằng tôi và công ty của tôi là lừa đảo vì họ không tin vào những kết quả chúng tôi đạt được. Nhưng càng về sau, càng nhiều người gọi những gì chúng tôi làm là hiện tượng, thậm chí là điều kì diệu.

Lúc đầu tôi cũng không hiểu sao lại có một số người nghĩ tôi lừa đảo, trong khi nhiều người khác lại cho rằng tôi đang làm nên những điều kì diệu. Đứng từ góc độ của mình, tôi biết chắc những việc tôi làm không phải là lừa đảo, nhưng cũng chẳng phải là điều kì diệu. Tất cả chỉ đơn giản là kết quả của sự kết hợp giữa tấm lòng, tâm huyết, nỗ lực và khao khát học hỏi không ngừng.

Nhưng về sau thì tôi bắt đầu hiểu dần ra. Đó là khi con người ta đối diện với một điều mà họ chưa biết hoặc khó tin, họ thường lựa chọn phản ứng theo hai cách khác nhau. Những người bị quan sẽ bắt đầu nghĩ đó là lừa đảo (ngay trước cả khi họ tìm hiểu kỹ), còn những người lạc quan sẽ cho đó là điều kì diệu. Thế nhưng, những trò lừa đảo luôn nhiều hơn những điều kì diệu rất nhiều. Thế nên, khó mà trách được việc đa số mọi người trở nên bị quan và cẩn thận hơn trước những cái mới, cái đột phá.

Cho nên, khi bạn làm được một điều mà nhiều người cho là điều kì diệu (khi họ tận mắt chứng kiến), còn một số ít người khác lại cho là lừa đảo (khi họ chưa tận mắt chứng kiến), điều đó cũng đồng nghĩa là bạn đã làm được một việc thật sự đặc biệt ý nghĩa cho bản thân mình hoặc cho xã hội.

Bên cạnh đó, đa số mọi người, bao gồm cả bản thân tôi, thường đi tới những kết luận sai về những điều xảy ra xung quanh mình không phải là vì nhận thức kém, mà chủ yếu là vì thiếu thông tin một cách trầm trọng. Hiểu được như thế, tôi luôn tự nhắc nhở mình đừng vội đánh giá điều gì trước khi mình đã thật sự nỗ lực tìm hiểu và hỏi han thông tin càng đầy đủ càng tốt, cho dù là chuyện nhỏ hay chuyện lớn.

Dĩ nhiên, cuộc đời không bao giờ hoàn hảo. Dường như mỗi khi có thêm một người chuyển từ hiểu lầm sang ủng hộ TGM, thì lại có thêm một người khác nghi ngờ. Nhưng chính nhờ có những người như vậy, tôi và các cộng sự của mình lại càng phải cố gắng hơn nữa để khẳng định giá trị của những điều mình làm.

Còn bạn thì sao? Có thể bạn đang làm những điều tốt và cảm thấy thất vọng khi những điều tốt bạn làm bị quên lãng. Hãy tự hỏi mình rằng: "*Liệu mình có làm điều tốt đủ nhiều để người khác phải nhớ chưa?*", "*Liệu mình đã làm được những việc đặc biệt ý nghĩa để mọi người phải luôn nhớ đến hay chưa?*"

Bạn có mất lòng tin?

Cũng có thể chính vì sự thiếu công bằng của nhiều người trong cách nhìn nhận vấn đề, một người bạn có lẽ đã hơi mất lòng tin vào cuộc sống mới nói với tôi rằng:

"Những người không làm nhiều việc tốt, khi làm được một chuyện tốt nho nhỏ thì sẽ được ca ngợi. Còn những người làm được nhiều việc tốt, thì dễ bị xem là cũng thường thôi. Thậm chí, khi lỡ phạm một sai lầm gì đó thì sẽ bị ném đá, và rồi những việc tốt người đó làm cũng bị chôn dưới đồng đá ấy. Cho nên, tốt nhất là lo thân mình thôi, lâu lâu làm việc tốt một lần đủ để gây ấn tượng mình là người tốt, chứ đừng lo làm người tốt hay lo chuyện thiên hạ nhiều quá, rồi cuộc sẽ bị thiên hạ đơ đến lúc phạm sai lầm để ném đá".

Tôi mang ý kiến này lên Facebook hỏi cảm nhận của mọi người và sau đây là một số phản hồi tôi nhận được. Đối với những phản hồi này, tôi chỉ biên tập lại một số chữ viết tắt hoặc sai chính tả để dễ đọc dễ hiểu. Bạn có thể đồng ý hoặc không đồng ý với những phản hồi này, nhưng điều quan trọng là thông qua chúng, bạn có thể thấy nhiều hơn một khía cạnh của vấn đề.

Justin Luu: *"Con người ta thường vứt bỏ một tờ giấy trắng đi, không sử dụng nữa khi nó dính một vết mực, có thể là hơi to một tí, nhưng mà làm xấu tờ giấy đi. Cách nhìn người cũng vậy, mặt tốt thì nhìn hoài thấy chán, sẵn soi tìm điểm yếu, cái xấu để mà bới móc cho có scandal gây sốc. Có một câu nói của nhân vật Voldemort trong bộ truyện lừng danh Harry Potter, hơi tiêu cực một tí, nhưng không phải là không có lý: "Sự vĩ đại gây ra đổ kỵ, đổ kỵ sinh ra hận thù, hận thù để ra đối trá". Có thể câu nói này ứng dụng được phần nào với tâm tính con người ngày nay chăng?"*

Nguyễn Hồng: *"Hãy cứ sống sao cho lòng mình thanh thản. Nếu đến mức được người rình chờ ném đá thì có nghĩa là bạn đã quá tốt rồi, cần tự hào về điều đó và phát huy hơn nữa. Trong xã hội hiện nay, những cái họ ghét thường được quên đi rất nhanh, còn những cái họ yêu quý thì sẽ*

rất lâu dài. Cũng như một ban nhạc hay một đội bóng nổi tiếng nào cũng có fan và anti-fan, nhưng ai cũng có thể thấy lượng anti-fan rất nhỏ bé so với lượng fan thật sự."

Vi Thảo Nguyên: "Em đã bật cười khi tình cờ đọc được status này của anh. Anh đã gọi tên một thứ cảm xúc ở trong em mà lâu rồi em không biết nó là cái gì. Với những gì em đã trải qua, thì em thấy đúng là như vậy đó. Chính xác là như vậy đó. Cuộc sống vẫn đẹp, vẫn đáng sống và đáng để mình hết lòng, nhưng cũng có nhiều nghịch lý, mà thỉnh thoảng chẳng biết nên khóc hay nên cười cho qua. Tuy nhiên, em vẫn chọn tiếp tục bước tới. Cho dù lòng dạ có bị tổn thương thế nào thì cũng... kệ nó đi."

Minh Huy Đình: "Sở dĩ người làm được việc tốt nhỏ, thỉnh thoảng mà được ca ngợi, ca ngợi để khuyến khích họ làm được nhiều việc tốt! Theo hướng từ thấp đến cao, ai mới bắt đầu làm việc tốt chẳng được ca ngợi và tán thán! Người làm nhiều việc tốt, tâm họ vốn rộng như trời biển, chính vì họ rộng lớn, mà người ta thần tượng họ, vì vậy chỉ cần một hành động xấu là họ lấy một hành động để đánh giá họ (đây là sự hồ đồ đến ngu dốt của những kẻ đánh giá họ, người trí tuệ không dễ đánh giá người khác qua một hành động hay lời nói nhất là đánh giá một người làm tốt)."

Không Tên: "Người viết nhận xét có cái nhìn bao quát về xã hội hiện nay. Nhưng xã hội đó còn nhiều yếu tố bất cập chưa bao quát đúng tính nhân văn con người. Mỗi xã hội, mỗi thời đại đều không thiếu những anh hùng thầm lặng vô danh. Họ âm thầm làm những việc mà họ cảm thấy cần làm, phải làm, không cần ai biết đến, không cần ai ghi nhận. Việc phán xét đúng sai về họ do ý chí chủ quan của người nhận xét mang tính giai đoạn, thời vụ, nhưng lịch sử thì luôn đánh giá rất công bằng."

Minh Tú: "Kẻ xấu làm điều tốt được mọi người ca ngợi. Vậy mọi người ở đây đương nhiên là những người tốt rồi, vì chỉ có người tốt mới ca ngợi người tốt, và kẻ xấu không bao giờ ca ngợi người tốt cả. Còn người tốt chẳng may phạm sai lầm thì bị mọi người ném đá. Vậy mọi người ở đây chính là những kẻ không tốt, kẻ xấu. Chúng ghen ăn tức ở và tận dụng thời cơ này để sinh sự, bôi nhọ người khác. Ngoài ra còn có 1 số người tốt bị lôi kéo do chỉ nghe theo 1 phía, thiếu sự tỉnh táo và phân tích... Và những người tốt thì không bao giờ giống những kẻ xấu rồi, họ biết cảm thông, chia sẻ, an ủi động viên mỗi khi mình mắc sai lầm. Em nghĩ chỉ có 1 số ít người ném đá thôi, nhưng về sau hiểu kĩ thì họ không như vậy nữa. Cho nên, nếu có cơ hội và trong phạm vi của bản thân thì nên làm việc tốt. (Mẹ em luôn dạy sống là phải tích đức)."

"Việc tốt bạn làm hôm nay sẽ bị lãng quên. Nhưng dù sao đi nữa, hãy làm điều tốt."

– Kent M. Keith

Người đời có thể tìm cách hạ gục bạn

"Người có ý tưởng lớn lao có thể bị đánh gục bởi những kẻ tầm thường. Nhưng dù sao đi nữa, hãy luôn nghĩ lớn."

– Kent M. Keith

Nhiều người nghĩ rằng, hễ cứ kinh doanh thì phải đặt lợi nhuận lên trên tất cả, nhưng tôi không nghĩ vậy. Tôi luôn tự hỏi mình: "Nếu tất cả mọi quyết định kinh doanh đều dựa trên lợi nhuận thì đến bao giờ mới có một xã hội tốt đẹp hơn?". Chính vì thế, phương châm kinh doanh của tôi luôn là:

Mang lại thật nhiều giá trị cho xã hội,
rồi xã hội sẽ đền đáp mình xứng đáng.

Tôi không dám tự cho rằng những việc tôi đang làm là lớn lao. Lớn lao hay không thì sẽ phải do những người công bằng như bạn đánh giá. Nhưng qua việc kinh doanh bằng cách mang lại những giá trị cho xã hội, tôi cảm thấy mình đang làm những việc có ý nghĩa cho cuộc đời mình và cho nhiều người khác. Trên con đường đó, tôi gặp không ít đối thủ cạnh tranh.

Trong số đó, may mắn thay, đa số là những đối thủ cạnh tranh đáng nể trọng vì họ cạnh tranh công bằng và trung thực. Cách cạnh tranh lành mạnh này giúp tôi có động lực luôn phải làm tốt hơn và tốt hơn nữa. Nếu không có những đối thủ cạnh tranh tốt này thì kinh doanh cũng mất đi sự thú vị và tính sáng tạo.

Bên cạnh những đối thủ cạnh tranh lành mạnh thì luôn có vài đối thủ với những chiêu bài thấp hèn. Trong kinh doanh, tôi luôn mong được hợp tác hơn là cạnh tranh. Trong trường hợp vì bất đồng quan điểm dẫn đến không hợp tác được mà buộc phải cạnh tranh, thì cũng phải cạnh tranh lành mạnh để khách hàng là người hưởng lợi nhiều nhất. Tiếc thay, không phải ai cũng nghĩ như thế. Và thế là tôi cùng các cộng sự phải lao vào những cuộc chiến không cân sức giữa lý tưởng kinh doanh chân chính vì xã hội và những suy tính tư lợi tầm thường.

Cạnh tranh bằng sao chép

Một số đối thủ sao chép cách trình bày website, cách viết lời giới thiệu, cách vẽ mô hình,... của TGM. Chuyện này diễn ra thường xuyên đến mức những bạn làm marketing trong TGM thỉnh thoảng vẫn nói đùa với nhau là: "TGM mình giờ trở thành chuẩn mực cho các đối thủ học theo rồi". Tôi nghĩ như vậy vẫn còn có thể tạm chấp nhận được. Xem như họ bí quá thì lấy TGM làm niềm cảm hứng. Với lại nhiều khi bản thân họ trong quá trình học hỏi cũng vô tình không nhận ra mình đã sao chép hơi nhiều. Đối với những trường hợp này, tôi cũng không quan tâm lắm vì những đối thủ sao chép theo cách này thường chỉ là những đối thủ yếu về nhiều mặt.

Ở mức độ nghiêm trọng hơn là sự sao chép một cách có tính toán và có hệ thống. Tôi không thể nào quên được bài học đắt giá khi vô tình để cho một người mang ý đồ sao chép nội dung các khóa học của TGM lọt vào hàng ngũ của chúng tôi. Hãy tạm gọi bạn trẻ này là Z.

Tôi dùng mật danh Z vì không muốn làm ảnh hưởng đến bạn trẻ ấy, dù sao đi nữa tôi cũng đã chọn bỏ qua cho những gì bạn ấy làm. Nhưng tôi vẫn phải kể lại câu chuyện này ra đây để bạn hiểu rằng, trên con đường bạn đi, càng thành công thì bạn càng phải hết sức cẩn thận với những hành vi khác thường của những người mới quen, vì thông thường, khi họ có ý đồ xấu, họ khó lòng có thể che giấu bản chất của mình.

Ngay từ khi khóa học *Tôi Tài Giỏi!* bắt đầu tạo tiếng vang lớn từ năm 2009, Z đã đăng ký tham gia học. Sau đó, Z tiếp tục xin tham gia vào TGM trong vai trò một coach.

Trong suốt thời gian làm coach, Z đã có thái độ bất thường là thường hay xao nhãng công việc được giao chỉ để ngồi nghe và ghi chép những nội dung của khóa học. Tuy nhiên, vốn tin vào sự tốt đẹp bên trong mỗi con người, tôi cứ nghĩ là Z ham học hỏi và mong muốn nắm thật vững nội dung khóa học để làm tốt trách nhiệm của mình nên cũng không để ý lắm. Thậm chí, tôi còn nghĩ tốt về Z vì thấy Z rất chịu khó ghi chép mọi thứ kỹ lưỡng.

Chưa kể có lần Z vì không tự kiểm chế được, đã hôn lên má một đồng nghiệp nữ mà không có sự đồng ý của bạn nữ ấy. Z bị nhắc nhở nhưng chúng tôi không làm lớn chuyện, vì chúng tôi cũng thông cảm việc đôi khi tình cảm dâng trào, con người khó làm chủ được mình.

Trong quá trình làm coach, Z cũng tổ chức một chương trình từ thiện. Với phương châm thấy cái tốt là phải ủng hộ, chúng tôi dùng các kênh truyền thông của mình như diễn đàn Vườn Táo Thành Công để ủng hộ Z. Nhưng rồi vì thiếu minh bạch, chương trình từ thiện này trở thành một vụ việc lùm xùm.

Rất tiếc là chúng tôi vì quá tin vào cái tốt trong con người nên đã bỏ qua tất cả những dấu hiệu bất thường đó. Để rồi, một thời gian sau, chúng tôi phát hiện ra Z lén lút tổ chức một vài chương trình không có sự đồng ý của TGM, đã vậy còn dùng đồng phục coach của TGM trong các hoạt động đó. Đây là một vi phạm kỷ luật nặng nề của TGM vì đồng phục của coach đối với TGM là một đồng phục hết sức ý nghĩa. Nên lúc ấy, Trung với vai trò Giám đốc Đào tạo đã trực tiếp thu lại toàn bộ đồng phục và chính thức loại Z ra khỏi hàng ngũ TGM.

Nhưng tất cả đã quá muộn, sau nhiều tháng xâm nhập vào đội ngũ TGM với một ý đồ rõ ràng, được huấn luyện và được thoải mái học hỏi mọi thứ, Z đã có trong tay khá nhiều nội dung huấn luyện và công nghệ huấn luyện của TGM vào thời ấy. Cũng may là TGM luôn cập nhật và cải tiến nội dung và công nghệ huấn luyện, cho nên những gì Z lấy được nếu tính vào thời điểm này chỉ là những nội dung và công nghệ cơ bản hoặc cũ kỹ đã không còn dùng nữa.

Tuy nhiên, ngay cả khi đó chỉ là những nội dung và công nghệ cũ, nhưng đó cũng là những sản phẩm trí tuệ rất có giá trị. Cho nên dựa vào đó, Z bắt đầu tổ chức khóa học W với lời quảng cáo rằng đây là "khóa học đào tạo kỹ năng mềm và kỹ năng sống hàng đầu Việt Nam".

Chưa bao giờ chúng tôi bắt gặp một đối thủ cạnh tranh sao chép tỉ mỉ từng ly từng tí như Z. Thời gian đầu Z còn sao chép cả hình ảnh logo của khóa học *Tôi Tài Giỏi! Bạn Cũng Thế!*. Nhưng vì sao chép logo quá lộ liễu và bị lên án nên về sau Z quyết định đổi logo. Không những thế, Z còn sao chép luôn cả cách viết lời giới thiệu khóa học và các cách giải thích về đặc thù khóa học cho khách hàng.

Đặc biệt, ở những phần nội dung quan trọng của khóa học, Z học thuộc gần như từng câu từng lời tôi diễn thuyết.

Với cách sao chép tất tần tật bất cứ thứ gì có thể sao chép được này, khóa học của Z cũng có một số người tham gia, đặc biệt là những người không có điều kiện tìm hiểu thông tin kỹ lưỡng trên Internet, vì thật ra chỉ cần tìm một vòng trên Internet thì sẽ có được khá nhiều thông tin tiêu cực về Z.

Có câu "lưới trời tuy thưa nhưng khó thoát", một bạn học viên yêu quý khóa học *Tôi Tài Giỏi! Bạn Cũng Thế!* vì quá bất bình trước việc làm này đã tình nguyện tham gia vào khóa học của Z để ghi âm lại toàn bộ nội dung và gởi cho TGM. Chính nhờ thế, tôi không những biết việc Z gần như học thuộc một số nội dung diễn thuyết của tôi mà còn có bằng chứng cụ thể. Bằng chứng này cho tới nay TGM vẫn còn cất giữ cẩn thận.

Đỉnh điểm là trong năm 2010, Z còn công khai đưa lên YouTube những video clip của một khóa học do Z tổ chức trong nội bộ nhằm huấn luyện cho đội ngũ của mình, nhưng sử dụng một công nghệ đào tạo độc quyền và cũng thuộc hàng tuyệt mật của TGM tại Việt Nam (bản quyền từ Singapore). Những video clip lập tức bị rất nhiều học viên và thành viên của TGM nhìn thấy và lên tiếng phản đối kịch liệt trên cả YouTube lẫn Facebook. Z nhanh chóng gỡ những video clip đó xuống, nhưng một số bạn trong đội ngũ chúng tôi cũng đã kịp lưu lại để làm bằng chứng.

Đứng trước việc Z ngang nhiên sử dụng các tài sản trí tuệ có bản quyền của TGM, lúc đầu toàn thể ban lãnh đạo đều rất bất bình và đã dự định kiện Z ra tòa. Một nhóm điều tra được thành lập nhằm thu thập tất cả bằng chứng bao gồm bài viết, hình ảnh, ghi âm, video clip,... về những hành vi sao chép của Z. Trong quá trình này, nhóm cũng vô tình thu thập được những thông tin khác về những hành vi khác của Z trong quá khứ, liên qua đến những tổ chức khác.

Nhưng sau cùng, vì thấy Z còn quá trẻ, TGM cũng không muốn dồn Z vào đường cùng. Chúng tôi quyết định thay vì tập trung vào một cuộc chiến pháp lý tốn kém, thì tập trung vào nghiên cứu và sáng tạo cải tiến nội dung khóa học. Đó mới là việc làm có lợi nhất cho cả khách hàng lẫn TGM.

Z có thể sao chép một số nội dung cũ và công nghệ đào tạo cũ của TGM, nhưng Z không thể sao chép tấm lòng, trí tuệ và quan trọng là rất nhiều sáng tạo của TGM sau khi Z rời khỏi.

Đôi lời gởi Z:

Chào em,

Nếu em đọc được những dòng này, chắc hẳn em phải nhận ra anh đang viết về em. Nhưng không biết em có nhận ra một điều rằng, chỉ cần anh thay Z bằng tên thật của em, thì sự nghiệp của em sẽ chấm hết khi quyển sách này đến tay có thể là hàng trăm ngàn độc giả trên cả nước. Chưa kể hàng ngàn khách hàng của em có thể sẽ đến gặp em "đòi nợ" khi biết mình đã dùng

nhằm "hàng giả, kém chất lượng". Thêm vào đó, trong mấy năm qua, TGM có tất cả bằng chứng và rất nhiều nhân chứng chống lại em chứ không chỉ là những lời nói suông.

Tuy nhiên, anh nhìn thấy ở em một bạn trẻ giàu quyết tâm vươn lên trong cuộc sống. Anh cũng đã từng như em, từng khao khát thành công và sẵn sàng thử nhiều cách khác nhau để thành công. Chỉ khác là anh không bao giờ chọn làm những việc giống như em đã làm.

Dù đã có lúc anh rất giận em, thậm chí thề sẽ trừng phạt em, nhưng hôm nay anh lựa chọn tin vào những điều tốt đẹp còn lại ở trong em, tin rằng em đủ sáng suốt để biết đâu là giới hạn. Tin vào những điều tốt đẹp trong người khác là cách khóa học *Tôi Tài Giỏi! Bạn Cũng Thế!* đã giúp nhiều học viên lầm lỗi quay về con đường chân chính. Em cũng từng là một học viên nên anh muốn cho em thêm một cơ hội được tin như thế. Anh hy vọng em sẽ xứng đáng với niềm tin ấy.

Con người ai cũng có lúc sai lầm bởi vì không ai trong chúng ta hoàn hảo cả. Trong quá khứ, đã có lúc anh mắc phải những sai lầm hết sức to lớn. Nhưng điều quan trọng không phải là chúng ta đã sai lầm như thế nào, mà điều quan trọng là chúng ta sẽ đối diện với những sai lầm ấy ra sao và sẽ làm gì sau những sai lầm ấy.

Anh tin em biết mình cũng đã sai lầm, nhưng có thể em chưa có lý do và cơ hội để sửa chữa sai lầm đó. Hãy coi đây là cơ hội để em lựa chọn sửa chữa sai lầm của mình. Hãy ngay lập tức loại bỏ hoàn toàn những nội dung và ngừng sử dụng những công nghệ đào tạo vay mượn từ TGM, cũng như dừng vay mượn nội dung của bất kỳ ai khác nếu chưa được sự đồng ý của họ.

Em không thể mang lại cho học viên của em những điều tốt đẹp nhất khi em sử dụng nội dung và công nghệ vay mượn, bởi vì nói cho cùng, em không hiểu một cách sâu sắc về những nội dung và công nghệ ấy. Thời gian ngắn ngủi ở TGM chỉ giúp em ghi lại được cách làm, sao chép từng câu từng chữ, chứ chưa đủ giúp em hiểu sâu sắc mọi thứ.

Công việc đào tạo, huấn luyện và giáo dục con người phải xuất phát từ tấm lòng và trí tuệ. Em làm vậy là đang làm hại những học viên của em – những người đặt niềm tin vào em. Giống như một "bác sĩ" không học hành bài bản, thấy bác sĩ khác kê một loại thuốc cho bệnh nhân, cũng bắt chước kê theo nhưng vì thiếu hiểu biết nên kê không đúng liều, đúng lúc. Như vậy, vị "bác sĩ" đó đang giúp hay đang giết bệnh nhân từ từ? Hơn ai hết, em hiểu rõ việc em đang làm.

Qua những gì em viết về mình trên mạng, anh thấy em luôn tin mình là người đầy ý chí nghị lực, có tinh thần vượt khó, tài năng và cả lòng tự trọng. Nếu em thật sự là một con người như vậy, hãy phát huy tất cả những gì thuộc về mình để tạo ra một khóa học của riêng em, hoặc nếu em muốn học một cách bài bản thì đi tìm mua bản quyền cũng được.

Điều quan trọng nhất là hãy sống đúng với những điều mình chia sẻ. Chẳng lẽ em dạy cho những học viên khởi nghiệp của mình cách trà trộn vào một tổ chức khác để sao chép mọi thứ cho đến khi bị phát hiện và "mời ra"? Chẳng lẽ em dạy cho những học viên khởi nghiệp của em cứ sao chép thoải mái, vừa dễ vừa nhanh kiếm được tiền, cùng lắm thì ra tòa, thân bại danh liệt?

Đây là một lời khuyên chân tình từ một người đi trước, một người đã từng dạy em, chứ không phải là một lời đe dọa. TGM đã lựa chọn bỏ qua không đưa em ra tòa. Nhưng liệu em có thật sự thoát được hậu quả của những việc mình làm?

Thành công và danh vọng là thứ nhiều người thèm muốn, nhưng chúng không đáng để mình đánh đổi những giá trị còn người mình. Em còn trẻ, hãy cho mình một cơ hội sống xứng đáng như những gì em đã học và đã hứa từ *Tôi Tài Giỏi! Bạn Cũng Thế!*. Liệu em có còn nhớ ý nghĩa thật sự của trải nghiệm "*Mất lửa*"? Có nhiều cách để đi đến thành công, hãy chọn cách đứng thẳng và ngẩng cao đầu. Để rồi khi kết thúc cuộc đời này nhìn lại, em sẽ không bao giờ phải hổ thẹn với chính bản thân mình.

Không có dối trá nào có thể đứng vững trước thời gian. Không có sự thật nào không lớn lên cùng năm tháng.

Kiểu cạnh tranh bằng sao chép còn tồn tại được là vì trên thị trường và trong cuộc sống lúc

nào cũng có những đối thủ cạnh tranh chỉ biết sao chép nhưng thiếu khả năng sáng tạo. Tôi tin rằng trong kinh doanh thậm chí trong công việc của mình, bạn cũng đã có lúc bị người khác sao chép những sáng tạo hoặc thậm chí cướp luôn sáng tạo của bạn để nhận là của họ. Những lúc đó, bạn đã cảm thấy rất uất ức, thậm chí căm phẫn những người làm như thế.

Nhưng hãy nhớ một điều rằng, việc họ làm thì họ cũng đã làm rồi, tổn thương thì bạn cũng đã tổn thương rồi, uất ức hay căm phẫn cũng chỉ là một liều thuốc độc mình tự pha rồi tự uống mà thôi. Bạn có thể tập "sống chung với lũ" bằng cách chuyển những cảm xúc tiêu cực thành quyết tâm để sáng tạo nhiều hơn, biết đâu đó lại chính là cơ hội giúp bạn có những sáng tạo vượt bậc.

Ở Việt Nam chúng ta, văn hóa tôn trọng sự sáng tạo và mức độ nghiêm minh của luật pháp trong việc bảo vệ bản quyền cũng còn chưa cao. Quan trọng là chúng ta ý thức hơn, cùng nhắc nhở nhau để những sáng tạo của người Việt có đất sống, để đất nước mình sớm hùng cường hơn. Tôi vẫn tin người Việt Nam chúng ta thông minh, sáng tạo và giàu lòng tự trọng, vấn đề là ở ý thức và thái độ của mỗi người.

Cạnh tranh bằng bôi nhọ

Ngược lại với kiểu cạnh tranh thứ nhất, kiểu cạnh tranh thứ hai lại cực kỳ "sáng tạo" nhưng là sự "sáng tạo bẩn thỉu" nhất. Kiểu cạnh tranh này xoay quanh việc nghĩ ra những câu chuyện giật gân nhằm đánh vào uy tín của TGM và những người sáng lập TGM. Để làm được điều này, họ tung lên mạng các bài viết với những thông tin bịa đặt bằng tên giả.

Có những thông tin bịa đặt ngớ ngẩn đến mức buồn cười. Ví dụ như thông tin về việc khi còn là sinh viên ở Việt Nam, tôi thường quan hệ tình dục với nhiều bạn nữ rồi dùng điện thoại quay lại tổng tiền. Điều nực cười là điện thoại có thể quay được phim chỉ mới xuất hiện trong vòng những năm gần đây. Có lẽ người bịa đặt ra thông tin đó bị ảnh hưởng nhiều bởi những clip nóng trôi nổi trên mạng hiện nay, nhưng lại quên rằng cái thời tôi còn là sinh viên đã qua cách đây gần 10 năm. Khi đó, chúng ta vẫn dùng điện thoại kiểu "đồ đập đá" chứ chưa có khái niệm điện thoại thông minh. Hơn nữa vào thời ấy, ngay cả "đồ đập đá" sinh viên cũng chẳng có tiền để mua.

Tinh vi hơn những thông tin bôi nhọ trực tiếp thì có những bài viết được bọc dưới lớp vỏ "cảnh báo" để bôi nhọ uy tín và danh dự của người khác (một lần nữa, dưới dạng hoàn toàn nặc danh). Sau khi đả kích đích danh cá nhân tôi, anh em tôi và TGM không ra gì bằng những chuyện hoàn toàn bịa đặt, thì mục đích của bài viết mới được bộc lộ rõ, bởi vì ở phần gọi là "chia sẻ thêm" sau khi "cảnh báo" sẽ là những lời ca ngợi về một số cá nhân hay tổ chức nào đó khác!? Nói chung, tinh vi đến mức nào thì họ vẫn không thể che giấu được cái ý đồ của mình.

Có lẽ, khi đọc những gì tôi chia sẻ, bạn cũng nhận thấy rằng chính mình cũng đã từng là nạn nhân trên thương trường, hoặc trong công việc, hoặc thậm chí trong cuộc sống, của những đối thủ và những chiêu trò tương tự (bị cướp mất sáng kiến, bị giành mất công trạng, bị đâm sau lưng,...). Nhưng dù sao đi nữa, vẫn hãy nỗ lực vươn lên một cách ngay thẳng nhất để có thể luôn tự hào về chính mình.

Có câu "cây ngay không sợ chết đứng", nếu bạn sống càng thẳng ngay, có thể bạn sẽ chịu thiệt thòi trước mắt, nhưng rốt cuộc bạn sẽ là một trong những người vươn cao nhất để hướng đến bầu trời bao la. Xã hội này, đất nước này cần những con người dám sống thẳng, sống ngay để còn có một hy vọng cho ngày mai tương sáng. Còn những chuyện còn lại, hãy để cho luật nhân quả làm thay bạn.

Trong một thế giới rối ren, trắng đen, vàng thau lẫn lộn, điều mỗi người chúng ta cần rèn luyện nhất có lẽ là một chữ NHÂN.

Người đời có thể ganh ghét bạn

"Nếu thành công, bạn sẽ gặp những người bạn giả dối và những kẻ thù thật sự. Nhưng dù sao đi nữa, hãy thành công."

– Kent M. Keith

Phân biệt bạn tốt – bạn xấu

Một trong những phát hiện của tôi qua kinh nghiệm huấn luyện trực tiếp cho hàng chục ngàn người là có không ít người sợ thành công vì họ sợ có những người bạn giả dối và có kẻ thù từ trên trời rơi xuống. Thậm chí, nhiều người sợ điều này nhưng chính bản thân họ cũng không nhận ra cho đến khi họ nói chuyện với tôi. Cho nên, trong phần này, tôi sẽ chia sẻ với bạn những trải nghiệm của tôi một cách rất thành thật, thẳng thắn, để rồi từ đó bạn sẽ tự quyết định cho chính mình, liệu thành công có đáng cái giá của nó.

"Thành công" là một từ rất trừu tượng. Nó tùy thuộc vào định nghĩa thành công của từng người, và so sánh người này "thành công" hơn người khác trong nhiều trường hợp sẽ là khá khập khiễng. Cho nên, tôi không bao giờ dám cho mình là thành công theo định nghĩa của tất cả mọi người. Nhưng nếu theo cách nhìn chung của xã hội, thì tôi cũng có thể được xem là một người có chút ít thành công. Vậy mà chỉ với một chút ít thành công được xã hội công nhận đó thôi, tôi đã bắt đầu thấy rõ rằng xung quanh mình vẫn có một vài người bạn giả dối – những người không thật sự gần gũi hay hiểu tôi, nhưng lại thường cho phép bản thân họ mĩa mai, chỉ trích, nói xấu sau lưng tôi. Trong khi đó, những người bạn thật sự thường lại là những người hay góp ý cho tôi hoặc chia sẻ với tôi một cách chân thành.

Con người không ai hoàn hảo cả, nên tôi thật sự trân trọng những góp ý chân thành ấy từ những người bạn để làm cho mình tốt hơn. Ở đời, khi người khác đã mạnh dạn nói với mình một điều gì đó trực tiếp, thường thì họ sẽ không nói xấu sau lưng mình. Cho nên lần tới, nếu có một ai đó góp ý riêng cho bạn một cách thẳng thắn, cho dù sự thật có thể làm bạn không thoải mái hoặc thậm chí buồn phiền, nhưng vẫn hãy cảm ơn người đó từ tận đáy lòng, bởi vì người ấy nhiều khả năng hoặc thậm chí chắc chắn là một người bạn tốt, sẵn sàng nói thật trước mặt bạn và không bao giờ nói xấu sau lưng bạn.

Có thể có nhiều người yêu quý bạn, nhưng lại rất hiếm những người thật sự yêu thương bạn vì họ hiểu bạn sâu sắc đến mức chấp nhận bạn, không bao giờ tin lời kẻ xấu gièm pha bạn, không bao giờ nghi ngờ con người bạn và hơn tất cả giúp bạn là chính mình. Hãy luôn trân trọng những người như thế bởi vì có họ bạn sẽ sống người hơn và cảm thấy cuộc đời này đáng sống hơn.

Lấy ví dụ từ chính bản thân tôi. Vốn là người miền Nam nên nhiều khi tôi hay ứng xử hơi xuề xòa theo kiểu người miền Nam, với quan niệm mình thoải mái với người ta thì người ta cũng thoải mái với mình. Thêm vào đó vì tính hay suy nghĩ cái này cái kia nên nhiều khi tôi không để ý được đến những tiểu tiết. Ngay cả người miền Nam khi mới tiếp xúc với tôi vẫn đánh giá là tôi không được khéo léo cho lắm. Mặc dù biết vậy, lúc trước tôi cũng không để ý nhiều vì tôi nghĩ con người đối với nhau chủ yếu là ở tấm lòng chứ không phải là ở kiểu cách.

Chính vì suy nghĩ này mà khi mới làm việc với người miền Bắc, tôi thường bị gán cho đủ thứ "tội", nào là vô tâm, kiêu ngạo, thiếu tôn trọng người khác,... và thậm chí một vài người còn nói xấu sau lưng tôi. Biết được điều đó, có một thời gian tôi cảm thấy rất khó chịu và luôn phải đề phòng khi tiếp xúc với người miền Bắc vì nghĩ rằng họ không hiểu mình. Tôi nghĩ rằng: *"Tôi chẳng đòi hỏi họ phải thể hiện thế này thế kia với tôi, tại sao họ lại muốn tôi thể hiện thế này thế nọ với họ?"*

Nhưng rồi tôi bắt đầu có những người bạn miền Bắc hết sức tuyệt vời. Họ thật lòng yêu quý tôi, hiểu được bản chất con người tôi nên sẵn sàng bỏ qua cho tôi những lúc tôi vô ý. Họ còn góp ý cho tôi một cách chân thành thay vì phán xét tôi. Họ chia sẻ với tôi về văn hóa ứng xử ở miền Bắc và giúp tôi hiểu người miền Bắc nhiều hơn. Đọc chục quyển sách về văn hóa miền

Bắc thật sự chưa chắc học hỏi được nhiều điều bằng làm bạn với những người miền Bắc vừa khéo léo, tế nhị, vừa sống rất thật. Dần dần, đi từ chỗ ngại tiếp xúc với người miền Bắc, tôi lại dần ra thích làm bạn với người miền Bắc vì sự ân cần, tử tế, chu đáo và chân thành của họ.

Một mối quan hệ thật sự là một mối quan hệ mà trong đó con người không phán xét nhau mà chấp nhận nhau.

Không những thế, từ chỗ ngại tiếp xúc với văn hóa miền Bắc, tôi bắt đầu thích thú tìm hiểu sự khác biệt và chọn lọc những điểm tốt để học hỏi theo. Sau khi hiểu rõ và áp dụng những nét văn hóa ứng xử đẹp của người miền Bắc, tôi phải công nhận rằng tôi được lòng nhiều người hơn mà vẫn không hề mất đi sự chân thành, thẳng thắn của mình.

Ngày hôm nay, mặc dù là người miền Nam, tôi không khỏi ngạc nhiên khi phát hiện ra rằng tôi có nhiều bạn ở miền Bắc hơn, đi chơi với bạn miền Bắc nhiều hơn, tâm sự với bạn miền Bắc cũng nhiều hơn và thậm chí có nhiều đối tác kinh doanh là người miền Bắc hơn.

Càng gặp nhiều người miền Bắc đáng mến, cũng như càng đi nhiều nơi, tôi càng nhận rằng, đất nước mình giàu truyền thống văn hóa như thế nào. Tuy rằng mỗi miền có thể khác nhau, nhưng trước khi phán xét nhau, chúng ta nên học cách để hiểu và trân trọng nhau, vì dù gì đi nữa chúng ta cũng đều là người Việt Nam. Cho nên bây giờ, tôi luôn tâm niệm không bao giờ cho phép mình nghĩ về người đối diện theo kiểu người miền này hay người miền nọ, tất cả đều là người Việt Nam, tôi sẽ luôn yêu quý bất kỳ ai tôi có dịp gặp gỡ và làm việc theo cách họ yêu quý tôi, cho dù là người miền nào đi nữa, bởi vì ở đâu chúng ta cũng có thể tìm thấy những người bạn tuyệt vời.

Nhưng bên cạnh những người bạn tuyệt vời, luôn luôn có...

Những người bạn giả dối

Giả dối vì ích kỷ

Chúng ta cũng phải chấp nhận rằng cuộc đời này không hoàn hảo. Cái gì cũng có cái giá của nó. Khi bạn chưa thành công, bạn thường có ít bạn bè hơn, và thường thì bạn tốt cũng nhiều hơn bạn xấu, vì mọi người quen biết bạn rất vô tư. Nhưng khi bạn thành công rồi, bạn có thêm rất nhiều bạn bè. Trong số đó, đa số vẫn là những người yêu quý bạn thật lòng. Mối quan hệ của bạn với những người này là mối quan hệ đôi bên cùng có lợi về tinh thần lẫn vật chất.

Nhưng bên cạnh những người bạn thật lòng quan tâm đến lợi ích của bạn, luôn có một số ít kết thân với bạn chỉ nhằm phục vụ những mục đích của cá nhân họ (chứ họ chẳng nghĩ gì đến bạn). Họ chính là những người bạn giả dối vì sự ích kỷ.

Giả dối vì ganh ghét

Vì bạn thành công, nên sẽ luôn có sự ghen tị cho dù là vô tình hay cố ý. May mắn là không phải ai ghen tị rồi cũng đi hại người. Hầu hết chúng ta khi ghen tị với người khác thì thay vì đi ném đá hoặc tìm cách hại người, chúng ta sẽ cố gắng hơn để bằng người, thậm chí hơn người. Thỉnh thoảng, tôi cũng bắt gặp mình ghen tị với những người bạn thành công hơn mình, nhưng càng ghen tị với họ, tôi càng phải trân trọng, quý mến họ và quyết tâm phải học hỏi nhiều hơn ở họ. Tôi tin rằng, trong xã hội cũng có nhiều người ghen tị với người khác theo cách ấy. Ở đây là cái ghen tị tích cực.

Nhưng ngược lại, có những ghen tị rất tiêu cực, được chuyển thành những hành động "đạp người xuống để nâng mình lên". Tôi gọi đó là "thói ganh ghét". Sự ganh ghét có thể xuất phát từ những người bạn giả dối hoặc kẻ thù của bạn.

Tôi đã từng có một người bạn lúc đầu tôi cứ ngỡ họ thật lòng yêu quý mình vì trước mặt tôi

lúc nào cũng là những lời ngọt ngào tình cảm, nhưng về sau tôi phát hiện ra rằng người bạn này vì một lý do gì đó rất thích bịa đặt những câu chuyện không hay chỉ để "dìm" tôi xuống. Khi tôi phát hiện ra và đến hỏi trực tiếp lý do, thì họ lại tìm cách chối quanh co.

Về sau, tôi mới phát hiện ra rằng, do từ khi cha sinh mẹ đẻ tôi đã phải mang một gương mặt với những nét lạnh lùng làm hầu hết mọi người hiểu lầm khi tôi không cười. Đây cũng là một bất lợi rất lớn khi giao tiếp vì ai mới gặp cũng nói tôi khó gần khi tôi quên cười trong lúc nói chuyện. Thêm vào đó, tôi lại là một người rất hay suy nghĩ đủ thứ trong đầu nên đôi khi hơi "ở trên mây". Đối với gia đình và bạn bè thân thiết thì những khi tôi "lạnh lùng" hoặc "ở trên mây" thì mọi người lại có cái để trêu đùa hoặc cười nghiêng ngả.

Nhưng vẫn có vài người miệng thì cứ nói là bạn tôi, nhưng thay vì hiểu và thông cảm, thì lại đi nói khắp nơi rằng tôi mới có chút thành công và tiếng tăm đã trở nên kiêu ngạo, lạnh lùng và xa cách. Thế là tôi bắt đầu bị ghét. Từ cái ghét nhỏ dần đến nhiều cái ghét lớn, cộng thêm sự ganh tị, sẽ thành ganh ghét. Cho nên, kiểu bạn giả dối thứ hai là kiểu bạn giả dối vì ganh ghét.

Khi bạn thành công, hãy chuẩn bị tinh thần rằng, mỗi tật xấu nhỏ của bạn đều sẽ bị những người bạn giả dối vì ganh ghét "xé to ra", nhẹ thì làm bạn bị hiểu lầm, nặng thì ảnh hưởng nặng nề đến sự nghiệp, cuộc sống và các mối quan hệ của bạn.

Những kẻ thù kì lạ

Nếu bạn có chút tên tuổi thì bạn sẽ còn có nhiều bạn hơn nữa – những người bạn đặc biệt mà bạn có thể sẽ không bao giờ có dịp gặp được họ ngoài đời. Nhưng ngay cả khi không gặp bạn, họ vẫn có thể rất yêu quý bạn. Có điều, càng có nhiều người yêu quý bạn, thì cũng sẽ bắt đầu xuất hiện một ít những kẻ thù kì lạ – đa số cũng vì ganh ghét với bạn.

Khi bắt đầu có chút tên tuổi trong xã hội, tôi ngạc nhiên khi nhận ra rằng mình bỗng dưng có những kẻ thù kì lạ. Những kẻ thù này kì lạ ở chỗ, họ chưa từng gặp tôi, chưa từng trò chuyện với tôi, họ chỉ đơn giản lựa chọn là kẻ thù của tôi bởi vì một lý do nào đó mà chỉ có bản thân họ mới hiểu. Họ lên trang cá nhân của tôi để chửi bới, hăm dọa, xỉ vả, ... không vì bất cứ lý do gì, nhưng lại bằng những lời lẽ thô tục và vô văn hóa nhất, với những cái tên giả và cả địa chỉ email cũng giả nốt.

Tôi nhớ khi Nick Vujicic đến Việt Nam, có người đã công khai viết trên Facebook rằng: "*Cái thằng cụt tay cụt chân có gì hay mà mọi người khoái nó dữ vậy?*". Tôi thật sự sốc vì ngay cả đối với một người vừa thiệt thòi, vừa hiền lành như Nick mà cũng có những kẻ thù kì lạ như thế. Cho nên, khi nhìn lại bản thân, tôi thấy việc mình có vài kẻ thù kì lạ cũng là "thường thôi".

Giới truyền thông

Nhờ công việc của mình, tôi được dịp quen biết rất nhiều anh chị làm báo hoặc làm truyền hình rất có tâm huyết và cũng rất chuyên nghiệp. Khi viết bài liên quan đến TGM hoặc phỏng vấn tôi, họ đều trao đổi trực tiếp hoặc qua email để tìm hiểu thêm thông tin cần thận. Nếu cần thông tin nhiều hơn về các hoạt động của TGM, họ đến trực tiếp đến công ty hoặc khóa học để phỏng vấn các tại chỗ khách hàng hoặc thành viên của TGM.

Những thông tin khách quan này rất có lợi cho chúng tôi về mặt hình ảnh nhờ chúng tôi có những sản phẩm chất lượng. Thế nhưng hầu như chẳng bao giờ có nhà báo hay kênh truyền hình nào từng vùi tiền chúng tôi cả (ngoại trừ một trường hợp khi TGM mới được thành lập). Thậm chí, thỉnh thoảng sau khi lên bài, tôi còn được tặng báo. Còn nếu là chương trình truyền hình thì thường là được tặng DVD. Khi làm bạn với những người này, nếu bạn thật sự tạo ra những giá trị cho xã hội, họ sẽ giúp bạn lan tỏa những giá trị ấy nhanh hơn, vì sự tiến bộ chung của xã hội. Họ vừa là những người khách quan, vừa là những người bạn tốt.

Nhưng vẫn có một vài lần, chúng tôi phát hiện ra có "nhà báo" viết bài về TGM mà không hề gặp chúng tôi để lấy thông tin, cũng không đến tận nơi để xem thực hư thế nào. Đã vậy họ còn

đưa lên mặt báo những thông tin tiêu cực về TGM một cách phiến diện, sai lệch, bởi vì những thông tin ấy, hoặc là tự họ suy diễn ra, hoặc tệ hơn nữa là họ lấy từ chính các đối thủ cạnh tranh với TGM!?

Có thể nói, trong số những kẻ thù kì lạ thì những kẻ thù kì lạ trong giới truyền thông là nguy hiểm nhất. Họ không chỉ có khả năng ngôn ngữ sắc bén hơn mà còn có công cụ để làm tổn thương bạn nặng nề hơn bất cứ kẻ thù kì lạ nào. Cũng may là loại "nhà báo" này cực hiếm, không thì xã hội này chắc khó có thể mà tiến bộ được. Cho nên, khi bạn thành công, thay vì e sợ giới truyền thông, hãy làm bạn với họ, ở đâu cũng có những người tốt, thậm chí rất tốt.

Kết luận

Từ những kinh nghiệm cá nhân của tôi, xét cho cùng thì loại người sống giả dối hay ganh ghét với người khác thật ra là cực kỳ hiếm so với hàng chục nghìn, thậm chí hàng trăm nghìn người bạn tốt mà tôi có được, như bạn đây chẳng hạn. Tôi tin rằng, khi bạn đã cầm trên tay quyển sách này và đọc đến tận đây, bạn ắt hẳn cũng là một người bạn tốt của tôi, cho dù chúng ta có thể chưa bao giờ gặp mặt. Từ đáy lòng mình, tôi rất vui có thêm được một người bạn như bạn trong cuộc sống, và tôi cũng rất cảm ơn sự quan tâm cũng như sự ủng hộ của bạn.

Cho nên, lời khuyên chân thành từ góc độ một người bạn tôi muốn dành cho bạn là, có thể bạn cũng đã có vài người bạn giả dối và những kẻ thù kì lạ, nhưng hãy yên tâm và cố gắng thành công hơn nữa. Để làm gì? Để có nhiều bạn tốt hơn. Khi bạn dám nỗ lực vươn tới thành công bằng con đường chân chính, bạn cũng sẽ có thêm rất nhiều những người bạn tích cực luôn yêu quý, mến mộ bạn, thậm chí giúp đỡ bạn.

Nói cho cùng thì những điều tốt đẹp vẫn mãi là những điều tốt đẹp. Đừng vì sợ những kẻ nhỏ nhen tầm thường, sống giả dối hoặc hay ganh ghét, mà không tự cho mình một cơ hội để thành công hơn bạn nhé!

Người đời có thể cố biến bạn thành kẻ xấu

Trong mắt người khác, bạn là người tốt hay người xấu một phần tùy thuộc vào những gì bạn làm, nhưng một phần cũng tùy thuộc vào việc họ có thích bạn hay không. Khi bạn làm điều tốt, những người ghét bạn sẽ là những người lãng quên nhanh nhất. Nếu bạn giúp họ, thì họ cũng sẽ tìm mọi cách để phủ nhận sự giúp đỡ mà họ đã nhận.

Khi bạn vô tình phạm sai lầm, những người ghét bạn sẽ lập tức lợi dụng cơ hội để tấn công vào sai lầm đó. Thậm chí, ngay cả khi bạn gặp phải một điều bất hạnh trong cuộc sống, những người ghét bạn cũng có thể tìm cách biến bất hạnh đó thành "tội" của bạn.

Chính vì lẽ đó, những sai lầm trong nhiều trường hợp lại vô tình giúp bạn phân biệt được nhanh chóng ai là những người yêu quý bạn thật sự còn ai chỉ "yêu quý" bạn theo kiểu "chót lưỡi đầu môi", hoặc thậm chí căm ghét bạn. Bởi khi bạn vô tình phạm sai lầm: Những người yêu quý bạn sẽ thông cảm, chấp nhận bạn và cho bạn cơ hội để khắc phục sai lầm. Những người ghét bạn chỉ thích đánh giá bạn, phán xét bạn và coi sai lầm của bạn là chính con người bạn. Những người yêu thương bạn sẽ nói những điều tốt đẹp về bạn khi bạn không có mặt, và chỉ ra những khuyết điểm của bạn khi chỉ có bạn và họ với nhau. Những người ghét bạn sẽ chỉ ra những khuyết điểm của bạn khi không có bạn ở đó, và chỉ nói những điều tốt đẹp về bạn trước mặt bạn, khi họ đang cần bạn.

Bạn không cần phải vấp ngã mới biết ai yêu thương mình, nhưng lỡ khi không may ngã một lần thì coi như đó là cơ hội để bạn cảm nhận rõ hơn về những người yêu thương bạn. Điều không may âu cũng là cách cuộc sống nhắc nhở cho bạn nhớ phải luôn trân trọng những người yêu thương mình.

Trong số những người ghét bạn có những người thật sự xấu và cả những người tốt (nhưng

chỉ xấu với bạn). Trong trường hợp này, những người xấu thường không đáng sợ lắm vì ai cũng biết họ xấu nên những gì họ nói ra sau lưng bạn cũng không dễ có được sự lắng nghe hoặc đồng thuận. Bạn cũng thường đề phòng những người xấu này nhiều hơn cho nên khi họ làm gì thì bạn thường đã có sự chuẩn bị trước. Cho nên, người gây cho bạn nhiều rắc rối nhất đáng tiếc thay, thật ra là người tốt hoặc những người có vẻ là tốt.

Tốt ở đây được định nghĩa là họ sống khéo léo và tuân thủ theo những nguyên tắc, lẽ lối của xã hội. Họ luôn cố gắng sống tốt và tin rằng mình đang sống tốt. Tuy nhiên, những người này có thể vì vô tình quá tự hào vào việc mình là người tốt, người đạo đức, người hoàn hảo, người giá trị,... cộng với việc vừa muốn đề cao cái tốt, cái giá trị của mình, vừa muốn chỉ ra cho người khác thấy là bạn "xấu" chỗ nào, nên thay vì cảm thông và giúp đỡ bạn, họ đã đứng lên chỉ trích, phán xét. Thật ra nếu chỉ phán xét hoặc lôi chuyện của bạn ra bàn tán thì cũng không sao vì họ nói được một lần, hai lần, ba lần,... rồi cũng chán. Vả lại, họ cũng còn phải lo chuyện của họ.

Thế nhưng sẽ luôn có một số ít "người tốt" vì tự cho mình sống quá "giá trị", sẵn sàng đặt giá trị của mình lên trên giá trị của người khác, nên họ không dừng lại ở việc phán xét, chỉ trích mà đi xa đến mức tự cho mình cái quyền "thể thiên hành đạo" để trừng phạt bạn bằng cách bịa đặt những chuyện không hề có, suy diễn những việc không hề xảy ra, cố tình đưa ra những thông tin mập mờ để gây hiểu lầm. Thậm chí, họ còn dùng ảnh hưởng của một người tốt, vốn dễ có được sự tin tưởng và ủng hộ của nhiều người, để kích động những hành động cực đoan của những người cả tin xung quanh họ nhằm chống lại cái xấu (nhưng thật ra là chống lại bạn),... Lúc ấy, họ đã đi quá xa.

Loại người này về bản chất không thể gọi là xấu vì ngay cả khi họ hành động như thế, họ vẫn không nghĩ rằng mình đang làm việc xấu. Vì dù sao họ cũng là người tốt, nếu biết xấu thì họ đã không làm. Vấn đề là ở chỗ họ nhân danh cái tốt để thực hiện những hành động mà họ tự cho là tốt – trừng phạt kẻ xấu – nhưng thật ra là làm tổn hại nghiêm trọng đến cuộc sống và tinh thần của những người vô tình phạm sai lầm trong cuộc sống – những người mà lẽ ra nên được thông cảm, chấp nhận và cho cơ hội để khắc phục sai lầm của mình, thay vì phải chịu sự "trừng phạt" của những vị "thẩm phán" tự phong này.

Vấn đề càng lớn hơn nữa là khi phát hiện ra mình nhìn nhận vấn đề sai lầm và trừng phạt người khác "quá tay", thì vì cái "sĩ diện người tốt", những "người tốt" sẽ không bao giờ chịu nhận lỗi chứ đừng nói đến hai tiếng "xin lỗi". Họ bao biện cho hành vi của mình (một lần nữa nhân danh những giá trị đạo đức và cái tốt) để né tránh đối diện với hậu quả mà họ gây ra cho người khác. Họ sợ rằng khi nhận mình có lỗi, họ sẽ tự biến thành người phạm sai lầm – thành kẻ xấu. Cho nên, họ sẵn sàng sống bằng hai chuẩn mực khác nhau, luôn thông cảm và chấp nhận bản thân mình, nhưng luôn thích phán xét và trừng phạt người khác.

Cũng như bạn, tôi đã từng quen biết một vài người như thế. Tôi cũng là con người, có những lúc tôi cũng vô tình phạm sai lầm – những sai lầm mang đến cho tôi những đau đớn khôn cùng. Vấn đề ở chỗ là khi làm bạn với những vị "thẩm phán" tự phong, thay vì có được chỗ dựa để tìm cách khắc phục sai lầm của mình, tôi phải trả giá đắt hơn nhiều cho những sai lầm của mình về cả tinh thần, thể chất lẫn tiền bạc. Nhưng dù sao tôi biết họ cũng chỉ vô tình (vì họ vẫn tin chắc mình là người tốt, người rất giá trị) nên tôi cũng chẳng muốn trừng phạt họ theo cách họ đã trừng phạt tôi. Vả lại tôi nghĩ, nếu mình cũng giống như họ thì mình cũng chẳng ra gì.

Vậy làm cách nào để nhận biết loại người này? Rất dễ. Họ sẽ thường xuyên tự đề cao cái giá trị của mình một cách trực tiếp, hoặc gián tiếp thông qua đề cao giá trị của những người sống theo cách họ nghĩ là tốt. Ngược lại, họ thường xuyên hạ thấp giá trị của những người họ không thích. Họ cũng thích kể những câu chuyện giạt gân để chứng tỏ người khác xấu hay không tốt như thế nào (nhưng rất nhiều khi là hoàn toàn bịa đặt hoặc bị nói quá lên gấp nhiều lần). Thông qua việc "đạp người khác xuống bùn đen", họ cũng khéo léo một lần nữa tự đề cao cái tốt của mình.

Vậy thì làm cách nào bạn có thể "đối phó" với loại người này? Cách tốt nhất là hiểu, thông cảm cho họ, để giúp bản thân mình đỡ buồn, đỡ giận hơn. Nếu được thì bạn cũng có thể tha thứ

cho họ bởi vì nói cho cùng họ cũng chỉ là những người tội nghiệp, đang tự lừa dối mình trong lối sống tự tôn. Sau đó, bạn phải tìm mọi cách tránh càng xa họ càng tốt và tập trung vào cuộc sống của mình.

Là con người, nhất là những người luôn cố sống đúng với những giá trị tốt đẹp nhất. Không ít khi chúng ta chỉ nhìn thấy cái bề mặt, cái hiện tượng mà đã vội phán xét, lên án. Tôi cũng có lúc như thế và bạn cũng có lúc như thế. Nhưng quan trọng là chúng ta nên biết đâu là điểm dừng, vì bước sang phía bên kia, chúng ta sẽ không còn thật sự là người tốt nữa. Cho nên, hãy sống đầy cảm thông, hiểu mình, hiểu người và hiểu đời hơn để không bao giờ vô tình trở thành kẻ xấu.

Bạn vẫn có thể chọn cách mình sống

Yêu thương và tha thứ

"Người đời thường vô lý và vị kỷ. Nhưng dù sao đi nữa, hãy yêu thương họ."

– Kent M.Keith

Thành thật mà nói, đây là nghịch lý khó sống theo nhất vì tôi cảm thấy mình không phải là một vị thánh. Nhưng ít ra, tôi cũng luôn học cách yêu thương những người thân và những người bạn tốt xung quanh mình, bởi nói cho cùng, tôi không bao giờ có thể thoát khỏi tình yêu thương của họ.

Tôi không phải là người theo đạo nên tôi tự học và tìm hiểu về cả đạo Phật lẫn đạo Chúa. Tôi tin vào những điều tốt đẹp mà đức Phật hay đức Chúa dạy loài người. Có một điểm chung hết sức quan trọng và nhân văn của cả đạo Phật và đạo Chúa là hai tôn giáo này đều dạy chúng ta hướng đến **yêu thương và tha thứ**, ngay cả đối với kẻ thù của mình. Nhưng nếu chúng ta không thể yêu thương cả thế giới, không thể yêu thương và tha thứ cho kẻ thù của mình, thì ít ra hãy bắt đầu bằng cách thật sự yêu thương những người yêu thương mình, tin tưởng mình và ủng hộ mình, bởi vì họ xứng đáng được như thế.

Có người đã hỏi tôi rằng, và tôi cũng đã từng tự hỏi mình rằng: "*Ngay cả những người xung quanh mình thôi thì cũng đã có rất nhiều kiểu người và nhiều mức độ thân thiết. Có những người ở gần hơn và ngược lại có những người ở xa hơn. Có những người cảm nhận được tình cảm của mình, và cũng có những người cho rằng mình đóng kịch hay giả dối này nọ, vì họ cũng đối với mình bằng mặt không bằng lòng. Vậy liệu mình có quá khờ khạo khi yêu thương tất cả mọi người không, khi điều mình nhận lại đôi khi không phải là yêu thương, thông cảm mà lại là lời nói xấu, mỉa mai, chỉ trích hay đá kích sau lưng, chỉ vì sự vô lý, vị kỷ và ganh ghét của người đời?*"

Nghĩ mãi thì tôi cũng tìm ra câu trả lời cho riêng mình. Tôi không thích tự coi mình là một vị thánh, hoặc tệ hơn, giả vờ mình là một vị thánh. Cho nên, tôi lựa chọn yêu thương những người yêu thương tôi thật lòng, và tránh tiếp xúc với những người đối với tôi bằng mặt nhưng không bằng lòng, vì tôi cũng không muốn mình phải đối với họ như thế. Còn nếu trong trường hợp bắt buộc dĩ phải gặp mặt hay thậm chí làm việc chung thì tôi luôn giữ thái độ chuyên nghiệp nhất có thể để tránh những hiểu lầm không cần thiết.

Còn đối với người đời nói chung thì sao? Tôi không phải là một người theo đạo Phật, nhưng tôi tin vào **luật nhân quả**. Tôi tin rằng, đó là quy luật bất biến của cuộc sống. Không phải vô lý mà cha ông ta có câu: "*Gieo gió gặt bão. Gieo nhân nào gặt quả ấy*". Có thể những việc sai trái người đời làm cho bạn tổn thương không khiến họ phải đối diện ngay với sự trừng phạt trực tiếp, nhưng những hậu quả gián tiếp thì luôn đến theo một cách nào đó.

Vậy thì ngược lại, có thể sống tốt không mang đến cho chúng ta những điều tốt đẹp ngay lập tức, thậm chí đôi khi còn mang đến những thất vọng, lo âu, phiền muộn, chán nản,... Nhưng dù sao đi nữa, hãy sống thật tốt vì cuộc đời này luôn công bằng theo một cách nào đó. Nếu bạn tin

như vậy, cuộc sống của bạn sẽ nhẹ nhàng hơn rất nhiều. Đúng hay sai không quan trọng, quan trọng là mình có được cuộc sống nhẹ nhàng và hạnh phúc hơn.

Cuộc đời không khó, chỉ có con người làm khó nhau.

Cuộc đời này đôi khi tàn độc đến mức những người tích cực và lạc quan nhất cũng muốn gục ngã. Nhưng đó cũng là những lúc tình bạn, tình đồng chí, tình yêu, sự đoàn kết và những giá trị tốt đẹp tỏa sáng. Khi ấy, bạn nhìn thấy được ai thật sự là bạn mình, ai thật sự yêu quý mình, ai thật sự tin tưởng mình và nhiều giá trị cao đẹp khác trong cuộc sống. Cho nên, vì bản thân bạn cũng như vì những con người đáng trân trọng đang yêu thương, ủng hộ bạn, hãy sống hết mình cho cuộc sống này... bởi vì... cái thiện có thể không chiến thắng được tất cả các trận chiến, nhưng cái thiện tốt cuộc đời vẫn sẽ chiến thắng.

Để cuộc đời là một di sản

Trên hết tôi tin rằng, nếu như có một dạng tồn tại khác tiếp nối theo sau cuộc sống này, thì có lẽ thứ duy nhất tôi mang theo được là sự yêu thương, quý mến của mọi người dành cho tôi, chứ không phải tiền bạc, địa vị hay danh vọng. Thậm chí, nếu như sau cuộc sống này tất cả chỉ là một dấu chấm hết vô nghĩa, thì tiền bạc, địa vị hay danh vọng lại càng không quan trọng nữa.

Tiền bạc, địa vị hay danh vọng đều là những thứ bạn vay mượn trong cuộc đời mình, nếu có vay thì phải có trả, khi cuộc đời này kết thúc là khi bạn trả lại tất cả những thứ đó. Vậy tại sao bạn phải vay? Có thể bạn vay làm vốn để tạo nên những giá trị vượt trên cả tiền bạc, địa vị hay danh vọng. Bạn vay làm vốn để tạo nên một di sản. Để khi bạn phải trả lại cho cuộc đời này tất cả mọi thứ mình vay, cái di sản ấy sẽ là điều tồn tại mãi mãi.

Nếu cuộc sống là một cuộc vay trả, hãy vay theo cách mình muốn, và trả lại cho đời một di sản.

Cho phép tôi kể bạn nghe câu chuyện về một con người đã thật sự sống và chiến đấu đến từng giây phút cuối cùng của cuộc đời mình, không phải là vì muốn có được tiền bạc, danh vọng hay địa vị, mà vì muốn để lại cho cuộc đời này một di sản.

Năm 1961, Lim Tow Yong cùng với anh trai mình thành lập Emporium Group Holdings ở Singapore. Bằng quyết tâm và nỗ lực không ngừng, đến năm 1984, ông đã giúp cho Emporium sở hữu hơn 110 cửa hàng, siêu thị, nhà hàng,... không chỉ ở Singapore mà còn ở Malaysia, Brunei và Hong Kong, với tổng doanh thu lên đến khoảng 300 triệu đô mỗi năm.

Nhưng chỉ sau 4 năm bị "tàn phá" bởi khủng hoảng kinh tế, vào năm 1988, ở tuổi 63, ông phải bán công ty của mình và tuyên bố phá sản với món nợ hàng chục triệu đô la.

Phá sản ở tuổi 63, ông đã có một lý do tuyệt vời để ngừng phấn đấu và sống đơn giản phần đời còn lại. Chắc chắn không một ai có thể chê cười ông vì điều đó. Tuy nhiên, Lim Tow Yong đã không làm như thế. Ông đã đứng dậy bắt đầu làm lại không phải từ con số 0, mà là từ con số âm của khoản nợ khổng lồ. Trong những năm tiếp theo sau đó, ông đã phải nỗ lực không mệt mỏi để trả nợ và thoát khỏi tình trạng phá sản.

Nhưng ông không hề đơn độc, vì ông đã sống có tình có nghĩa trong suốt thời gian khi còn là một doanh nhân thành công. Năm ông 72 tuổi, gần 800 nhân viên cũ của ông đã tự nguyện tổ chức một buổi tiệc hết sức ý nghĩa để cảm ơn ông nhiều năm trước đã chiến đấu đến cùng vì họ, và cũng để động viên tinh thần ông trên con đường thoát khỏi cảnh nợ nần.

Cái tình cái nghĩa đó của những người nhân viên cũ đã giúp ông có thêm quyết tâm chiến đấu đến hơi thở cuối cùng. Ông kể lại: "Tôi đã hết sức cảm động vì những gì nhân viên cũ của tôi đã làm. Họ chẳng có lý do gì để phải tổ chức bữa tiệc ấy vì tôi đã không còn là sếp của họ từ gần 10 năm nay. Nhưng họ vẫn tổ chức bữa tiệc ấy vì tôi... Nghĩa cử ấy đã khắc sâu trong tim khiến tôi không thể nào quên được. Tôi luôn nhớ về bữa tiệc ấy trong vòng nhiều năm sau đó, và tự nhắc

nhờ mình mỗi ngày phải làm việc chăm chỉ hơn để trả lại món nợ tình nợ nghĩa ấy".

Thậm chí, để tự nhắc nhở mình, ông còn đóng khung tấm ảnh chụp bữa tiệc treo lên tường và nhìn nó mỗi ngày. Yêu thương đã giúp cho ông có thêm sức mạnh. Hai năm sau, vào năm 1999, ở tuổi 74, ông chính thức thoát khỏi cảnh phá sản. Ông bắt đầu quyết tâm cho một cuộc quay lại thật sự. Với kinh nghiệm sẵn có của mình, ông sang Malaysia và Brunei bắt đầu mở từng cửa hàng mới. Khởi nghiệp lại không bao giờ là dễ dàng. Ở tuổi gần 80, nhiều lúc ông vẫn phải tự mình mang vác hàng hóa đi bán. Dù đã thoát ra khỏi cảnh phá sản, nợ tiền nợ bạc đã ở sau lưng, ông biết mình còn một món nợ lớn hơn nhiều để trả – nợ tình nợ nghĩa – nên ông vẫn phải luôn nỗ lực dù ra sao đi nữa.

Cuối cùng ông cũng đã thành công. Chuỗi 18 cửa hàng và siêu thị của ông ở Sabah, Malaysia đạt tới doanh số khoảng 40 triệu đô. Năm 2005, ông bán toàn bộ doanh nghiệp này để thu về một khoản tiền mặt trị giá khoảng 4,2 triệu đô.

Với số tiền mặt ấy, ông biết rằng đã đến lúc mình có thể trả món nợ tình nghĩa 10 năm trước. Ở tuổi 82, tức là tròn 10 năm sau bữa tiệc cảm ơn ông mà những nhân viên cũ đã tổ chức, ông cho đăng báo trên nhiều tờ báo thư mời tất cả nhân viên cũ của ông đến một bữa đại tiệc để nói lời cảm ơn với tất cả mọi người. Có khoảng 1.400 nhân viên cũ của ông đến từ Singapore, Malaysia, Brunei và Hong Kong đã có mặt tham dự bữa tiệc này. Sau bữa tiệc, ông đích thân tặng mỗi người một bao lì xì 100 đô. Tổng chi phí cho bữa tiệc là khoảng 450 nghìn đô (bao gồm tiền chiêu đãi và tiền lì xì).

Ông nói: *"Tôi làm vậy vì tôi nghĩ về bữa tiệc 10 năm trước từng ngày từng đêm. Ký ức ấy hằn sâu trong tôi. Chính giá trị của những mối quan hệ, sự gắn kết và tình nghĩa đã khiến cho tôi luôn muốn làm một điều gì đó cho những nhân viên cũ của mình"*.

5 năm sau, ở tuổi 87, một lần nữa, ông lại mời hàng ngàn nhân viên cũ của mình đến một bữa tiệc cảm ơn thứ hai. Nhưng ông đã không bao giờ đến được bữa tiệc đó vì phải nhập viện trước khi tiệc diễn ra.

Ở tuổi 87, Lim Tow Yong đã ra đi trong vinh quang và danh dự. Hàng ngàn nhân viên đã đến trước linh cữu của ông để nói lời vĩnh biệt. Ông ra đi không để lại cho gia đình một tài sản kếch xù, nhưng ông ra đi để lại cho 3 người con trai, 4 người con gái, 12 người cháu, 1 người chắt, và cả nhiều thế hệ tiếp theo một di sản. Đó là bài học và niềm tự hào về một người cha, người ông đã không bao giờ bỏ cuộc, đã chiến đấu đến từng hơi thở cuối cùng, không phải vì tiền, vì danh hay địa vị, mà vì tình, vì nghĩa và vì yêu thương.

Cho nên, khi có ai hỏi tôi rằng tôi có muốn thành công hơn nữa không? Tôi sẽ trả lời thẳng thắn rằng:

"Tôi không chỉ đơn giản muốn thành công hơn nữa, mà tôi thật sự khao khát thành công hơn nữa. Tôi muốn có nhiều tiền hơn. Tôi muốn những giá trị tôi chia sẻ được lan tỏa nhiều hơn. Nhưng tôi muốn những điều đó không phải để thỏa mãn những ham muốn cá nhân tầm thường, bởi vì ngay hiện tại tôi đã có một cuộc sống tương đối sung túc, đã may mắn có nhiều bạn bè tốt và nhiều người quý mến."

Nhưng tôi vẫn muốn có nhiều hơn vì tôi biết rằng tất cả những gì tôi có đều là những công cụ hữu ích giúp tôi có thể thật sự tạo nên sự khác biệt to lớn hơn, cho nhiều người hơn. Cái thành công tôi khao khát không phải là danh hay lợi, mà cái thành công tôi khao khát là có thể ra đi và để lại cho đời một di sản."

Trên con đường đó, tôi không thể thất bại, bởi vì nếu tôi không để lại được cho đời một di sản, thì tôi cũng sẽ ra đi như một con người. Rốt cuộc thì, không thành công, cũng thành nhân."

Mong rằng, càng ngày sẽ càng có nhiều người nhận ra, cái chúng ta thật sự cần không phải là danh là lợi, mà là một khát vọng được sống thật trọn vẹn với những ước mơ của mình, để khi ra đi ta không bao giờ phải hối tiếc, như bài thơ của Hạnh Hải.

Sống không giận không hờn không oán trách

Sống mỉm cười với thử thách chông gai
Sống vươn lên cho kịp ánh ban mai
Sống chan hòa với những người chung sống
Sống là động nhưng lòng không xao động
Sống là thương nhưng lòng chẳng vẩn vương
Sống hiên ngang danh lợi ta coi thường
Tâm bất biến giữa dòng đời vạn biến

Suy ngẫm

Người thầy thứ hai

Nếu bác Võ Tá Hân là người thứ nhất mà tôi gọi là "người thầy" thì người thầy thứ hai, ngạc nhiên thay, lại là một người mà tôi biết nhưng không hề quen.

Vào ngày 6 tháng 10 năm 2011, lần đầu tiên trong cuộc đời tôi biết được thế nào là cảm giác buồn, nuối tiếc và hụt hẫng khi nghe tin một người hoàn toàn xa lạ qua đời. Người "xa lạ" ấy chính là Steve Jobs. Nhưng tất cả những cảm xúc ấy, không phải vì tôi là một fan hâm mộ cuồng nhiệt những sản phẩm do Steve Jobs và Apple tạo ra. Thật lòng mà nói, tôi chưa bao giờ cảm thấy mình là một fan của Apple cả. Ít ra thì tôi vẫn thích dùng một chiếc máy chạy Windows hơn là một chiếc Macbook chạy Mac OS X (ngay cả sau khi đã thử dùng Macbook và Mac OS X một thời gian).

Nhưng đối với tôi, Steve Jobs là một người thầy vì tôi học được nhiều bài học có giá trị sâu sắc từ ông và chính cuộc đời của ông. Khi đọc quyển tiểu sử mà trong đó ông cho phép người biên soạn viết rất thành thật và khách quan về cuộc đời mình, tôi phát hiện ra ông và tôi có cùng phân loại tính cách MBTI, nên chúng tôi có nhiều nét tính cách khá tương đồng với nhau, cả điểm mạnh lẫn điểm yếu.

Steve Jobs chắc chắn không phải là một con người hoàn hảo, và tôi cũng thế. Chính vì vậy, tôi học được từ ông nhiều điều nên làm và cả không nên làm thông qua quyển sách ấy. Cũng vì tính cách có phần giống nhau, tôi cảm thấy mình đồng cảm với ông trong những lúc khó khăn của cuộc sống. Sâu trong đáy lòng mình, tôi khâm phục con người và cuộc đời ông. Chính cuộc đời của ông (chứ không phải những sản phẩm do ông tạo ra) đã thật sự là niềm cảm hứng giúp tôi tạo nên những khác biệt trong cuộc đời mình.

Trong số những di sản mà Steve Jobs để lại cho nhân loại, có một bài diễn văn nổi tiếng mà ông đọc tại Lễ tốt nghiệp của Đại học Stanford vào năm 2005. Và kể từ đó đến nay, tôi đã xem lại đoạn clip ấy không dưới 30 lần. Trong đoạn clip ấy, ông chia sẻ 3 câu chuyện về cuộc đời mình cùng với 3 bài học. Câu chuyện thứ nhất là về "kết nối lại quá khứ"... Steve Jobs kể...

Mọi thứ bắt đầu từ lúc tôi được sinh ra đời. Mẹ ruột của tôi là một nữ sinh viên trẻ, độc thân và bà quyết định cho tôi đi làm con nuôi. Bà thật sự muốn tôi được những người ăn học tử tế nhận nuôi. Vì thế, họ sắp đặt để tôi trở thành con của một luật sư và vợ của ông ta. Tuy nhiên, khi tôi vừa cất tiếng khóc chào đời, họ đã đổi ý vào phút cuối và muốn nhận nuôi một bé gái. Chính vì thế, bố mẹ nuôi của tôi bây giờ, nửa đêm nhận được một cú điện thoại, và người ta hỏi họ: "Chúng tôi vừa có một bé trai không mong đợi. Ông bà có muốn nhận làm con nuôi không?". Bố mẹ nuôi của tôi trả lời: "Dĩ nhiên rồi". Cuộc đời tôi bắt đầu như vậy đó.

17 năm sau, tôi cũng vào đại học, nhưng tôi ngây thơ chọn một trường đại học đắt đỏ ngang ngửa Stanford. Thế là tất cả tiền tiết kiệm của bố mẹ đã phải dành để đóng học phí cho tôi. Sau 6 tháng, tôi chẳng thấy được ích lợi gì của việc học đại học cả. Tôi không biết mình muốn làm gì trong cuộc sống, và cũng không biết trường đại học sẽ giúp tôi như thế nào. Vậy mà tôi lại đang ngốn hết toàn bộ tiền tiết kiệm mà bố mẹ đã dành dụm cả đời. Nên tôi quyết định bỏ học và tin tưởng rằng mọi chuyện rồi cũng sẽ tốt đẹp.

Thời điểm đó quả là đáng sợ nhưng khi nhìn lại, tôi cảm thấy đó chính là quyết định đúng đắn nhất đời mình. Khi bỏ học, tôi có thể ngừng học những môn mình không thích, và bắt đầu tìm hiểu những môn học khác thú vị hơn rất nhiều. Mọi chuyện không dễ dàng chút nào. Tôi không có phòng ở ký túc xá nên phải ngủ nhờ dưới sàn trong phòng bạn. Tôi đổi vỏ chai Coca lấy từng 5 xu một để mua thức ăn. Và mỗi tối chủ nhật hàng tuần, tôi đi bộ hơn 11 cây số sang

bên kia thành phố để có được một bữa ăn ngon ở đền Hare Krishna.

Sau này, phần lớn những gì tôi đã phải trải qua khi theo đuổi tính hiệu kỳ và trực giác của mình lại trở nên vô giá. Để tôi kể các bạn nghe một ví dụ. Có lẽ lúc đó, Đại học Reed là trường dạy môn thư pháp tốt nhất trong nước... Vì tôi đã thôi học và không còn phải học những môn thông thường, nên tôi quyết định học nghệ thuật thư pháp. Đây là một môn học tuyệt đẹp, mang tính lịch sử, sắc sảo theo một cách tinh tế mà khoa học khó có thể nắm bắt được. Và tôi cảm thấy rất hứng thú. Những thứ đó dường như không có một ý nghĩa thực tế nào cho cuộc sống của tôi.

Tuy nhiên, 10 năm sau, khi chúng tôi đang thiết kế chiếc máy tính Macintosh đầu tiên, mọi thứ quay trở lại với tôi. Và chúng tôi mang hết vào thiết kế Mac. Đó là chiếc máy tính đầu tiên có những phong chữ đẹp... Nếu tôi không bỏ học, tôi sẽ không tham gia vào lớp học thư pháp đó, và tất cả các máy tính cá nhân có thể chẳng có được những phong chữ tuyệt vời như thế. Tất nhiên là khi còn đi học, tôi không thể kết nối các sự kiện trong tương lai lại với nhau. Nhưng 10 năm sau nhìn lại, thì chúng trở nên rất rõ ràng.

Một lần nữa, bạn không thể kết nối được tương lai, bạn chỉ có thể kết nối được quá khứ. Vì thế, bạn phải tin tưởng rằng mọi chuyện sẽ kết nối lại với nhau, bằng cách này hay cách khác. Bạn phải tin vào một điều gì đó: trực giác, vận mệnh, cuộc sống, nhân quả,... bất cứ điều gì. Tin rằng mọi chuyện rồi sẽ kết nối lại với nhau cho bạn sự tự tin để làm theo trái tim mình. Ngay cả khi nó dẫn bạn đến những nẻo đường mà không phải ai cũng chọn, và điều đó sẽ tạo nên sự khác biệt.

Đó là câu chuyện của Steve Jobs. Câu chuyện làm tôi nhận ra rằng, cuộc đời ai cũng có những sai lầm và mất mát. Bản thân tôi cũng có nhiều sai lầm và mất mát trong cuộc đời mình. Nhưng câu chuyện đầu tiên của ông đã giúp tôi hiểu rằng: Chính tôi chứ không ai khác phải chịu trách nhiệm về những sai lầm của mình, và cũng chính tôi chứ không ai khác phải có trách nhiệm bù đắp cho những mất mát của mình.

Chính vì thế, tôi học cách đứng dậy sau mỗi lần thất bại hay mất mát. Cũng như Steve Jobs, tôi tin rằng: Mỗi chuyện không mong muốn xảy ra đều mang một ý nghĩa tốt đẹp nào đó. Quan trọng là chúng ta có quyết tâm vượt qua nó, để có cơ hội nhìn lại và hiểu được cái ý nghĩa tốt đẹp của nó hay không mà thôi.

Trong kinh doanh, tôi không hề thành công ngay lần đầu tiên khởi nghiệp. Tôi cũng không hề thành công ở lần thứ hai, thứ ba, hay thứ tư,... Nhưng nhờ học được khái niệm "kết nối lại quá khứ" từ câu chuyện của Steve Jobs, nên khi nhìn lại, tôi thấy rõ ràng rằng, những lần khởi nghiệp thất bại, cũng như những kinh nghiệm cay đắng, có một ý nghĩa hết sức quan trọng đối với thành công của TGM sau này. Nếu tôi không có những lần thất bại trước đó, tôi đã không có đủ bản lĩnh và tự tin để diễn thuyết một cách hùng hồn trước hàng trăm, thậm chí hàng ngàn người; tôi đã không có được những kiến thức phong phú về Internet Marketing, về phục vụ khách hàng; và quan trọng hơn hết, tôi đã không gặp những người đồng đội tuyệt vời mà ngày hôm nay vẫn cùng sát cánh bên tôi để xây dựng TGM.

Trong các mối quan hệ, tôi cũng gặp nhiều khó khăn trắc trở và thậm chí cả mất mát. Nhưng nhìn lại, mỗi khó khăn hay mất mát ấy sau này đều mang lại cho tôi một điều gì đó tốt đẹp hơn. Có lúc, vì những lời gièm pha từ người ngoài và vì chưa thật sự hiểu tôi, những người đồng đội không còn muốn sát cánh bên tôi nữa, nhưng khi họ hiểu ra được sự thật, chúng tôi lại trở nên đoàn kết hơn bao giờ hết.

Có lúc, những người tôi yêu thương bằng tất cả trái tim mình đã không còn tin vào tình yêu thương của tôi, chỉ vì tôi không biết cách yêu thương họ theo cách họ mong muốn. Thế nhưng khi họ hiểu và cảm nhận được cách mà tôi yêu thương họ, cũng như khi tôi học cách yêu thương người khác theo cách mà họ mong muốn, thế giới của tôi lại một lần nữa tràn ngập tình yêu thương.

Nếu không có tất cả những điều tồi tệ đó xảy ra, thì ở tuổi hơn 30 này, tôi đã không có được

nhiều mối quan hệ tốt đẹp và ý nghĩa như hiện nay. Và tôi thật sự hạnh phúc vì điều đó.

Mọi việc diễn ra cuối cùng đều mang một ý nghĩa gì đó tốt đẹp, và nếu bạn chưa nhìn thấy ý nghĩa tốt đẹp ấy, nghĩa là bạn chưa đi đến cuối cùng.

Còn bạn thì sao? Tôi tin chắc rằng, bạn cũng như tôi hay Steve Jobs, chúng ta đều gặp những thất bại, hiểu lầm và mất mát trong cuộc sống của mình. Nhưng liệu bạn có lựa chọn tin rằng "mọi chuyện không mong muốn xảy ra đều mang một ý nghĩa tốt đẹp nào đó" hay không? Liệu bạn có cho mình một cơ hội để "kết nối quá khứ" hay không? Đó luôn luôn là lựa chọn của bạn.

Nhưng cho dù bạn lựa chọn gì đi nữa, hãy tiếp tục dành cho mình một chút thời gian để đọc câu chuyện thứ hai của Steve Jobs. Câu chuyện thứ hai là về tình yêu và sự mất mát... Ông nói...

Tôi may mắn tìm được niềm đam mê của mình từ rất sớm. Woz và tôi thành lập Apple trong ga-ra của bố mẹ, khi tôi 20 tuổi. Chúng tôi làm việc rất chăm chỉ, để 10 năm sau, từ chỗ chỉ có hai người trong cái ga-ra bé nhỏ, Apple đã phát triển thành một công ty trị giá 2 tỷ đô với hơn 4.000 nhân viên. Chúng tôi cho ra đời tuyệt tác của mình – máy Macintosh – sớm hơn một năm, khi tôi vừa tròn 30 tuổi. Rồi tôi bị sa thải.

Làm sao mà bạn có thể bị sa thải bởi chính công ty mình lập ra? Khi Apple lớn lên, chúng tôi thuê một người mà tôi nghĩ là rất tài năng để cùng tôi lãnh đạo công ty. Năm đầu tiên thì tình hình có vẻ rất khả quan. Nhưng sau đó, tầm nhìn của chúng tôi bắt đầu khác nhau, và rồi giữa chúng tôi xảy ra bất hòa. Khi đó, Hội Đồng Quản Trị đứng về phía anh ta và tôi bị sa thải – sa thải một cách công khai. Những thứ mà tôi theo đuổi trong suốt cuộc đời đã biến mất. Đau đớn thay!

Trong vài tháng sau đó, tôi thật sự chẳng biết phải làm gì. Tôi cảm giác rằng mình đã khiến thể hệ doanh nhân đi trước thất vọng, vì đã đánh rơi ngọn đuốc khi đến tay mình... Tôi thất bại ê chề và còn nghĩ đến chuyện rời bỏ Thung Lũng Silicon. Nhưng một tia sáng dần lóe lên trong tôi. Tôi vẫn rất yêu quý những gì mình đã làm. Thất bại ở Apple không hề thay đổi tình yêu này chút nào. Dù bị chối bỏ, nhưng tôi vẫn yêu. Và tôi quyết định bắt đầu lại từ đầu.

Tôi chưa nhận thấy được điều này ngay lúc ấy, nhưng việc bị sa thải khỏi Apple hóa ra lại là điều tốt đẹp nhất từng xảy ra với tôi. Gánh nặng của sự thành công được thay thế bằng sự nhẹ nhõm khi được làm lại từ đầu, dù chưa có gì là chắc chắn. Tôi được tự do bước vào quãng thời gian sáng tạo nhất cuộc đời mình. Trong vòng 5 năm kế tiếp, tôi thành lập công ty NeXT và một công ty khác tên là Pixar. Pixar lúc bấy giờ cho ra đời bộ phim hoạt hình vi tính đầu tiên trên thế giới, Toy Story (Câu Chuyện Đồ Chơi), và hiện là xưởng phim hoạt hình thành công nhất thế giới.

Rồi thời thế thay đổi, Apple mua lại NeXT, tôi trở về với Apple, và công nghệ mà NeXT đã phát triển trở thành nguồn sinh khí cho sự phục hưng của Apple. Tôi hoàn toàn tin tưởng rằng tất cả những điều đó sẽ chẳng bao giờ xảy ra, nếu tôi không bị sa thải khỏi Apple. Đó là một viên thuốc đắng nhưng tôi tin rằng bệnh nhân cần đến nó.

Đôi khi cuộc sống vui dập bạn. Nhưng đừng đánh mất niềm tin. Điều duy nhất giúp tôi tiếp tục bước đi chính là vì tôi yêu tất cả những gì mình làm. Bạn phải tìm ra cho được tình yêu thật sự trong công việc... Công việc sẽ chiếm phần lớn cuộc đời bạn và cách duy nhất để thành công thật sự là làm những gì mà bạn tin là những việc tuyệt vời. Và cách duy nhất để làm những việc tuyệt vời là bạn phải yêu việc mình làm.

Nếu bạn chưa tìm thấy nó, hãy tiếp tục tìm kiếm. Đừng ngừng lại. Trong sâu thẳm trái tim mình, bạn sẽ nhận ra khi bạn tìm thấy nó. Vì vậy, hãy tiếp tục tìm kiếm. Đừng ngừng lại.

Trong cuộc sống, ai cũng từng có lúc cảm thấy mệt mỏi và muốn bỏ đi mơ ước của mình. Tôi cũng vậy. Trước khi rời bỏ công việc của mình để quyết tâm thực hiện ước mơ doanh nhân, không biết đã bao nhiêu lần tôi tự hỏi: "*Liệu mình có bao giờ có thể thật sự sống với ước mơ của mình hay không?*". Thật sự không ít lần, tôi đã cảm thấy nghi ngờ chính bản thân mình và nghi ngờ cả tương lai mù mịt phía trước. Nhưng tôi biết rằng, nếu tôi không yêu những gì tôi làm,

thì tôi sẽ sống cả cuộc đời này cho phép mình mắc kẹt ở mức trung bình. Tôi hoàn toàn có thể vươn lên đến một vị trí thật cao và kiếm được nhiều tiền trong một công việc làm thuê. Nhưng tôi sợ rằng địa vị và tiền bạc kiếm được sẽ vô tình là dây trói khiến tôi không dám từ bỏ và hướng đến những mơ ước to lớn hơn.

Chính vì lẽ đó, tôi đã quyết định bỏ hết tất cả trước khi mọi thứ trở nên quá an toàn đến nỗi tôi không còn có thể từ bỏ.

Đôi khi trong cuộc sống, con người ta cần phải học cách từ bỏ để được nhiều hơn. Tôi bỏ sự an toàn để đi tìm, không phải một công việc mới hay một sự nghiệp mới, mà là đi tìm một tình yêu, một đam mê trong cuộc đời mình. Và những điều tuyệt vời như "sống vì ước mơ của mình" chẳng hạn, luôn đi cùng với cái giá của nó, đôi khi rất đắt. Liệu bạn có sẵn sàng trả giá cho nó hay không? Lựa chọn là ở bạn.

Một trong những điều khiến cho con người ta không thể thành công được đó là cái mong muốn quá lớn về sự an toàn.

Còn tôi, tôi lựa chọn sẵn sàng trả cái giá ấy bởi vì tôi tin rằng, cứ tìm rồi sẽ thấy, cũng như Steve Jobs đã chia sẻ: *"Nếu bạn chưa tìm thấy nó, hãy tiếp tục tìm kiếm. Đừng ngừng lại. Trong sâu thẳm trái tim mình, bạn sẽ nhận ra khi bạn tìm thấy nó. Vì vậy, hãy tiếp tục tìm kiếm. Đừng ngừng lại"*.

Tôi đã không ngừng lại và tôi đã không hối hận. Ngay cả khi tôi gặp hết thất bại này đến thất bại khác, tôi vẫn không cho phép bản thân mình ngừng lại. Có người nói tôi điên, nhưng họ không biết rằng, sự khác biệt thường được tạo nên bởi những người đủ "điên" để có thể thật sự tạo nên sự khác biệt. Cho nên, dù thế nào đi nữa, tôi đã không cho phép bản thân mình đánh mất niềm tin. Tôi biết rằng, cái ngày tôi đánh mất niềm tin vào con đường phía trước, cũng sẽ là cái ngày tôi đánh mất tình yêu của mình trước cả khi tôi tìm ra được nó.

Và rồi sau nhiều lần thất bại, tôi "tìm thấy" TGM và những con người tuyệt vời ở TGM. Tôi tìm thấy tình yêu trong công việc của mình. Ở tuổi ngoài 30, tôi không còn phải làm việc vì tiền nữa. Ở tuổi 30, tôi làm việc vì tình yêu, niềm đam mê, khát vọng cống hiến cho cuộc đời, và quan trọng hơn hết là tình cảm tôi dành cho rất nhiều người đồng đội, cũng như tình yêu đối với quê hương đất nước mình.

Còn bạn thì sao, liệu bạn có lựa chọn giữ vững niềm tin của mình, tiếp tục tiến lên để tìm cho bằng được tình yêu cho mình? Hay bạn sẽ chấp nhận cho phép bản thân mình mắc kẹt ở mức trung bình? Một lần nữa, đó vẫn là lựa chọn của bạn.

Và nếu bạn vẫn còn một chút gì đó lo ngại, hãy đọc tiếp câu chuyện thứ ba của Steve Jobs. Câu chuyện thứ ba là về cái chết... Ông nói...

Tâm niệm rằng cuộc sống rất ngắn ngủi chính là yếu tố quan trọng nhất đã giúp tôi đưa ra nhiều lựa chọn lớn lao trong đời. Vì hầu như tất cả mọi thứ, tất cả sự kỳ vọng, tất cả niềm kiêu hãnh và tất cả nỗi sợ xấu hổ hay thất bại – những điều này chẳng có nghĩa lý gì khi đối diện với cái chết. Khi đó, chỉ còn lại những gì thật sự quan trọng. Luôn nhớ rằng mình sắp chết là cách tốt nhất để vượt qua nỗi sợ mất mát. Bạn đã chẳng còn gì để mất. Không còn lý do nào ngăn cản bạn lắng nghe trái tim mình mách bảo.

Khoảng một năm trước, tôi bị chẩn đoán mắc bệnh ung thư... Trải qua chuyện này rồi, bây giờ tôi có thể nói với các bạn một cách chắc chắn rằng, cái chết chỉ đơn thuần là một khái niệm mà thôi. Con người không ai muốn chết cả! Thậm chí những người muốn lên thiên đàng cũng không muốn chết để lên được đó. Nhưng cái chết lại là nơi mà tất cả chúng ta đều phải đến. Không ai thoát khỏi nó. Và cuộc đời là phải như thế, bởi lẽ cái chết chính là sáng tạo tuyệt vời nhất của cuộc sống. Đó chính là tác nhân thay đổi cuộc sống. Nó loại bỏ cái cũ để nhường chỗ cho cái mới.

Ngay lúc này đây, cái mới chính là các bạn. Nhưng không lâu nữa, các bạn sẽ dần dần trở thành cái cũ, và bị loại đi. Tôi xin lỗi vì nói nghe ghê gớm quá, nhưng đó là sự thật. Thời gian

của các bạn có hạn, vì thế đừng lãng phí nó vào việc sống cuộc đời của một ai khác. Đừng nhốt mình trong những suy nghĩ giới hạn của người khác. Đừng để quan điểm của người khác làm át đi tiếng nói bên trong bạn. Và quan trọng nhất, hãy can đảm đi theo trái tim và trực giác của chính mình. Vì chỉ có bạn mới biết được mình thật sự muốn gì. Tất cả những gì còn lại chỉ là phụ mà thôi... Hãy luôn khao khát. Hãy cứ dại khờ. (Stay hungry. Stay foolish.)

Có lẽ, bài học thứ ba này là bài học thay đổi cuộc đời tôi nhiều nhất, và cũng là bài học khó cảm nhận nhất (vì dù gì tôi cũng chưa từng ở trong hoàn cảnh phải đối diện với cái chết như Steve Jobs). Nhưng đây cũng là bài học ý nghĩa nhất.

Qua những gì ông chia sẻ và cả những đau đớn, mất mát, thất vọng mà bản thân tôi phải trải qua trong cuộc sống, tôi nhận ra rằng: Cuộc đời này ngắn ngủi trong vòng hơi thở, chẳng có lý do gì phải tự làm khổ chính mình. Nếu như ngày mai không bao giờ đến, thì hôm nay coi như chúng ta đã không còn gì để mất, bởi vì ngày mai cát bụi sẽ trở về với cát bụi. Cho nên, tại sao không dẹp bỏ tất cả những thứ nhỏ nhặt tầm thường trong cuộc sống sang một bên, để hướng tới sự chân thành và sống vì ước mơ của mình?

Chính vì thế, ở tuổi 30, tôi ngộ ra được nhiều điều. Tôi vẫn cần tiền nhưng tôi không phải có thật nhiều tiền bằng mọi giá. Tôi không cần quyền lực để có thể tạo nên sự khác biệt và cống hiến cho đất nước. Tôi không cần địa vị để có thể sống có trách nhiệm với tập thể. Tôi không cần nổi tiếng để biết rằng mình được yêu quý. Tôi dẹp bỏ cái tôi nhỏ bé, niềm kiêu hãnh và những nỗi sợ của mình để sống trọn vẹn theo những gì trái tim tôi mách bảo. Và tôi vẫn luôn nhớ rằng:

"Hãy luôn khao khát. Hãy cứ dại khờ. (Stay hungry. Stay foolish.)"

– Steve Jobs

Điều cuối cùng tôi muốn chia sẻ đó là, đôi khi chúng ta nói quá nhiều về những sản phẩm tuyệt vời mà Steve Jobs cùng với đội ngũ của ông tạo ra cho thế giới này. Nhưng chúng ta lại quên rằng, di sản lớn nhất mà Steve để lại cho cuộc đời này không phải là những chiếc Macbook, iPod, iPhone hay iPad, mà là chính câu chuyện cuộc đời và những triết lý sống của ông.

Nhiều lắm là đến năm 2020, tất cả những gì Steve Jobs đã tạo ra sẽ trở nên lạc hậu và lỗi thời. Nhưng trong rất nhiều năm nữa, người ta vẫn sẽ nhớ mãi về một điều tuyệt vời mà Steve Jobs đã để lại cho nhân loại – một di sản không bao giờ có thể tạo ra được bằng tiền bạc hay địa vị. Đó chính là...

Niềm cảm hứng sống để thách thức những lối mòn.

Cảm ơn những người xem thường bạn

"Giá trị không nằm ở những kẻ thích chỉ trích, và lại càng không nằm ở những kẻ thích phán xét người khác. Giá trị thật sự nằm ở những người đang thật sự chiến đấu, những người đang lăn lộn cùng đất cát, mồ hôi và máu, những người đang nỗ lực bằng tất cả lòng dũng cảm, những người dám vấp ngã nhưng không bao giờ gục ngã."

– Theodore Roosevelt

Lúc nào cũng thế, trong những lúc bạn khó khăn và bế tắc nhất, sẽ luôn có những người dựa vào đó để coi thường bạn, để nói rằng bạn là kẻ vô dụng, bất tài mà lại hay mơ ước cao xa. Khi ấy, hãy cảm ơn họ vì biết đâu bạn chưa thành công bởi vì bạn còn có những khiếm khuyết mà chính bạn chưa thấy được.

"Cảm ơn", đó là điều bình thường bạn vẫn làm trong cuộc sống khi có ai đó giúp đỡ bạn hay làm cho bạn một điều gì đó tốt đẹp. Đôi khi, "cảm ơn" cũng chỉ đơn giản là để thể hiện sự cảm kích của bạn đối với những người trân trọng và tin tưởng bạn. Bởi lẽ, không có những con người như thế, bạn khó lòng mà vượt qua những khó khăn hoặc vươn tới những thành công

trong cuộc sống. Chính vì thế, họ xứng đáng nhận được lời "cảm ơn" từ bạn bằng cách này hay cách khác, dưới hình thức này hay hình thức khác.

Tuy nhiên, trên con đường vươn tới thành công, khi bạn dám mơ ước những điều to lớn, bên cạnh rất nhiều người sẽ mến trọng bạn hơn, cũng sẽ có một số ít người chọn coi thường những mơ ước của bạn, thậm chí lấy đó làm lý do để xem thường bạn. Họ sẽ nói với bạn những câu như là: *"Bị khủng rồi", "Bị điên rồi", "Đúng là nằm mơ giữa ban ngày", "Đồ thùng rỗng kêu to", "Tôi như thế này mà còn không làm được, anh nghĩ mình làm được à?", "Vậy thì có gì là hay, ông Y, bà Z, làm hay hơn nhiều"...*

Đó cũng là kinh nghiệm của tôi. Khi tôi quyết tâm từ bỏ cuộc sống đơn điệu của mình để làm một điều gì đó cho bản thân, gia đình và đất nước, đã có không ít người cho rằng tôi *"rảnh rồi sinh nông nổi"*, cho rằng tôi *"sẽ chẳng bao giờ làm được gì"*, cho rằng tôi *"nằm mơ giữa ban ngày"*, cho rằng tôi thế này hay thế kia,... bởi vì một lẽ đơn giản là tôi đã dám làm điều họ không dám, và quan trọng hơn hết là tôi đã dám khác họ.

Đáng ngạc nhiên hơn, hầu hết họ chưa bao giờ gặp mặt hay trò chuyện với tôi. Họ chỉ biết tôi qua cái tên hoặc nhiều lắm là... nghe từ người khác. Có thể có nhiều lý do để họ làm như thế, nhưng thông thường chỉ có hai lý do chính thường thấy.

Thứ nhất là "ghen ăn tức ở", thấy người khác dám nghĩ dám làm nên đâm ra ghen ghét. Vì sâu thẳm trong lòng, họ biết rằng những người dám nghĩ dám làm có thể thất bại nhưng cũng có thể thành công, còn bản thân mình vì không dám nghĩ dám làm nên chắc chắn sẽ khó mà thất bại, nhưng cũng càng khó có cơ hội thành công.

Còn lý do thứ hai là vì lòng tự trọng kém, họ sợ khi người khác thành công hơn, họ sẽ bị coi thường nên họ lựa chọn coi thường người khác trước.

Dù là lý do nào đi nữa thì tôi thấy những người coi thường mình đáng thương hơn là đáng ghét. Họ chẳng qua chỉ là nạn nhân của lối tư duy bảo thủ của mình. Họ tội nghiệp đến mức ghen tức lồng lộn lên ngay cả khi người khác chỉ mới mơ ước, chứ thật ra cũng chưa chắc đã có những thành quả gì rõ rệt. Nhưng những người thích ghen tức này có một phương châm hết sức kỳ lạ là: *"Nếu tôi không có hoặc không dám sống vì ước mơ của mình, thì tôi sẽ ganh ghét với bất kỳ ai dám"*.

Tôi không biết bạn cảm thấy thế nào về những người như thế, nhưng riêng bản thân tôi, lúc đầu tôi đã từng cảm thấy "không thích" họ. Họ là ai mà dám tự cho mình cái quyền được xem thường và dè bĩu mơ ước của người khác? Họ là ai mà dám tự cho mình cái quyền được phán xét hay chế giễu người khác? Thậm chí, đã có lúc, tôi từng thề với lòng mình rằng: *"Mình phải thành công cho bọn họ biết mặt xem còn dám khinh thường mình nữa không"*. Nhờ đó, tôi đã bắt đầu quyết tâm làm những điều mà người khác cho rằng "không thể". Nhưng khi tôi bắt đầu đạt được những thành quả ban đầu sau bao nhiêu hy sinh và nỗ lực, tôi phát hiện ra rằng, cho dù bạn thành công hơn đi nữa thì chắc chắn vẫn cũng sẽ có một số ít người chọn không thích bạn hoặc xem thường bạn.

Thậm chí, có người bạn từng chia sẻ với tôi rằng: *"Nếu một người có fan mà không có anti-fan thì chắc là chưa phải thành công lắm"*. Ngồi nghiền lại thì tôi thấy đúng thật, những người thành công nhất trên thế giới này luôn có rất nhiều người mến mộ và cũng có không ít những "kẻ thù tự nhiên". Ngay cả Tổng thống Obama, vị Tổng thống da màu đầu tiên của Mỹ, người đã có hai nhiệm kỳ làm Tổng thống và đang được rất nhiều người trên thế giới ngưỡng mộ, vậy mà vẫn có người xem thường, thậm chí lên mạng chửi rửa thậm tệ, chỉ vì vị Tổng thống không thể làm tất cả họ hài lòng. Tệ hơn nữa, có cả những người ghét Obama chỉ vì ông có màu da sậm.

Nói cho cùng thì "xem thường bạn" là một suy nghĩ và thái độ của... người khác – đó là một lựa chọn của họ. Ngay cả khi bạn làm tất cả những điều tốt đẹp nhất trên đời này, vẫn sẽ có những người tự cho phép bản thân họ lựa chọn xem thường bạn. Và bạn sẽ chẳng làm được gì hơn để thay đổi suy nghĩ đó của họ.

Cho dù bạn cố gắng làm theo ý họ, thì họ cũng sẽ cố gắng tìm ra "khuyết điểm" khác của bạn để tiếp tục tự cho phép bản thân họ xem thường bạn. Bạn phải hiểu rằng, bạn chẳng thể nào sống để thỏa mãn "tiêu chuẩn" của tất cả mọi người trên đời này. Việc cố gắng làm hài lòng tất cả mọi người lúc nào cũng đảm bảo cho bạn một... thất bại. Cho nên, bạn cũng chẳng việc gì phải quá lo lắng về những người muốn xem thường bạn, miễn là lúc nào bạn cũng đảm bảo rằng số người yêu quý bạn nhiều hơn gấp nhiều lần số người xem thường bạn.

Quan trọng nhất là bạn biết rằng, không ai có thể xem thường mình trừ khi mình "cho phép" họ làm điều đó. Chúng ta thường "cho phép" người khác xem thường mình bằng cách suốt ngày lo lắng, đau khổ, buồn phiền,... về việc mình "bị" xem thường. Trong khi đó, bạn có thể chọn "không cho phép" mình có cái cảm giác "bị" xem thường bằng cách tập trung vào những con người và những điều tốt đẹp trong cuộc sống.

Cho nên, thay vì mất thời gian "không thích" những người đó như lúc ban đầu, tôi chọn đơn giản không quan tâm đến họ. Tôi cũng không còn nghĩ đến việc họ sai hay đúng, điều đó không quan trọng. Tôi chỉ biết họ khác tôi và vì thế họ chọn không thích tôi. Điều quan trọng là tôi sống vì ước mơ của mình và vì rất nhiều người chứ không phải vì một nhóm nhỏ những người vốn đã không coi trọng tôi. Trong cuộc sống của chính bạn, bạn cũng có thể lựa chọn như tôi nếu bạn thấy điều đó hữu ích cho bạn.

Tôi cũng phát hiện ra rằng, những con người kia và cách suy nghĩ của họ không bao giờ có thể biến chúng ta thành một người tốt hơn hay thành công hơn trong cuộc sống. Chỉ có cái cảm giác hạnh phúc tuyệt vời khi bạn có thể sống tự do, có thể cống hiến cho xã hội, có thể vươn tới những mục tiêu ý nghĩa, có thể làm được những việc không tưởng, có thể nhận được những lời cảm ơn từ rất nhiều người vốn luôn tin tưởng bạn,... mới là những điều khiến bạn sống tốt hơn, thành công hơn từng ngày.

Khi gặp những khó khăn thử thách trong cuộc sống, tôi thầm cảm ơn cuộc đời đang thách thức tôi nhiều hơn để tôi ngày càng mạnh mẽ hơn.

Nhận ra điều đó, đã từ rất lâu tôi hoàn toàn bỏ hẳn thái độ "không thích" những người xem thường tôi. Thay vào đó, tôi tập trung thời gian, công sức và nỗ lực của mình cho rất nhiều người quý trọng và tin tưởng tôi cho dù tôi đã từng gặp họ hay chưa. Chính họ mới là những người tạo nên thế giới tươi đẹp mà tôi mong muốn. Chính họ mới là người góp phần vào hạnh phúc của tôi trong cuộc sống này.

Chính những người biết quý trọng người khác, những người luôn nhìn thế giới bằng sự lạc quan tin tưởng, những người biết trải rộng lòng mình để hiểu và chấp nhận người khác, những người biết trân trọng và cảm kích những gì người khác làm cho mình,... cũng đang từng ngày không chỉ làm cho thế giới này tốt đẹp hơn, mà còn làm cho cuộc sống họ tốt đẹp hơn. Bởi lẽ, họ cũng xứng đáng được tin tưởng, được đối xử bằng cả tấm lòng, được trân trọng và được cảm kích.

Còn đối với những người đã từng xem thường tôi thì sao? Giờ đây ngược lại, tôi thật sự cảm ơn họ theo đúng nghĩa của từ "cảm ơn", bởi vì cho dù họ chưa bao giờ mong muốn giúp tôi nhưng họ đã vô tình giúp tôi.

Nếu không có họ, tôi đã không có cái động lực to lớn để bắt đầu con đường đầy chông gai thử thách nhưng cũng đầy yêu thương hạnh phúc của mình. Đúng là chỉ có qua gian khó thử thách trên con đường vươn lên, chúng ta mới cảm nhận được hết ý nghĩa của yêu thương và hạnh phúc. Nếu không có họ, tôi đã không có cơ hội nhận ra rằng, trên đời này còn có rất nhiều những con người tuyệt vời khác hẳn họ. Nếu không có họ, tôi đã không vô cùng yêu quý những người mến trọng và tin tưởng mình. Nếu không có họ, tôi đã không hiểu được rằng, tôi không bao giờ được tự cho mình cái quyền xem thường những mơ ước của người khác hay phán xét người khác. Nếu không có họ, tôi đã không hiểu được tầm quan trọng của việc biết chấp nhận và tôn trọng người khác. Vì tất cả những điều tuyệt vời mà sự coi thường của họ đã vô tình mang lại cho tôi, tôi thật lòng cảm ơn họ.

Bạn cũng thế, bạn có thể chọn căm ghét những người từng coi thường ước mơ của bạn, để rồi bạn phải sống trong thù hận, đau khổ hay lo lắng. Ngược lại, bạn cũng có thể chọn cảm ơn những người đó, để biến sự tiêu cực của họ thành cái tích cực của mình, để có một nguồn sức mạnh thêm vào giúp bạn vươn lên không ngừng trong cuộc sống, để chứng tỏ rằng mình có thể. Và rồi thông qua cách bạn sống và vươn lên như một người thành công, bạn có thể tự tin "không cho phép" bất kỳ ai xem thường mình nữa. Tất cả là lựa chọn của bạn. Mong bạn hãy nhớ một điều đơn giản rằng:

Cho dù bạn là ai, nếu có người chọn xem thường bạn, thì bạn cũng không thể ép hay thuyết phục họ phải thay đổi suy nghĩ của họ ngay. Nhưng ngược lại, nếu bạn không cho phép người khác xem thường bạn từ trong chính suy nghĩ của mình, thì không có bất kỳ ai có thể thật sự xem thường bạn.

Sống ở đời cần có một tấm lòng

Có lần tôi vô tình đọc được một bài thơ hết sức ý nghĩa của nhà thơ Hữu Thỉnh:

HỎI

Tôi hỏi đất:

- Đất sống với đất như thế nào?

- Chúng tôi tôn cao nhau.

Tôi hỏi nước:

- Nước sống với nước như thế nào?

- Chúng tôi làm đầy nhau.

Tôi hỏi cỏ:

- Cỏ sống với cỏ như thế nào?

- Chúng tôi đan vào nhau làm nên những chân trời.

Tôi hỏi người:

- Người sống với người như thế nào?

Tôi hỏi người:

- Người sống với người như thế nào?

Tôi hỏi người:

- Người sống với người như thế nào?

Khi hỏi đất sống với nhau như thế nào, đất bảo đất tôn cao nhau. Đất tôn cao nhau để làm nên những Phan Xi Păng, Phú Sĩ hay Everest. Đất tôn nhau lên để cùng vươn đến những tầm cao mới và làm nên những đỉnh cao vời vợi.

Khi hỏi nước sống với nhau như thế nào, nước bảo nước làm đầy nhau. Nước làm đầy nhau để tạo nên sông Hồng, sông Mã. Nước làm đầy nhau để tạo nên chín con rồng của Cửu Long Giang. Nước làm đầy nhau để tạo nên những đại dương. Nước làm đầy nhau để khởi nguồn và nuôi dưỡng sự sống.

Khi hỏi cỏ sống với nhau như thế nào, cỏ bảo cỏ đan vào nhau. Cỏ đan vào nhau không chỉ để tạo nên những thảo nguyên xanh mượt thơ mộng, mà cỏ còn đan vào nhau để tạo nên những đồng cỏ với sức sống mãnh liệt nơi miền nước ngập, trên triền núi cao, ở vùng cực băng giá hay cả sa mạc khô cằn. Cỏ đan vào nhau để vẫn có thể vươn mình từ những khe đá cheo leo hay bê-tông cốt thép của loài người. Cỏ đan vào nhau để được sống bằng cả khát vọng.

Nhưng khi hỏi người sống với nhau như thế nào thì người lại im lặng, im lặng và im lặng. Ba câu hỏi:

- "*Người sống với nhau như thế nào?* "
- "*Người sống với nhau như thế nào?* "
- "*Người sống với nhau như thế nào?* "

Nếu được hỏi bởi một người bộc trực, khảng khái thì sau mỗi câu hỏi có lẽ âm lượng sẽ to hơn mạnh mẽ hơn – cái cảm xúc tuôn trào của sự uất hận bấy lâu bị dồn nén nay được dịp bùng nổ, như một lời quát thẳng vào mặt ai đó, một ai đó hư vô như chính cuộc đời này...

Nếu được hỏi bởi một người hiền lành, nhẵn nhụi thì sau mỗi câu hỏi có lẽ âm lượng sẽ nhỏ dần yếu dần, tưởng chừng như bất lực – cái nín nhịn thắt chặt, không còn giận dữ nữa mà tất cả chỉ còn là ngậm ngùi cay đắng và lựa chọn lặng im...

"Ừ nhỉ, người sống với người như thế nào? Mình sống với người như thế nào? Người sống với mình như thế nào?"

Còn nhớ giữa dòng đời mãi miết, cố nhạc sĩ đáng kính Trịnh Công Sơn từng viết nên câu hát: "Sống trên đời sống, cần có một tấm lòng. Để làm gì em biết không? Để gió cuốn đi...".

Có lẽ chẳng bao giờ xã hội có thể đồng ý với nhau được chính xác tại sao người nhạc sĩ họ Trịnh lại viết như thế. Mỗi người có một cách hiểu riêng, và điều đó tạo nên không chỉ cái đẹp mà còn độ sâu cho những ca từ ấy.

Đối với tôi, những ca từ đó dường như ngụ ý rằng, sống ở đời ai cũng cần có một tấm lòng, nhưng thay vì một tấm lòng mang nặng bao giận hờn, oán trách, buồn đau, thất vọng,... thì hãy để tấm lòng ấy là một tấm lòng thanh thản, nhẹ nhàng – nhẹ nhàng đến mức gió có thể cuốn đi được. Phải chăng, người nhạc sĩ muốn ngụ ý rằng, sống ở đời cần có một tấm lòng để khoan dung và tha thứ cho nhau?

Đơn giản, dễ hiểu hơn nhưng không kém phần sâu sắc, nhà thơ Tố Hữu cũng đã từng viết:

Con ong làm mật yêu hoa
Con cá bơi yêu nước, con chim ca yêu trời
Con người muốn sống con ơi
Phải yêu đồng chí yêu người anh em
Một ngôi sao chẳng sáng đêm
Một thân lúa chín chẳng nên mùa vàng
Một người đâu phải nhân gian
Sống chẳng một đốm lửa tàn mà thôi.

Cha mẹ sinh ra ta, mang cho ta dáng vóc hình hài, giọng nói, tiếng cười,... Nhưng chính những người xung quanh ta, có thể là cha mẹ, người thân, có thể là người yêu hay vợ chồng, có thể là bạn bè, có thể là cả những đồng đội,... mới chính là những người góp phần tạo dựng nên ta hôm nay.

Mỗi người sinh ra đều với một cái tôi bản năng dữ dội và quyết liệt để sinh tồn, nên ta cần lắm yêu thương để làm cái tôi của mình trở nên mềm mại và hiền hòa hơn. Phải chăng người với người sống để yêu thương nhau?

Nhưng rồi sống nhiều năm trong cái xã hội vốn không ít những bất công và dối trá, con người ta dần dần xem yêu thương như một món hàng xa xỉ. Món hàng ấy xa xỉ đến mức người giàu có bao nhiêu tiền cũng chẳng mua được. Món hàng ấy xa xỉ đến mức mà đôi khi khiến chúng ta cảm thấy rằng mình chỉ dám cho vài người và cũng chỉ dám nhận từ vài người.

Để rồi đến một lúc nào đó, cùng với những năm tháng của cuộc đời, chúng ta nhận ra rằng, giàu có, danh vọng, địa vị,... mới là những thứ xa xỉ. Còn yêu thương nó gần gũi, giản đơn và bình dị lắm, miễn là ta dám cho đi. Cuộc sống sẽ luôn đáp trả lại những gì chúng ta dành cho nó. Cho nên, có những thứ đúng là không thể, nhưng yêu thương mãi là có thể.

Kể từ hôm nay, nếu có bất kỳ ai hỏi tôi rằng: "*Người sống với nhau thế nào?*", tôi sẽ trả lời rằng:

Người với người sống bằng nghĩa đậm với tình sâu.
Người với người sống để tha thứ và thương nhau.
Người với người sống để người hơn.

Hạnh phúc

Làm thế nào để hạnh phúc?

Điều đầu tiên tôi muốn nói, đó là tôi chẳng phải là một chuyên gia về "hạnh phúc học" hay gì cả. Tôi chỉ đơn giản chia sẻ với bạn cách tôi đi tìm hạnh phúc, bởi vì tôi tin rằng, có thể nó cũng sẽ giúp bạn được ít nhiều.

Một sự thật đơn giản mà mọi người ai ai cũng biết, tất cả chúng ta đều mong muốn được hạnh phúc, và đối với chúng ta, hạnh phúc gần như là một mục tiêu to lớn trong cuộc sống. Tuy nhiên, có một điều mà ít ai trong chúng ta biết được, đó là hạnh phúc không hề và không thể là một mục tiêu. Bạn sẽ chẳng bao giờ vươn tới được hạnh phúc, lấy được nó, hay nắm giữ nó, bởi đơn giản nó không hề tồn tại bên ngoài bản thân bạn.

Có thể bạn thấy hơi khó hiểu, nhưng sự thật là thế, bạn chắc chắn không thể vươn tới, lấy được hay nắm giữ hạnh phúc, bởi vì đơn giản hạnh phúc vốn đã là một phần của bạn, nó là một cảm xúc của chính bạn.

Bạn cảm thấy đây là một tin vui hay không vui? Đối với tôi, đây thật sự là một tin tốt lành, bởi vì khi hạnh phúc là một cảm xúc tồn tại bên trong chính bản thân bạn, nó là thứ bạn luôn luôn sở hữu, chính vì thế, bạn luôn luôn có một sự lựa chọn: hạnh phúc hay là không.

Bạn có thể cảm thấy điều này thật khó tin. Bạn có thể nói với tôi rằng, bạn chỉ cảm thấy hạnh phúc khi bạn tìm được một công việc tốt, mua được một chiếc xe đắt tiền, có được một căn nhà lớn, tìm được một người yêu tuyệt vời, hay bắt đầu xây dựng tổ ấm riêng,... Dĩ nhiên là bạn hoàn toàn đúng, và cũng như bạn, tôi biết rằng những sự kiện đó mang lại cho chúng ta những giây phút tuyệt vời khó quên và cả niềm hạnh phúc tức thời.

Bạn có để ý thấy rằng tôi gọi đó là những "hạnh phúc tức thời" không? Tại sao lại là như thế? Bây giờ, bạn hãy thử hỏi chính bản thân mình một câu hỏi đơn giản: "Những cảm giác hạnh phúc như thế tồn tại trong bao lâu?", và hãy trả lời cho chính mình câu hỏi ấy một cách thành thật nhất...

Bạn có vừa nhận ra một sự thật phũ phàng rằng, cảm giác hạnh phúc từ những giây phút như thế không thật sự tồn tại lâu dài?

Tôi xin lỗi, nhưng có lẽ tôi lại phải chia sẻ thêm với bạn một sự thật còn phũ phàng hơn thế nữa. Đó là phần lớn chúng ta tiêu tốn không biết bao nhiêu thời gian, công sức để tìm kiếm những giây phút như thế trong sự căng thẳng, lo lắng, thất vọng, buồn bực và đôi khi cả giận dữ. Tệ hơn thế, cho dù chúng ta có cố gắng đến mức nào đi nữa để theo đuổi những giây phút hạnh phúc tức thời đó, chẳng có gì có thể đảm bảo rằng chắc chắn ta sẽ có được chúng.

Công thức bên dưới đây diễn tả con đường đó. Chú ý là ngay cả khi bạn nỗ lực thế nào đi nữa, bạn vẫn không chắc đạt được thành quả bạn mong muốn. Có thể rất nhiều lúc bạn sẽ phải loay hoay mãi ở bậc đầu tiên hoặc phải bỏ cuộc giữa chừng trước khi đến được cái đích "hạnh phúc".

Ngay cả khi bạn "trèo" được đến "hạnh phúc" thì bạn sẽ không ở đó lâu. Một trong những điểm mạnh của loài người chúng ta là khả năng thích nghi rất nhanh. Khi bạn đã bắt đầu "thích nghi" với những gì mình có, bạn sẽ bắt đầu cảm thấy cuộc đời trôi qua nhàm chán, bạn sẽ lại mong muốn đạt được những thành quả to lớn hơn. Thế là một lần nữa, bạn lại thấy mình bắt đầu từ bậc đầu tiên – cố gắng phấn đấu. Và cứ thế, 3 bậc thang này sẽ xuất hiện đi xuất hiện lại trong cuộc đời bạn như một chuỗi dài vô tận trên con đường tìm kiếm hạnh phúc.

Cho nên, cách tốt nhất để có được hạnh phúc thật sự lại rất đơn giản, đó là tự tạo ra hạnh phúc ngay trong chính bản thân bạn. Vâng, đúng thế, hạnh phúc không thật sự nằm ở chiếc xe bạn lái, ngôi nhà bạn ở, hay công việc bạn đang có,... bởi vì có những người đã đạt được rất nhiều thứ họ mong muốn, nhưng rốt cuộc, họ vẫn không cảm thấy thật sự hạnh phúc. Đơn giản là vì hạnh phúc nằm trong chính bản thân mỗi chúng ta, nó nằm ở ngay trong chính bạn.

Bạn tạo ra hạnh phúc bằng cách trân trọng tất cả những gì bạn đang có, cũng như chấp nhận và yêu quý chính bản thân bạn. Đó chính là "bí quyết" hạnh phúc mà tôi muốn chia sẻ với bạn.

Bạn có biết rằng, những việc tưởng chừng như rất đơn giản tầm thường như mỗi ngày khi bạn có 3 bữa ăn đầy đủ, hoặc mỗi tối bạn được ngả lưng trên chiếc giường êm ấm của mình, bạn đã hạnh phúc hơn 3 tỉ người khác trên thế giới này. Bạn có biết rằng, nếu mỗi ngày bạn đơn giản thức dậy vào buổi sáng, bạn đã hạnh phúc hơn 150.000 người sẽ không bao giờ thức dậy nữa từ ngày hôm đó.

Cuộc sống và hạnh phúc đôi khi chỉ đơn giản như thế. Nhưng bất kì lúc nào, chúng ta dường như cũng có thể tìm ra lý do để cảm thấy không vui. Vậy thì sao chúng ta không đơn giản làm ngược lại? Chọn vui vẻ và hạnh phúc bằng cách sống hết mình. Bạn có thể chưa đạt được những gì bạn mong muốn nhưng bạn sẽ không bao giờ phải hối tiếc vì đã không cố gắng hết sức. Và đó là lý do tôi đang cảm thấy hạnh phúc, cũng như bạn, hãy đơn giản bắt đầu hạnh phúc khi bạn đọc hết những dòng này...

Nếu bạn vẫn chưa cảm thấy thuyết phục thì tôi xin cam đoan với bạn rằng không chỉ có tôi nghĩ như thế, mà trên thế giới có rất nhiều người nghĩ như thế. Trong số đó, có cả một người mà có thể bạn cũng đã biết, người "không có" quá nhiều thứ nhưng vẫn biết cách sống hạnh phúc – chàng trai không tay không chân kỳ diệu Nick Vujicic.

"Bạn có thể ngập chìm trong những thứ tiền có thể mua được, và bạn vẫn sẽ đau khổ như nhân loại vẫn thế. Tôi biết những người có cơ thể hoàn hảo mà không có được một nửa hạnh phúc mà tôi tìm thấy. Trong những chuyến đi của tôi, tôi thấy nhiều niềm vui ở những khu ổ chuột ở Mumbai hay nhà ổ bần ở châu Phi hơn ở những khu dân cư kín cổng cao tường giàu có và những điền trang rộng ngút ngàn triệu đô. Vì sao vậy? Bạn sẽ tìm thấy sự thỏa mãn khi tài năng và đam mê của bạn được sử dụng hoàn toàn. Hãy nhận ra sự tự thỏa mãn tức thời. Hãy chống lại cám dỗ trong việc giành được một vật chất nào đó như ngôi nhà hoàn hảo, những bộ quần áo cá tính nhất hay chiếc xe hợp thời nhất. Hội chứng 'Nếu tôi có X, tôi sẽ hạnh phúc' là một sự ảo tưởng lớn. Khi bạn tìm hạnh phúc ở những món đồ, chúng không bao giờ là đủ. Hãy tìm hạnh phúc ở quanh mình. Hãy tìm hạnh phúc trong chính bản thân mình."

– NickVujicic

Hy vọng rằng, những gì tôi chia sẻ với bạn đã bắt đầu hình thành trong bạn những ý tưởng giúp bạn thật sự đạt được hạnh phúc trong cuộc sống. Một lần nữa, tôi không khẳng định điều này đúng với tất cả mọi người. Nó sẽ không giúp gì được cho bạn, trừ khi bạn chọn tin vào nó, và từ đó tạo ra một "công thức hạnh phúc" riêng của bạn.

Tuy nhiên, tôi xin được phép tạm thời chưa kết thúc chủ đề này ở đây, bởi vì trong phần tiếp theo, tôi sẽ chia sẻ với bạn thêm về những "cạm bẫy" mà bạn có thể sẽ vô tình vấp phải trên con đường trở nên hạnh phúc hơn bằng cách tạo ra hạnh phúc trong chính trái tim mình. Còn bây giờ, hãy đơn giản cảm thấy hạnh phúc bạn nhé!

Làm thế nào để thật sự hạnh phúc?

Trước khi bạn đọc tiếp, cho phép tôi được nhấn mạnh lại lần nữa rằng, những gì tôi chia sẻ có thể có ích với bạn hoặc có thể chưa có ích ngay, bởi vì cách sống và niềm tin của mỗi người chúng ta khác nhau. Nhưng thông qua những trải nghiệm của mình, tôi cảm thấy điều này tốt rất hữu ích cho bản thân mình. Vì thế, tôi muốn chia sẻ với bạn và hy vọng rằng nó cũng sẽ giúp ích cho bạn.

Trong phần trước, tôi đã chia sẻ với bạn rằng những giá trị vật chất (tiền tài, nhà cửa, xe cộ, chức quyền,...) không thể mang lại hạnh phúc bền vững. Và hạnh phúc nhiều khi đơn giản chỉ là trân trọng và tận hưởng những gì bạn đang có, cũng như chấp nhận bản thân mình.

Tuy nhiên, có một cạm bẫy nguy hiểm ở đây mà bạn cần phải biết. Đó là nếu bạn trở nên "quá bằng lòng" với mọi thứ thì chuyện gì sẽ xảy ra?

Câu trả lời là bạn sẽ ngừng vươn lên như một con người. Thậm chí, bạn có thể làm thui chột dần những tiềm năng bên trong mình. Đó không phải là hạnh phúc, đó là sống mà không biết ý nghĩa của cuộc đời mình. Cùng với thời gian, khi thời cuộc thay đổi, bạn sẽ có ngày càng ít lý do có thể giúp bạn nuôi dưỡng hạnh phúc bên trong mình, bởi vì đơn giản, có thể những điều mà bạn trân trọng sẽ biến mất dần theo năm tháng, trong khi không có gì mới đến với bạn một khi bạn đã quên mình phải nỗ lực. Khi không còn nhiều điều để trân trọng trong cuộc sống, bạn không còn cái nguyên liệu cần thiết để tự tạo ra hạnh phúc bạn mong muốn.

Điều tôi muốn nhấn mạnh ở đây là bạn không nên lẫn lộn giữa "trân trọng những gì mình đang có" với "bằng lòng với những gì mình đang có mà quên vươn lên". Chúng ta hiểu rằng, thế giới luôn phát triển, nếu chúng ta không ngừng vươn lên, chúng ta sẽ bị bỏ lại phía sau.

Có thể bạn đang ở vào một thời điểm trong đời mà bạn cảm thấy hoàn toàn bằng lòng với cuộc sống hiện tại và đơn giản là bạn... hạnh phúc. Điều ấy thật sự rất tốt. Bên cạnh đó, bạn cũng cần phải nghĩ đến một "hợp đồng bảo hiểm" cho hạnh phúc của mình. Hãy tranh thủ những lúc bạn đang cảm thấy hạnh phúc và chuyển nó thành năng lượng để vươn lên không ngừng bởi vì cuộc sống không phải lúc nào cũng thuận buồm xuôi gió.

Tôi đã từng rơi vào cái bẫy của "hài lòng với hiện tại" và tôi đã phải trả giá. Sau khi tốt nghiệp đại học, tôi tìm được một công việc ổn định với mức lương khá cao. Thế là tôi dành nhiều thời gian vào những việc vô bổ như chơi game online chẳng hạn. Cho đến một ngày, tôi mất việc vì công ty tôi phá sản. Chưa hết, công ty còn nợ tôi đến tận 3 tháng lương. Trong khi bạn tôi, nhờ tập trung phấn đấu dù xuất phát sau tôi đã làm ở những tập đoàn hàng đầu, ở những vị trí tốt với mức lương hấp dẫn.

Đang từ một người có công ăn việc làm ổn định, có mức lương tốt, có thú vui hàng ngày (game online),... Bỗng nhiên, tôi thấy mình đang tiêu hết những đồng tiết kiệm cuối cùng trong khi tiền thuê nhà thì vẫn cứ phải đóng, cùng với bao nhiêu chi phí khác của cuộc sống. Lúc đó, tôi chỉ mong rằng, phải chi mình đã sống có ích hơn, dành thời gian rảnh rỗi trước kia để đọc sách, học thêm cái này cái kia, tìm cách phấn đấu vươn lên (thay vì chơi game), thì bây giờ đâu đến nỗi. Nhưng hối cũng đã muộn, tôi đã hoài phí gần một năm cuộc đời mình vì quá bằng lòng với những gì mình đang có (thay vì trân trọng những gì mình đang có).

Sau khi tôi khó khăn lắm mới thoát khỏi hoàn cảnh ấy và lựa chọn từ bỏ lối sống cũ để sống xứng đáng hơn, tôi thề với bản thân mình rằng, tôi sẽ làm tất cả trong phạm vi đạo đức và pháp luật để trở nên thành công và giàu có. Và đó cũng là lúc tôi vô tình để mình rơi vào cái bẫy thứ hai.

Cái bẫy này hoàn toàn trái ngược với cái bẫy đầu tiên. Nó là cái bẫy của mong muốn thành công đến thật nhanh và kiếm thật nhiều tiền. Tôi chẳng làm gì vi phạm đạo đức hay pháp luật, nhưng vì cố gắng quá sức, tôi đã "đốt" đi sức khỏe và hạnh phúc của mình để chạy theo những điều tôi nghĩ sẽ làm tôi... hạnh phúc.

Tôi trở nên vội vã để vươn đến thành công. Tôi đạt được một vài mong muốn nhưng tôi cảm thấy mình ít hạnh phúc hơn bao giờ hết. Tôi cố tạo ra hạnh phúc từ bên trong mình và tôi làm được, nhưng rồi tôi lại nhanh chóng "đốt" chúng đi để tạo năng lượng... làm việc. Chỉ đến khi

cảm thấy cuộc sống sao mà bế tắc, tôi mới nói với bản thân mình rằng: "Được rồi, chạy chậm lại. Đời là một cuộc ma-ra-tông. Muốn nhanh thì phải từ từ".

Tôi chọn kiên định tiến đến mục tiêu của mình từng ngày một cách kiên trì như một vận động viên chạy bộ. Không quá chậm để trở nên tầm thường, nhưng cũng không quá nhanh để phải hụt hơi. Tôi chợt hiểu ra rằng, không chỉ thành công mà còn cả hạnh phúc, đều nằm trên chặng đường tôi vượt qua chứ không phải là một đích đến.

Nói cho cùng, tôi tìm ra bí quyết hạnh phúc của mình trong một từ: CÂN BẰNG. Để thật sự hạnh phúc, bạn cần phải biết tạo ra hạnh phúc bên trong mình. Cùng lúc đó, bạn cũng phải biết vươn lên để đạt được những thành quả để có thêm "nguyên liệu" xây dựng hạnh phúc của mình. Nếu bạn chỉ tập trung quá nhiều vào việc tạo ra hạnh phúc bên trong, bạn có thể không bao giờ đạt được những thành quả mà bạn mong muốn trong đời. Ngược lại, nếu bạn sống vì những thành quả thì bạn có thể đang "đốt" hạnh phúc của mình trước khi xây được hạnh phúc.

Cho dù từ CÂN BẰNG nghe có vẻ đơn giản và dễ dàng, nó thật ra là cả một nghệ thuật sống. Chúng ta đều biết điều đó, nhưng liệu bao nhiêu người trong chúng ta thật sự sống như thế? Chính vì thế, mỗi người chúng ta đều phải trả một cái giá nào đó để hiểu được nó, và thật ra, nó sẽ rất khác nhau trong suy nghĩ và trải nghiệm của mỗi người.

Hạnh phúc có cái giá của nó. Tôi đã trả cái giá của mình để thật sự tìm thấy hạnh phúc trong cuộc sống. Và khi tôi viết những dòng này, tôi thật sự hy vọng nó có thể giúp bạn tìm được hạnh phúc mà không cần phải trả giá quá cao. Chúc bạn những điều tốt lành nhất... Chúc bạn lựa chọn hạnh phúc.

Hạnh phúc để thành công

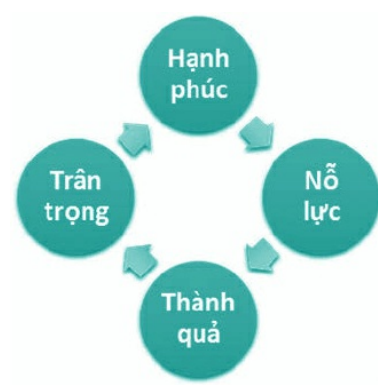
Từ khi học được hai chữ CÂN BẰNG, tôi bắt đầu biết tận hưởng cuộc sống từng ngày, ngay cả trong những hoàn cảnh khắc nghiệt nhất. Điều này đã giúp tôi nhanh chóng đạt được những thành quả mong muốn, bởi lẽ thay vì tiến lên trong sự căng thẳng, lo lắng, thất vọng, buồn bực hay giận dữ, tôi tiến lên phía trước, đối diện với khó khăn thử thách trong sự lạc quan, bình thản nhưng đầy quyết tâm.

Rất nhiều người trong chúng ta tin rằng: chúng ta phải thành công, phải giàu có để cảm thấy thật sự hạnh phúc. Chính vì niềm tin đó mà nhiều người không cảm thấy thật sự hạnh phúc. Tôi cũng đã từng như thế, tôi cứ mãi đi tìm hạnh phúc thông qua những gì mình đạt được trong cuộc sống. Và chính vì vậy, những tháng năm đó, tôi không cảm thấy mình có nhiều hạnh phúc trong cuộc sống.

Cho đến khi tìm được chữ CÂN BẰNG, tôi mới ngộ ra một điều hết sức quan trọng. Cái công thức cũ kỹ của tôi về hạnh phúc...

... hoàn toàn sai. Công thức đúng của hạnh phúc nên là:

Với công thức đầu tiên "thành công để hạnh phúc", nhiều người lựa chọn tin rằng thành công sẽ mang đến hạnh phúc. Tiếc thay, đó không hề là sự thật. Bởi lẽ hiển nhiên, trên thế giới này, có không ít người rất thành công nhưng không hề thật sự hạnh phúc. Bản thân họ cũng không hiểu tại sao lại như thế vì họ không biết có một công thức thứ hai.

Hạnh phúc để thành công

Với công thức thứ hai "hạnh phúc để thành công", bạn lựa chọn tin rằng hạnh phúc đến trước và hạnh phúc mang đến thành công. Đồng thời ngược lại, khi đã thành công và giàu có một cách chân chính, bạn vẫn luôn học cách trân trọng những gì mình đang có. Càng trân trọng, bạn sẽ càng góp phần củng cố thêm cho hạnh phúc sẵn có. Càng với hạnh phúc, bạn sẽ lại càng nỗ lực để đạt được nhiều thành quả hơn, để rồi lại càng thành công hơn.

Với công thức thứ hai này, cho dù đôi khi bạn cứ mãi luẩn quẩn ở bước "nỗ lực" để đạt được một thành quả nào đó, bạn vẫn hạnh phúc vì bạn đã bắt đầu từ hạnh phúc. Nếu như khi đọc những chương trước, bạn thắc mắc tại sao tôi có được ý chí và nghị lực để thoát ra khỏi bế tắc sau nhiều lần thất bại, thì "hạnh phúc để thành công" chính là cái bí quyết bạn đang tìm kiếm.

Cũng với công thức thứ hai, chính vì hạnh phúc đến trước thành công, hạnh phúc ấy thật sự dành cho tất cả mọi người cho dù họ đang ở đâu trong cuộc sống. Thật vậy, chúng ta không cần phải đợi đến lúc thành công rồi mới hạnh phúc, bởi vì hạnh phúc là một cảm xúc và hạnh phúc luôn ở bên ta, nếu ta thật sự biết tìm thấy hạnh phúc từ những điều bình thường giản dị nhất.

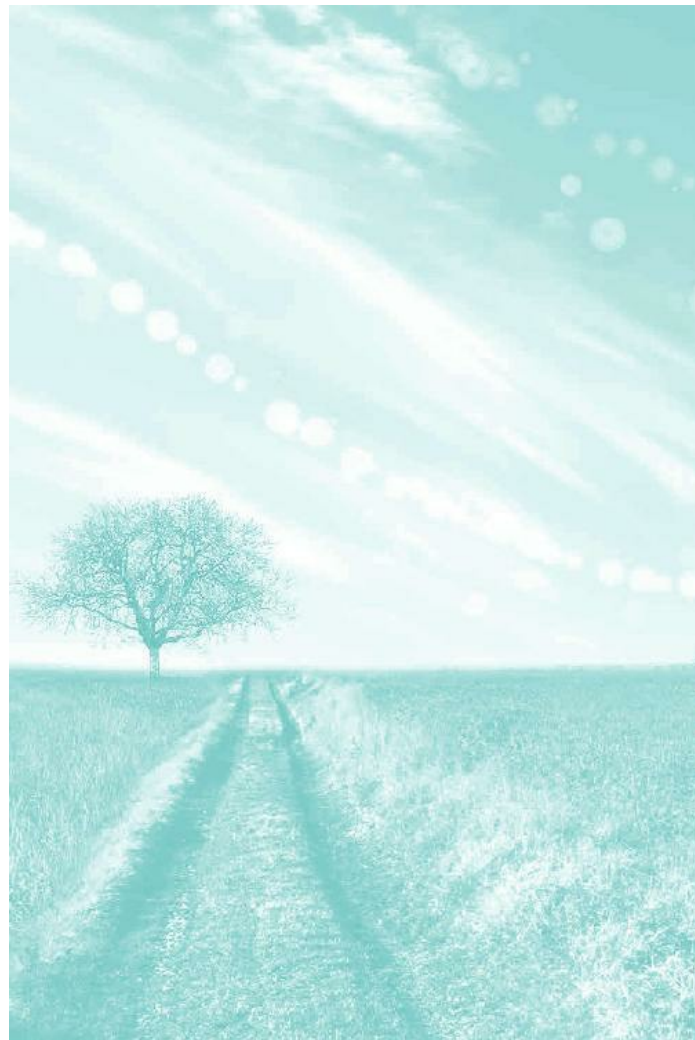
Rõ ràng, hạnh phúc không bao giờ là tài sản riêng của những người thành công. Đó là tài sản chung của nhân loại. Đó là cội nguồn của sự phát triển từ tâm hồn, đến thể chất, cho đến cả vật chất. Cho nên, tôi đã chọn công thức thứ hai này cho cuộc sống của mình. Bạn cũng có thể có sự lựa chọn của bạn.

Là một doanh nhân, tôi đã thất bại nhiều lần trước khi có những thành quả ngày hôm nay. Ngay cả khi đạt được thành quả rồi, mọi thứ cũng không bao giờ có thể được xem là vững như bàn thạch được. Chỉ cần một quyết định sai lầm thì bao nhiêu mồ hôi, nước mắt, công sức,... không chỉ của tôi mà còn của nhiều người khác có thể trôi theo dòng nước trong phút chốc. Nhưng cũng trên con đường đó, tôi hiểu rằng:

Hạnh phúc không phải nằm ở những gì mình xây dựng được, mà hạnh phúc nằm trong từng phút giây chúng ta hành động để hiện thực hóa ước mơ của mình.

Cho nên, đừng để nỗi sợ thất bại giữ chân bạn lại. Khi thất bại, có thể bạn sẽ rất buồn, rất đau lòng, sẽ bớt hạnh phúc, nhưng bạn vẫn có thể hạnh phúc nếu bạn biết trân trọng những gì mình còn có.

Ai cũng có thể vấp ngã trong cuộc sống, bạn cũng thế và tôi cũng thế. Nhưng hạnh phúc đơn giản là học cách nhìn thấy và trân trọng những gì mình đang có, còn thành công đơn giản là không bao giờ bỏ cuộc. Bạn không thể hạnh phúc hơn nhờ thành công theo định nghĩa của người khác. Bạn chỉ có thể hạnh phúc hơn và rồi thành công theo định nghĩa của riêng mình. Hãy đơn giản hạnh phúc để thành công bạn nhé!

Chưa phải là phần kết

Bắt đầu

Một lần ngồi nói chuyện với giáo sư Hà Tôn Vinh thì được giáo sư chia sẻ về 3 cách "bắt đầu" khác nhau: bắt đầu từ đầu, bắt đầu lại sau khi thất bại và bắt đầu lại từ những gì mình đang có.

Tôi hoàn toàn đồng ý với giáo sư. Bên cạnh đó, sau một thời gian suy ngẫm về điều này, tôi cũng nghiệm ra rằng, "bắt đầu lại sau khi thất bại" thật ra cũng là "bắt đầu từ những gì mình đang có" theo một cách khác. Bởi vì sau những thất bại lớn trong cuộc đời, thậm chí có thể làm bạn mất hết mọi thứ, nhưng vẫn còn hai thứ bạn sẽ không bao giờ mất đi. Thứ nhất là những bài học kinh nghiệm sâu sắc mà bạn rút ra được; và thứ hai là trái tim quả cảm của một người đã đi qua những đau đớn của thất bại trong cuộc đời mình. Cho nên ở đây, tôi chỉ bàn về "bắt đầu từ đầu" và "bắt đầu lại từ những gì mình đang có".

Bắt đầu từ đầu

"Bắt đầu từ đầu" vốn là một điều gì đó hết sức tự nhiên. Có thể trong chúng ta, có những người may mắn nhận được những thuận lợi ban đầu và ngược lại có những người thì không, nhưng ai thì cũng phải có lúc bắt đầu từ đầu. Mỗi người đều chỉ có một lần đầu để làm một cái gì đó mới, từ lần thứ hai thì việc ấy đã quen đã cũ, cho nên mỗi khởi đầu thường chất chứa rất

nhiều ước mơ và hy vọng.

Tôi đã từng cho mình nhiều cơ hội để "bắt đầu từ đầu" nhiều thứ, từ khi tôi quyết tâm thoát ra khỏi cái vỏ bọc nghèo khó, tầm thường của mình, để rồi nhận ra rằng, hơn 30 năm cuộc đời đã trôi qua, cái được cũng nhiều và cái mất cũng không ít. Nhưng dù sao tôi biết mình cũng đã luôn nỗ lực.

Tôi không biết xã hội đánh giá tôi thành công đến mức nào vì đó là cách nhìn của xã hội. Còn với riêng mình, tôi tự cảm thấy mình đã nỗ lực đủ để tự vỗ vai mình và nói "bạn đã thành công" – một suy nghĩ tự động viên cực kỳ riêng tư mà có lẽ nếu không viết quyển sách này, tôi sẽ chẳng bao giờ chia sẻ với ai.

Có hai loại thành công khác nhau. Thành công được công nhận bởi xã hội là thành công dựa trên những thành quả mà người khác có thể nhìn thấy. Thành công được công nhận bởi riêng mình là thành công dựa trên những nỗ lực mà chỉ có bản thân mình mới hiểu rõ hơn ai hết.

Những chiến thắng riêng tư ấy chính là động lực để tôi càng khao khát mình sẽ phải làm nhiều hơn nữa, không phải để được xã hội công nhận là thành công, mà để sống xứng đáng hơn, ý nghĩa hơn. Chính vì thế, tôi quyết định viết quyển sách này để đóng lại chặng đường hơn 30 năm cuộc đời mình, nhưng không phải để kết lại mà là để mở ra một chặng đường mới, và để được...

Bắt đầu lại

Nhiều khi chúng ta nghĩ mình không nên "bắt đầu lại" khi mình đã đạt được một số thành quả nhất định, hoặc không thể "bắt đầu lại" sau những thất bại. Thế nhưng trong cả hai trường hợp, "bắt đầu lại" lúc nào cũng có thể bởi vì nó là một sự lựa chọn.

Những thành công nhỏ, thường đến ngay khi bạn "bắt đầu từ đầu", làm cho bạn có nhiều thứ hơn. Nhưng những thành công to lớn thật sự, làm cho cuộc sống bạn ý nghĩa hơn rất nhiều, lại thường không đến sau một lần bắt đầu. Thành công lớn thường đến sau rất nhiều những vấp ngã hoặc thậm chí thất bại. Những vấp ngã – thất bại này, ngạc nhiên thay, đôi khi còn mang đến cho bạn nhiều điều hơn cả những thành công nhỏ, chỉ là bạn có nhận ra những gì bạn "được" sau những vấp ngã, thất bại hay không mà thôi. Cho nên, thay vì thất vọng hay bỏ cuộc trên con đường đi đến một thành công to lớn hơn và một cuộc sống ý nghĩa hơn, bạn có thể "bắt đầu lại".

Muốn "bắt đầu lại", bạn cần học cách bỏ lại quá khứ sau lưng để làm nhẹ đi hành trang của mình. Bạn không thể tăng tốc chạy nhanh về phía trước nếu bạn vẫn còn nặng mang quá nhiều quá khứ trên vai, nhất là những quá khứ bạn không thể thay đổi được.

Trong những khóa học của mình, tôi vẫn dặn dò các bạn học viên rằng, hãy tự nói với chính mình: *"Kể từ hôm nay, cuộc sống sẽ không bao giờ như trước nữa"*, để tạo ra một nền tảng tâm lý cho việc hướng tới tương lai.

Liệu bạn có muốn "bắt đầu lại"? Nếu câu trả lời là có, hãy tự nói với chính mình những điều sau...

“Kể từ hôm nay, cái gì qua, cho qua.”

Có những quá khứ cứ mãi đeo bám bạn đơn giản chỉ vì bạn cứ mãi nghĩ về chúng. Những điều tốt đẹp chỉ đến với bạn khi bạn cho phép mình để lại sau lưng những gì không hay trong quá khứ. Liệu bạn có nghĩ rằng đã đến lúc bạn phải ngừng giữ khư khư những hối hận, đau đớn, thất vọng để nhường chỗ cho nỗ lực, quyết tâm và hy vọng?

Không gì đẹp hơn một nụ cười trong nước mắt. Đừng cho phép bản thân mình nuối tiếc quá khứ. Cho dù bạn phải khóc, hãy mỉm cười trong nước mắt. Hãy nhớ một điều đơn giản rằng, không phải những điều bạn đã trải qua quyết định bạn là ai, mà chính cách bạn bước qua những điều đó sẽ quyết định bạn là ai.

Cái gì qua cho qua, chỉ giữ lại chính mình.

“Kể từ hôm nay, tôi chấp nhận hiện tại.”

Nếu bạn nghĩ cuộc sống phức tạp, thì nó sẽ trở nên phức tạp. Nhưng nếu bạn chọn nhìn cuộc sống đơn giản, thì nó sẽ trở nên đơn giản hơn. Cuộc sống đơn thuần chỉ là một chuỗi những sự kiện xảy ra để giúp bạn đi đến cái đích cuối cùng – người hơn. Khi sinh ra, chúng ta bắt đầu từ CON với những nhu cầu cơ bản nhất của bất kỳ một loài động vật nào, nhưng khi chết đi chúng ta phải là NGƯỜI. Mọi chuyện xảy ra đều vì cái mục đích ấy.

Không ai có được tất cả. Một cánh cửa đóng lại để mở ra một cánh cửa mới. Ngược lại, một cánh cửa mới mở ra sẽ đóng lại một cánh cửa cũ. Chấp nhận hiện tại, và tin tưởng hiện tại đang làm những điều tốt đẹp nhất cho bạn cho dù cái hiện tại ấy có làm bạn khó chịu hay đau khổ đến thế nào, bởi vì nếu bạn giữ vững niềm tin, một ngày nào đó trong tương lai bạn sẽ hiểu lý do tại sao mọi chuyện lại diễn ra như thế.

“Kể từ hôm nay, tôi sẵn sàng cho những thay đổi.”

Thay đổi vốn dĩ là một phần của cuộc sống. Chưa cần nói tới xã hội bên ngoài kia, nơi bạn đang làm việc, gia đình bạn hay những người xung quanh bạn, mà ngay trong chính bản thân bạn, sự thay đổi đang diễn ra từng giây từng phút (chứ không phải từng ngày từng giờ). Có thể bạn không nhìn thấy những thay đổi đó vì chúng quá nhỏ, nhưng có bao giờ bạn tự hỏi, tại sao mình già đi, tại sao mình trưởng thành hơn, tại sao mình mạnh mẽ hơn,... Tất cả những cái "hơn" đó không thể diễn ra trong một giây, chúng là kết quả của cả một quá trình thay đổi.

Thay đổi chỉ là một phần của sự phát triển. Nếu bạn không cho phép những thay đổi tích cực diễn ra bên trong mình, bạn sẽ không thể thay đổi thế giới một cách tích cực. Có thể bạn vẫn sợ sự thay đổi, nhưng bạn có biết điều gì đáng sợ hơn không? Đó là sự nuối tiếc.

Hãy sống để không bao giờ phải nuối tiếc vì những ước mơ bạn không dám thực hiện, những cơ hội bạn không dám nắm lấy, tình yêu bạn không dám công nhận, yêu thương bạn không dám cho đi, hay tha thứ bạn không dám nhận về,...

Hãy sẵn sàng cho những thay đổi để nhìn thấy cuộc đời này đổi thay.

“Kể từ hôm nay, tôi nắm chặt hơn những điều tốt đẹp.”

Có bao giờ bạn đang ở trong nhà mình vào buổi tối và đột nhiên nhà bạn mất điện. Tất cả xung quanh bạn rơi vào tăm tối. Bạn mất phương hướng. Bạn căng thẳng. Bạn lo sợ. Việc đầu tiên bạn làm là gì? Lao ra khỏi nhà? Chắc chắn là không, vì bạn biết rằng nếu cố lao ra khỏi nhà vào lúc ấy bạn sẽ va vào những đồ vật xung quanh hoặc thậm chí đâm đầu vào tường.

Cuộc sống cũng thế, có những lúc bạn tưởng chừng như mình bị rơi xuống một hố đen tăm tối của chán nản và thất vọng. Những lúc ấy, hãy làm như khi nhà bạn bị mất điện, bình tĩnh tìm đến chiếc bật lửa hay cái đèn pin, thắp lên từng đốm sáng một. Nhưng ở đây là cuộc sống thật, ánh sáng của bạn là những điều tốt đẹp bạn đang có: những người bạn yêu thương, những việc tốt bạn đã làm, những thành quả bạn đã đạt,... Hãy nắm chặt hơn những "đốm sáng" ấy, và

chính những "đốm sáng" ấy hoặc sẽ thấp sáng lại cuộc đời bạn, hoặc sẽ dẫn đường cho bạn đến những nơi tràn đầy ánh sáng của niềm tin và hy vọng.

“Kể từ hôm nay, tôi cho phép mình mạnh mẽ hơn.”

Nhà văn Nam Cao từng viết: *"Kẻ mạnh không phải là kẻ giẫm lên vai người khác để thỏa mãn lòng ích kỷ..."*, cho nên sức mạnh thật sự của bạn nằm ở việc bạn dám lựa chọn cho mình một con đường, dám sống với lựa chọn của mình và dám rút ra bài học từ những thành công lẫn vấp ngã trên con đường bạn đi.

Đôi khi, bạn nỗ lực rất nhiều và tất cả những gì bạn nhận được không phải là tấm huy chương, chiếc cúp hay vinh quang mà chỉ đơn giản là một đồng hồ nát. Nhưng thế thì đã sao nào? Điều quan trọng là bạn đã nỗ lực rất nhiều. Lùi lại một bước, để rồi nỗ lực nhiều hơn. Khi bạn nỗ lực nhiều hơn, bạn mạnh mẽ hơn.

Con người ta không ở trên đỉnh núi bởi vì rơi xuống từ trên trời mà bởi vì trèo lên từ dưới đất. Thành công không đến từ những thứ bạn được cho mà thành công đến từ những thứ bạn vượt tới. Hãy cho phép mình sống mạnh mẽ như thế.

“Kể từ hôm nay, tôi hiểu rằng mọi chuyện xảy ra đều vì một ý nghĩa tốt đẹp nào đó.”

Trong một bài phỏng vấn, doanh nhân Dương Công Minh từng chia sẻ: *"Cuộc đời tôi không có thất bại. Tôi chỉ toàn thấy thành công may mắn trong cuộc đời. Việc tôi thua lỗ khi đi buôn xoài, bán nhà cửa và vay tiền nặng lãi để kinh doanh, tôi không xem đó là thất bại mà là may mắn. Nếu không có sự việc đó, thì không thể có tôi ngày hôm nay".*

Mọi chuyện xảy ra trong cuộc đời đều có một ý nghĩa tốt đẹp nào đó. Chúng ta học và trưởng thành từ mỗi bước mình đi, dù đúng hay là sai, thành công hay thất bại. Kết quả của những bước đi ấy không quan trọng bằng việc mỗi bước đi ấy có làm cho chúng ta NGƯỜI hơn. Hãy tự hào về bản thân mình, ngay cả khi bạn không làm được như mình mong đợi hay kết quả không như bạn mong muốn, bởi vì cái điều đáng tự hào ở đây là cho dù chuyện gì xảy ra, bạn vẫn mãi giữ vững một niềm tin.

"Kể từ hôm nay, tôi bắt đầu lại từ những gì mình đang có..."

Vượt trên cả thành công

Như đã chia sẻ ở phần trước, tôi không dám tự nhận mình là người thành công, mà chỉ dám nhận rằng bản thân đã đạt được một số thành quả tương đối trong hơn 30 năm đầu cuộc đời. Và tôi tin rằng, những thành quả ấy tôi đạt được đều là do tôi có quá nhiều may mắn. Bên cạnh điều may mắn nhất đời tôi là được sinh ra là con của Mẹ, thì tôi còn 3 điều may mắn rất lớn trong cuộc đời mình muốn chia sẻ với bạn.

May mắn thứ nhất

Tôi là người Việt Nam, là con của một đất nước, một dân tộc có quá nhiều thứ để tự hào trong suốt chiều dài 4.000 năm lịch sử. Dù có thắng có trăm, có khi mạnh có khi yếu, nhưng tất cả đều để nhắc nhở người Việt ta "thắng không kiêu, bại không nản". Trong lúc đất nước hòa bình, càng phải cố gắng sống và nghĩ nhiều hơn cho đồng bào mình và cho cả vận nước để xứng đáng hơn với truyền thống cha ông.

Tự hào là người Việt Nam, tôi chỉ dám mong mình được góp một phần nhỏ nhoi vào công cuộc xây dựng đất nước, không chỉ cho hôm nay mà còn cho cả ngàn sau. Bây giờ chúng ta có thể nhắc đến 4.000 năm lịch sử đầy tự hào là nhờ hơn 4.000 năm qua, cha ông ta đã đổ xuống dải đất quê hương này không biết bao nhiêu mồ hôi, nước mắt và cả máu. Liệu chúng ta có là niềm tự hào của nhiều thế hệ tiếp theo hay không? Câu trả lời tương lai phụ thuộc vào những lựa chọn của chúng ta trong hiện tại.

May mắn thứ hai

Tôi được sinh ra và lớn lên đa phần trong nghèo khó. Điều đó dạy cho tôi biết rằng, dù lịch sử có đáng tự hào bao nhiêu thì chúng ta vẫn không thể quên thực tế đang diễn ra. Đó là vì đất nước còn nghèo mà phần lớn người Việt vẫn còn đang mãi loay hoay lo từng miếng cơm manh áo. Tôi tin rằng họ cũng như tôi hoặc như bạn, dù phần lớn thời gian phải chạy theo cơm áo gạo tiền, họ vẫn không quên mơ ước, vẫn không quên khao khát vươn lên như bất kỳ ai.

Nếu ai cũng có quyền sống thì ai cũng có quyền mơ ước.

Đó là lý do tại sao TGM chọn đi theo con đường **"vì 1 triệu người Việt Nam hạnh phúc và thành công hơn"**. Lúc đầu chúng tôi chọn đi theo con đường ấy vì nghĩ rằng "1 triệu" là vừa sức mình nếu tính trong một đời người. Nhờ bắt tay vào hành động kiên định, TGM đã ổn định và tiến rất nhanh trên con đường ấy thông qua những sản phẩm của mình.

Thế nhưng, cũng giống như rất nhiều trí thức yêu nước khác, tôi và những người đồng đội ở TGM vẫn trần trụi với câu hỏi: *"Còn gần 90 triệu người còn lại thì sao?"*. Đây là một câu hỏi rất khó trả lời cho những gì TGM đang có trong hiện tại.

Bây giờ nếu mục tiêu đặt ra là "vì 90 triệu người Việt Nam hạnh phúc và thành công hơn", chúng tôi biết rằng, nếu muốn đạt được mục tiêu ấy, mình không thể làm cùng một cách như TGM hiện tại đang làm. Dù sao đi nữa, TGM là một cỗ xe đã được thiết kế, phát triển và tinh chỉnh để di chuyển ổn định và bền bỉ trên hành trình "vì 1 triệu người Việt Nam hạnh phúc và thành công hơn". Đó là một con đường tuyệt vời để đi và tôi muốn TGM tiếp tục con đường đó. Điều làm tôi tự hào hơn hết là sau 4 năm dựng xây, ngày hôm nay tôi tin rằng, với tài năng, ý chí và khát vọng của những người đồng đội của tôi, TGM sẽ đến được đích "vì 1 triệu người Việt Nam hạnh phúc và thành công hơn" vào năm 2020 cho dù có hay không có tôi.

Thậm chí tôi tin rằng, sau năm 2020, nếu TGM vẫn vững vàng con đường hôm nay, thì các đồng đội của tôi cũng như thế hệ kế thừa ở TGM hoàn toàn có thể đi tiếp một hành trình mới "vì 10 triệu người Việt Nam hạnh phúc và thành công hơn". Không những vậy, TGM sẽ hoàn thành hành trình ấy trước năm 2050, nếu những con người ở TGM vẫn cùng chung một khát vọng.

Chính nhờ thế, tôi cho phép mình tham lam hơn rất nhiều. Tôi mơ về một hành trình dài hơn, thử thách hơn – hành trình của cả phần đời còn lại của tôi – **hành trình vì 1 triệu người Việt Nam có thể giúp những người Việt khác hạnh phúc và thành công hơn**.

Nhiều đêm, tôi vẫn bắt gặp mình âm thầm trần trụi với ước mơ ấy, ước mơ mà khi nói ra ai cũng thấy rõ là đang vượt quá xa tầm tay của tôi trong thời điểm hiện tại, bởi vì nó to lớn quá, vĩ đại quá. Thậm chí, có thể nhiều người sẽ cho rằng tôi ba hoa, khoác lác, thiếu thực tế hay thậm chí là "bị điên" khi tôi dám nói ra mơ ước ấy. Bản thân tôi cũng tự cảm thấy mình "quá điên" khi mơ ước như thế. Nhưng có một cái gì đó cứ mãi cháy bỏng trong tôi, mãi thôi thúc tôi, và không cho phép tôi ngừng mơ ước cho dù muốn hay không.

Nếu như không viết quyển sách này, có lẽ tôi cũng chẳng bao giờ chia sẻ ước mơ ấy. Bản thân tôi cũng thừa biết mơ ước ấy quá vĩ đại ngay cả khi so với sức của cả TGM, chứ đừng nói là so với sức của một mình tôi. Nhưng khi đã chọn viết ra đây, nghĩa là tôi đã lựa chọn không quan tâm người đời sẽ nghĩ gì, nói gì, bởi vì nói cho cùng, tôi chỉ mơ ước chứ có làm gì sai đạo đức

và pháp luật đầu. Miễn không có bất kỳ ai, viện bất cứ lý do gì để cản đường tôi nhằm thỏa mãn sự ích kỷ và tầm thường của họ, là tôi mừng rồi.

Tôi chỉ quan tâm là liệu có một con đường thực hiện ước mơ đó hay không. Và cứ thế, tôi vẫn mãi trăn trở... Có thể tôi chưa tìm ra lời giải ngay, nhưng với tinh thần "biến điều không thể thành có thể" và "không thành công, thì cũng thành nhân", tôi vẫn cứ cho phép bản thân mình tìm kiếm một con đường.

May mắn thứ ba

Qua gần 10 năm nỗ lực phấn đấu vươn lên từ hai bàn tay trắng ở Singapore, tôi cảm thấy người Việt và đất nước mình chưa thật sự được trân trọng khi ở nước ngoài. Bởi vì nói cho cùng, họ không nhìn vào chiều dài lịch sử của chúng ta mà chỉ nhìn vào những gì chúng ta đang hoặc chưa làm được.

Có lần tôi đi taxi ở Singapore, người tài xế taxi vui vẻ hỏi tôi: *"Anh có phải là người Việt Nam không?"*. Vui mừng vì người khác nhận ra đúng nguồn gốc của mình, tôi trả lời ngay: *"Đúng rồi!"*. Người tài xế vẫn vui vẻ hỏi tiếp: *"Thế bây giờ muốn cưới vợ Việt Nam thì bao nhiêu tiền một cô?"*. Mặc dù biết rõ rằng người tài xế này chỉ là một người ít học và không khéo léo trong giao tiếp chứ không có ác ý, tôi vẫn cảm thấy rất sốc. Sốc đến mức tôi không thể trả lời hoặc nói chuyện tiếp. Biết mình đã lỡ lời, người tài xế cố tình nói sang những chuyện khác để "đánh lạc hướng". Nhưng tôi cảm thấy thật sự đau, bởi vì hơn ai hết tôi hiểu, trước khi mình trách người khác coi thường đất nước mình, chính mình phải tự hỏi: *"Mình đã làm gì góp phần giúp cho đất nước mình có thể ngẩng cao đầu hay chưa?"*.

Cho dù đất nước người ta là một đất nước phát triển, nhưng ở đâu đó chúng ta không thể trách họ nhìn vào thực tế hiện tại để rồi không đánh giá cao vị thế của đất nước và con người Việt Nam. Thế nên từ tận đáy lòng mình, tôi hiểu rằng vị thế của đất nước mình và của dân tộc mình cần phải được nâng cao nhiều hơn nữa. Điều này làm tôi càng quyết tâm làm một cái gì đó cho đất nước mình.

Trăn trở và quyết tâm

Đó là hai thứ khi kết hợp lại với nhau đã từng nhiều lần tạo ra những điều kì diệu trong lịch sử loài người. Tôi may mắn có được sự trăn trở lẫn quyết tâm nhờ vào hoàn cảnh của mình. Tôi chỉ mong với may mắn ấy, tôi có thể đóng góp một phần nhỏ nhoi cho sự nghiệp phát triển của Tổ quốc mình.

Chính những trăn trở và quyết tâm ấy được nung nấu trong một thời gian dài đã bắt đầu hình thành trong tôi những ý tưởng để giúp cho đất nước và dân tộc Việt Nam. Vốn không phải sinh ra để làm chính trị vì tôi thuộc tuýp người quá thẳng thắn nên nhiều khi dễ vô tình làm mất lòng người khác, cho nên tôi cũng chẳng mặn mà gì với chuyện trở thành một chính trị gia. Có lẽ nhờ thế mà tôi dành thời gian nghĩ về kinh tế nhiều hơn. Câu hỏi tôi thường tự hỏi mình nhiều nhất là: *"Mình sẽ giúp đất nước như thế nào bằng con đường kinh tế – xã hội?"*.

Tôi cũng bị ảnh hưởng một chút tư tưởng của cụ Phan Châu Trinh nên rất quan tâm tới vấn đề "dân sinh". "Dân sinh" theo quan niệm của cụ Phan Châu Trinh là cải thiện đời sống cho nhân dân, nâng cao toàn diện cuộc sống vật chất và tinh thần cũng như về các mặt khác như kinh tế, văn hóa, xã hội. Áp dụng vào xã hội hiện đại là giúp người dân làm giàu cả về vật chất lẫn tinh thần. Tôi thật sự tin vào triết lý:

"Dân giàu thì nước mới mạnh."

Vấn đề ở chỗ là dù kinh tế Việt Nam có phát triển, đại đa số người dân vẫn chưa giàu. Thậm

chí, một số người kiếm được nhiều tiền một cách bất chính lại có vẻ ngày càng nghèo đi. Nghèo ở đây là họ ngày càng nghèo về nhân cách và các giá trị tinh thần. Liệu đến khi nào người Việt chúng ta mới dám nhìn thẳng vào thực tế là không ít người nghèo lẫn người giàu trong đất nước này đa phần đang dần "nghèo" đi? Chính vì thế mà khi nền kinh tế đi xuống, cái nghèo về vật chất được thấy rõ trong xã hội, và bên cạnh đó, cái nghèo về nhân nghĩa cũng thể hiện rõ không kém.

Đứng trước thực trạng đó của đất nước, tôi bắt đầu hình thành trong đầu những ý tưởng. Lúc đầu chỉ là những ý tưởng rời rạc dường như chẳng liên quan gì đến nhau. Nhưng rồi một ngày, mọi thứ được ghép lại dường như hoàn hảo với nhau. Như thế, tôi đã tìm ra con đường của mình để góp phần xây dựng đất nước bằng kinh tế. Tôi gọi con đường ấy là con đường: **LÀM GIÀU BỀN VỮNG**.

Giàu ở đây phải được hiểu rộng hơn là không chỉ giàu tiền, giàu bạc, mà còn là giàu quan hệ, giàu trí tuệ, giàu tinh thần, giàu hạnh phúc,... Khi chúng ta giàu có hơn về nhiều mặt, nghĩa là chúng ta đã giàu có đúng nghĩa. Giàu có đúng nghĩa tức là chúng ta thật sự thành công. Khi càng thật sự thành công, chúng ta chắc chắn sẽ càng hạnh phúc. Một dân tộc giàu có bền vững, thành công đúng nghĩa và hạnh phúc trọn vẹn sẽ tạo nên một xã hội dân chủ văn minh. Một xã hội dân chủ văn minh sẽ tạo nên một đất nước hùng cường. Một đất nước hùng cường sẽ là một di sản vĩ đại của thế hệ hôm nay để những thế hệ tiếp theo có thể tự hào kế thừa.

Đó sẽ là một con đường dài, rất dài, có thể bằng cả phần đời còn lại của tôi. Con đường ấy tôi sẽ đi bắt đầu bằng một quyển sách được dự kiến phát hành vào năm 2014. Quyển sách ấy cũng mang tên **Làm Giàu Bền Vững**. Cho dù bạn đã đọc nhiều sách về làm giàu rồi thì tôi vẫn tin chắc rằng đây là một quyển sách về làm giàu mà bạn chưa bao giờ từng thấy. Bởi vì quyển sách ấy không chỉ chia sẻ triết lý làm giàu bền vững, giúp bạn giàu có đúng nghĩa cả về vật chất lẫn tinh thần, mà còn chia sẻ về những cách cụ thể mà bạn có thể bắt tay vào hành động ngay để bắt đầu con đường làm giàu bền vững của mình.

Thêm vào đó, bởi vì bản thân tôi luôn rất tâm đắc với triết lý:

Nếu tất cả quyết định kinh doanh đều chỉ dựa trên lợi nhuận thì đến bao giờ chúng ta mới có được một xã hội tốt đẹp hơn?

Cho nên, quyển sách *Làm Giàu Bền Vững* sẽ đặt mục tiêu góp một phần vào công cuộc giúp xã hội làm giàu và xây dựng đất nước lên hàng đầu. Sách sẽ được đầu tư hết sức công phu về nội dung lẫn chất lượng, nhưng giá sẽ rẻ hơn nhiều so với giá trị thực của sách. Còn đối với những ai khó khăn đến mức không có đủ tiền mua sách in dù giá đã rẻ, tôi và TGM Books sẽ tặng phiên bản điện tử của quyển sách ấy hoàn toàn miễn phí. Thậm chí, đối với những công ty, cơ quan, đoàn thể, tổ chức xã hội, tổ chức từ thiện,... muốn mua với số lượng nhiều để làm quà tặng, TGM Books sẵn sàng hỗ trợ mức giá ưu đãi cực kỳ đặc biệt chỉ có thể có khi mua trực tiếp tại TGM Books. (Để dễ hình dung hơn về quyển sách *Làm Giàu Bền Vững*, bạn có thể tìm đọc 2 trích đoạn ngắn trong phần Phụ Lục.)

Mục tiêu là cùng với nhau, chúng ta sẽ giúp cho càng nhiều người Việt càng tốt có thể bắt đầu con đường làm giàu bền vững của mình. Khi kiến thức làm giàu bền vững có thể đến được với cả những người nghèo nhất bằng nỗ lực của cả xã hội, nghĩa là chúng ta đã bắt đầu một bước trên con đường làm cho quê hương Việt Nam giàu đẹp, hùng cường hơn, bởi vì một lần nữa, *"dân có giàu thì nước mới mạnh"*.

Tiếp theo sau quyển sách, bước thứ hai sẽ là một khóa học cùng tên với quyển sách. Đây cũng sẽ là một sản phẩm huấn luyện mang tính đột phá nữa theo phong cách của tôi. Tất nhiên cũng giống như quyển sách, khóa học này cũng sẽ là một sản phẩm hướng đến mục tiêu xã hội nhiều hơn là mục tiêu kinh doanh.

Quyển sách và khóa học *Làm Giàu Bền Vững* cũng chỉ là hai bước rất nhỏ đầu tiên trên con đường rất dài mà tôi đã quyết tâm phải đi cho đến đích. Dù là 5 năm, 10 năm, 20 năm hay 30 năm, khi đã có một con đường, cứ đi rồi sẽ đến. Bởi vì...

Vượt lên trên cả thành công, đó là sự lựa chọn để sống một cuộc đời đầy ý nghĩa.

Nếu bạn muốn, hãy đồng hành cùng tôi ngay bây giờ!

Nếu quyển sách này đã giúp cho bạn rút ra được nhiều bài học giá trị cho riêng mình, đã bắt đầu suy ngẫm, trăn trở và hiểu được lý do tại sao mình phải quyết tâm bắt đầu làm một cái gì đó, hoặc bắt đầu lại từ những gì mình đang có, để thay đổi cuộc đời mình một lần cho mãi mãi, thì dự án *Làm Giàu Bền Vững* sẽ giúp trang bị cho bạn những kỹ năng và phương pháp thiết thực để giàu có trọn vẹn, thành công hơn và hạnh phúc hơn.

Tôi biết bạn đang rất muốn tìm hiểu và thậm chí cân nhắc tham gia vào dự án *Làm Giàu Bền Vững* để tạo nên sự khác biệt cho cuộc đời mình, bạn bè và cả người xung quanh. Cho nên, tôi quyết định thay vì để bạn phải đợi đến năm 2014, thì ngay từ bây giờ bạn có thể đăng ký nhận thông tin cập nhật từ dự án.

Vì đây là bí mật kinh doanh nên tôi chưa thể tiết lộ chi tiết ngay bây giờ. Hơn nữa, tôi vẫn đang trong giai đoạn hoàn thành việc viết và lên kế hoạch cho dự án, và cũng đang tìm kiếm nhà đầu tư phù hợp. Tuy nhiên, bởi vì bạn đã đọc trọn vẹn quyển sách này, nên bạn chắc hẳn là một người bạn tốt của tôi, tôi xin được tiết lộ một số chi tiết mà tôi, tin rằng sẽ có lợi cho bạn:

- Bạn có thể tham gia vào dự án hoàn toàn miễn phí. Ngay cả khi như vậy, bạn vẫn có được những cơ hội và những lợi ích bền vững.
- Bạn tham gia càng sớm thì bạn càng có nhiều lợi ích về sau.
- Bạn tham gia càng nhiệt tình ngay bây giờ thì bạn càng thành công và hạnh phúc hơn.
- Bạn giới thiệu càng nhiều người tham gia thì bạn sẽ càng có lợi. Không những vậy, bạn còn có nhiều niềm vui vì những người bạn giới thiệu tham gia cũng sẽ nhận được những lợi ích như bạn.
- Càng nhiều người tham gia, con đường làm giàu bền vững của mỗi người sẽ nhanh hơn và dễ dàng hơn. (Bạn có biết cách làm giàu nhanh nhất là có nhiều người cùng làm với bạn? TGM thành công vì tôi không chỉ có một mình, bạn đã đọc quyển sách này và bạn biết rõ điều đó).

Một quy luật của cuộc sống, đó là: Những người dám đi tiên phong và dám nỗ lực nhiều hơn sẽ luôn có cơ hội để đạt được những thành quả to lớn hơn những người khác rất nhiều lần. Tôi rất tiếc là tạm thời tôi chỉ có thể tiết lộ đến thế vì đây là một dự án kinh doanh nghiêm túc, nên cần phải giữ bí mật cho tới giờ phút chót. Không một tập đoàn kinh tế – xã hội thành công nào có thể được xây dựng chỉ trong vòng một thời gian ngắn, cho nên, tôi rất mong bạn kiên nhẫn.

Còn bây giờ, nếu bạn muốn mình là người đầu tiên nắm bắt những thông tin mới nhất từ dự án *Làm Giàu Bền Vững*, hãy tham gia ngay bây giờ để có được lợi thế của người tiên phong.

WWW.VSEN.VN

Khép lại bằng những lời cảm ơn

Nếu như quyển sách này được mở ra bằng những lời cảm ơn thì cũng nên được khép lại bằng những lời cảm ơn.

Trước hết, xin cảm ơn bạn đã dành thời gian đọc hết quyển sách này và mong rằng bạn sẽ còn đọc lại nhiều lần nữa, hoặc giới thiệu quyển sách này đến bạn bè và người thân của mình.

Xin chân thành cảm ơn tất cả những ai đã luôn yêu thương và quý mến tôi, bởi vì đối với tôi, tài sản lớn nhất trên đời này là được yêu thương, được quý mến. Năm 27 tuổi, nhìn vào tấm gương của Adam Khoo trở thành triệu phú ở tuổi 26, tôi đã mong muốn mình trở thành triệu phú như Adam. Còn giờ đây ở tuổi 32, tôi lại có một mong muốn khác. Tôi mong mình trở thành triệu phú của tình yêu thương chứ không phải của tiền bạc. Và vì thế, tôi trân trọng một cách sâu sắc tình cảm và sự quý mến mà bất kì ai dành cho tôi trong cuộc đời này, cho dù đã quen hay chưa từng gặp mặt.

Cuối cùng, tôi cảm ơn đã được sinh ra là người Việt Nam để ngày hôm nay tôi có thể tự hào về dòng máu và tổ tiên của mình. Cho dù đất nước chúng ta còn nghèo còn lạc hậu, nhưng tôi cảm ơn những người Việt yêu nước không chỉ ở Việt Nam mà trên toàn thế giới, cho dù mang quốc tịch gì đi nữa thì cũng vẫn mang cùng với tôi dòng máu Việt, đã luôn chia sẻ với tôi mơ ước về một đất nước Việt Nam giàu đẹp hơn, hùng cường hơn, để người Việt không chỉ tự hào vì quá khứ mà còn ngẩng cao đầu vì hiện tại.

Phụ lục 1: bản thảo làm giàu bền vững

Những trích đoạn sau đây vẫn còn trong giai đoạn bản thảo cho nên có thể sẽ chưa hoàn chỉnh và sẽ khác so với nội dung cuối cùng được in trong sách *Làm Giàu Bền Vững* – sẽ được phát hành trong năm 2014.

Trích đoạn 1: Bạn muốn là người làm thuê hay làm chủ?

Những người làm thuê đầy tự hào

Trong quá trình làm công việc huấn luyện của mình, tôi phát hiện rất nhiều người không thích thậm chí ghét công việc hiện tại của mình. Có nhiều lý do, nhưng một trong những lý do thường gặp đó là vì công việc họ đang có là một việc làm thuê. Là một người từng cố gắng thoát ra khỏi công việc làm thuê của mình, tôi hiểu được cái dồn nén, cũng như cái khao khát của họ, và cũng có thể là của cả bạn nữa.

Tuy nhiên, tôi vẫn buộc phải nói thẳng rằng, làm thuê chẳng có gì sai hay không tốt cả. Quan trọng là cách chúng ta tư duy về công việc của mình. Có những người làm thuê tuyệt vời mà tôi cực kỳ ngưỡng mộ như cựu CEO của GE – Jack Welch. Thậm chí, ngay bây giờ, tôi có thể liệt kê cho bạn mức thu nhập hàng năm khủng khiếp của những CEO làm thuê của các tập đoàn hàng đầu trên thế giới (số liệu năm 2011 từ Huffington Post):

- Alan Mulally – Ford – 29,5 triệu đô.
- John P. Daane – Altera – 29,6 triệu đô.
- Clarence P. Cazalot Jr. – Marathon Oil – 29,9 triệu đô.
- Robert A. Iger – Walt Disney – 31,4 triệu đô.
- David M. Cote – Honeywell International – 35,7 triệu đô.
- Philippe P. Dauman – Viacom – 43,1 triệu đô.
- Sanjay K. Jha – Motorola Mobility – 47,2 triệu đô.
- David M. Zaslav – Discovery Communications – 52,4 triệu đô.
- Leslie Moonves – CBS – 68,4 triệu đô.

Trong số tất cả doanh nhân, có bao nhiêu doanh nhân ngoài kia có thể kiếm được thu nhập cao hơn những người làm thuê này? Nên nhớ, đây chỉ là vài người tiêu biểu thôi, ở ngoài kia còn rất nhiều người làm thuê thành công về mặt tài chính như thế.

Vấn đề không phải là ở công việc, mà vấn đề nằm ở mong muốn của mỗi người. Nếu bạn mong muốn vươn lên bằng chính tài năng và nỗ lực của mình trong một công ty hay một tập đoàn nào đó, thì cho dù là làm thuê đi nữa, đó vẫn là một mơ ước hết sức ý nghĩa. Ngược lại, nếu một người vỗ ngực tự xưng là một doanh nhân nhưng làm ăn theo kiểu chụp giựt, lừa lọc, gây hại cho xã hội lẫn đất nước thì còn đáng khinh hơn một kẻ lười biếng không chịu lao động.

Vấn đề cũng không phải là bạn làm thuê hay không, mà vấn đề là bạn có làm công việc của mình ở đẳng cấp cao nhất có thể hay không. Vị trí bạn làm trong một công ty không quan trọng bằng việc bạn làm được gì ở vị trí của mình. Một lập trình viên giỏi có thể cả đời chỉ là lập trình viên, nhưng mức lương của anh ta có thể sẽ còn cao cả cấp quản lý của mình. Một nhân viên bán hàng giỏi có thể cả đời chỉ là nhân viên bán hàng, nhưng thu nhập có thể cao hơn CEO hay cổ tức mà các vị chủ công ty nhận được.

Ai cũng là người làm thuê

Nói cho cùng, ai cũng là người đi làm thuê. Doanh nhân cũng là một nghề và cũng chỉ là một người đi làm thuê. Nếu một người đi làm thuê thông thường nhận lương từ giá trị mình tạo ra cho công ty, thì một doanh nhân không thể tự trả lương cho mình mà thật ra là nhận lương từ chính khách hàng mình phục vụ.

Thậm chí, nếu bạn đi làm thuê bình thường, bạn chỉ có một hoặc hai vị sếp là nhiều, và bạn chỉ cần làm để một hoặc hai vị sếp đó hài lòng với hiệu quả công việc của bạn. Còn một doanh nhân thì thường có rất nhiều "sếp" để phải làm hài lòng (thậm chí còn to hơn cả sếp, vì phải gọi họ là "thượng đế"). Một người đi làm thuê mà làm việc không tốt thì có thể bị sếp cho nghỉ việc. Bạn nghĩ xem, một doanh nhân mà làm việc không tốt liệu có bị các "thượng đế" đẩy ra khỏi thị trường không?

Ngày hôm nay, là chủ doanh nghiệp của mình, tôi vẫn hàng ngày chăm chỉ đi làm thuê cho hàng trăm ngàn khách hàng. Mỗi lần một doanh nghiệp hay một tổ chức mời tôi đến một chương trình diễn thuyết, có thể họ trả tôi một mức thù lao rất hậu hĩnh, nhưng rốt cuộc tôi vẫn là đi làm thuê cho họ.

Cho nên một lần nữa, không ai trong chúng ta không phải là người làm thuê. Nhưng...

Chúng ta đều có thể làm chủ

Khi tôi đi làm thuê, tôi cũng chẳng nghĩ mình đi làm thuê, tôi nghĩ mình là "giám đốc" của công ty "Trần Đăng Khoa", và công ty của tôi cung cấp dịch vụ phát triển phần mềm và tư vấn cho khách hàng là tập đoàn British Telecom (thật ra là nơi thuê tôi làm việc).

Trách nhiệm của công ty "Trần Đăng Khoa" là làm thế nào cho khách hàng hài lòng và mang lại nhiều giá trị hơn cho khách hàng, để ngược lại, khách hàng sẽ trả cho công ty "Trần Đăng Khoa" cái giá tốt nhất. Tôi cũng quyết định "giá dịch vụ" của mình bằng cách thương lượng lại với sếp khi cần. Khi đã khẳng định được chất lượng "dịch vụ" của mình, thì khách hàng lúc nào cũng sẵn sàng trả giá cao hơn để có được "dịch vụ" ấy, miễn là mình đưa ra "giá" hợp lý so với thị trường.

Với suy nghĩ ấy, tôi chẳng thấy mình đi làm thuê tí nào cả. Tôi rời công việc ở British Telecom cũng giống như tôi dừng những công việc kinh doanh khác mà tôi không cảm thấy mình đủ đam mê hoặc không có đủ không gian để vẫy vùng, chứ tôi không phải là rời BT như một người đi làm thuê. Tôi bước ra khỏi BT như một ông chủ của cuộc đời mình.

Bạn cũng thế, cho dù bạn đang làm ở đâu, bạn không phải là một người đi làm thuê nếu bạn biết cách làm tăng giá trị của mình trong mắt "khách hàng" (tức là công ty của bạn).

Nói tóm lại, làm thuê hay làm chủ chỉ là cách bạn tư duy về công việc của mình. Nếu bạn nghĩ mình là một người đi làm thuê, thì cho dù bạn là một doanh nhân, bạn vẫn chỉ là một người đi làm thuê. Nếu bạn biết cách tư duy như một người làm chủ – không chỉ làm chủ công việc của mình mà còn làm chủ cuộc đời mình – thì cho dù bạn đang đi làm cho một công ty nào đó, bạn vẫn có thể là một người làm chủ thật sự.

Mỗi người có một mong muốn và hoài bão khác nhau, cho nên con đường thực hiện sẽ khác nhau. Mỗi người có một tài năng khác nhau nên chỗ để vẫy vùng cũng khác nhau. Cho nên, hãy chọn công việc nào phù hợp với mơ ước của bạn nhất, công việc nào bạn làm giỏi nhất, thì cho dù bạn là một người đi làm thuê hay một doanh nhân, thành công của bạn đều không bị giới hạn bởi vì bạn luôn là chủ của chính mình và của cuộc đời mình.

Trích đoạn 2: Tôi đọc một quyển sách, tôi mơ một ước mơ

Trong công việc của mình, không ít lần có người hỏi tôi rằng: "*Quyển sách nào làm anh tâm đắc nhất?*", "*Anh coi quyển sách nào là quyển sách gối đầu giường của mình?*", "*Quyển sách nào đã làm thay đổi cuộc đời anh?*",... Những lúc ấy, tôi thường trả lời vui rằng: "*Thật ra thì tôi chẳng gối đầu bằng quyển sách nào cả vì dù sao gối đầu bằng gối vẫn thoải mái và dễ ngủ hơn, nhưng tôi biết rõ quyển sách nào đã thật sự tạo nên sự khác biệt to lớn trong cuộc đời tôi.*"

Đó không hẳn là quyển sách hay nhất trong mọi thời đại, thậm chí không hẳn là quyển sách hay nhất mà tôi từng được đọc vì đối với tôi, mỗi quyển sách có cái hay và giá trị riêng của nó. Thế nhưng, bởi vì quyển sách ấy đã xuất hiện đúng vào thời điểm tôi cần nó nhất, cho nên tôi không bao giờ có thể quên được cái kỷ niệm "hội ngộ" với quyển sách mà tôi xem một cách nào đó đã thật sự làm thay đổi cuộc đời tôi theo nhiều nghĩa.

Câu chuyện xảy ra vào khoảng cuối năm 2006 khi tôi vẫn còn đang sống và làm việc tại Singapore. Lúc ấy, tôi là một con người khác hẳn bây giờ. Tôi chăm chỉ đi làm, chờ nhận tiền lương hàng tháng, hy vọng cuối năm sẽ có thưởng, năm sau sẽ được tăng lương. Tôi mơ ước, những ước mơ rất đời thường, cố đi làm để dành tiền, trả hết nợ tiền nhà và tậu cho mình một chiếc ô tô.

Thế rồi một hôm, một người bạn tôi quen biết từ khi chúng tôi còn học cấp 3 ở Việt Nam mời tôi đến nhà bạn ấy để ăn tiệc chia tay trước khi bạn ấy lên đường sang Mỹ. Cuối bữa tiệc, bạn ấy thông báo cho tất cả mọi người tham dự một tin hết sức hấp dẫn. Đó là ai thích lấy đồ vật nào trong nhà bạn ấy về làm kỷ niệm thì cứ lấy. Thế là người thì xin cái đèn bàn, người thì xin con gấu bông to quá khổ, người thì xin những món đồ trang trí đủ màu, người thì xin những

quyển tạp chí bóng loáng, rực rỡ,...

Về phần mình, nếu như bình thường thì chắc tôi cũng sẽ tìm một món gì đó giá trị một chút để xin bởi vì tôi cũng không phải khá giả gì đến mức bạn cho đồ mà chẳng muốn lấy, nhất là khi đó là tấm lòng của bạn. Nhưng chẳng hiểu vì sao lúc ấy, tôi không thể chú ý đến bất kỳ món đồ nào trong vô số món đồ hay ho mà bạn tôi để lại. Thứ duy nhất cuốn hút tôi lúc ấy là một quyển sách giấy vàng đã ngả sang nâu, bị bỏ nằm chổng chơ trong một cái thùng chứa nhiều thứ đồ linh tinh không mấy giá trị mà bạn tôi định vứt đi. Quyển sách trông khá cũ kỹ với một vài trang bị mất góc, long ra khỏi bìa, cùng những lời ghi chú nguêch ngoạc của ai đó. Có lẽ chủ nhân của quyển sách không chỉ đơn giản đã đọc mà còn đã đọc rất kỹ. Tôi hỏi bạn tôi người đọc quyển sách này là ai thì được biết rằng, đó chính là mẹ bạn ấy, một nữ doanh nhân khá năng động và thành công đang sống tại Mỹ.

Thế là thay vì lao vào chọn những món đồ khác, tôi bắt đầu ngồi nghiền ngẫm những trang sách để rồi rốt cuộc quyết định chỉ xin mỗi quyển sách cũ ấy mà thôi. Thấy tôi xin quyển sách ấy, bạn tôi đã rất ngạc nhiên. Nhưng bạn ấy chắc sẽ còn ngạc nhiên hơn khi biết rằng, quyển sách vàng ố, cũ kỹ mà mình định vứt đi ấy sẽ mãi mãi thay đổi cuộc đời tôi. Quyển sách ấy có tên là ***Simple Steps to Impossible Dreams*** (tạm dịch: ***Những Bước Đơn Giản Đến Những Ước Mơ Không Tưởng***).

Thời đó, sau bao nhiêu năm nỗ lực học hành, sau bao thăng trầm trong cuộc sống và công việc, tôi nghĩ mình đã học được cách sống thực tế hơn, để rồi khi cầm quyển sách trên tay, tôi bất chợt nhận ra rằng tôi không đang sống thực tế hơn mà tôi đang sống nhu nhược hơn. Tôi đã chấp nhận tin những niềm tin tầm thường. Tôi đã mơ những điều mình cho là vừa sức. Không những vậy, tôi đã luôn sống trong sợ hãi. Tôi sợ bị chê bai, coi thường hay chỉ trích. Tôi sợ những hạn chế của chính mình. Tôi sợ mất đi những gì mình đang có thay vì mong muốn có được nhiều hơn.

Thế rồi, quyển sách cho tôi biết rằng, những niềm tin ấy và nỗi sợ ấy đang là những sợi dây xích đang trói tôi lại, và nhiệm vụ của tôi là phải chặt đứt những sợi dây xích ấy. Áp dụng những phương pháp mà quyển sách chia sẻ, tôi bắt đầu quá trình "phá bỏ xiềng xích" của mình. Tôi nhận ra rằng, đa số mọi người không thành công không phải bởi vì họ kém cỏi hay thiếu khả năng, mà vì họ không dám cho mình quyền được thành công.

Sau này khi tôi mua lại bản quyền để dịch quyển sách ấy sang tiếng Việt (với tựa là ***Những Bước Đơn Giản Đến Ước Mơ***), đối tác bản quyền tặng tôi đến vài quyển sách mẫu mới tinh và thơm tất, nhưng tôi chẳng bao giờ mở những quyển sách mẫu ấy ra đọc cả. Bởi vì tất cả những kỷ niệm và tình cảm của tôi đã dành cho quyển sách vàng ố cũ kỹ đầu tiên mất rồi. Điều duy nhất tôi cảm thấy hơi tiếc là khi về Việt Nam tôi đã không mang quyển sách ấy theo bên mình. Nhưng chỉ là hơi tiếc thôi vì quyển sách ấy tôi vẫn còn giữ tại ngôi nhà thân yêu của mình ở Singapore.

Singapore là đất nước tôi sống những năm tháng vất vả bươn chải của đời sinh viên, rồi chân ướt chân ráo ra trường tìm cho mình một chỗ đứng trong xã hội. Singapore cũng là nơi tôi mua được căn nhà đầu tiên của mình. Singapore là nơi tôi học cách sống thực tế hơn nhưng cũng là nơi tôi tìm thấy mơ ước từ một quyển sách cũ kỹ. Singapore cũng là nơi tôi khởi nghiệp, bứt phá, và rồi hiểu rõ giá trị của "ra đi để trở về". Quyển sách ấy nên ở lại Singapore vì đó là chỗ của nó cùng với bao nhiêu những điều tốt đẹp khác mà tôi đã học được.

Đã nhiều năm kể từ khi tôi đọc quyển sách ấy, cùng với thời gian, quyển sách rồi sẽ cũ hơn, sẽ vàng ố hơn, nhưng có một nơi mà nó sẽ không bao giờ cũ, đó là trong chính trái tim và những ước mơ của tôi. Sẽ không bao giờ có TGM hay mơ ước "vì 1 triệu người Việt Nam hạnh phúc và thành công hơn" nếu như tôi không biết rằng, có những bước đơn giản để đi đến những ước mơ không tưởng trong cuộc đời mình.

Qua chặng đường ấy, tôi hiểu được một điều, sức mạnh thật sự không nằm ở bên ngoài. Sức mạnh thật sự nằm ở bên trong những trái tim quả cảm, dám mơ những giấc mơ không tưởng, dám khao khát những điều người khác không dám. Lịch sử loài người đã chứng minh điều đó.

Những điều kỳ diệu không xuất phát từ những cá nhân kiệt xuất, mà những điều kỳ diệu xuất phát từ những ước mơ vĩ đại của những người tưởng chừng rất bình thường, như tôi hay như bạn.

Ngày hôm nay ở tuổi ngoài 30, tôi thật không dám tự nhận mình thành công, nhưng tôi thấy mình đã tiến xa hơn rất nhiều so với tôi của những năm trước. Tôi không còn mơ có một việc làm ổn định lương cao nữa vì dù gì tôi cũng đã bỏ những thứ đó lại Singapore để về Việt Nam lập nghiệp. Tôi không mơ được tăng lương nữa vì bây giờ chính tôi đang tự quyết định mức lương cho mình. Tôi cũng không còn phải mơ có nhà có xe nữa. Ngày hôm nay, tôi mơ một giấc mơ to lớn hơn, tôi mơ về một dân tộc Việt Nam dám mơ ước và khao khát những điều vĩ đại, dám sống và quyết tâm phấn đấu vươn lên, dám làm giàu bền vững cho bản thân, cho gia đình và cho đất nước.

Nếu bạn đang đọc những dòng này và cũng đang mơ về một công việc ổn định lương cao, mơ được tăng lương, mơ có nhà, có xe, có địa vị xã hội, thì tôi khẳng định với bạn rằng, những ước mơ ấy chẳng có gì là sai cả, thậm chí còn tốt nữa. Đạt được những ước mơ ấy chắc chắn sẽ là tiền đề vững chắc cho tương lai. Và tôi cũng đã từng mơ những ước mơ của bạn.

Nhưng tôi muốn nói với bạn rằng, bạn không hẳn phải đạt được hoặc từ bỏ những ước mơ nhỏ để có thể có những ước mơ to lớn hơn. Bạn chỉ cần đơn giản dám mơ ước to lớn hơn. Khi bạn lựa chọn mơ về những điều to lớn, bạn sẽ bắt đầu hành động quyết liệt hơn để thực hiện những ước mơ nhỏ nhanh hơn, cũng như đặt hết tâm huyết và quyết tâm của mình vào việc tiến lên phía trước. Làm sao bạn có thể mơ ước làm giàu cho dân tộc, cho đất nước, khi bạn thậm chí không dám nỗ lực bứt phá để làm giàu cho chính mình? Làm sao bạn có thể mơ những ước mơ vĩ đại nếu vẫn còn những "giấc mơ con đẻ nát cuộc đời con", vẫn mong cái "hạnh phúc đựng trong một tà áo đẹp", vẫn chỉ dừng lại ở "một mái nhà yên rủ bóng xuống tâm hồn"? Liệu đã đến lúc bạn phải nỗ lực nhiều hơn để hoàn thành những ước mơ rất đời vì những ước mơ rất người trong tương lai?

Một cánh én không làm nên mùa xuân. Một mình tôi đâu có mơ ước to lớn cỡ nào thì vẫn biết rằng sức mỗi người có hạn. Nhưng tôi vẫn dám khát khao, dám mơ ước vì tôi biết mình không phải mơ giấc mơ vĩ đại ấy một mình, vì tôi muốn mơ giấc mơ ấy cùng với bạn.

Tôi mơ rằng cả bạn và tôi sẽ giàu có hơn rất nhiều. Không những vậy, chúng ta còn giàu có đúng nghĩa và giàu có trọn vẹn. Bạn đã đọc những bí quyết làm giàu bền vững trong quyển sách này. Bạn đã biết rằng để làm giàu nhanh hơn nhưng vẫn bền vững, bạn cần có nhiều người cùng làm với mình. Tôi muốn làm giàu cùng bạn, nhiều người khác cũng muốn làm giàu cùng bạn. Chúng ta không chỉ làm giàu cho bản thân mình, mà còn cho gia đình mình và trên hết là cho đất nước mình. Liệu bạn có cho phép tôi và những người khác đồng hành với bạn trên con đường làm giàu bền vững này?

Và điều cuối cùng tôi muốn hỏi: *"Tôi đã luôn từng mơ ước mơ của bạn, đến khi nào bạn sẽ mơ ước mơ lớn này cùng tôi?"*.

Phụ lục 2: khóa học Sống và Khát Vọng

Mặc dù cùng tên với quyển sách này, nhưng nội dung của khóa học *Sống và Khát Vọng* gần như khác hoàn toàn những nội dung tôi chia sẻ ở đây. Khóa học tập trung chủ yếu vào các trải nghiệm tâm lý để giúp bạn học cách tư duy thành công theo phương pháp hoàn toàn khác với kiểu học lý thuyết thông thường.

Có thể khóa học *Sống và Khát Vọng* chưa được nổi tiếng bằng khóa học *Tôi Tài Giỏi! Bạn Cũng Thế!*, vì ra đời sau và đa số người trưởng thành đều nghĩ mình đã biết hết mọi thứ, nên khóa học ít được quan tâm hơn. Thế nhưng, *Sống và Khát Vọng* mới thật sự là khóa học mà tôi tâm đắc nhất, bởi thế mà tôi trân trọng và tự hào đặt tên khóa học ấy là **Sống và Khát Vọng**.

Bạn có thể tìm hiểu thêm thông tin về khóa học đặc biệt dành riêng cho người trưởng thành này tại:

www.SongvaKhatVong.vn

"Tôi đến với khóa học này với mong muốn thay đổi bản thân, thay đổi cuộc sống hiện tại. Trong 3 ngày với những điều học được, những trải nghiệm thú vị, tôi tin mình đã có đủ nền tảng cho một sự thay đổi lớn. Không có quyết định đúng hay sai, đó chỉ là sự lựa chọn. Với tôi, đơn giản là tôi đã chọn khóa học này." – **Đặng Thị Thanh Dung**

"Khóa học đã giúp tôi nhận ra giá trị của bản thân mình và "lôi" cái con người mạnh mẽ bên trong tôi ra khỏi vỏ bọc của chính nó, để chấp nhận và cho phép mình thay đổi, để tự tin vươn lên bằng chính khả năng của mình." – **Phạm Ngọc Anh**

*"Tôi đã có cơ hội gặp và làm quen với nhiều người bạn mới, những người có cùng tính cách, trần trở giống tôi. Điều quan trọng hơn nữa là tôi hiểu bản thân mình hơn, tôi đã nỗ lực hết mình cho thử thách và chiến thắng bản thân. Tôi phải thay đổi!" – **Trương Thị Ngọc Bích***

*"Thật tuyệt vời, tôi chưa bao giờ thấy mình cần phải có trách nhiệm với bản thân, gia đình, xã hội như lúc này. Tôi phải sống xứng đáng với những người đã hy sinh vì tôi, những người đã luôn yêu thương, lo lắng cho tôi. Tôi hứa tôi sẽ làm được. TÔI SẼ HẠNH PHÚC ĐỂ THÀNH CÔNG." – **Vũ Thị Thùy Loan***

*"Qua khóa học, tôi đã nhận ra tôi đã để cho những người khác chọn cho mình con đường thành công. Nay, tôi đã tìm được công thức thành công cho chính mình, thành công của tôi không nằm ở căn nhà, chiếc xe, chức vụ mà thành công của tôi nằm ở những giá trị sống, niềm tin và ở chính con người bên trong tôi." – **Tạ Chiêu Bảo***

*"Trải qua 3 ngày tham gia khóa học tôi cứ cảm tưởng mình đang ở trên một vùng đất mới mà vùng đất đó có những con người luôn khao khát thành công như tôi, vùng đất đó có những trải nghiệm thật tuyệt vời, nó giúp tôi củng cố thêm niềm tin của mình. Tôi tin mình làm được!" – **Thái Thị Bảo Yến***

Phụ lục 3:

liên lạc và kết nối

Email

Sinh năm 1981 nên tôi thấy mình vẫn còn quá trẻ và non nớt về kiến thức, kinh nghiệm cũng như trải nghiệm. Tôi rất mong có được cơ hội học hỏi nhiều hơn, lắng nghe nhiều hơn, trải nghiệm nhiều hơn từ những người đi trước, và cả từ những bạn trẻ tuổi hơn tôi nhưng tài không đợi tuổi. Cho nên, nếu bạn muốn góp ý cho nội dung quyển sách này được tốt hơn, tôi thật lòng mong được tiếp thu ý kiến của bạn tại địa chỉ email: *trandangkhoa@tgm.vn*.

Bên cạnh đó, do công việc khá bận rộn, cũng như thường xuyên nhận được rất nhiều email từ độc giả, nên tôi sẽ không cách nào trả lời email của bạn ngay được. Nhưng tôi sẽ cố gắng hồi âm cho bạn chậm nhất là trong vòng 2 tuần. Rất mong sự thông cảm của bạn.

Tôi cam kết sẽ trả lời tất cả email cho nên sau 2 tuần nếu bạn không nhận được hồi âm thì có lẽ email của bạn đã bị thất lạc. Trong trường hợp đó, mong bạn vui lòng gửi lại lần nữa thì tôi mới có thể trả lời cho bạn.

Cảm nhận

Ngoài ra, nếu bạn có những cảm nhận sâu sắc về quyển sách này hoặc muốn viết lời đề tặng cho quyển sách, cũng xin vui lòng gửi cảm nhận hoặc lời đề tặng của bạn về địa chỉ email *trandangkhoa@tgm.vn*.

Bên cạnh đó, vì cảm nhận hoặc đề tặng của bạn sẽ được chia sẻ với cộng đồng, mong bạn gửi kèm những thông tin cần thiết như là: họ tên, chức vụ, nơi làm việc hoặc công tác,...

Thậm chí, nếu có thể, rất mong bạn có thể gửi kèm cả một tấm ảnh chụp gần của bạn. Dĩ nhiên, đây hoàn toàn là lựa chọn của bạn.

Điện thoại

Trong trường hợp bạn cần liên hệ với tôi gấp hơn cho những công việc quan trọng như: mời diễn thuyết trong các sự kiện lớn, mời huấn luyện kỹ năng cho công ty hoặc khách hàng của bạn, mời tham gia chương trình truyền hình hoặc trả lời phỏng vấn báo chí,... bạn có thể liên lạc trực tiếp với trợ lý của tôi là bạn Hà Ngân tại email *phamhangan@tgm.vn* hoặc số điện thoại 097 593 7267 để được hỗ trợ nhanh hơn.

Internet

Còn nếu bạn muốn kết nối với tôi qua mạng thì có những cách sau đây:

1. Kết nối qua Facebook tại địa chỉ: **www.facebook.com/diengia.trandangkhoa**. Tại đây, bạn có thể bấm nút Like / Thích để kết nối và thường xuyên nhận được những suy ngẫm hoặc chia sẻ của tôi qua Facebook.
2. Kết nối qua trang cá nhân tại địa chỉ: **www.trandangkhoa.vn**. Tại đây, bạn có thể đăng ký vào danh sách kết bạn để khi có thông tin hoặc chia sẻ gì mới thì tôi có thể gửi cho bạn.

Tham gia cộng đồng chia sẻ sách : Fanpage :
<https://www.facebook.com/downloadsachfree>
Cộng đồng Google :<http://bit.ly/downloadsach>

